DOMINIKANA: GVERILCI SO

SANTO DOMINGO, 10. febr. (Reuter) — Dominikanske enote so se spopadle z gverilci na hribovitem področju sredi otoka. Vojaško poveljstvo ni potrdilo poročil o spopadu, potniki s tistega področja pa pravijo, da imajo gverilci moderno orožje. V prejšnjem vojaškem sporočilu je rečeno da enote zasledujejo majhno skupino gverilcev, ki so se prejšnji teden izkrcali na otoku. Gverilci so baje prišli s Kube.

AFRIŠKA HIMNA

ADIS ABEBA, 10. febr. (Reuter). Ministrski svet Organizacije afriške enotnosti (OAE), ki je te dni zasedal v Adis Abebi, je sklenil da bo Organizacija dobila svojo afriško himno. Tekst za himno je napisal senegalski pesnik Osman Sou, v kratkem pa bo napisana tudi partitura. Himna bo napisana za letošnji deseti vrhunski sestanek šefov in premierov afriških držav, ki bo izredno svečan.

NAČRTOVANA KLIMA

MOSKVA, 10. febr. (TASS) V Moskvi je konferenca znanstvenikov, na kateri razpravljajo, kako bi znanstveno načrtovali tudi klimo bodočih sovjetskih mest. Sodelujejo zdravniki, arhitekti, geografi in meteorologi, ki skušajo upostaviti »harmonično razmerje v verigi človek — priroda — mesto«. Makete bodočih sovjetskih mest preizkušajo v umetno ustvarjenih razmerah, kakršne so v kraju, kjer bo mesto.

PRIZNANJE ZA MAHEUJA

PARIZ 10. febr. (Reuter) Letošnjo Montaignejevo nagrado je dobil generalni sekretar UNESCO René Maheu kot priznanje za njegove zasluge v UNESCO. Nagrado podeljuje vsako leto mednarodni sklad osebnosti, ki je odigrala pomembno vlogo »eminentnega predstavnika ene izmed evropskih dežel romanskega jezikovnega področja pri ohranjanju duhovnih vrednot Evrope in pri odpiranju Evrope ostalemu svetu«.

POTRJENI POTRES

PEKING, 10. febr. (Hsinhua, Reuter) — Močan potres (7,9 po Mercallijevi lestvici) je prizadel tibetansko avtonomno pokrajino Kance v provinci Zahodni Sečuan. Najhujši je bil 6. februarja, v naslednjih dveh dneh pa so se vrstili blažji sunki. Na prizadeto področje so poslali vojaške enote in zdravnike. Kitajski viri omenjajo škodo in žrtve, vendar ne povedo podrobnosti. Prizadeti kraji so redko naseljeni.

DELO

NEDELJSKA IZDAJA

Leto XV. štev. 40 — Cena 1,20 dinarja
Ljubljana, 11. februarja 1973

★

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

TEKEM NA PRETEK — Tudi ta konec tedna je bil smučarski, čeprav ga je vreme skoraj povsod zagodlo organizatorjem in nastopajočim. Na mnogih mestih je šlo za najrazličnejše naslove, zlasti prešerno pa je bilo v Lancovem, kjer se je merilo več ko 170 učencev in učenk v okviru prireditve »Po stezah partizanske Jelovice« (na sliki). Foto: Zrnec

DELHI: DIALOG Z ZDA

Indija želi dobre odnose

NEW DELHI, 10. febr. (Tanjug). Predsednica indijske vlade Indira Gandhi, ki se mudi na uradnem obisku v Katmanduju je izjavila, da besede, ki jih je izrekla na »skupščini ene Azije« v New Delhiju, niso bile naperjene proti nobeni osebnosti in proti nobeni državi. Njen govor na tej skupščini je razbesnel ameriški State Department, ker so ga imeli za protiameriškega. V Delhiju poudarjajo željo po normalizaciji odnosov z ZDA.

TOKIJSKA BORZA ZAPRTA

Aiči: „Mednarodna rešitev“

TOKIO, 10. febr. (AP, UPI) — Japonska vlada je danes zaprla devizno borso v Tokiu. Od položaja v Evropi bo odvisno, ali bo borza spet odprta v ponedeljek. Borza je zarta, da bi preprečili pritisk špekulativnega dolarja in da na Japonskem ne bi prišlo do nepotrebne zmede. Vladni sekretar Nikaido je izjavil, da Japonska ne bo mogla sama odpreti svoje borze, če tega ne storijo tudi evropske dežele. Tako kaže, da bo tokijska borza zaprta tudi v ponedeljek. Finančni minister Aiči je o stanju poročal premieru Tanaki in vladi.

HMMM, ZLATO JE SE VEDNO NAJTEŽJE! — Svežnji dolarjev ne odtehtajo rumene kovine; to starodavno resnico ugotavljajo te dni špekulantje, katerih denarci drvijo v marke za zaslužki. Sicer pa so že v pradavnini ugotovili, da z zlatom otovorjen osel preskoči sleherno obzidje ...
Telefoto UPI

KISSINGER V HANOJU MENJAVA UJETNIKOV

Sprejel ga je Le Duc Tho - Sicer popolna tajnost

HANOI, 10. febr. (AFP) — Danes ob 04,29 uri je na hanojskem letališču Gia Lam, ki še kaže sledove ameriškega bombardiranja, pristalo letalo posebnega Nixonovega odposlanca Kissingerja. Prišel je iz Vientiana, po končanem obisku pa bo odpotoval najprej v Honkong, 15. februarja pa v Peking.

Na letališču ga je sprejel njegov sobesednik iz Pariza Le Duc Tho in ga takoj odpeljal v rezidenco za tuje goste. Vse, kar je v zvezi z njegovih obiskom, je v najstrožji tajnosti, ker je obisk »privatnega značaja in zato tisk nima dostopa«. Novinarji in fotoreporterji niso dobili dovoljenja, da bi prišli na letališče.

Pred odhodom v Hanoi je Kissinger v Vietnamu izjavil, da »predsednik Nixon upa, da se bo s tem obiskom začelo novo obdobje odnosov med ZDA in DR Vietnamom« in da bo obisk »utrl pot miru za vse narode v Indokini«.

Po mnenju opazovalcev bo Kissinger razpravljal v Hanoju o izvajanju pariških mirovnih sporazumov, o normalizaciji odnosov med ZDA in DR Vietnamom in o ameriškem deležu pri obnovi Severnega Vietnama.

Pred odhodom v Hanoi se je Kissinger pogovarjal z laoškim premierom Suvano Fumo. V Vietnamu ne objavljajo nobenih vesti o vojaškem položaju, ker so »mirovna pogajanja s Pathet Laom v odločilni fazi«. Pač pa je vlada mobilizirala vse policijske sile ter oborožila državne uradnike, ki imajo nalogo, stražiti javna poslopja.

Iz Tokia je preko Hanoja prispela vest, da bosta »kraljevska laoška vlada in Pathet Lao na svoji torkovi seji objavila važno vest«. Predstavniki laoške vlade in Pathet Laa se redno sestajajo vsak torek. Domnevajo, da bodo v torek objavili sporazum o prenehanju sovražnosti.

V Bangkoku, kjer se je Kissinger mudil pred obiskom v Laosu, je Nixonov odposlanec izjavil, da bodo »sovražnosti v Laosu in Kambodži kmalu prenehale«.

Mešana četverna komisija (ZDA, DR Vietnam, Saigon in začasna vlada) se je včeraj sporazumela o osvoboditvi prve skupine ujetnikov. Gre za 142 Američanov, 1000 saigonskih vojakov in 2000 borcev FNO. Danes se morajo dogovoriti, kje bodo opravili zamenjavo.

Do sporazuma je prišlo kljub številnim incidentom; žrtev enega teh incidentov je bila tudi ekipa četverne komisije, ki so jo v mestecu Ben Me Tuot napadli huligani. Po hanojski verziji sta bila ranjena dva severnovietnamska oficirja, po saigonski pa en oficir iz Severnega Vietnama, dva Američana in en predstavnik saigonske vlade.

V zadnjih treh dneh je odšlo iz Južnega Vietnama 1200 ameriških vojakov. Ostalo jih je še 18.600.

Saigonsko poveljstvo poroča, da je bilo včeraj 18 večjih kršitev premirja, v katerih je padlo 148 »komunistov«, 11 saigonskih vojakov in trije civilisti.

DR. HENRY KISSINGER

NEZAŽELENA IRAČANA

RAVALPINDI, 10. febr. (AFP, Reuter) — Iraški veleposlanik in vojaški ataše sta v Pakistanu »nezaželena«. Pakistanska vlada je sklenila odpoklicati svojega veleposlanika v Iraku. Med preiskavo na iraškem veleposlaništvu v Islamabadu je pakistanska policija zaplenila sto brzostrelk in pušk ter precej streliva. Poprej so izraškega veleposlanika Sulejmana poklicali na zunanje ministrstvo, kjer so mu povedali, da imajo zanesljive informacije, da je na veleposlaništvu skrito orožje. Sulejman je bil navzoč pri preiskavi in zaplembi. Trdijo, da gre za orožje sovjetske proizvodnje.

PREDOR PREBIT

SARAJEVO, 10. febr. (Tanjug) — Delavci sarajevskega železniškega gradbenega podjetja so prebili predor Ostrovico, enega najtežjih objektov na progi Beograd—Bar. Predor, dolg 3827 metrov, je blizu Kolašina. Vanj so doslej vgradili 20.000 kubičnih metrov betona.

ROMUNSKO—GRŠKO SODELOVANJE

ATENE, 10. febr. (Tanjug) — Romunija bo verjetno pomagala Grčiji iskati ležišča nafte. Premierov namestnik Makarezos je izjavil, da se pogajajo o nakupu romunske opreme in o prihodu strokovnjakov. Na grškem ozemlju zdaj išče nafto kakih 10 tujih, v glavnem ameriških družb. Ena izmed njih je nedavno naletela na nafto nedaleč od grških severnih obal. Zdaj skušajo ugotoviti, ali bi se splačalo komercialno izkoriščanje teh virov.

STAVKA NA ATENSKI UNIVERZI

ATENE. 10. febr. (Tanjug) — Okoli 4000 študentov atenske politehnike nadaljuje splošno stavko. Po zagotovilu univerzitetne uprave in prosvetnega ministrstva, da bodo upoštevali nekatere poglavitne zahteve so študentje večine fakultet sklenili, da bodo na jutrišnjem zborovanju odločili o nadaljnji usodi stavke, ki se je začela pred dnevi. Študentje zahtevajo predvsem pravico do soodločanja pri sklepih univerzitetnih in drugih oblasti o bistvenih študentskih vprašanjih. Nastopajo proti ustanavljanju tujih univerz v Grčiji in zahtevajo, naj policija spoštuje nedotakljivost univerzitetnega območja.

IZ VSEBINE DANAŠNJE ŠTEVILKE

PEKING: LETO PO NIXONU
2. stran

DUNAJ: DVOMLJIVA KOMISIJA

NOŽ V SRCE IZRAELA
3. stran

DAVEK BELIM POLJANAM
4. stran

SLOVENJEGRAŠKI GOLOB
5. stran

OBLIČJE MESNE KRIZE
6. stran

DELITEV NA »OVCE IN KOZLE?«
7. stran

TRIM NA POHODU
8. stran

EPILOG TROJNE SMRTI

NASILJE KOT POLITIKA
9. stran

DOLARSKE MORE

ZDA snujejo sankcije proti umetno trdnim valutam

WASHINGTON, 10. febr. (Tanjug) V Washingtonu še vedno vlada preplah zaradi dolarske krize, ki jo tu pripisujejo trem faktorjem: neustreznemu režimu v svetovni trgovini; neustreznemu monetarnemu sistemu; dejstvu, da špekulativni kapital izkorišča tako stanje.

S krizo sta najbolj prizadeti Zahodna Nemčija in Japonska. Dve tretjini zunanjetrgovinskega primanjkljaja ZDA (6 milijard 400 milijonov) namreč odpade na trgovino z Japonsko.

Vplivni kongresni krogi zahtevajo novo devalvacijo dolarja, kar bi spet najbolj prizadelo Zahodno Nemčijo in Japonsko, pretreslo pa bi ves svetovni monetarni sistem.

Kongresni strokovnjak za mednarodne finance Henry Reuss je predlagal, naj bi države, ki bi umetno hotele zaščiti svojo valuto pred devalviranim ali »plavajočim« dolarjem, kaznovali tako, da bi na uvoz iz teh držav uvedli dodatne 50-odstotne carine.

Predsednik Nixon pa razmišlja o tem, da bi uvedli dodatne carine na uvoz iz tistih držav, s katerimi imajo ZDA negativno trgovinsko bilanco, pa ničesar ne store, da bi to bilanco izravnale z revalvacijo svojih nacionalnih valut ali s kakimi drugačnimi ukrepi.

Ob dolarski krizi je slišati tudi samokritična mnenja: ZDA že dve desetletji trošijo več, kot dajejo v svojo nacionalno blagajno; z vojno v Vietnamu in na Koreji ter z vojaško in gospodarsko pomočjo tujini so se izdatki povzpeli nad vsako razumno mero, itd.

V Bonnu prav nič ne vedo, kako bo vlada reagirala na dolarsko krizo, ki od 1. februarja pritiska na marko. Zadnjo besedo bosta rekla Brandt in finančni minister Schmidt. Bonn sta vznemirili predvsem dve novici:

Da nameravajo ZDA uvesti selektivno carino na uvoz iz držav, ki imajo pozitivno trgovinsko bilanco z ZDA.

Izjava veleposlanika ZDA Hillenbranda, ki je bil besen zaradi ovir, ki jih članice EGS postavljajo uvozu ameriških kmetijskih pridelkov, in zaradi tega, ker sklepa EGS vrsto sporazumov s tretjimi državami, pri tem pa diskriminira ZDA.

Sinoči je Brandt poslal poslanico Nixonu. Ni znano, če vsebuje tudi odgovor na ta vprašanje. Prevladuje prepričanje, da bi se Brandt in Nixon utegnila kmalu sestati.

SIROTKOVIĆ V AMERIKI

O izboljšanju sodelovanja

ZAGREB, 10. febr. (Tanjug) — Podpredsednik ZIS Jakov Sirotković je danes odpotoval na uradni obisk v ZDA, kjer bo z vodilnimi predstavniki nove ameriške administracije razpravljal o nadaljnjem izboljšanju ekonomskega in drugega sodelovanja med državama. Na zagrebškem letališču so se od podpredsednika Sirotkovića in članov delegacije poslovili podpredsednik republiškega izvršnega sveta Milan Zjalić, član izvršnega sveta Ratko Karlović in ameriški veleposlanik v Jugoslaviji Malcolm Toon.

Pred odhodom je Sirotkovića sprejel predsednik Tito. S tem obiskom se nadaljuje izmenjava menenj, dogovorjena v skupni izjavi predsednikov Tita in Nixona v oktobru 1971. Dejal je, da bodo posvetili posebno pozornost razvoju gospodarskih odnosov, in znanstveno-tehničnega sodelovanja, finančnemu in bančnemu sodelovanju, predvidena pa so tudi srečanja z vodilnimi ljudmi nove Nixonove administracije. Govorili bodo o sodelovanju na področju turizma, letalskega prometa idr. Kot poglavitni namen obiska je omenil »nenehno preučevanje možnosti za razširitev ekonomskega in znanstveno-tehničnega sodelovanja« ter dodal, da je to »nedvomno ena izmed oblik razširjenega sodelovanja tudi na drugih področjih, vključno s političnim«.

»TAM SVINJE — — TU SVINJE«

VARŠAVA, 10. febr. (Reuter) — Končali so se tridnevni pogovori zahodnonemških in poljskih funkcionarjev o selitvi poljskih državljanov nemškega rodu v ZRN. Zahodnonemška delegacija je zahtevala, naj Poljska pospeši izseljevanje, Poljaki pa zahtevajo prej odškodnino za žrtve nacizma. (Več od bonskega dopisnika na 5. strani.)

DRAŽJA AVSTRIJA

DUNAJ, 10. febr. (Tanjug) — Januarja je Avstrijo zajel nov val podražitev. Indeks cen se je v primerjavi z januarjem 1972 povečal za 8,1 odstotka. Podražitve uradno utemeljujejo z uvedbo novih davkov, ki znašajo za blago veliko vrst 8—16 odstotka. Stanovanja so se podražila za 11,9, zdravstvene storitve za 11,8 hrana in pijača pa za 9,1 odstotka.

WALDHEIM V DAKI

DAKA, 10. febr. (AFP) — Generalni sekretar OZN Waldheim je izjavil po prihodu na enodnevni obisk v Bangladeš, da bosta s predsednikom Rahmanom razpravljala o političnih, socialnih in ekonomskih problemih.

VREME

NAPOVED ZA NEDELJO:

Ponoči in jutri sprva oblačno s padavinami, ponoči bo dež prešel v sneg do nadmorske višine 500 metrov, jutri čez dan postopno izboljšanje vremena. Nočne temperature od —2 do 2, v Primorju 5, najvišje dnevne od 1 do 4, na Primorskem 8.

TELEFON - VOHUN V RIMU

Prisluškovali tudi predsedniku

RIM, 9. febr. — Premier Andreotti, sekretar KPI Berlinguer, igralka Silvana Mangano, italijanska državna banka, »Il Messaggero« in »Paese Sera« — to je le nekaj pomembnih naročnikov telefonov, ki so zapleteni v pravkar odkrito široko mrežo skrivnostnih agencij, za prisluškovanje. Organizatorji tega doslej največjega škandala so zasebne detektivske agencije, ki so na račun zasebnih naročnikov zbirale politične in gospodarske tajne. M. S.

KLEŠČE ZA VODJO DRŽAVE

Urugvajski predsednik v škripcih

MONTEVIDEO, 10. febr. (AFP) — Urugvajski predsednik Bordaberry je sprejel ostavko obrambnega ministra Francesa. S tem je bila izpolnjena zahteva poveljnikov vojske ki so zaradi imenovanja Francesa za notranjega ministra zagrozili šefu države z odprtim uporom. Vsi drugi člani vlade so dali ostavko. Včeraj sta se koloni tankov in oklepnih vozil napotili proti središču mesta. Radijske postaje so blokirane. Uporniki zahtevajo, da predsednik takoj izmenja vse vladne funkcionarje, ki so obtoženi korupcije.

PARIZ: TRETJA SEJA

Boji in bombe v Kambodži

SAN CLEMENTE, 10. febr. (Reuter) — Podpredsednik ZDA Agnew bo danes informiral Nixona o svoji azijski turneji. V Parizu sta se danes tretjič sestali delegaciji Saigona in začasne vlade. Razpravljata o Svetu za nacionalno spravo. V Kambodži so osvobodilne sile izvedle več napadov vzhodno od Phnom Penha. Letalstvo ZDA pa je bombardiralo na Lon Nolovo zahtevo cilje v Kambodži. Severnovietnamska vlada je obtožila ameriško vlado, da krši 20. člen pariških sporazumov, ker je »še naprej pripravljena dajati vojaško pomoč Kambodži in Laosu«.

VRATUŠA SE VRAČA

Podpredsednik egiptovske vlade obišče SFRJ

KAIRO, 10. feb. (Tanjug) — Podpredsednik ZIS dr. Anton Vratuša je končal petdnevni obisk v Egiptu, kjer je bil gost podpredsednika vlade Marzibana. Sprejela sta ga tudi oba podpredsednika republike, Favzi in Šafei, ter premier Sidki. Srečal se je tudi s prvim sekretarjem CK ASU Mareijem.

S Sidkijem sta govorila o ukrepih, ki bi pospešili sodelovanje med državama.

Ob koncu obiska so sporočili, da sta bila podpredsednika soglasna o vseh vprašanjih, ki sta o njih razpravljala, posebno glede uresničevanja sklepov UNCTAD III in sklepov iz Georgetowna, kakor tudi o sodelovanju v multilateralnih razgovorih, ki bodo letos v okviru GATT.

Obe državi bosta posvečali posebno pozornost pripravam za neuvrščeni »vrh«, ki bo v Alžiru. Oba podpredsednika sta izrazila pripravljenost, da se podaljša sporazum o tristranskem gospodarskem sodelovanju Indija—Egipt—Jugoslavija; marca bo trojni sestanek na ministrski ravni.

Podpredsednik egiptovske vlade bo obiskal Jugoslavijo; datum bodo še določili.

ODLOČNEJE KOT DOSLEJ

Bakalli ocenil aktivnost ZK po pismu

PRIŠTINA, 10. febr. (Tanjug) — Na skupnem sestanku občinskega komiteja ZK v Podujevu in sekretariata pokrajinskega komiteja ZK Kosovo je govoril tudi predsednik pokrajinskega komiteja Mahmud Bakalli, ki je posvetil svoj govor predvsem nalogam v zvezi z uresničevanjem stališč v pismu predsednika Tita. Poudaril je, da je uresničevanje teh nalog odvisno od idejno-politične enotnosti in akcijske sposobnosti ZK.

Nekateri pojavi v političnem življenju Podujeva in nezadostna budnost komunistov kažejo, da so bili komunisti tudi tu obremenjeni z liberalizmom in oportunizmom. Bilo je nekaj nacionalističnih in iredentističnih nastopov, brezbrižnih obsodb sovražnih skupin in ideologij, širil se je vpliv religije in verskih organizacij, ki so lahko brez večjih težav zgradile džamijo tik zraven stavbe komiteja ZK.

Zaradi vsega tega — je poudaril Bakalli, moramo kritično oceniti tako sebe kakor ZK, vsako organizacijo in vsakega člana, pa tudi občinski komite in politične kadre v občini. Kot zelo pozitivno je Bakalli ocenil dejstvo, da se je pri konkretnih akcijah okrepila enotnost kadrov v občini ne glede na nacionalnost in generacije. Vendar je to po njegovi presoji samo eden izmed pogojev za uveljavljanje vloge ZK pri uresničevanju stališč v pismu. Ne moremo se opravičevati s »specifičnimi težavami«, v katerih deluje ZK. Nobena »specifičnost« nas ne sme pripeljati do nekritičnosti in pasivnosti, ker stališč v pismu ne uresničujemo samo z obrambo pred raznimi napadi in z izgovorom na specifičnost, marveč z akcijami in boji, v katerih se moramo tudi sami spreminjati v duhu pisma.

MAHMUD BAKALLI

Bakalli se je zavzel za realnejšo oceno dosedanje aktivnosti ZK v Podujevu pri uveljavljanju stališč iz pisma ter za nadaljnjo ideološko, politično, organizacijsko in akcijsko krepitev članstva in vodstev ZK. Doumeti moramo, je poudaril, da je pismo namenjeno predvsem komunistom, da bodo sposobni in učinkoviti pri uresničevanju lastnih sklepov ter v boju proti vsem nacionalističnim, protisamoupravnim, protisocialističnim in drugim sovražnim silam, ki glede ideologije ZKJ stojijo »na drugi strani barikade«.

Zato ni odveč, je dejal, da ponovno poudarimo, da bomo še odločneje nastopali proti vsem oblikam in nosilcem nacionalistične, iredentistične in protikomunistične ideologije. Te sile, s katerimi ZK na Kosovu obračunava dosledno in revolucionarno, niso »žrtve rankovičevstva«, marveč so bile in so sovražne, protirevolucionarne sile, zaradi česar bo naš odnos do njih tudi v prihodnje razredno revolucionaren, tak, kakor je do vseh oblik kontrarevolucije. Enako ocenjujemo tudi ideologe in organizatorje sovražnih demonstracij leta 1968 ter nosilce in propagatorje dogmatsko-stalinistične ideologije.

V razpravi je bilo poudarjeno, da so bili tam, kjer se komunisti niso dovolj angažirali, nasprotniki samoupravnega socializma aktivnejši. Te sile, je bilo rečeno na današnjem sestanku, poskušajo, da vsako revolucionarno akcijo v zvezi komunistov speljejo na vzporeden kolosek, v zadnjem času pa uveljavljajo tezo o tem, da so akcije progresivnih sil usmerjene proti kadrom te ali druge nacionalnosti. Pri tem pa naštevajo zamenjane ali kaznovane voditelje, niso pa redke tudi trditve, da se akcije vodijo proti inteligenci.

V zvezi s tem je bilo poudarjeno, da takšno delovanje tujih elementov v zvezi komunistov ne bo oviralo akcij ZK za hitrejšo ekonomsko prosperiteto občine, kakor tudi ne konsolidacije zveze komunistov in obračuna z vsemi tistimi, ki na različne načine poskušajo preprečevati napredek. Še posebno pa je bilo poudarjeno, da so komunisti v podjetjih svoje akcije usmerili v učinkovitejše in racionalnejše poslovanje, varčevanje, večjo delovno disciplino in v zaostrovanje odgovornosti do sredstev in dela.

UDARNIŠKE SOBOTE V SUKNJU

RADOVLJICA, 10. febr. — V tovarni Sukno v Zapužah so imeli danes prvo udarniško soboto, do poletja pa se jih bo zvrstilo še pet. Delavci bodo ves zaslužek pustili podjetju za obratna sredstva.

Sukno je eno izmed tistih gorenjskih podjetij, ki so bila ob koncu lanskega leta zaradi nelikvidnosti v največji stiski. Najprej so si pomagali s plačanim delom v prostih sobotah v dveh obratih, s čimer so zmanjšali zaloge nedokončanih izdelkov.

L. S.

KURIRČKOV VRTEC V CERKLJAH

KRANJ, 10. febr. — Včeraj so poleg osnovne šole v Cerkljah odprli nov vrtec, imenovan po padlem kurirčku Robiju, v katerem je prostora za 60 otrok. Tako se je Cerkljanom izpolnila dolgoletna želja, saj so že pred 20 leti sami začeli zbirati denar in les za otroško zavetišče. Tokrat so sredstva prispevali prebivalci vse kranjske občine ter del. organizacije in občinska skupščina. Objekt je gradilo mariborsko podjetje Marles skupaj z opremo in zunanjo ureditvijo pa je veljal 1,25 milijona dinarjev.

L. S.

KOČEVSKI ŠAHOVSKI MUSICAL

KOČEVJE, 10. febr. — Na prvem od osmih kočevskih šahovskih musicalov, ki se bodo vrstili vsak teden do 23. marca, je v tekmovalnem delu zmagal dijak sedmega razreda osemletke Franci Rajsar. Šahovski musicali so zabavne šahovske prireditve, na katerih sodelujejo mladi kočevski šahisti, znani pevci, recitatorji in drugi umetniki.

J. V.

Zgodilo se je

11. februarja

Danes je nedelja, 11. februarja 1973; do konca leta je 323 dni. Na današnji dan se je v preteklosti zgodilo:

1971 — V Washingtonu, Moskvi in Londonu so podpisali sporazum, ki prepoveduje uporabo morskega dna za jedrsko orožje. Sporazum je podpisalo 63 dežel.

1951 — V Pragi je umrl slovenski slavist, literarni zgodovinar in etnograf Matija Murko.

1945 — Na konferenci v Jalti so se Stalin, Roosevelt in Churchill sporazumeli, da bodo »skupaj s svojimi zavezniki čimprej ustanovili svetovno mednarodno organizacijo za ohranitev miru in varnosti« pod imenom OZN. Dogovorili so se, da bo ustanovna skupščina Združenih narodov 25. aprila 1945.

1944 — Po hudih bojih na Bohorju se je XIV. divizija v varstvu snežnega meteža prebila čez cesto Sevnica—Planina. Na cesti je uničila dva vojaška avtobusa.

1941 — V Libiji so se izkrcale prve nemške divizije Rommlovega »afriškega korpusa«.

1937 — V Kranju je začela izhajati Mladina, glasilo komunistične mladine Slovenije.

1922 — Začela se je sodna obravnava proti husinjskim rudarjem, udeležencem »husinjskega upora«, do katerega je prišlo, ko je kraljevska vlada izdala ukaz, da se morajo izseliti iz rudniških stanovanj vsi rudarji, ki se nočejo vrniti na delo. V Husinju pri Tuzli so se rudarji z orožjem uprli policiji, ki je hotela izvesti ta ukaz. Nad 30 rudarjev je padlo, okoli 350 so jih zaprli.

1847 — Rodil se je ameriški elektrotehnik in izumitelj Thomas Alva Edison. Med številnimi izumi naj omenimo električno žarnico, akumulator in brzojavni aparat.

1829 — Umrl je ruski dramatik Aleksander Sergejevič Gribojedov.

1650 — Umrl je francoski filozof, matematik in fizik René Descartes (rojen 1596), ki je postavil temelje moderne filozofije, kot fizik pa je odkril zakon loma svetlobe in razložil nastanek mavrice.

PERO

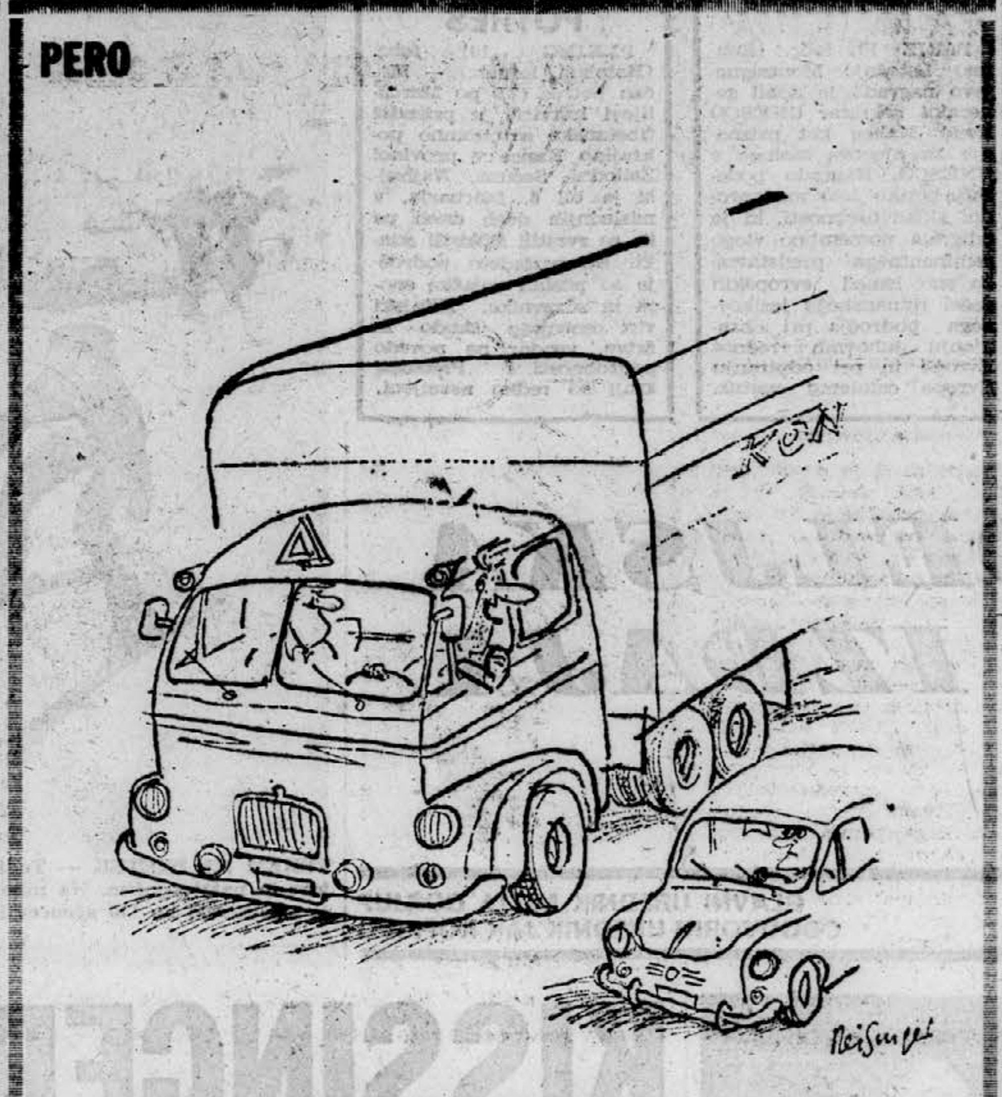

»Veš, da ta kombinacija ni slaba. Mi naftarji bomo delali po cestah luknje, bencinarji naj pa plačujejo popravila!«

Reisinger, Vjesnik

PEKING LETO PO NIXONU

Obe prestolnici eskalirata normalizacijo

OD DOPISNIKA TANJUGA

PEKING, februarja — Pred letom dni — točno: 21. februarja 1972 — je predsednik Nixon prispel na pekinško letališče. Oblačno in hladno vreme je bilo poglavitna značilnost vzdušja ob sprejemu ameriškega predsednika, prvega, ki je kdaj obiskal to deželo. Na Nixonovo vedro in nasmejano razpoloženje je premier Ču En Lai odgovoril z zadržano, rahlo hladno, formalno ljubeznivostjo. Teden dni kasneje se je Ču En Lai na šanghajskem letališču poslovil od spoštovanega gosta, ki se je med obiskom sestal tudi z Mao Ce Tungom. Ob vedrem in nasmejanem razpoloženju na obeh straneh so se mnogi vprašali, kaj se je zgodilo v »zgodovinskem tednu«, ki ga je ves svet spremljal z velikim zanimanjem.

Odtlej je minilo burno, v marsičem zelo pomembno leto. Če bi Nixon zdaj prišel v Peking, ga po vsej verjetnosti ne bi čakale prazne, mračne ulice, ki so ga pred letom dni spominjale na dve desetletji sovraštva med velikima deželama. Če se bodo stvari razvijale tako, kakor so se v prvem letu po obisku, potem ne bi bilo prav nič čudno — seveda če sedanje pekinško ozračje ni varljivo — če bi si Nixon še enkrat privoščil »zgodovinsko zadovoljstvo« in bi med sedanjim mandatom ponovno obiskal Kitajsko. Prvič je prišel v to deželo skozi rahlo odprta vrata, drugič bi se lahko zgodilo, da bi bila vrata odprta na stežaj in slavnostno okrašena.

Kaj se je v minulem letu zgodilo v kitajsko- ameriških odnosih takega, kar bi opravičevalo takšne ocene? Nič izrednega, vendar hkrati tudi zelo mnogo. Iz skupnega sporočila, objavljenega ob koncu Nixonovega obiska, je bilo razvidno — to je vsakdo vedel že prej — da Kitajska pripisuje velik pomen koncu vietnamske vojne. Premier Ču En Lai je to postavil celo kot prvi in Taivan kot drugi pogoj za izboljšanje odnosov z Ameriko.

Nixon je podpisal sporočilo, v katerem je narodom Vietnama in Indokine priznal pravico, da svoje zadeve urejajo sami, brez vsakršnega vmešavanja od zunaj. Ker je to pomenilo predvsem umik Američanov s tega dela sveta, so mnogi v tem videli bolj priložnostno frazo kakor pa resno obveznost. V pisanju o Nixonu in Ameriki v tisku pa se je pokazalo, da Kitajci niso takega mnenja. Imeli so prav, zato ni izključeno, da so že takrat imeli v rokah nekaj bolj otipljivega, kakor je Nixonova obljuba na papirju.

V odnosih s Taivanom, glede katerega Nixon še zdaj prisega zvestobo Čangkajšku, se je v letu dni tudi marsikaj zgodilo. V obisku in v sporočilu, v katerem je Nixon priznal, da sta Kitajska in Taivan celota, so mnogi videli namig, da si Amerika glede Taivana »umiva roke«.

Privilegirani gosti

Nixon si je na vsak način vsaj napol »umil roke«, nekaj mesecev kasneje pa je enako storila Japonska, dotlej najzvestejša zaveznica Taivana: s Kitajsko je navezala diplomatske stike in se s tem odvrnila od režima na tem otoku. Isto je v minulih dveh letih storilo še več kot trideset dežel od Avstralije do Nove Zelandije pa do nekaterih latinskoameriških dežel na drugi polovici globusa. Tako doživlja taivansko vprašanje svojevrstno preobrazbo, za katero je dal Nixon spodbudo v skladu z načeli in težnjami Pekinga.

Na podlagi skupnega sporočila so se močno razširili stiki med državama. Za Nixonom je obiskalo Kitajsko več sto Američanov, večinoma uglednih osebnosti, v Ameriko pa so prispeli tudi prvi Kitajci. Ti obiski, tako ameriški v Pekingu in kitajski v Ameriki, so potekali v znamenju izrazitega prijateljstva, za zdaj na ravni narodov, vendar je to zgolj uvod tudi v prijateljstvo na ravni vlad.

To je čutiti tudi v dejstvu, da je Nixon sprejemal Kitajce in Ču En Laj Američane, in to v mnogo večjem obsegu kakor eden ali drugi sprejema državljane katerekoli druge dežele. Opazovalci imajo vtis, da državi v prizadevnosti za normalizacijo in izboljšanje odnosov skorajda tekmujeta in da nobena noče zaostajati.

Skratka, ni dvoma, da so s prvim letom zbliževanja zadovoljni tako Kitajci kakor Američani, čeprav so med njimi — to je povedalo tudi skupno sporočilo — »bistvene razlike« glede mnogih vprašanj notranje in zunanje politike. Vendar pa je prvo leto takšnih stikov pokazalo, da je kljub razlikam mogoče sodelovati in izboljševati medsebojne odnose, zato ni izključeno, da bo tudi letošnje leto prineslo velike uspehe na tem področju. Nixonov posebni odposlanec dr. Kissinger prav gotovo ne prihaja sam brez tehtnih razlogov in ustreznih nad.

STJEPAN PUCAK

PONAREJENI DAN

Nova afera pretresa „Poljobanko“

BEOGRAD, 9. febr. (Tanjug) — Konferenca zveze komunistov pri Jugoslovanski kmetijski banki je sinoči razpravljala o novi aferi, ki je pretresla to ustanovo: o ponareditvi pogodbe za posojilo v znesku 137.476.731 dinarjev podjetju »Brodokomerc« z Reke ter o funkcionarjih »Poljobanke«, ki so tako ali tako vmešani v to zadevo.

O predatiranju te pogodbe pa tudi ostalih poslovnih aranžmajih »Poljobanke« in »Brodokomerca«, so komunisti zvedeli iz poročila partijske komisije. Na podlagi tega gradiva so komunisti predlagali pristojnim organom banke, da bivšega direktorja Boška Toneva, ki se bo kmalu znašel pred sodiščem, in bivšega direktorja direkcije za investicije Pavla Peška izključijo iz delovnega kolektiva. Pomočnika direktorja za investicije Djurdjico Bokana in upokojenega direktorja direkcije za pravne zadeve so izključili iz zveze komunistov.

Čemu so komunisti »Poljobanke« to sklenili?

Odkriti sta dve pogodbi o istem posojilu v znesku 137,000.000 dinarjev reškemu »Brodokomercu« za graditev turističnega kompleksa »Haludovo« v Malinski na otoku Krku. Ena pogodba je bila podpisana 8. novembra 1970 na podlagi sklepa kreditnega odbora banke dan pred podpisom. Ugotovili so, da tega dne kreditni odbor o tej zadevi sploh ni razpravljal. To se je zgodilo šele na seji kreditnega odbora 23. marca 1971.

Domnevajo, da so bivši funkcionarji ponaredili to pogodbo, da bi tako dosegli plačevanje posebnih ugodnostnih obresti za turistična posojila, ki so bile ukinjene za pogodbe, sklenjene po 31. decembru 1970, kar pa se jim ni posrečilo.

Podpisnike predatirane pogodbe so prijavili tudi kazenskim organom.

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 681

ZA DOM IN OPREMO

TAPO

BLAZINJENO POHISTVO

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TELEFON: 53 685

TELEGRAMI

PEKING — Kitajski zunanji minister Či Peng Fei se je ponovno sestal z zunanjim ministrom DR Koreje Ho Damom. Pogovor je potekal v prisrčnem in prijateljskem vzdušju.

SAN CLEMENTE — Kot osebni predstavnik Nixona bo ameriški sekretar za trgovino Peter Peterson obiskal Rim, Bonn, Pariz, London in Bruselj. Med dvotedenskim obiskom bo s člani vlade petih dežel razpravljal o gospodarskih in političnih vprašanjih ter o problemih nacionalne varnosti.

TOKIO — Posebni odposlanec predsednika Nixona William Eberle, ki je na petdnevnem obisku v Tokiu, je skušal od pristojnih funkcionarjev izvedeti za japonske načrte o nadaljnji liberalizaciji uvoza, vendar ni dobil pozitivnega odgovora.

KAIRO — Prvi sekretar CK arabske socialistične unije Sajed Marei je povabljen na obisk v Sovjetsko zvezo. Roman Uljanovski, pomočnik direktorja odseka za mednarodna vprašanja pri KP SZ, ga je povabil prek Hafeza Hanema, člana CK ASU, ki je spremljal Sadatovega svetovalca Hafeza Ismaila med tridnevnim obiskom v Moskvi. Uljanovski je hkrati predložil načrt sporazuma o sodelovanju KP SZ z ASU v letu 1973. Ismail se je vrnil v Kairo.

BUKAREŠTA — General Juan Domingo Peron, bivši predsednik Argentine, se je v romunski prestolnici sestal s predstavniki nacionalnega sveta organizacije mladih pionirjev Romunije, njegova žena pa se je pogovarjala s predstavnicami nacionalnega sveta romunskih žensk.

BERN — Švicarska vlada je sporočila, da so včeraj v Hanoju uradno odprli novo švicarsko veleposlaništvo. Švica je priznala Severni Vietnam pred 15 meseci, njen veleposlanik v Hanoju Francois Pierre Chatelain pa je doslej imel rezidenco v Colombu.

DAMASK — Češkoslovaški zunanji minister Bohuslav Chnoupek je končal večdnevni obisk v Siriji. Iz Damaska je odpotoval na petdnevni uradni obisk v Irak.

RABAT — Vodstvo maroške opozicijske stranke Al-Istikal je izrazilo solidarnost z maroškimi študenti in profesorji v sedanji univerzitetni krizi v Maroku. Vodstvo stranke je obsodilo aretacije študentov in grajalo prepoved nacionalne študentske zveze.

TOKIO — Uradno so sporočili, da se bodo marca v Moskvi začela pogajanja o navezavi diplomatskih stikov med Nemško demokratično republiko in Japonsko.

BRUSELJ — Komisija EGS je opozorila, da bi razširitev trgovinskih sporazumov med posameznimi japonskimi družbami in podjetji z EGS utegnila škodovati svetovni trgovini in da bi bila v nasprotju s pravili EGS.

NIKOZIJA — Ciprska policija je v 24 urah saprla nad 20 ljudi, osumljenih, da so sodelovali pri nedavnih napadih na policijsko postajo. Policijske enote so v pripravljenosti, čeprav zadnja dva dni ni bilo incidentov.

MOSKVA — Sovjetski laboratorij »Lunohod«, ki se je ob koncu prejšnjega luninega dne ustavil na robu nekega kraterja, zdaj nadaljuje raziskave. Spremljevalna postaja na Zemlji sprejema podatke o magnetizmu, fizikalnih telesih na površju in o kemični sestavi Luninih tal.

BEOGRAD — Kot član delegacije norveškega komiteja za mednarodno informiranje in delo z mladino se mudi v Beogradu predsednik nacionalnega sveta norveških študentov Björnberg Hansen, ki se je na predsedstvu Zveze študentov Jugoslavije sestal s predsednikom ZŠJ Draganom Kaliničem in s predsednikom mednarodne komisije Zoranom Vasićem. Razpravljali so o temeljnih vidikih organiziranosti študentskih organizacij Norveške in Jugoslavije.

DELAVČEVA BESEDA

Delavska univerza naj mu pomaga

BLED, 10. febr. — France Popit je danes opozoril na odgovorno nalogo delavskih univerz pri osveščanju in usposabljanju delavcev za tvorno sodelovanje v upravljanju z ustvarjenim dohodkom. Zavzel se je za gradnjo delavskih domov in v njih ustreznih kapacitet za boljše delo izobraževanja delavcev.

Predsednik centralnega komiteja ZKS je o tem razpravljal na seminarju za sodelavce delavskih univerz, ki ga je bila na Bledu organizirala Zveza delavskih univerz Slovenije. Včeraj, prvi dan posveta, je tekla razprava predvsem na osnovi tez, ki so jih nakazali pomočnik direktorja zavoda za plan Ivan Lapajna (družbenopolitični vidik gospodarskih ukrepov za stabilizacijo), član izvršnega sveta SRS Zvone Dragan (druga faza ustavnih sprememb) in podpredsednik slovenske skupščine Stane Markič (ustavne spremembe glede delegatskega in skupščinskega sistema). Danes je najprej govoril France Popit o prizadevanjih za uresničevanje politike ZKJ in o vlogi delavskih univerz. Po razpravi o tej aktualni problematiki je govoril še Slavko Grčar, tajnik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije o akciji za družbenopolitično usposabljanje novih vodstev osnovnih sindikalnih organizacij.

France Popit je v svoji zanimivi razpravi ugotavljal, da moramo izpodrezati korenine tehnokratskim težnjam in opozarjal, da je najmočnejše orožje to, da usposobimo delavce, da bodo dejansko samoupravljali z ustvarjenim dohodkom na vseh ravneh. To bitko moramo stalno biti in pri osveščanju delovnih ljudi imajo delavske univerze pomembne naloge.

Mnogokaj so delavske univerze že doslej opravile; moramo pa preseči sedanje stanje, ko so te institucije za izobraževanje odraslih v mnogočem še izven celotnega vzgojnoizobraževalnega sistema in predvsem usmerjene k zgolj delovnemu usposabljanju. Doseči moramo da se bo delovno znanje prepletalo z družbenopolitičnim in da bodo delovni ljudje dobili znanje, s katerim bodo mogli resnično sodelovati pri razpravah o ustvarjenem dohodku. Usposobiti jih moramo za sodelovanje v delegatskem sistemu in za to, da se bodo znali zoperstavljati vsakršnim tehnokratskim pojavom. Doseči moramo, da se bo delavec videl v proizvodno ekonomskih odnosih in da se bo počutil kot gospodar. Nakazal je potrebo po razvijanju marksističnih centrov pri delavskih univerzah.

J. SVETINA

VUKAŠIN KEŠELJ ODSTOPA

SZDL ni uresničila pisma

STARA PAZOVA, 10. febr. (Tanjug) — Predsedniki in sekretarji občinskih konferenc socialistične zveze delovnih ljudi iz vseh osmih sremskih občin so na današnjem sestanku sklenili, da se Vukašinu Kešelju odvzame zaupnica in da se ga zamenja na dolžnosti predsednika pokrajinske konference SZDL v AP Vojvodini.

Menijo, da je Kešelj odgovoren za to, da socialistična zveza Vojvodine ni zavzela odgovarjajočih korakov pri uresničevanju nalog iz pisma in govora tovariša Tita.

Prav tako so zahtevali, da se zamenja podpredsednika pokrajinske konference SZDL Vojvodine Siniša Jerkovića, ker je, kokor je bilo rečeno, podpiral Kešlja in ni bil samokritičen do svojega dosedanjega dela. Košelj je danes obvestil PK SZDL Vojvodine, da odstopa kot predsednik pokrajinske konference.

VRŠIČKI DOHODKOV

Pregled po republikah

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 10. febr. — Po podatkih zveznega sekretariata za delo in zveze sindikatov Jugoslavije so ostali najvišji osebni dohodki po republikah in pokrajinah enaki zgornji meji, ki jo predpisuje družbeni dogovor o delitvi osebnih dohodkov.

Najvišja dovoljena meja delitve osebnih dohodkov je v Bosni in Hercegovini 4,8 krat večji osebni dohodek od povprečja osebnih dohodkov prejšnjega leta v tej republiki in je doslej znašal 6566 din mesečno. V Makedoniji je dovoljen petkrat večji osebni dohodek od povprečja osebnih dohodkov v republiki iz prejšnjega leta in je znašal 6000 din. V Črni gori so se opredelili za fiksni znesek 5000 din mesečno, na Hrvaškem je razpon štirikrat večji osebni dohodek od povprečnih osebnih dohodkov v prejšnjem letu in je znašal 6128 dinarjev. V Sloveniji je znašal najvišji osebni dohodek 6000 din in je zdaj povečan za 25 odstotkov, oziroma na 7250 din (po podatkih ZSJ). V Srbiji je razpon 1:5, kar znaša napram ugotovljenemu povprečju osebnih dohodkov 6745 din. V Srbiji so posebni družbeni dogovori za Beograd, Vojvodino in za Kosovo. V Beogradu je najvišji osebni dohodek približen srbskemu, v Vojvodini so se opredelili za 5000 in na Kosovu za 6000 din najvišjega možnega mesečnega dohodka.

Kakor ugotavljajo v sindikatih in sekretariatu za delo še v nobeni republiki razen v Sloveniji ni prišlo do korektur napram prejšnjemu letu in jih tudi ne pričakujejo, vsaj bistvenih ne, ker se preveč ukvarjajo z zamrznjenimi osebnimi dohodki; zamrznitev pa je v bistvu preprečila spreminjanje osebnih dohodkov, kar hkrati pomeni da so družbeni dogovori nekoliko in začasno izgubili svoj pomen regulatorja osebnih dohodkov.

To se zlasti pozna v prizadevanjih delovnih organizacij, kjer je zlasti urejanje osebnih dohodkov začasno tudi zamrznilo. Opravičujejo se, da imajo preveč opravka s preračunavanji na temeljih ukrepov proti nestabilnosti in so vse druge naloge, celo uveljavljanje ustavnih sprememb, spravljene na stranski tir, oziroma prenesene v drugi plan.

V teku so razprave o medrepubliškem dogovoru o osebnih dohodkih v katerem predvidevajo kot najvišji osebni dohodek za 4,5-krat večji znesek od povprečja osebnih dohodkov v SFRJ, kar je raven, ki je toliko višja od republiških limitov, da se vse republiške določbe družbenih dogovorov ujemajo s to skupno višino. Za izjemne primere predvidevajo tudi 5,5 krat večji osebni dohodek. To bi naj veljalo za izjemne strokovnjake, ki jih po nizki ceni ne bi mogli dobiti za opravljanje del, ki jih drugi strokovnjaki sicer ne bi zmogli.

V. ŠIREC

EKONOMSKA FAKULTETA V LJUBLJANI
(izobraževalni center)
DRUŠTVO EKONOMISTOV LJUBLJANA

PRIPRAVLJATA V FEBRUARJU IN MARCU 1973

DVODNEVNA DOPOLNILNA SEMINARJA

ekonomistov, diplomantov Ekonomske fakultete v Ljubljani vpisnih letnikov 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963 oziroma letnikov absolviranja 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967 in 1968,

s temo: »SLOVENSKI GOSPODARSKI PROSTOR V LUČI MEDNARODNIH ODNOSOV« in predavatelji:

1. Poslovanje organizacijskih enot naših podjetij v tujini (Tone Hrastelj)
2. Gospodarski stiki Slovenije z zahodno in vzhodno Evropo ter državami v razvoju (dr. Stane Pavlič)
3. Vpliv monetarnih sprememb na poslovanje gospodarskih organizacij (dr. Hugo Skala)
4. Tehnične inovacije in mednarodni gospodarski prostor (Rasto Mačus)

Razpored predavanj:

vpisni letnik	letnik absolviranja	predavanja v času	termin
1957	1961	23. in 24. II. 1973	1
1958	1962	2. III. in 3. III. 1973	2
1959	1963	9. III. in 10. III. 1973	3
1960	1964	16. III. in 17. III. 1973	4
1961	1965	23. III. in 24. III. 1973	5
1962	1966	30. III. in 31. III. 1973	6
1963	1967	6. IV. in 7. IV. 1973	7

Kolikor bo premalo prijavljencev za en termin, bomo združili po dva termina skupaj.

Vso organizacijo srečanj, zagotovitev prostorov in tehnike, prenočevanje in ostalega prevzema Hotel Bor v Preddvoru. Vendar naj vsi kandidati pošljejo svojo prijavnico neposredno Društvu ekonomistov Ljubljana, Titova 19/I.

1135

NOV POVELJNIK ŽITNE VOJNE

Član politbiroja kmetijski minister ZSSR

V Sovjetski zvezi so pred kratkim imenovali novega ministra za kmetijstvo. To je 56-letni Dmitrij Poljanski, član najožjega partijskega vodstva — 11-članskega politbiroja. Doslej je bil tudi eden od dvojice prvih namestnikov Kosigina in je v partijskem vrhu veljal za strokovnjaka za kmetijstvo.

Po tej plati njegova izbira torej ni presenetljiva; bolj nenavadno je, da je položaj ministra prevzel človek iz politbiroja, kar opozarja, da kmetijski politiki v Moskvi pripisujejo izreden pomen in da so pripravljeni storiti vse, da bi končno le premagali stalne težave, ki spremljajo sovjetsko kmetijstvo. Seveda so te težave relativne; gre predvsem za skoraj redno zaostajanje kmetijske proizvodnje za plani, brž ko vreme ni čisto idealno. Tako je na primer plan za lansko leto predvideval pridelek 190 milijonov ton žit, pridelali pa so jih — po uradnih podatkih — le 168 milijonov ton. Kljub temu pa je to še vedno več, kot je znašalo letno povprečje v prejšnji petletki (1966—1970).

Potrebe rastejo hitreje

Glavna skrb torej ni samo naraščanje količine, ki kljub močnim nihanjem v glavnem vendarle vztrajno narašča in tudi ne samo zaostajanje za vsakoletnimi plani, ampak predvsem to, da kmetijska proizvodnja nikakor ne more ujeti koraka z naraščajočimi potrebami.

In tako se še vedno dogaja, da mora ta dežela, ki ima največje obdelane površine na svetu, ki ima neskončna prostranstva rodovitne zemlje in kjer še kar 44 odstotkov prebivalstva živi na vasi, uvažati velike količine žit in drugih kmetijskih pridelkov iz tujine. Tako je morala Sovjetska zveza tokrat kupiti 28 milijonov ton žita od ZDA, Kanade, Francije, Avstralije in Švedske, za kar je morala odšteti več kot tri milijarde dolarjev; poleg tega je morala kupiti tudi večje količine drugih pridelkov, predvsem krompirja, ki ga je nakupila od socialističnih držav — največ od Poljske. In še kljub temu je moralo v »žitno bitko« poseči tudi propagandni stroj, ki s pomočjo množičnih sredstev za obveščanje poziva prebivalstvo, naj varčuje s kruhom, naj ga ne kupuje več kot ga zares porabi, naj v restavracijah in menzah ne šarijo z njim itd.

Vzroki, da kmetijstvo še ne zmore zadovoljiti potreb, so več ali manj jasni. Pri konkretnih neuspehih, kot je bil na primer lanski, je krivo vreme. Zima je bila ostra in snega je bilo premalo, tako da je mraz uničil približno tretjino jesenskih posevkov. Potem pa je prišlo vroče in sušno poletje, ki je zlasti prizadelo osrednjo in južno Rusijo, Ukrajino in Belorusijo. Podobne težave se obetajo tudi letos, kajti znova prihajajo z domala vseh žitorodnih predelov vesti, da je snega malo ali celo nič in da so polja nezaščitena pred mrazom.

Ni vsega krivo le vreme

Pa vendarle vreme ni ali vsaj ne bi smelo biti krivo za vse. Navsezadnje imajo mrzle zime z malo snega in vroča poletja z malo dežja tudi drugod po svetu, pa vendarle v razvitem delu sveta ni kmetijstva, ki bi bilo tako močno odvisno od vremena. Vsako leto ob žetvi sovjetski tisk veliko poroča o drugih slabostih, ki nimajo zveze z vremenom; o tem, da pridelki propadajo na poljih, ker ni dovolj rezervnih delov in zato velik del kmetijske mehanizacije stoji neuporabljen, o tem, da ni urejen transport, da ni preskrbljeno za pravočasno in pravilno vskladiščenje itd. Predlansko jesen so bili listi polni tožb, da v mnogih krajih niso zasejali tolikšnih površin kot bi morali ali pa jih niso pravočasno, da potem, ko je bil prvi val uničenja mimo, niso poskrbeli za novo setev; slišati je pritožbe, da so neizmerna obdelana prostranstva v stepskih pokrajinah prepuščena na milost in nemilost vetru, čeprav bi jih lahko zavarovali z drevesnimi pasovi, da spet drugje — predvsem v zahodnem evropskem pasu — ne izvajajo melioracijskih del, čeprav je denar zanja odobren ali pa jih izvajajo nestrokovno, kar znova povzroča škodo. Tako na primer prav nestrokovni meliorizaciji pripisujejo krivdo za požare, ki so lani poleti divjali na velikih prostranstvih zahodno od Moskve in povzročili dosti škode.

DMITRIJ POLJANSKI: »Al' bo kal pognalo seme...?« Foto: arhiv Dela

Take in podobne stvari so za težave krive vsaj toliko kot vreme. Sovjetsko vodstvo je trdno prepričano, da je kolhozni in sohozni sistem dokazal svojo življenjsko moč in da tu ni treba prav nič spreminjati; slabosti ki so, so v veliki meri subjektivne. Na tem prepričanju temelji tudi zamenjava bivšega kmetijskega ministra Vladimira Mackjeviča z Dmitrijem Poljanskim. Le-ta bo imel kot član politbiroja neprimerno več vpliva in možnosti za avtoritativno in rigorozno vodenje dogovorjene kmetijske politike. Ministrstvo za kmetijstvo je v mnogočem odvisno od drugih ministrstev — na primer od ministrstev za transport, za kmetijske stroje, za namakanje, za gradbeništvo itd. — od katerih je veliko odvisno ali in kako je mogoče uresničevati načrte kmetijskega ministrstva. Poljanski bo z avtoriteto člana politbiroja in enega najvišjih partijskih voditeljev nedvomno lažje kot katerikoli dosedanji kmetijski minister dosegel, da bodo vsi ostali člani delovali hitro in zanesljivo. To pa je velika stvar, kajti prav koordinacija med vsemi, od katerih je odvisno uresničevanje kmetijske politike, je bila doslej pogosto predmet najostrejših kritik.

Visoki cilji

Plan za letošnje leto predvideva, da bodo pridelali najmanj 197,4 milijona ton žit. Če bo dosežen, bo to rekord vseh časov. Za njegovo uresničitev so v letošnjem letu namenili velikansko vsoto 16,4 milijarde rubljev, ki jih bodo porabili predvsem za kompleksno mehanizacijo, kemizacijo in meliorizacijo, torej za programe, ki naj bi povečali intenzivnost.

Cilj je visok, zlasti ker se prevelike odvisnosti od vremena ni mogoče iznebiti v enem letu in ker letošnja zima spet ne obeta nič dobrega. Toda ne glede na to je gotovo vsaj nekaj: tistih slabosti, ki jih navadno označujejo kot subjektivne, bo nedvomno manj. Kmetijstvo je v sovjetski politiki tisto področje, na katerem se kaj lahko gradijo ali podirajo politične kariere. Poljanski bo gotovo storil vse, kar bo mogel in to ni malo. Ne le zato, ker je član politbiroja in ima v rokah veliko moč, ampak tudi zato, ker bo imel vso podporo partije, za katero je kmetijstvo še vedno — in vedno bolj — eno glavnih meril uspehov. Če za koga, potem za novega sovjetskega kmetijskega ministra veljajo nedavne besede Brežnjeva: »Izpolnitev plana za leto 1973 je v vaših rokah, tovariši«

In ne samo plana...

JANEZ STANIC

GIBBARD: SODOBNA IKAR IN DEDAL

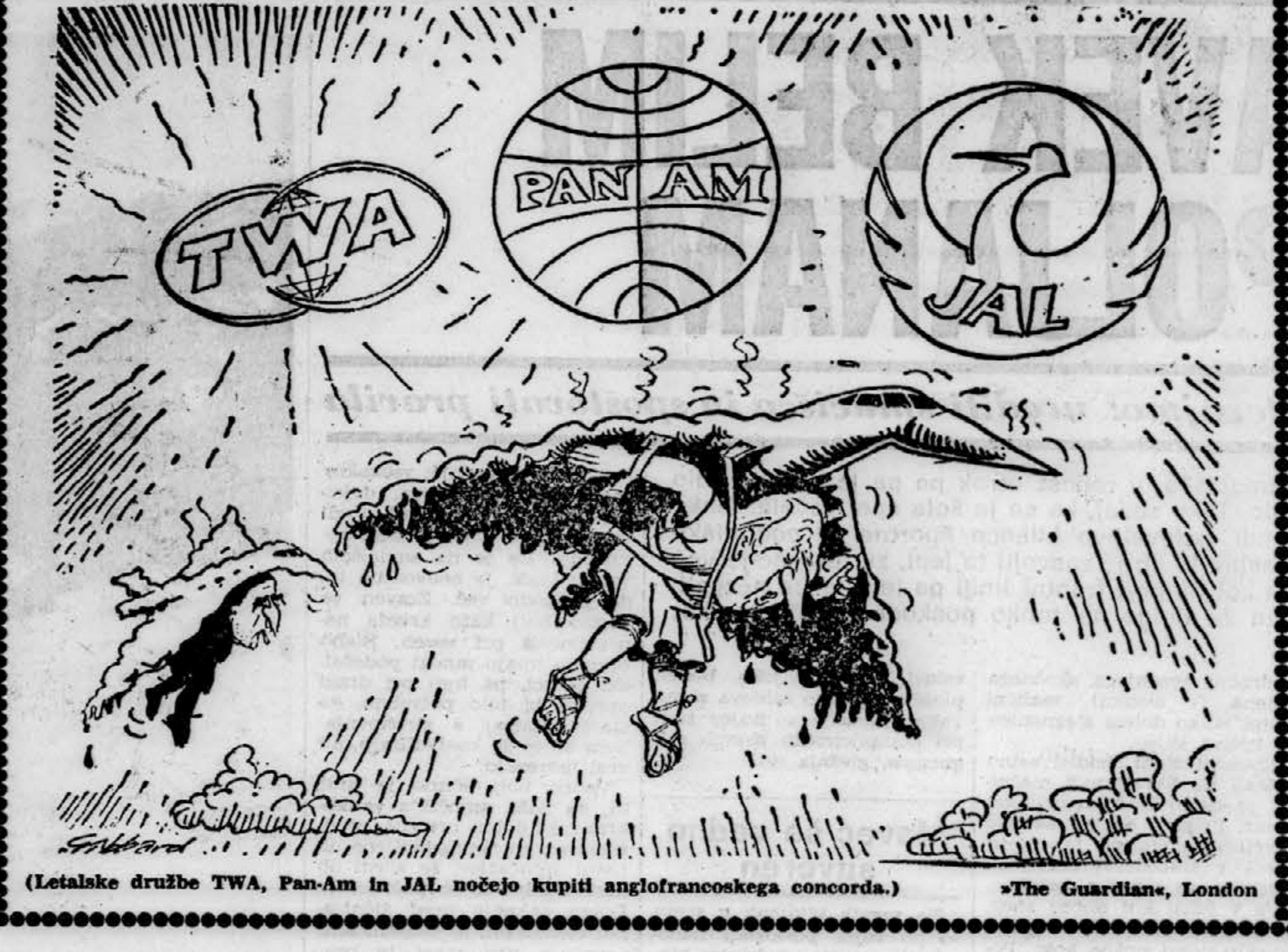

(Letalske družbe TWA, Pan-Am in JAL nočejo kupiti anglofrancoskega concorda.) »The Guardian«, London

DVOMLJIVA KOMISIJA

Skopo sporočilo o prvi seji pri Kreiskem

OD DOPISNIKA RTV

DUNAJ, 10. febr. — Avstrijski zvezni kancler dr. Kreisky je s tem, da je osebno vodil včerajšnjo prvo sejo komisije za dvojezične krajevne napise, hotel brez dvoma dati komisiji določen pomen, čeprav je več kot dvomljivo, ali ga bo komisija v nadaljnjem delu tudi opravičila. Že prvi dan zasedanja je namreč pokazal, kako ekstremno različna stališča lahko pričakujemo od posameznih članov komisije.

Trije predstavniki svobodnjaške stranke (FPÖ) v komisiji — deželni poslanec erich Silla, namestnik predsednika svobodnjaške stranke Koroške dr. Ferrari ter župan občine Loga vas (ta je zaradi združitve občin na Koroškem medtem že prenehala obstajati) Johann Stoif, so že pred začetkom zasedanja v posebnem sporočilu javnosti ponovno poudarili, da svobodnjaška stranka slej ko prej zahteva ugotavljanje manjšine, in da se je pripravljena pogovarjati samo na tej bazi.

Na drugi strani pa dejstvo, da se bo komisija sestala na prihodnje zasedanje predvidoma šele 4. in 5. aprila kaže, da se v Avstriji pred občinskimi volitvami na Koroškem, ki bodo marca, nihče ni pripravljen resno spoprijeti z odprtimi vprašanji slovenske narodnostne skupine na Koroškem.

Kancler Kreisky je na otvoritvenem zasedanju sicer poudaril, da je bilo ne glede na avstrijsko državno pogodbo pametno in pravilno ustanoviti to komisijo, kajti tudi če bi ne bilo državne pogodbe, bi bila dolžnost Avstrije, da se resno ukvarja z vprašanjem manjšine in da najde zadovoljive rešitve. Vprašanje pa je, ali lahko takšna komisija že sama po sebi da določeno podlago za nadaljnje reševanje manjšinskega vprašanja, posebno pa še sedaj, ko predstavniki manjšine v njej ne sodelujejo.

Kreisky je med drugim tudi poudaril, da bi se morala komisija v nadaljnjem delu zediniti glede določenih stališč in pojmov, ker drugače njeno delo ne bi imelo smisla. Dejstvo, da so že na včerajšnji seji formirali več podkomisij, ki bi naj razpravljale ločeno in nato poročale na plenumu, pa kaže, da namerava komisija zastaviti svoje delo precej na široko in da se ne bo ukvarjala samo z vprašanjem dvojezičnih krajevnih napisov.

Ob vsem tem je seveda treba imeti pred očmi dejstvo, da je komisija lahko samo pomožni oziroma posvetovalni organ. Kakšna stališča se bodo na njej izoblikovala in ali sploh kakšna ali pa bodo tudi na komisiji govorili drug mimo drugega kot je bilo doslej vedno v navadi, kadar se je razpravljalo o manjšini, vse to je seveda še odprto vprašanje. Samo reševanje manjšinskega vprašanja pa ostaja slej ko prej naloga avstrijske vlade, ki odgovornosti za svoje delo nikakor ne more prenesti na nobeno komisijo. In če se hoče o manjšini s kom pogajati, potem se lahko znotraj Avstrije pogaja samo z njo, na mednarodni ravni pa ob njeni navzočnosti.

Vsa ta dejstva se v bistvu odražajo v razmeroma majhni pozornosti, ki jo posvečajo komisiji avstrijska javna občila. Pa tudi ta razmeroma skopa poročila se v glavnem ne ukvarjajo z vsebino tega dela komisije, ampak predvsem z dejstvom, da v komisiji ne sodelujejo predstavniki obeh osrednjih manjšinskih organizacij.

O današnjem zasedanju komisije, ki je zasedala za zaprtimi vrati, so bila poročila dokaj skopa. Kabinet avstrijske zvezne vlade je v kratkem komunikeju, dolgem pet vrstic, sporočil samo, da je danes zasedala ena od podkomisij in da je na triurni seji razpravljala o vprašanju definicije slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Avstrijska tiskovna agencija APA pa je sporočila, da je dobila podkomisija nalogo, naj definira pojem območja z mešanim prebivalstvom. Mnenja članov komisije in ekspertov so si glede tega zelo različna. Medtem ko prvi zastopajo mnenje, da je treba označiti za dvojezične tiste občine, kjer živi 20 odstotkov slovenskega prebivalstva — ta kriterij je upošteval tudi zakon o dvojezičnih krajevnih napisih — pa vztrajajo tudi pri 30 odstotkih. Po poročilu APA naj bi v komisiji rešili to vprašanje skupaj politični predstavniki ter strokovnjaki za mednarodno pravo, ki so zastopani v komisiji.

ZVONE ZORKO

na vašo knjižno polico tudi knjige PREŠERNOVE DRUŽBE

OAE PODPRLA EGIPT

O Bližnjem vzhodu in afriškem jugu

ADIS ABEBA, 10. febr. (UPI, Reuter) — Organizacija afriške enotnosti v celoti podpira arabske dežele v boju za osvoboditev zasedenih ozemelj, hkrati pa zagotavlja vso potrebno pomoč Zambiji v sporu z Rodezijo.

Resolucije, sprejete na sinočnji konferenci ministrskega sveta OAE, pozdravljajo zmago vietnamskega ljudstva in izražajo veliko zadovoljstvo spričo ustavitve ognja v Južnem Vietnamu, Portugalsko pa pozivajo, naj konča kolonialno vojno v Afriki in se pogaja z osvobodilnimi gibanji v svojih kolonijah.

Ministri 41 afriških držav so soglasno sprejeli resolucijo o Bližnjem vzhodu. V njej pozivajo vse afriške dežele, naj »združijo svoje napore v solidarnosti z Egiptom«, in pozdravljajo že storjene ukrepe v tej smeri. To pomeni, da odobravajo sklep petih afriških držav o prekinitvi diplomatskih stikov s Tel Avivom. Izrael obsojajo zato, ker »se noče umakniti z vseh zasedenih ozemelj, in zaradi ekspanzionistične politike«.

Ta resolucija bo šefom afriških držav in vlad v pomoč, da bodo na prihodnji redni konferenci, ki bo maja, formulirali politiko Afrike do krize na Bližnjem vzhodu.

Prav tako soglasno so sprejeli resolucijo o podpori Zambiji v boju proti pritisku rasističnih in kolonialističnih oblasti na afriškem jugu. Resolucija posebej obsoja Veliko Britanijo zaradi tihega soglasja z oblastjo bele manjšine v južni Afriki in portugalsko pomoč vladi v Salisburyju.

Šef egiptovske diplomacije Zajat je izjavil po vrnitvi v Kairo, da so zunanji ministri članic OAE na sestanku v Adis Abebi zagotovili vsestransko podporo prizadevanju Egipta za osvoboditev zasedenega arabskega ozemlja. Dejal je, da prinaša poslanico cesarja Haileja Selasieja predsedniku Sadatu.

ČISTKA V UGANDI

KAMPALA, 10. febr. (AP) — Ugandski vojaki hodijo v Kampali od hiše do hiše. Verjetno iščejo gverilce. Hišne preiskave so se začele v zgodnjem jutru, nekaj ur prej, kot naj bi javno ustrelili 12 ljudi, obtoženih gverilske dejavnosti.

VOHUNSKI NOŽ V SRCU IZRAELA

Odkrita vohunska mreža, v kateri so tudi Židje

V dobrem mesecu dni sta dve veliki vohunski aferi zasekali kot nož v izraelsko javnost. Prva vohunska afera, v kateri se poleg izraelskih Arabcev pojavljajo tudi Židje, je nevarno pretresla dolga leta tako skrbno gojeno dogmo o nacionalni enotnosti, na kateri je slonela moč židovske države. Druga afera, v kateri nastopajo pripadniki izraelske druške skupnosti, pa je omajala splošno razširjeno prepričanje o neomajni vdanosti Druzov do Izraela.

Prvo, židovsko-arabsko vohunsko mrežo, je izraelska policija odkrila sredi decembra in s tem povzročila v izraelski javnosti pravi šok. Med osumljenci so se namreč nahajali tudi mladi Židje, tisti »sabre« (v Izraelu rojeni Židje), na katere so v Izraelu tako zelo ponosni, ki so odslužili izraelsko vojsko (eden med njimi je bil celo med toliko hvaljenimi padalci): ti mladi ljudje so izdali svojo domovino — ne zaradi denarja, ampak zaradi političnega prepričanja. Kot pripadniki tiste skrajne izraelske levice, ki proglaša Izrael za kolonialno in imperialistično državno tvorbo, so v imenu »revolucionarnega internacionalizma« stopili v službo — sirskega nacionalizma (za katerega so drugače trdili, da ni nič slabši od izraelskega): sirski obveščevalni službi so predajali zelo pomembne vojaške informacije.

Bombno pismo Nixonu

Drugo, druško vohunsko mrežo, so odkrili konec januarja, potem ko je bil na Golanski planoti ubit Druz Madž el Šams, ki je hotel skrivoma prestopiti sirsko-izraelsko frontno črto. Pri njem so našli dokumente, na podlagi katerih so zaprli kakih 15 ljudi, obtoženih, da so delali za sirsko obveščevalno službo. Ta jim je dobavljala z eksplozivom napolnjena pisma, ki bi jih morali odposlati na naslov znanih političnih osebnosti v Izraelu in v tujini, poleg tega pa bi morali izvesti še druge sabotažne akcije.

Vodja te skupine je bivši sirski obveščevalni oficir, 48-letni Šafid Abu Džabal, ki so ga že leta 1970 osumili vohunske dejavnosti in zaprli, a čez nekaj časa izpustili. Poleg njega so zaprli še 14 Druzov z Golanske planote. Aretirani so že priznali, da so odposlali tista bombna pisma, ki jih je konec lanskega leta v zgornjegalilejskem mestu Kirjat Šmona odkril neki poštni uslužbenec: naslovljena so bila na ameriškega predsednika Nixona, zunanjega ministra Rogersa in obrambnega ministra Lairda; bombne kuverte pa so odposlali tudi na razne izraelske naslove. Nobeno teh pisem ni povzročilo škode.

Največ škode je pravzaprav utrpelo doslej prevladujoče prepričanje v Izraelu, da so Druzi (v Izraelu jih je kakih 40.000, od tega 800 na zasedenem Golanu) povsem lojalni državljani, na katere se je moč zanesti. V Izraelu se hvalijo, da so se Druzi leta 1948 borili skupaj z Židi proti Arabcem in da so leta 1957 sami zahtevali, naj jim dovoliju služiti v izraelski vojski.

Tudi izraelski policaji tepejo

Toda odkritje »druškega izdajstva« je bilo vendarle za izraelsko javnost manjši šok kot pa odkritje »židovskega izdajstva«. Izraelska policija ter obveščevalna služba Šin Bet sta sprožila široko preiskavo, v kateri so zaslišali kakih 150 ljudi. Nekatere med njimi so v preiskovalnem zaporu celo grdo mučili, kar je v javnosti povzročilo nov šok: ne le, da ima Izrael svoje vohune, ampak ima tudi policijo, ki pretepa.

Glavni obtoženci se bodo konec februarja znašli pred sodniki v Haifi. To so 45-letni Daud Turki, 28-letni Subhi Narani, 23-letni Anis Karavi, 34-letni Simon Hadad, 26-letni Ehud Adiv in 28-letni Dan Vered. Zadnja dva sta Žida: prvi je nekdanji padalec, zdaj študent v Haifi, drugi pa učitelj.

Vohunsko mrežo je ustvaril knjigarnar iz Haife Daud Turki, vendar pa je Izraelu povzročil največ škode Ehud Adiv, ki je dajal podatke o glavnih vojaških in industrijskih instalacijah, o razporeditvi padalskih enot in njihovem orožju, o oklepnih enotah na severni, sirski fronti, o posameznih izvidniških akcijah in o višjih oficirjih izraelske vojske.

Podatke je zbiral pisatelj Habib Kahavdži, nekdanji izraelski državljan, ki so ga skupaj z ženo svojčas obtožili vohunstva in ga oktobra 1969 izgnali iz Izraela. Kahavdži je bil eden od voditeljev arabske stranke Al Ard, ki je leta 1964 skušala priti v parlament, pa jo je vrhovno sodišče prepovedalo zaradi njenega odkritega nasprotovanja obstoju izraelske države.

»Kompas« in bližnjevzhodna revolucija

Knjigarnar Turki je bil leta 1962 izključen iz izraelske KP, se nato začenjal zavzemati za maoistične ideje in bil med ustanovitelji skrajno leve organizacije Macpen v Haifi. Macpen, po arabsko »kompas«, meni, da bi le s socialistično revolucijo na vsem Bližnjem vzhodu ter s prenehanjem obstoja »imperialistično-kolonialistične države« Izraela lahko rešili izraelsko-arabski spor. Ta majhna politična skupina (štela je le kakih sto članov) je v desetih letih obstoja razpadla na 5 ali 6 skupin, med njimi v »revolucionarno politično ligo — rdečo fronto«, ki ima največ pristašev na univerzi v Haifi (skupna leva lista »Ješ« je med študentskimi volitvami v Haifi marca lani dobila 80 odstotkov glasov) in katere člani so bili tudi obtoženci te vohunske afere.

Obtožnica bremeni zaprto šesterico, da so večkrat odhajali v Sirijo na sestanke s Kahavdžijem, kjer naj bi se Adiv tudi uril v rokovanju z orožjem in eksplozivi: baje bi skupina morala pognati v zrak izraelske vojaške naprave, a so jo pravi čas odkrili. (V splošni histeriji, ki je zapljusnila v javnosti po odkritju mreže, so en dan trdili, da so obtoženci hoteli ubiti obrambnega ministra Dajana, drugi dan, da so ga hoteli »samo ugrabiti«, tretji dan pa, da Dajan izrecno ni bil tarča, ampak »nekatere izraelske osebnosti«; en dan so trdili, da so našli orožje, s katerim so obtoženci hoteli s sabotažami in uboji sejati v Izraelu teror, drugi dan so to zanikali: te nasprotujoče si vesti kažejo na napeto ozračje, ki ga je afera povzročila v Izraelu).

Turki se je baje leta 1969 sestal na Cipru s Kahavdžijem, ki mu je obljubil finančno pomoč ter ga tudi povezal z egiptovsko obveščevalno službo; arabski člani omrežja (obsojena šesterica so bili baje le voditelji posameznih tričlanskih celic) naj bi za šifre uporabljali Koran, židovski člani pa angleško knjigo »Pot svobode«. Turki je kasneje potoval še v Kairo, drugi člani pa v Grčijo, Turčijo in Ciper.

Lov na čarovnice

Najbolj zanimiv med obtoženci je visoki, črnolasi Adiv, košarkar iz univerzitetne ekipe v Haifi, ki se je rodil in odraščal v kibucu Gan Šmuel (Samuelov vrt); ta kibuc pripada socialistični stranki Mapam, ki sodeluje v vladni koaliciji. Prav zaradi tega je desni del izraelske javnosti, na čelu s poslancem Šmuelom Tamirjem in nekaterimi novinarji, sprožil pravi »lov na čarovnice« proti vsemu levemu oziroma komunističnemu v izraelskem političnem življenju: levica je obtožena »izdajstva«, »antinacionalnega in antipatriotičnega nagnjenja«. Obtoženi so komunisti, ki so proti politiki aneksije zasedenih ozemelj in se zavzemajo za to, da bi palestinskemu narodu priznali pravico do samoodločbe; obtoženi so kibuci, ti centri kolektivne vzgoje mladih; obtožen je Macpen, ki da je novačil židovske vohune; obtožena je študentska nova levica, ki se zavzema za mirno arabsko-izraelsko sožitje; obtoženi pa so celo umirjenejši člani vlade kot Alon (podpredsednik), Sapir (finančni minister) in Eban (zunanji minister). Vsi trije se v predvolilni kampanji pojavljajo kot protikandidati »jastrebu« Dajanu, ki je, skupaj z Alonom, najbolj verjeten naslednik Golde Meir (ta je že sklenila, da ne bo več kandidirala).

Očitno gre za prizadevanje, da bi v predvolilni kampanji, ki je zajela izraelsko politično življenje (volitve za naslednika Golde Meir bodo konec leta), izrabili vohunsko afero v prid nabiranja simpatij za Dajana, enega izmed predvidenih »žrtev« vohunske afere, hkrati pa omajali možnosti drugih kandidatov.

S tem ko so odkrili židovsko-arabsko vohunsko mrežo, so Izraelci odkrili tudi cel kup svojih notranjih nerešenih nasprotij: odkrili so, da je enega od obtoženih Židov najbrž ideološko zlomila stroga vojaška vzgoja; da je drugega prežemalo sovraštvo vzhodnih sefardskih Židov do tistih, ki so se priselili iz Evrope in zavzeli največ političnih položajev; da nerešeno vprašanje zasedenih ozemelj in palestinskih beguncev globoko razjeda izraelsko javnost (po nedavni anketi je 68 odstotkov Izraelcev — med mladimi od 18 do 29 let celo 72 odstotkov — mnenja, da ne bo izraelsko-arabske pomiritve vse dotlej, dokler ne bo rešeno palestinsko vprašanje); da o popolni notranji enotnosti Židov ni moč govoriti in prav tako ne o popolni patriotični izgrajenosti mladih »saber«. In da je Izrael na koncu koncev čisto običajna država — s svojimi »lopovi in žandarji« ter vohuni...

TIT DOBERŠEK

VODILNA SESTERICA VOHUNOV — Od leve so Ehud Adiv (Žid, bivši padalec), Subhi Narani, Anis Karavi, Simon Hadad, Daud Turki (vodja mreže, knjigarnar v Haifi) in Dan Vered (Žid, učitelj, ki je študiral v ZDA).

Stalinova hči Svetlana Alilujeva si je po šestih letih življenja na zahodu baje zaželela vrnitve domov. Dasiravno se je omožila v ZDA in ima dve leti staro hčerko, se ne more prilagoditi razmeram v Ameriki. Pravijo, da je prošnjo za vrnitev v SZ poslala samemu Kosiginu. Doslej še ni dobila odgovora.

•

Jordanski kralj Husein je baje predlagal palestinskim komandosom nekakšno prijateljsko pogodbo. Po njegovem predlogu bi se komandosi lahko nastanili na jordanskem ozemlju ter kdaj pa kdaj izvedli kakšno akcijo proti Izraelu, za nasprotno uslugo pa bi morali prizanesti tako njemu kot njegovim otrokom.

Pravijo, da je Husein prišel na dan s takšnim predlogom na prigovarjanje svoje tretje žene, ki izhaja iz bogate jeruzalemske družine Tukan in katere član piše pesmi, v katerih opeva boj Palestincev.

V DESETIH DNEH 700 SMUČARJEV V MAVCU

DAVEK BELIM POLJANAM

Nauk, ki ga upoštevajmo: urediti smučišča in spoštovati pravila

Sneg je letos pozno pokril smučišča, v radost otrok pa ga je nekaj padlo prav prve dni zimskih počitnic. Tako sedaj, ko se je šola spet začela, lahko veliko otrok in mladine naredi zadovoljivo bilanco športne in počitniške zabave, prav tako veliko odraslih, ki jih je zasvojil ta lepi, za rekreacijo več kot primerni šport. Drugačna kot na prvi frontni liniji pa je bilanca nezgodnih postaj: vsako leto več in že dolgo ne toliko poškodb smučarjev kot letos!

Predstojnik ljubljanskega nezgodnega oddelka dr. Bogo Skerget nam je dal zasrašujoče številke od 27. januarja do 4. februarja. Skupno je bilo v teh devetih dneh na njihovem oddelku sprejetih 1577 poškodovancev, od tega 636 smučarjev. V posameznih dneh so kot na primer 28. januarja sprejeli najprej 117 in nato 29. januarja 109 smučarjev, zadnjo nedeljo pa 96. 5. februarja pa so imeli 88 smučarjev. Zdravstvene ekipe delajo ob takih dneh do zgodnjih jutranjih ur nepretrgoma, »tekoči trak« poškodovancev pa zastaja tudi po tri do štiri ure v čakalnici.

Najbolj nevarno za noge

Kot so nam povedali na nezgodnem oddelku, si lahko smučar pri nesrečnem padcu polomi najrazličnejše kosti in zadobi najrazličnejše poškodbe, ogromna večina pa plača svoj davek temu športu z zlomljenimi nogami. In še pri teh zlomih sta dve tretjini neprijetnih spiralnih zlomov.

PO BELEM SNEGU — še bela noga ... Foto: Rusić

Poleg najštevilnejših spiralnih lahko doleti smučarja še prečni zlom, običajno mečnice in piščali, dalje zlom v področju zgornjega skočnega sklepa (v členku), različni zlomi lahko dolete stegnenico in kolčni sklep.

Spiralni zlom, bodisi samo piščali ali hkrati tudi mečnice, je lahko hudo neprijetna stvar. Primeri se, ko se telo zavrti — noga pa je čvrsto ujeta v smučarski čevelj in vezi. Če se smučka zatakne, raje v južni kot dober sneg, in se telo obrne, se v pravi spirali zlomi nožna kost. Pogostni pa so pri takih padcih tudi prelomi tik ob zgornjem robu smučarskega čevlja — čim višji so čevlji, toliko višje se pomika črta prečnega zloma mečnice in piščali.

Sodni dan na »nezgodnem«

Ponesrečence vozijo že s prvo pomočjo oskrbljenimi ali brez tega na ljubljanski nezgodni oddelek zadnje čase tako pogostno, da dežurne ekipe, zlasti ob sobotah in nedeljah, ne dospevajo brez zastojev nuditi pomoči številnim ponesrečencem. V premajhnih prostorih ljubljanske poliklinike delajo trije zdravniki 24 ur nepretrgoma svojo dežurno službo. Ob njih je anestezist in ponesrečencem strežejo še dve višji sestri, dve instrumentarki, dva mavčarja, 3 strežnice, 2 rentgenska tehnika in dve administratorki.

Ko pride zlomljena noga na vrsto, pregledajo poškodbo najprej na rentgenu in tu pade najvažnejša odločitev za nadaljnje zdravljenje: diagnoza poškodbe in odločitev, kako jo bodo zdravili. Pri spiralnih zlomih je od načina poškodbe odvisno, ali se zdravnik odloči za konservativno ali za operativno zdravljenje. Pri otrocih tudi pri spiralnem zlomu navadno kost ni premaknjena, tako da zadostuje pravilno nadeti mavec, teden dni ležanja doma z dvignjeno nogo, kontrola in ponovno rentgenski pregled ter nova mavčna obveza z dodatkom bergel.

Odrasli smučarji s spiralnim zlomom jo navadno ne odnesejo tako poceni. Če rentgenski pregled pokaže premike kosti v spirali, je potrebno zadržati poškodovanca v bolnišnici in ga čimprej operirati, pri čemer zdravnik vstavi bodisi vijake bodisi ploščico, kot to zahteva zlom. Take operacije so nujne tudi pri kompliciranih zlomih stegnenice, gležnja itd.

Mavec še vedno suveren

Na raznih klinikah v svetu so po vojni poskušali nadomestiti mavec s kakšnim modernejšim sredstvom, s tako ali drugačno umetno maso, pa so se kasneje vsi vrnili na klasiko. Vsekakor izboljšano, kajti če je poprej poškodovanec nosil tudi trikilogramsko oblogo, je sedaj kvaliteta mavca izpopolnjena tako, da zadostuje dokaj manjša in lažja količina. Je pa mavec najbolj ugoden za natančno modeliranje po nogi poškodovanca, je porozen in noga lahko diha, hitro ga lahko zamenjajo, tako da skoraj ni računati, da bi to sredstvo v kratkem nadomestilo kaj drugega.

Pri uravnavanju in zdravljenju zlomov infekcij na ljubljanski kliniki ne poznajo, kar govori o visokem higienskem režimu nove operacijske sobe v 6. nastropju kliničnega centra, skozi katerega gredo operiranci. S tem pa ni rečeno, da so pri zlomih izključene komplikacije. Večja je sicer možnost pri odprtih zlomih, včasih pa pride tudi do najhujšega, do maščobne embolije, ko kapljica maščobe zaide v kri in povzroči embolijo v glavni pljučni ali možganski žili, to se konča smrtno, kot tudi krvna embolija, če zaide strdek krvi v pljučno arterijo.

Tiste poškodovance, ki so jim pritrdili v kosti vijake ali ploščice, pa čaka po daljšem obdobju, v nekaterih primerih po enem pri drugih po dveh letih, nova operacija, ko jim okovje odvzamejo. Z operacijo je zdravljenje noge sicer zelo pospešeno — tri ali štiri mesece bolniške pa vseeno ne uide.

Rekreacija ali proizvodnja poškodovancev?

Kaj je krivo, da se nam skozi številke nezgodnih oddelkov kaže eden najlepših, za rekreacijo tako primernih športov, v vedno bolj črni luči?

Dr. Skerget je tudi sam smučar, pa nam je omenil predvsem naslednje: vsekakor množičnost smučanja, dejstvo, da je vedno več ljudi vnetih za to vrsto zimske rekreacije. Če je na smučiščih veliko ljudi, je nedvomno tudi poškodb več. Zraven se vedno bolj kaže krivda nepravilnosti pri vezeh. Slabo opremo imajo mnogi podeželski otroci, pa tudi pri dragi opremi bi bilo potrebno, da starši skupaj s strokovnjakom še in še kontrolirajo, ali vezi ustrezajo.

Vedno bolj očitno je tudi to, da naša smučišča velikokrat niso dobro urejena, predvsem pa so nepripravljena na naval smučarjev, še zlasti ob koncu tedna in ob počitnicah. Dolgo čakanje pred žičnicami, vlečnicami in sedežnicami povečuje utrujenost in prekinjajo ogretost smučarjev. Po drugi strani pa zapeljejo ta moderna prevozna sredstva tudi nevešče športnike na prezahtevne terene, ki jim mnogi, ki so kasno začeli smučati, niso kos, še toliko manj, če skozi dolge tedne in mesece nihče ne pomisli, ne na telovadbo, ne na kakršenkoli drugi šport pa se nato kot vrhunski smučar zakadi po zahtevnih smučiščih, prehitro utrujene mišice pa so krive marsikaterega padca in nesrečnega zloma.

Smučišča in pravila

Dr. Skerget se je nekaj dni mudil v italijanskih Dolomitih v kraju Monte Bondone, kjer je demonstrativni center za zdravo smučanje in kjer posebne ekipe strokovnjakov kontrolirajo tako terene kot sisteme sedežnic — ki jih predpostavljajo vlečnicam — in kjer še posebej skrbijo za napotila, ki naj se jih držijo smučarji. Tam nesreč skoraj nimajo, čeprav so tereni razmeroma zahtevni.

Narobe bi bilo, če bi zaradi črne kronike nezgodnih oddelkov potegnili tak pouk, da bi dali na indeks enega izmed najlepših športov, smučanje. Bolj prav bo, da v sezoni, ki je pred nami, in v naslednjih sezonah več storimo za to, da bi postopoma odpravili tako objektivne kot subjektivne činitelje, ki botrujejo preštevilnim nezgodam: boljše bi morali skrbeti za urejenost smučišč, ljudje pa bi se morali bolj dosledno držati pri smučanju pravih navad, upoštevati večjo nevarnost južnega snega, upoštevati nujnost kondicije, prave presoje svoje zmogljivosti, več skrbi bi morali posvetiti ne le moderni, ampak tudi pravi smučarski opremi, zlasti pravilni nastavitvi varnostnih vezi — in na smučiščih ne bi smel nihče ostajati še potem, ko je že utrujen.

MARIJA NAMORS

»E L L U X«
izdelovanje svetlobnih teles
LJUBLJANA,
Litijska 31,

objavlja
prosta delovna mesta za:

1. **materialnega knjigovodje**
2. **brusilca**
3. **galvanizerja**
4. **pleskarja**

za barvanje kovinskih senčnikov.

Pod 1. se zahteva srednja izobrazba ali nižja z ustrezno prakso, za ostala tri delovna mesta pa kvalifikacija ali priučitev.

Pismene vloge sprejemamo 15 dni po objavi.
1295

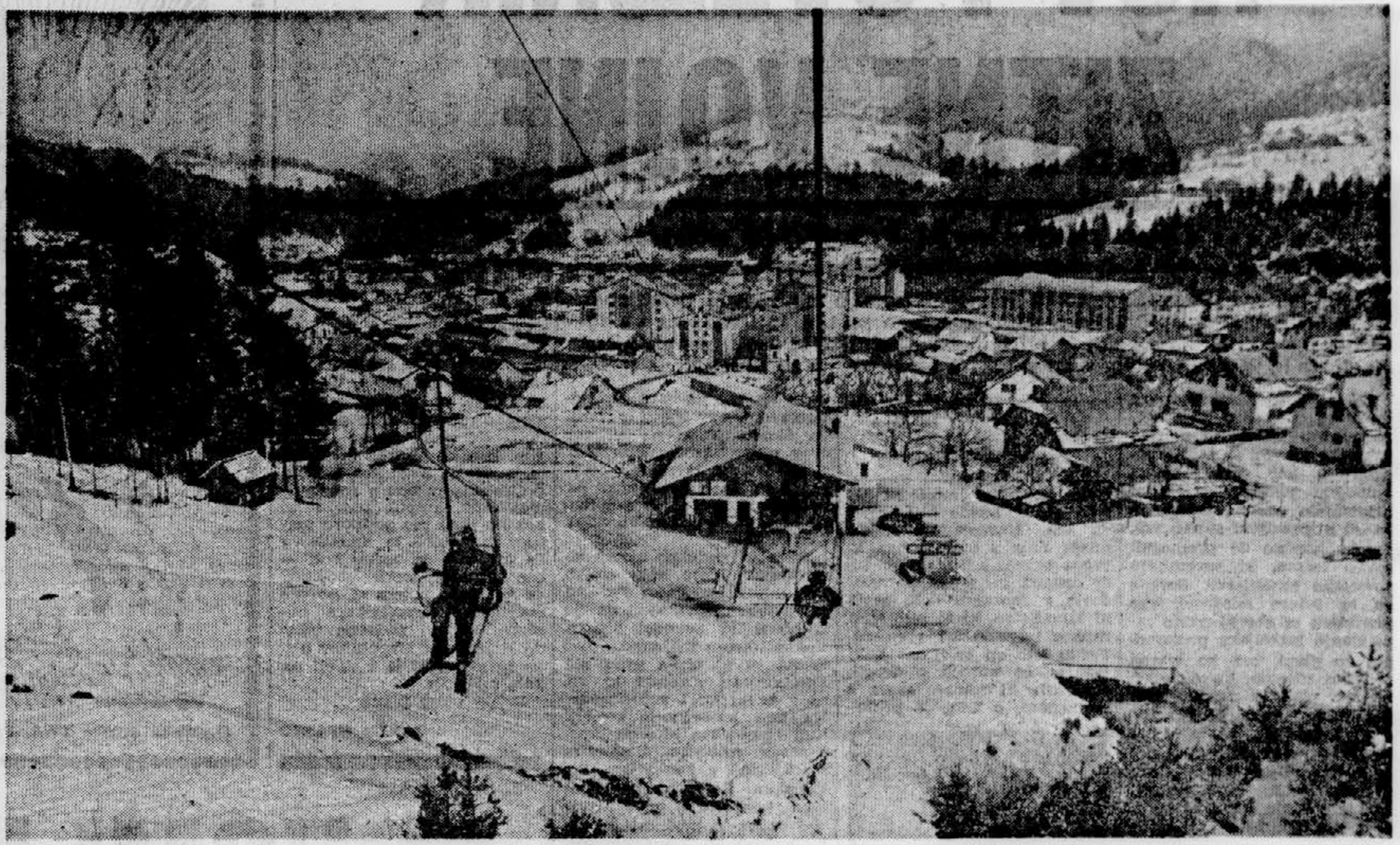

SMUČIŠČA V MEŽICI — Ob koncu tedna je na smučiščih ob sedežnici v Mežici vedno gneča, saj smučišča in vlečnice privabijo smučarje od vsepovsod. Sedežnica Staleker, ki je dolga 709 metrov, lahko pripelje v eni uri na 840 metrov visoka smučišča kar 450 smučarjev. V neposredni bližini sta še dve vlečnici, ki sta dolgi 440 in 630 metrov. Na širokih in urejenih smučiščih pa lahko preizkuša svoje smučarske sposobnosti res vsakdo. Na sliki: pogled s sedežnice na spodnjo postajo in Mežico. Foto: B. Čerin

POPIVANJE, PLES IN LEPOTICE

Dunajski pust postaja vse bolj pust

DUNAJ, febr. — »Fasching« — pust — pomeni po nemško popivanje pred postom — »Vaschanc«. Beseda izvira iz srednjeveške nemščine. Predpostnega popivanja v 20. stoletju ni več. Ljudje pijejo vsak dan. V Avstriji in na Bavarskem mislijo torej na tedne pred velikim postom, če govorijo o pustovanju. To je samo definicija kronista, ki pa še vedno nič ne pove o bistvu pustovanja, kaj se takrat dogaja, kaj pravzaprav je, kako mineva ta veseli čas. Ali je nadaljevanje izročila? Samo delno. Toda pust je tudi čas vsakoletnih obveznih vaj raznih društev in stanovskih združenj, ki sicer usihajo, zato pa so obsojena, da vsaj enkrat v sezoni pokažejo krepko znamenje življenja. Kaj pravzaprav počenjajo na plesih in pustovanjih? Plešejo, jedo in pijejo — če je le dovolj denarja — zabavajo se, ogledujejo drug drugega, zraven se pa dolgočasijo.

To dolgočasenje je pač nekaj posebnega. Kajti po temeljitem pregledu prizorišča dunajskih prireditev smemo trditi, da se ljudje na plesih kar dobro zabavajo. Tako se vsaj zdi. Tistega, ki po dolgi noči, utrujen od pustnega veselja in žolčen, ker ni mogel dobiti taksija, govori o dolgočasnem praznovanju, pač ni treba jemati resno. Priljubljena oznaka »puščoba«, po dunajsko »fad«, je najbrž posledica slabe vesti po noči, zapravljeni dokaj brez koristi, nezdravo v dimu in sopari, veliko predrago in ob hudem fizičnem naporu. Kajti prihodnjemu delovnemu dnevu se ni mogoče izmakniti.

Kdor torej zahaja na plese ali pustovanja se običajno kar dobro zabava, prav nič puščobno ni, ali pa sploh ne gre tja, včasih pa tudi prireditev zapusti o pravem času. Prav dobro so se naprimer zabavali gostje »bonbonskega« bala v dunajskem Konzerthausu, bilo jih je menda 7000, če si izberemo praznovanje ene od stanovskih zvez, ki ga lahko obišče sleherni ali sleherna.

Za ene in za druge tam ni le na kupe sladkarij, ponujajo tudi največjo volitev lepotic na svetu, o katerih menda pišejo celo japonski časopisi. Slehernici je šlo leta 1973 dobro: kajti 207 pripadnic njenega spola je defiliralo — v imenu njenih lastnih poželenj — pred številno publiko in nepodkupljivo žirijo. Skratka, ples peric in fijakarjev, zavit v štanjol. Galerije Konzerthausa so bile natlačene, mnogi so se docela predali spektaklu. Tudi popili in pojedli so dosti. Tega ne dokazuje samo pôd Konzerthausa, ki je bil že ob desetih zvečer pravo smetišče.

Na plesih torej jedo in pijejo. Vendar je to le del namere prirediteljev. Konzumacija gre dandanes včasih malce predaleč. Plesi so dobro obiskani predvsem takrat, kadar ljudem kaj nudijo: sladkarije, volitve lepotic, kabarete opolnoči. To, kar bi še pred približno desetimi ali petnajstimi leti pomenilo nezaželeno prekinitev plesne zabave, je leta 1973 dostikrat že bistvo prireditve, vrhunec nočne zabave. Ljudje hočejo, da jih zabavajo in tako tudi je. Prireditelji, ki te smeri ne upoštevajo, poplačajo svojo zvestobo tradiciji z mrtvaškim koncem plesa.

Bistveno bolj elegantno kot pri bonbonih je v Hofburgu, nekdanjem cesarskem dvoru, pri stanovskem praznovanju zdravnikov. Okvir prireditve je gigantsko družinski, večina pozna drug drugega, veliko gostov se sprehaja po dvoranah in hodnikih in manjših prostorih, ljudje hočejo, da bi jih videli, še več, biti morajo videni; skrbijo pa tudi, da ne spregledajo drugih. Ženske so lepe ali pa vsaj lepo oblečene. Moški pa bi, sodeč po njihovih korakih, s škrici svojih frakov najraje vrteli kolesa. Mladi sedijo po stopniščih, ker pač nimajo svoje mize, pijejo šampanjec bolj poredko in stoje ali pa varujejo vsebino svoje listnice in hodijo na skrivaj pit vodo na stranišče.

Ta prireditev ima kot ples pravnikov po opažanjih sociologa profesorja Rosenmayerja menda že nekakšen smoter. Juristi in medicinci so močno »endogamno« usmerjeni k poklicni skupini. Možijo in ženijo se najraje med seboj. Na teh dveh plesih še vedno ocenjujejo možne ženitne partije. Kot v starih časih, se tu predstavlja podmladek. Večina drugih plesov pa ne zastopa nobene posebne družbene skupine in zato so svoj smisel pravzaprav izgubili. Mladi ljudje se navsezadnje lahko spoznajo tudi na raznih zasebnih zabavah, organizirano plesanje ni več zanimivo, oblike telesnega samopredstavljanja pa so postale individualne.

So pa tudi prireditve, na katerih se pojavljajo moški prav tako bogato okrašeni kot ženske običajno nastopajo dekolitrane: to je ples Koromandijcev (»Schlazaffen«). Njihov znak je po videzu Tankredu neumna žival, sova. Povsod se šopiri, na grbih, na odlikovajnih, v kovini visi s šemastih kap, čepi na zavihkih, poseda pa tudi na marsikaterih damskih grudih. S helebardami oboroženi mladi »šlarafi« vodijo stare v plesno dvorano. Taka je pač tradicija. Tu so tudi »gospodje iz drugih koromandijskih kraljestev« — predsedniki društev.

Otvoritev je malce sentimentalna, čeprav pripadniki podmladka zabelijo svoj kratki ples z obrazom k življenju vzbujenega Frankesteina. Aplavz številno zbranih staršev pa je prisrčen. Vsi so veseli, da so spet enkrat skupaj. Ples je za Koromandijce dobrodošla prekinitev tedenskih enospolnih večerov na gradu Höllensteinu, po domače pri »Divjem možu«. Ples pa je tudi priložnost, da se blagajna društva malce napolni. Ta prireditev si v enaki meri prizadeva za tradicijo, za romantično nedolžne dobrodelne prireditve, pa tudi za družbeno utrjevanje patriarhata.

Nepolitična (površna) družabnost je vodilno geslo Koromandijcev, saj drug drugega poznajo samo kot viteza, resnična osebnost pa ostaja v dobri meri prikrita. Morebiti pa je prav v tem razlog za znova rastoče zanimanje za ples v »Schlaraffenlandu« — Koromandiji. Zabava zaradi zabave. Morebiti je prav tem, kljub upadajočemu številu gostov na nekaterih pustnih prireditvah prihodnost dunajskih plesov. Kajti erotično ozračje pustovanj je v širokosrčni družbi docela nepotrebno in nihče ga tam tudi ne išče. Organizirano severnonemško pustno razpoloženje pa Dunajčani prenesejo kvečjemu na televizijskem zaslonu.

GÜNTHER SCHWEITZER
(»Die Presse«)

ELITNI PLESI TUDI ZA »PARTIJE« — Dunajski predpust ni več tisto, kar je bil, postaja puščoben, a včasih še vedno vesel. Tradicija se izgublja, le »elita« se še drži, vsak se želi pokazati vsakomur, a le v svojem krogu. Tudi neveste so na ogled. Na sliki: poloneza debitantov na znamenitem »Opernballu«. Foto: arhiv Dela

RAZSEŽNOSTI INDIJE

Devet poglavij Indire Gandhi

BEOGRAD, 10. febr. (Tanjug) — Beograjska »Mednarodna politika« je v lepo uveljavljeni zbirki del svetovih državnikov izdala prvo knjigo indijske vladne predsednice Indire Gandhi v Jugoslaviji. Knjiga obsega 230 strani srednjega formata in vsebuje izbor govorov, izjav in intervjujev indijske vladne predsednice.

Knjiga je razdeljena na 9 poglavij, začenši s »Sodobno Indijo« pa do »Indije in sveta.« Izbrana besedila živo in nazorno ter dokaj vsestransko prikazujejo državo, v kateri živi šestina človeštva in ki ima že leta vlogo enega poglavitnih oblikovalcev svetovne politike miroljubnosti, prijateljstva in neuvrščanja. Na podlagi izbranih besedil dobi bralec tudi zelo prepričljivo podobo o sami osebnosti indijske vladne predsednice, ki združuje podedovano modrost tradicionalne Indije s preudarnostjo sodobnega naprednega politika, senzibilnost in intuitivnost ženske z odločnostjo najodgovornejšega državnika na podcelini.

NEPOZABNA PISMA IZ JEČE — Osnovni politični nauk je Indira Gandhi dobila pač od znamenitega očeta. V to šolo sodijo na prvem mestu znamenita Nehrujeva pisma iz dolgoletne britanske ječe. Na sliki: Indira Gandhi z očetom na praznovanju »Divalija« — novega leta.
Foto: arhiv Dela

Neverjetne razsežnosti sodobnega življenja Indije — države, v kateri se gonjači neštetih volovskih vpreg najpogosteje kratkočasijo z glasbo iz najsodobnejšega domačega transistorskega sprejemnika in kjer obstajata druga ob drugi lakota in proizvodnja modernih reaktivnih letal — so v besedilu te državnice izredno plastične. Pred nami ponovno zaživi taista Indira, ki ji je oče iz britanske ječe pisal neponovljiva »pisma«, vcepljal vanjo napredne nazore in strpnost, zavest o tradiciji in vseindijski nacionalizem.

To svojevrstno gandhijevsko-nehrujevsko šolo odpora z nenasiljem je Indira Gandhi dopolnila z večjo podjetnostjo in agilnostjo pri graditvi sodobne, prožne, industrijske Indije. Vse to je dobilo svoj fizični izraz v osebnosti indijske vladne predsednice, te dinamične ženske, ki je kljub vsemu trdno zakoreninjena na svojih tleh in se zaveda, da »pretekli in sedanji čas« obstajata v funkciji prihodnosti, in to prihodnosti »enega človeštva ... na eni sami zemlji«.

Knjigo je strokovno in z izrazitim čutom za mero priredil dr. Ranko Petković, prevajalca Slobodan Djordjević in Aleksandar Spasić pa sta se potrudila najti ustrezne izraze za razne kontekste angleškega izvirnika — od političnih do književnih.

VARNO ČEZ CESTO

POPRAVEK

V nedeljski številki Dela 4. 2. 1973 se je v članek Dušana Železnova »Obetajo se časi leksike« vrinila, bržkone zaradi datuma nastanka članka, neprijazna pomota o času in sicer v trditvi, da bo splošni Priročni leksikon Cankarjeve založbe izšel do jeseni prihodnjega leta. Ker so obetavni časi leksike bliže, saj bo leksikon naše založbe na voljo že letos junija, Vas prosimo, da objavite ta popravek, za kar se Vam vnaprej lepo zahvaljujemo.

CANKARJEVA ZALOŽBA

☆

Ugotovitev CZ je točna: članek je bil napisan pred novim letom. Za napako se opravičujemo.

UREDNIŠTVO

„PISANA BESEDA MED VAMI"

SLOVENJEGRAŠKI GOLOB ZA SLOVENSKO KNJIGO

Morebiti vzorec, kako premostiti razlike med mestom in podeželjem

V Slovenjem Gradcu, čednem in čudnem mestecu v odročnem kotičku naše dežele, v katerem se kljub zadregam še in še dogajajo kulturni čudeži, so preko glavne ulice spet obesili transparent. Ne zaradi prodaje kakega pralnega praška po znižanih cenah ali za jodlarsko popovski show, ampak enostavno za razstavo slovenske knjige. »Pisana beseda med vami«, so zapisali črno na belo ter povabili na izredno lepo urejen pregled bogate žetve trinajstih slovenskih založb v prostranih prostorih svoje nove umetnostne galerije.

Ivan Bratko, predsednik združenja založnikov in knjigarnarjev Jugoslavije, mi je pri mizi s svojim vselej dobrodušnim in optimističnim smehljajem brez ovinkov priznal, da so se v načelu sicer že za časa slovenskega knjižnega sejma na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani dogovorili, da bodo razstavno gradivo prenesli tudi v druge kraje Slovenije, konkretno tudi v Slovenj Gradec, da pa je uresničenje zamisli že skoraj padlo v vodo. »Če ne bi bilo vztrajnega vrtanja samih slovenjegraških organizatorjev, te razstave ne bi bilo.«

Vitalnost, širina, pobuda

Na slovesnem odpiranju razstave, vključujoč tudi Kardeljevo misel, češ da »politična moč socializma ni odvisna samo in celo ne predvsem od naše sposobnosti, da se borimo proti sovražnikom socializma, ampak predvsem od naše ustvarjalne sposobnosti ...«, pa je tudi javno dal priznanje kulturni vztrajnosti tako imenovane province. »Slovenj Gradec je postal pojem vitalnosti, širine in pobude kulturnega središča, ki ni nacionalno, še manj državno ali internacionalno.«

Dejansko so v Slovenjem Gradcu pokazali na eno izmed zelo uspešnih poti, po kateri bomo, upajmo, sčasoma premostili razlike med velikimi mesti in podeželjem.

Razstava, ki so jo odprli, mi je bila po samih eksponatih, se pravi več kot 3000 novih naslovih slovenskih knjig, v bistvu že znana iz Ljubljane. Pač, bile so nekatere manjše spremembe; med drugim ta, da se tokrat v krogu ostalih slovenskih založb ni odzvala sicer tako aktivna mariborska založba Obzorja. (Pa menda ne zaradi tega, ker je razstava v Slovenjem Gradcu, ki je manjši od Maribora?). Namesto Narodne in univerzitetne knjižnice iz Ljubljane je tokrat vlogo tistega, ki je predstavil revije, prevzela krajevna Študijska knjižnica z Raven na Koroškem. V Ljubljani so prodajo knjig na razstavi po arhitektskih domislicah organizirali v praznih zabojčkih za jabolka; v Ljubljani je to izzvenelo duhovito in rustično, v podeželskem Slovenjem Gradcu pa bi vsi to imeli za podcenjevalno, zato so knjige raje razpostavili v industrijsko lepo izdelanih knjižnih regalih Slovenijalesa. Predvsem pa so v tej, tudi oblikovno kvalitetno predstavljeni razstavi, vnašali nekaj novega, svežega, zavzetega — ljudje sami.

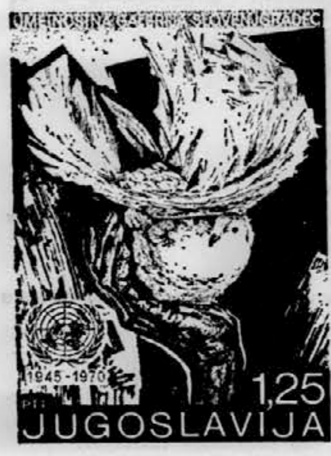

SLOVENJEGRASKI GOLOB MIRU: Po grafiki Japonca Uena Makote, ki je v stalni zbirki »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi«, so izdelali ne samo jugoslovansko znamko v seriji OZN, ampak tudi spominsko plaketo. Prvo je zdaj zasluženo dobila slovenska knjiga.

Foto: arhiv Dela

Tu je doma bralna značka

Med mnogimi obiskovalci, ki so se udeležili že samega odpiranja, so bili zlasti številni kulturni delavci, šolniki in zastopniki delovnih kolektivov. Mladega slovenskega pisatelja, domačina iz okolice, Leopolda Suhadolčana, sem našel med knjigami v spremstvu vse njegove družine. »Sicer pa se je prav v teh naših krajih nekoč porodila zamisel o ustanovitvi mladinskih bralnih značk, ki jih je danes v Sloveniji že pol milijona. Če pomislimo, da je moral za to sleherni prebrati najmanj deset knjig nekega avtorja, je to že ogromno bogastvo. In vnema še nič ne usiha. Še več: za ta naš pristop se zanimajo tudi v Srbiji, Avstriji in Nemčiji.«

Na predvečer Prešernovega dne, preden so odprli knjižno razstavo, so v domu Partizana domači dijaki pripravili Prešernov literarni večer. »Ob svečavi in glasbeni spremljavi starih instrumentov, ob udeležbi kakih štiristo poslušalcev, tako pristno in prisrčno«, je prisrčno in zavzeto pripovedovala njihova pedagoginja profesorica Romana Kreuh.

Tisnikar ostane Tisnikar

V malem kraju mora biti sleherni, ki se zavzema za kulturo, zavzet zelo močno, kajti sicer bi njegov in ogenj vseh kaj hitro ugasnil. In kdor se zanima za eno zvrst umetnosti, se skoraj z nič manjšo vnemo ogreva tudi za drugo.

Vihravo in poglobljeno, kakršen je, je prihitel na knjižno razstavo domači naivni slikar Jože Tisnikar, samouk, bolniški strežnik v mrtvašnici, ki je postal v nekaj letih eden najbolj znanih slovenskih umetnikov v svetu. Po njegovi nedavni razstavi v Ljubljani pišejo o njem v ameriških časopisih, v Italiji mu odpirajo vrata galerij. »Pravkar sem dobil zelo dobre kritike iz graške »Galerije 15« ... Seveda pa me to prav nič ni spremenilo. Nasprotno, hočem biti še bolj skromen! Delam pa še večje formate in tudi krog tematike skušam razširiti. V bolnišnici v Slovenjem Gradcu so mi zdaj dali novo lepo stanovanje in tudi nov lep atelje, toda to ne bo vplivalo na moje ozračje ustvarjanja ... Seveda pa se za knjige prav tako zanimam kot za slikarstvo ...«

Slikar in ravnatelj galerije Karel Pečko, motor prireditve je kot vselej nakazal pravcato strategijo zastavljene kulturne prireditve, čeprav so zdaj na stenah namesto slik prikazali knjige. »Računamo, da bo knjižno razstavo obiskalo okrog 8000 obiskovalcev, kar je veliko za Slovenj Gradec, če računamo, da beograjski knjižni sejem obišče povprečno 6000 ljudi.«

Dodal je, da bodo sindikati v podjetjih odkupili vstopnice za razstavo in jih razdelili med člane delovnih kolektivov ter njihovih družin. Prav tako so dali tudi pobudo za nakup večjega števila knjig, ki jih bodo podarili občinskim knjižnicam. Medobčinski zavod za šolstvo štirih koroških občin je izdal okrožnico, v kateri je vsem šolam priporočal vodene obiske razstave slovenske knjige v Slovenjem Gradcu.

»Kulture ni moč zapostavljati«

Profesor Jože Potočnik je med knjižnimi policami razvil svoje zanosne načrte o napredku poklicnega, zlasti gospodarskega izobraževanja na slovenjegraški ekonomski srednji šoli, za katero že raste novo, sodobno poslopje. »Samo v stranskem oddelku, to je v poklicni šoli za prodajalce, ki smo jo uvedli, imamo letos že tristo učencev. Razmišljamo pa tudi o srednji administrativni šoli in srednji medicinski šoli, za katero se dogovarjamo s tukajšnjo bolnišnico in zdravstvenimi domovi, tako da bodo imeli kmeči in delavski otroci z našega območja večjo izbiro pri svojem študiju. »Hkrati pa je opozoril tudi na dvorezno resnico: »V naši dolini kultura in šolstvo prehitevata gospodarsko bazo; če bi bilo tudi v gospodarstvu tolikšno navdušenje kot vlada na našem področju, ne bi bilo na odmet, gotovo pa je, da moramo tudi mi poznati svoje mere. Posebno problematične so vmesne krivulje med velikimi kulturnimi manifestacijami. Navsezadnje imamo za amortizacijo sedanje nove galerije stavbe še vedno okrog 40 milijonov S din dolga.«

Novi, pred kratkim izvoljeni predsednik občinske skupščine, mladi gozdarski inženir Peter Planinšec se je kot trezen gospodarstvenik že spopadel s perečimi gospodarskimi vprašanji občine, hkrati pa plemenito gleda tudi na vlogo kulture.

»Najprej moramo seveda urediti gospodarsko osnovo, a še v referendumu so občani pokazali veliko zrelost in hotenje, da kulture ni moč zapostavljati, ampak jo bo treba še naprej razvijati, seveda v okviru gospodarskih možnosti. Dokazati hočemo, da za veliko kulturo ni edino merilo to, da si veliko mesto. Najbrž bo treba nekatere, ki imajo bojazni, še prepričevati, a gotovo je, da nazaj ne moremo.«

Včasih je deset knjig zadosti

S svojim nekdanjim profesorjem slovenščine, starosto kulturnih delavcev Koroške na tej strani meje, dr. Francem Sušnikom, sem seveda obudil tudi na razstavi marsikaj, od šolskih spominov do vprašanj o njegovi novi izdaji svetovnega slovstva ali priprav za letošnjo proslavo 80-letnice Prežihovega Voranca na njegovi nekdanji domačiji na Prežihovem vrhu nad Ravnami. Glede same knjižne razstave je bil dr. Sušnik, čeprav največji ljubitelj knjige, pri vsej pomembnosti, ki jo je taki manifestaciji pripisoval, vendar — vsaj glede številčnosti — nekoliko skeptičen. »Gotovo je glavni namen ta, da knjiga najde svojo pot do bralca. Včasih je v te naše kraje prihajalo v vsako hišo komaj po pet Mohorjevih knjig na leto. Tudi zdaj mislim, da ne gre toliko za število prebranih knjig, ampak predvsem za meditiranje ob knjigi. Lahko je tudi deset knjig na leto že dovolj. Ni toliko važno hlastanje po knjigah, ampak je zlasti važno, kakšno knjigo ljudje berejo. Včasih bi celo prišli do navideznega protislovja, da manj brati pomeni — več brati.«

Umetnostna galerija v Slovenjem Gradcu je odboru za založništvo in knjigotržtvo v Sloveniji ob sedanji razstavi poklonila svojo prvo plaketo: lepo izdelano spominsko kolajno z vdelanim lesorezom goloba miru japonskega umetnika Uena Makote, ki ga je ta na mednarodni razstavi leta 1966 podaril njihovi stalni zbirki človeškega bratstva. Kako je ta Japončev lik ptice miru res našel domačno gnezdo v malem Slovenjem Gradcu in kako se plaketa lepo prilega slovenski knjigi.

BOGDAN POGAČNIK

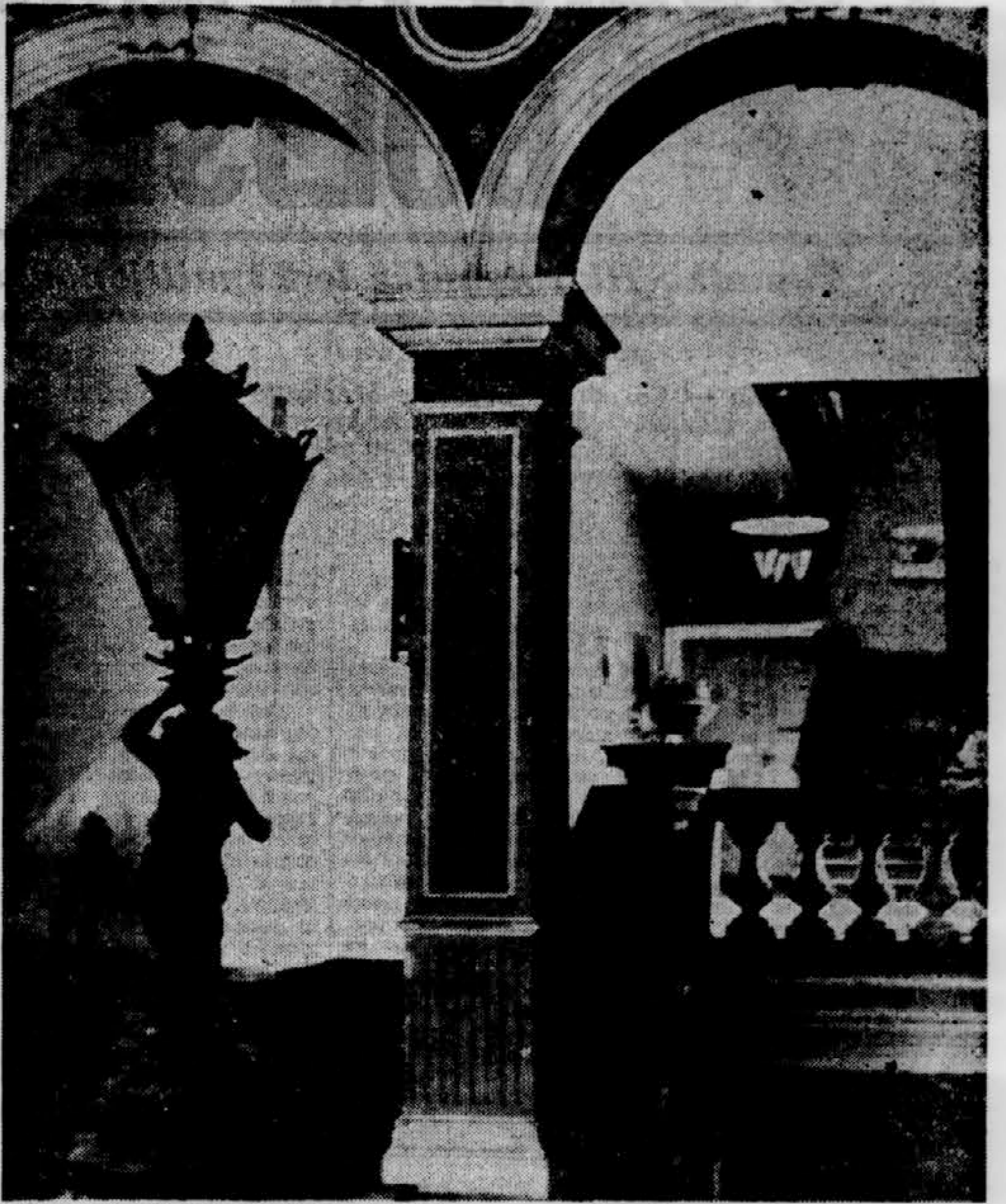

MLADI IN KNJIGA: Pred desetimi leti so prav na Ravnah v slovenjegraški soseski kot prvi v Sloveniji dijaki tamkajšnje gimnazije začeli z natečajem Prežihove bralne značke; gibanjem, ki se je pozneje razraslo v mogočno bralno prizadevanje po vsej republiki. Na sliki: stopnišče Študijske knjižnice na Ravnah. **Foto: arhiv Dela**

Delovna organizacija
»ITAS«
Industrija transportnih sredstev in opreme Kočevje

razpisuje
DVE prosti delovni mesti

kovinostrugarjev

RAZPISNI POGOJI:
— poklicna kovinarska šola za poklic »strugarja«
— 1 leto prakse na delovnem mestu strugarja
Stanovanja ni!
Rok prijave je 10 dni po objavi v dnevnem tisku. Prijave na razpis sprejema kadrovska služba delovne organizacije »ITAS« — Kočevje, Reška cesta 13. 1282

„TAM SVINJE, TU SVINJE"

Poljski Nemci med kladivom in nakovalom politike

OD NAŠEGA BONSKEGA DOPISNIKA

BONN, 10. febr. »Strašno ljubezniv in prisrčen sprejem« je doživela zahodnonemška vladna delegacija te dni v Varšavi, kakor je izjavil njen vodja von Staden, toda nobenega dvoma ni, da se zahodnonemško-poljski odnosi nikakor ne razvijajo tako ugodno, kakor je bilo pričakovati še ob poletnem obisku poljskega zunanjega ministra Olszewskega v Bonnu. Sedanji pogovori v poljskem glavnem mestu naj bi pripravili bonsko srečanje med Gierekom in Brandtom ter obisk bonskega zunanjega ministra Scheela na Poljskem, toda njihova vsebina je pravzaprav »osmišljanje varšavskega sporazuma iz leta 1970«. Prioritete tega »osmišljanja« niso enotno določene. Za Bonn je osrednjega pomena preseljevanje poljskih Nemcev v Zahodno Nemčijo.

V zadnjih dveh letih se je preselilo iz zahodnih predelov Poljske v ZR Nemčijo 40.000 poljskih državljanov nemške narodnosti. Od ustanovitve bonske republike do sklenitve varšavskega sporazuma jih je sedlo na vlak proti Zahodu kakih pol milijona. Po zahodnonemških virih še najmanj 180.000 ljudi čaka na odhodno dovoljenje. Vsa prizadevanja bonske diplomacije so usmerjena na »usodo« teh čakajočih. Po državnih kanalih, prek Rdečega križa in z nenehno publicistično ofenzivo skušajo zahodni Nemci Poljake »omehčati« in doseči, da bo varšavska vlada liberalneje in hitreje odločala o prošnjah za izselitev. Ne toliko iz javnega, pač pa iz objavljenega mnenja je lahko razbrati, da Bonn na tihem pogojuje nadaljnji razvoj meddržavnih odnosov (posebno gospodarskih) s poljskim odnosom do poljskih Nemcev in do njihove želje po »vrnitvi v domovino«.

Vprašanje »nacionalnega pomena«

Del zahodnonemških sredstev javnega obveščanja seznanja javnost tudi s poljskimi stališči do tega problema. Tako so zahodni Nemci zvedeli, da silijo proti Zahodu predvsem visokokvalificirani delavci iz šlezijskih industrijskih središč ter kmetje z najbolj produktivnih posestev v bližini večjih mest. Če bi ustregli vsem, bi utegnilo priti do resnih motenj v industrijski produkciji in tudi v preskrbovanju trgov z živili. Izkazalo se je, da naprimer v okolici Opole optira za Zahodno Nemčijo celotno prebivalstvo treh, štirih velikih vasi, ki preskrbujejo mesto z zelenjavo in drugimi kmečkimi pridelki. Tem ljudem gre zelo dobro, v Nemčijo jih žene predstava o sanjski deželi, v kateri lahko človek čez noč obogati. Za Poljake je to vprašanje »nacionalnega pomena«, kakor citirajo nekega varšavskega predstavnika. »Poljski Nemci so bili z nami desetletja najtesneje povezani, naša dolžnost je, da se za vsakogar posebej bojujemo«.

Nemajhno vlogo pri zadržanosti poljskih oblasti ima tudi dejstvo, da pomeni preselitev v Zahodno Nemčijo za večino optantov izrazit psihični šok, ki ga v tej generaciji najbrž ne bodo docela preboleli.

V tej zvezi je bila zelo poučna nedavna enourna oddaja drugega programa zahodnonemške televizije, ki se je ukvarjala s težavami, na katere naletijo poljski Nemci, ko se naselijo v »obljubljeni deželi«. Oddaja je imela naslov »Dežela sanj« — z vprašajem.

Dežela sanj? Res, tu je vsega v izobilju, so v polomljeni nemščini pripovedovali v reporterske mikrofone ljudje, ki so se pred letom dni ali pred dvema letoma naselili v Zahodni Nemčiji. V trgovinah so reči, ki jih niso še nikoli videli in vse so naprodaj, v sprejemnem taborišču so dobili 2000 mark začetne pomoči, karitativne organizacije so jih preskrbele z oblačili, dobili so zasilna stanovanja s pohištvom, ki sicer ni najboljše, za kakršno pa bi morali na Poljskem delati leta in leta. Tudi delo so dobili, sicer ne najboljše, in zaslužek je dober, čeprav ne tak, kakršen so mislili, da bo. Kar jih je presenetilo, so bile visoke cene in davčni odbitki. Spoznali so relativno vrednost zaslužene marke, kakor tuji delavci so že prvi mesec zvedeli, da pomeni tisoč mark plače v resnici samo 800 ali še manj.

Tegobe v obljubljeni deželi

Toda vse to sodi v gmotno sfero, na to se človek že navadi. Kar jih je najbolj pretreslo, je bila »družbena hladnost«, kakor se je izrazil eden izmed vprašanih. »Poljaki so bili prijazni. Tu je s sosedi drugače. Popolnoma zase živijo. Stikov z nami ni, vse je tako togo, hladno. Vse imamo, kar smo si nekoč želeli, toda živimo kakor v zlati kletki. Tujci smo«. Silni storilnostni pritisk zahodnonemškega gospodarstva delavstvo vse bolj potiska v izolacijo, v posamičnost; ko se delovni čas konča, hočejo biti Nemci med svojimi štirimi stenami, zamaknjeni v migotanje televizijskega zaslona. Poljski Nemci, ki so mislili, da prihajajo v »domovino«, domovina, to pa so ljudje, se čutijo same, izločene, »tujce«.

K temu je treba prišteti še problem jezika. Večina Nemcev, ki prihaja iz Poljske, je v resnici polonizirana, njihov nemški besedni zaklad je reven, nemščine se morajo šele naučiti. Mlajši ljudje, predvsem pa otroci, ne znajo niti besede in se le počasi učijo jezika svojih prednikov. Ker se družijo le med seboj, je ta proces še počasnejši. Njihovi šolski uspehi so porazni. Domača mladina se jih izogiba in zaničljivi izraz »Polak« se čedalje bolj širi. »Tu, v tem okolju se ne morem čutiti Nemke, čeprav sem Nemka«, je reklo 18-letno dekle. »mogoče bom sčasoma postala Nemka«. Druga je grenko dodala: »Tam na Poljskem so nam rekli ‚nemške svinje', ko so zvedeli, da se mislimo odseliti. In tu? Tu nam pravijo ‚poljske svinje'« ...

Svojevrstna, čeprav logična posledica te izolacije je, da postanejo izseljenci plen begunskih organizacij, ki so v rokah revanšistov in bojevitih nasprotnikov sporazumevanja z vzhodnimi državami. Komaj so našli novo domovino, že jim govorniki na zborovanjih »vzhodnopruskih domovinskih združenj« dopovedujejo, da je njihova prava domovina tista, iz katere so pravkar prišli. Tu se naučijo sovraštva do Brandta, ki je»sramotno« pokleknil pred spomenik žrtvam nacizma v Varšavi in »prodal« tretjino Nemčije komunistom, tu se jim ponovno pojavijo dvomi, ali so vzhodne meje res dokončne — dvomi, ki jih na Poljskem že zdavnaj niso več gojili. Tam so čakali, kdaj bodo šli, tu spet čakajo, kdaj se bodo vrnili ...

Navadna napitnina . . .

Preseljevanje poljskih Nemcev povzroča torej mnogovrstne probleme, ki jih ni mogoče spraviti s sveta z govorjenjem o »običajnih težavah družbene integracije« in z upanjem, da bo v naslednji generaciji bolje. Trmasto prizadevanje Zahodne Nemčije po »rešitvi še neosvobojenih bratov onkraj Odre in Nise je vsekakor dvomljive narave spričo dejstva, da se »osvobojeni« čutijo potem bolj na tujem kot doma.

Med občutljiva vprašanja, o katerih zdaj razpravljajo v Varšavi, sodi tudi odškodnina za žrtve nacizma, za milijone Poljakov, ki so trpeli v nacističnih koncentracijskih taboriščih.

Poljska zahteva odškodnino, kakršno je Zahodna Nemčija plačala preganjanim Židom, že zaradi tega, ker je nacistični režim Poljake in Žide praktično izenačeval.

V zvezi s tem je zelo zanimiv naslednji stavek v poročilu bonskega »Generalanzeigerja«: »Če bi uporabili izraelska merila pri preračunavanju odškodnine, ki bi jo morali plačati poljskim žrtvam nacizma, potem bi dobili vsoto, ki bi nemškim veleindutrijcem zaprla sapo — jugoslovanska odškodnina v višini dveh milijard mark je v primerjavi s to vsoto navadna napitnina . . .«

SLAVKO FRAS

»DEŽELA SANJ« — Kot na obljubljeno deželo so gledali ostanki Nemcev na Poljskem Zahodno Nemčijo. Ko so se »vrnili«, so doživeli marsikaj — znašli so se na tujem ... Na sliki: nemška kmečka družina na Poljskem.

Foto: arhiv Dela

RADOVEDNI SATELITI

Švedi opozarjajo: mednarodno nadzorstvo! Dvomi

STOCKHOLM, febr. — Majhna, a razvita Švedska bi bila presrečna, ko bi na vesoljskih poteh okrog Zemlje postavili znamenja »Prepovedano snemanje za osebno uporabo« in ko bi ta znamenja vsi spoštovali. Na žalost se po poteh, oddaljenih kakih tisoč kilometrov od našega planeta, vozijo samo kočije dveh velesil — številni vojaški in civilni sateliti, ki so vsi enako »radovedni«!

Majhna Švedska in velika Kanada se skoraj brezupno bojujeta v OZN in zahtevata uvedbo mednarodnega nadzorstva nad novo tehniko.

Ameriški civilni satelit ERTS-1, ki so ga, kot zatrjujejo Švedi, izstrelili lani, na svoji poti kakih tisoč kilometrov nad Zemljo na primer »vidi«, kolikšna je žetev na Kitajskem, kaj se dogaja v švedskih gozdovih in kolikšna je debelina ledu na severnih morjih.

Drugi civilni satelit brez prestanka registrira gostoto naselij, spremembe tal, požare v gozdovih, onesnažeivanje, temperature morja in vrsto drugih podatkov.

Za tisto, kar satelit ERTS-1 pošlje v petih minutah na Zemljo, bi letalo s podobno tehniko potrebovalo 250 ur. Resda s takšnega civilnega satelita ni mogoče prepoznati avtomobila tako kot z vojaških satelitov, vendar zadošča, da civilni satelit vidi predmete, ki so daljši od 100 metrov. Poleg tega ima veliko širši spekter nalog.

Skoraj 1500 satelitov

Po švedskih računih so ZDA doslej izstrelile 815 satelitov, od tega 700 vojaških. ZSSR je — tudi po teh ocenah — izstrelila 630 satelitov. Razmerje med vojaškimi in civilnimi sateliti je pri obeh velesilah približno enako, sodijo izvedenci.

Kaj se bo zgodilo, sprašujejo, ko bodo kmalu začeli izstreljevati civilne satelite, ki bodo imeli še bolj zapletene naloge? Že zdaj pripravljajo ERTS-2.

Po ocenah švedskih strokovnjakov bodo civilni sateliti v bližnji prihodnosti odkrivali zaloge vode, vire energetskih surovin, povečano izkoriščanje rudnih bogastev, skratka, vsak človekov poseg v naravo. Ni izključeno, da bodo »odkrili« nafto v Severnem morju ali baker v Ugandi!

Ne bi bilo neverjetno, če bi čez leto dni ustanovili mednarodno podjetje, ki bo morda imelo v rokah sliko neznanih rudnih nahajališč v drugih državah.

Na švedskem zunanjem ministrstvu sodijo, da je to precej tvegano za države v razvoju, ki se zavzemajo za mednarodno nadzorstvo. Toda države v razvoju kažejo za takšno nadzorstvo premalo zanimanja. Ameriška agencija za vesoljske raziskave NASA je začela dvostransko sodelovati z mnogimi državami v razvoju. Zanje s pomočjo satelitov nadzoruje žetev, širjenje puščav, gozdov itd. To je dragocena pomoč nerazvitim državam in zadošča za njihove potrebe. Seveda pa pozabljajo, da dobiva NASA s sateliti tudi obilico drugih podatkov o njih.

Posledice bodo hude

Dejstvo, da se svet vse bolj otipljivo srečuje z novo tehniko, katere posledice bodo zelo zapletene, nas navaja k vprašanju, kako vse to urediti ne samo politično, temveč tudi pravno. Kajti nova tehnika ni edina nevarnost. S sateliti je mogoče nadzorovati človeško okolje in onesnaževanje, z njihovo pomočjo je mogoče zbirati nespodbitne dokaze o biološki vojni, njenem obsegu itd.

Izvedenec švedskega zunanjega ministrstva Björn Skala ne verjame, da bi v naslednjih desetih letih že lahko računali z nevarnostjo, da bodo države v razvoju bolj izkoriščali s sateliti, ne izključuje pa »dramatičnih posledic v prihodnosti«.

Nekateri švedski listi so obenem postavili vprašanje, ali v obdobju satelitske tehnike domači predpisi o prepovedi snemanja iz zraka niso že zastareli in nesmiselni. Pristojni predstavnik švedskega generalnega štaba je izjavil, da bodo ti predpisi ostali še naprej v veljavi, ker ni dovolj dokazov, da so posnetki satelitov tako natančni kot posnetki iz letal.

Ne glede na vse argumente »pro et contra« pa se uradna Švedska zavzema za mednarodno nadzorstvo nad satelitsko tehniko, čeprav s kančkom pesimizma; ali bi bilo takšno nadzorstvo sploh lahko dovolj učinkovito, tudi ko bi ga uvedli?

DRAGOŠ STOJANOVIĆ

Nobena propagandna akcija za slovensko tržišče
ne more
brez oglasov
v časopisih in revijah,
ki jih izdaja "DELO"

POCENI NI ZMERAJ BOLJŠE

Ponudba Hidrotehnike le 23 milijonov din dražja

POSEBEJ ZA DELO

PRIŠTINA, februarja — Ko so lani odjeknile eksplozije prvih min, ki so pomenile pričetek graditve hidrosistema »Ibar-Lepenac«, ni nihče slutil, da bo ob tem začetku eksplodirala tudi odvečna mina. Graditev hidrosistema »Ibar-Lepenac« naj bi potekala v dveh fazah. Prva je sistem »Ibar«, druga pa »Lepenac«.

Na razpisano licitacijo za graditev objektov sistema »Ibar« — jezov »Gazivoda« in »Pridvorica« ter hidroelektrarne Gazivoda — so se prijavila štiri podjetja: »Hidrotehnika« iz Beograda je ponudila ceno 392,655.000 din, »Konstruktor« iz Splita 421.822.400 din, poslovno združenje »Makedonija-invest« iz Skopja 419,755.300 din in Gradbeno podjetje »Mavrovo« iz Skopja, katerega ponudba se je glasila na 339,753.000 din.

Licitacijska komisija 22 priznanih strokovnjakov o dveh ponudbah ni razpravljala, in sicer o ponudbi »Makedonija-investa«, ki ni priložil sheme organizacije gradnje, in »Konstruktorja« zaradi visoke cene. Ostali sta dve ponudbi. Po podrobni obravnavi je komisija predložila svetu podjetja hidrosistem »Ibar-Lepenac«, naj dela poveri beograjski »Hidrotehniki«. Uradni rezultati natečaja so bili objavljeni v začetku leta.

»Mavrovo« je že 16. decembra lani poslalo prvi protest, v katerem izraža nezadovoljstvo, ker je izpadlo na licitaciji. Svoj protest je poslalo tudi izvršnemu biroju predsedstva ZKJ. V njem poudarja, da je bila njegova ponudba za 53 milijonov dinarjev cenejša, kljub temu pa so dela poverili beograjski »Hidrotehniki«. V »Mavrovu« pravijo, da »pri tem niso bila spoštovana načela odprtosti jugoslovanskega tržišča, marveč so s takim ukrepom ravnali v nasprotju s stališči iz pisma« ...

Ker takrat, ko je »Mavrovo« poslalo svoj protest v 17 kopijah najvišjim jugoslovanskim formumom in voditeljem, licitacija še ni bila končana, je investitor molčal.

Nedavno je bila v podjetju hidrostistema »Ibar—Lepenac« v Prištini tiskovna konferenca, na kateri so sporočili izid natečaja. Na vprašanje, zakaj niso upoštevali najcenejše ponudbe »Mavrova«, je generalni direktor hidrosistema »Ibar-Lepenac« Novica Stojanović odgovoril:

»Cena v ponudbi ni najvažnejši pogoj. Razen cene so velikega pomena varnost, tehnologija, čas in finančna sposobnost izvajalca del, torej vse tisto, kar bo jamstvo za uspešno izvedbo. V okviru veljavnih predpisov smo se pogovorjali s potencialnimi izvajalci. Tovariše iz »Mavrova« smo vprašali, zakaj niso pripravili načrta za pripravljalna dela. Naročili smo jim, naj obrazložijo svoje cene, ki so pod nekaterimi splošnimi možnimi merili. Zanimali smo se za finančno stanje podjetja in za njihove izkušnje pri graditvi jezov. Nismo dobili odgovora, ki nas bi prepričal o njihovi usposobljenosti za gradnjo tako velikega objekta.

Tiskovna konferenca je bila tudi v skopskem »Marvrovu«. Predstavniki podjetja so ponovno izrazili začudenje, kako da ni bila upoštevana njihova ponudba, ki je za približno 53 milijonov dinarjev cenejša od vseh drugih. Spet so opozarjali na odprtost jugoslovanskega tržišča.

Naj bo že tako ali drugače, vztrajnost »Mavrova« je razumljiva, kajti graditev objektov hidrosistema »Ibar-Lepenac« bi imela za podjetje finančni učinek, razen tega pa bi si podjetje »Mavrovo« pridobilo sloves, ki bi mu zagotavljal nadaljnja naročila. Trditev o zaprtosti tržišča pa ni točna, ker je »Mavrovo« gradilo glavni del ceste od Kosovske Mitrovice do Rožaja, cesto Priština—Peć in druge. Zdaj gradi to podjetje na Kosovu več objektov.

Na direkciji hidrosistema »Ibar—Lepenac« v Prištini so v obrazložitev, da so se odločili za dražjo ponudbo, postregli s odgovorom, ki spominja na znano angleško modrost: »Nisem dovolj bogat, da bi kupoval poceni stvari.«

Medtem ko nadaljnji dogodki potekajo v znamenju žoganja, pravijo kosovski gospodarstveniki, da je protest »Mavrova« odveč, ker ima investitor zakonito pravico do odločanja o izvajalcih del. Takšne ocene prihajajo tudi iz najvišjih pravosodnih ustanov. Če bi šlo za kršitev zakonitosti, bi bil protest »Mavrova« upravičen. »Mavrovo« pa ne govori o nezakonitosti postopka, marveč trdi, da je bila njegova ponudba najcenejša. Ker torej ne gre za kršitev zakonitosti, ni mogoče sprožiti ustavnega spora.

Na direkciji hidrosistema »Ibar—Lepenac« je bila v začetku februarja spet tiskovna konferenca. Generalni direktor Novica Stojanović je izjavil:

»Hidrotehnika« je ponudila ceno 392,655.000 din, hkrati pa je omenila tudi možnost znižanja cene za 18 milijonov dinarjev. »Mavrovo« je v ponudbi omenilo ceno 339,753.000 din, ni pa predvidelo cele vrste nujnih pripravljalnih del, ki so po grobi oceni vredna okoli 12 milijonov dinarjev. Potemtakem je ponudba »Hidrotehnike« dražja za 23 milijonov dinarjev. Poglavitni razlogi, zaradi katerih smo dela poverili »Hidrotehniki«, so finančna moč, tehnološka in kadrovska usposobljenost ter izkušnje pri graditvi podobnih objektov doma in drugod. Usodna napaka bi bila, če bi dovolili podaljšanje roka zgraditve hidrosistema »Ibar—Lepenac«, ki naj bi bil dograjen leta 1976.«

HAJREDIN KAČANIKU

MOTEL RUBIN V DEKANIH

DEKANI, 10. febr. — Turistično in gostinsko podjetje Župa iz Kruševca v Srbiji je odprlo danes v Dekanih motel Rubin. V njem imajo restavracijo s 300 sedeži in 40 turističnih postelj. Poleti bodo lahko na vrt postavili 300 stolov. Uredili so dve prodajalni vinskih specialitet in žganih pijač, med katerimi je najbolj znan vinjak župski rubin. V motelu bodo obiskovalcem nudili tudi vrsto srbskih specialitet. Podjetje je v nakup in preureditev lokala vložilo okrog dva in pol milijona dinarjev. Motel je rezultat sodelovanja ljubljanske Emone in kruševskega podjetja. Podjetji nameravata po vsej Jugoslaviji postaviti omrežje podobnih objektov.

Z. D.

oglašujte
v dnevniku
DELO

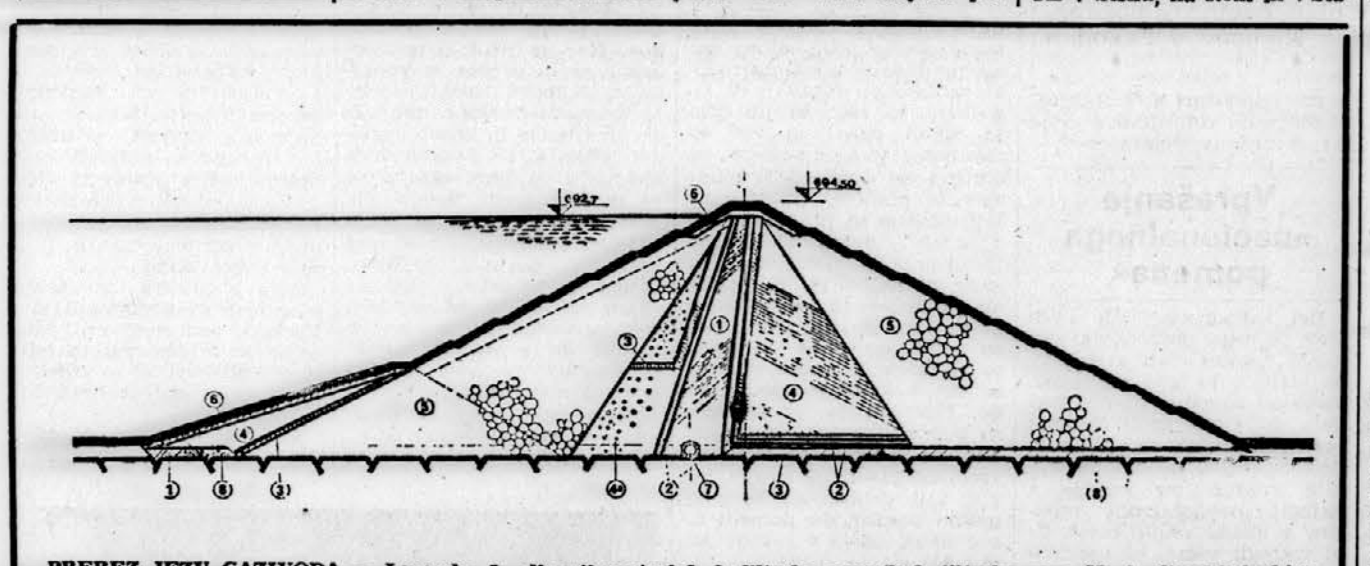

PREREZ JEZU GAZIVODA — Legenda: 1. glinasti material; 2. filtrska zona I; 3. filtrska zona II; 4. glinasti drobir; 4 a. peščeno gramozni drobir; 5. kamniti nanosi; 6. kamnita obloga iz peščenca; 7. beton — injekcijska galerija; 8. glinasti in peščeni drobir.

BINE ROGELJ: AKUPUNKTURA

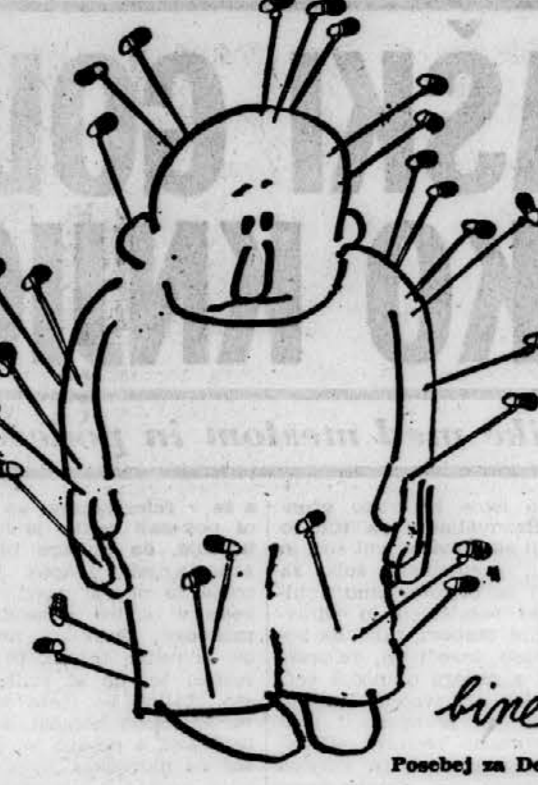

Posebej za Delo

FILMSKE KALNOSTI

Samoupravljanje edini lek proti monopolizmu

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, februarja — Ko je sredi januarja organizacija ZK na beograjski akademiji za gledališče, film, radio in TV obvestila javnost, da obsoja film diplomanta Lazarja Stojanovića »Plastični Jezus«, češ da »na posebno grob način napada naš družbeni sistem, žali Titovo osebnost ter enako vrednoti socializem in fašizem«, je že skoraj pol Beograda vedelo o tem, pa čeprav filma javnosti, kajpak, niso pokazali.

Bolj kot po samem filmu, ki ga skoraj nihče ni videl, pa so se takrat ljudje spraševali, kako je mogoče, da je partijska organizacija stala križem rok kar celih 14 mesecev, kajti »Plastični Jezus« je bil gotov že novembra 1971 in ne samo to — izpitna komisija, katere član je bil tudi režiser in redni univerzitetni profesor Aleksander Petrović, ga je ocenila celo z najvišjo možno oceno.

Ko so naposled izrekli javno obsodbo, so se vrstili znani odgovori in izgovori z vseh strani. Tako se je med drugim prikazovala kot neodgovorna tudi filmska delovna skupnost iz Beograda, ki je snemala ta film, razen njega pa že prej »Zasedo«, »Rdeče klasje« in zdaj v koprodukciji še »Hamleta iz Donje Mrduše«, vse to pa so filmi »s primesmi političnega pamfleta«, kot je privoščljivo ugotovil Donava film, ki je bil zavrnil snemanje »Plastičnega Jezusa«.

Težko je povzeti vse ozadje in reakcije ob »Plastičnem Jezusu«, saj filma ni bilo na sporedu in je torej lahko sleherni komentar problematičen — razen morda ugotovitve, da se je kaj takega lahko primerilo predvsem zaradi nezrelih in pogosto protisamoupravnih odnosov na področju jugofilmarstva, v katerih pa neredko tičijo razkolniške težnje.

Ne smemo pa pozabiti, da tudi Donava film ni povsem neoporečen pri svojem delovanju nasploh. Vemo, da je direktor Vicko Raspor oktobra presenetil z izjavo, da na prireditve sarajevskih kulturnih dni ne morejo poslati z veliko puljsko zlato areno nagrajenega Petrovićevega filma »Mojster in Margareta«. Baje Donava film ni imel kopije tega filma. Takrat sta bili zato odpovedani ljubljanska in nekaj dni nato še napovedana beograjska premiera filma »Mojster in Margareta«, ki ga je javnost šele kasneje videla.

Beograjska kulturno prosvetna skupnost je konec lanskega leta zbrala, sistematizirala in pregledala stališča umetnikov ter kulturnih in javnih delavcev o pojavih monopola v kulturi in ob tem pripravila pogovor s kulturniki. Na zamisel je pohvalno reagiral tudi tisk, dokler ni Donava film, ki se je po anketi kulturno prosvetne skupnosti tudi znašel na spisku »monopolistov«, poslal javnim delavcem nekakšno noto, v kateri zavrača in omalovažuje to raziskavo.

Polemika je šla naprej in kulturno prosvetna skupnost je očitala Donava filmu, da je njegovo pismo »groba diskvalifikacija vseh tistih, ki so povedali svoja mnenja, ki pa njemu niso ustrezala«. Sledili bodo novi pogovori, kajti mnogih umetnikov in ustanov še ni bilo slišati, monopolizem pa še naprej obstaja. Pričakovati je, da bodo nad užaljenostjo prevladali dokazi in želje, da bi monopolizem premagali s samoupravljanjem v kulturi, ki naj zagotavlja ustvarjanje in širjenje resničnih umetniških vrednot.

Novi zakon o kinematografiji, ki ga je prejšnji teden sprejel prosvetnokulturni zbor srbske skupščine, je tudi prispevek k zboljšanju razmer. Med drugim določa večji delež predstavnikov družbene skupnosti v upravljanju na področju filmarstva in nove pogoje za javno prikazovanje filmov.

Sicer pa je beograjski filmski spored zdaj po festivalu kar osvežitev: devet kinematografov prikazuje »Francosko zvezo« Williama Friedkina (od katere pa so nekateri več pričakovali), eden pa film »Rubljev« Andreja Tarkovskega. Vmes pa kljub temu uspešno polni dvorane danski »Rektor v postelji«, kakor jih je poprej poplava vesternov in drugih revolverskih spakedral.

A. ARKO

tednik s stripi
ZABAVNI
TEDNIK
S STRIPI

LUKNJE V ELEKTRIKI

Hrvaški bo leta 1975 kljub investicijam primanjkovalo elektrike

OD NAŠEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 10. febr. — Bridka resnica je, da bo Hrvaški primanjkovalo precej električne energije, čeprav namerava do leta 1975 investirati v to panogo 8.7 milijarde dinarjev. Ocenjujejo, da je predlog o zakonski zagotovitvi sredstev za graditev elektroenergetskih objektov in inštalacij, ki ga je vlada že sprejela, dober, saj bo pomagal ublažiti energetsko krizo. Končna rešitev pa to le ni, zato bo treba nujno zagotoviti bolj trajne izvore ter najti takšen sistem graditve elektroenergetskih zmogljivosti, ki bodo povsem zadovoljile potrebe republike.

Lani so na Hrvaškem proizvedli 5,2 milijard kWh električne energije, porabili pa so 6,8 milijard. Napovedujejo, da se bo ta razlika iz leta v leto razraščala, saj naj bi že leta 1975 porabili 10,2 milijarde kWh, proizvedli pa jih bodo komaj 5,5 milijard. Doslej so odpravljali razliko tako, da so energijo kupovali v BiH, vendar iz te moke ne bo več kruha, kajti tudi ta republika pričakuje precejšnje povečanje porabe. Tako Hrvati del energije že sedaj uvažajo iz Italije in Avstrije. Računajo, da jim bo že leta 1975 primanjkovalo 1,2 milijarde kWh električne energije, 15 let kasneje pa šest milijard.

Predvideno je, da bo letos začela proizvajati elektriko ne le HC Varaždin, temveč tudi Orlovac in TE Tuzla IV. Poleg tega načrtujejo graditev TE v Sisku, na Reki in v Slavoniji, zrasla pa bo še jedrska centrala (graditev skupaj s Slovenijo) v Krškem. Zgraditi bo treba tudi prenosno omrežje, za kar bo šlo 1,5 milijarde dinarjev.

»Velika tema« ne gane gospodarstva

Poslovno združenje elektrogospodarskih podjetij iz Hrvaške je že pred meseci zahtevalo, da je nujno z gospodarskimi organizacijami v republiki skleniti samoupravni sporazum o izdvojitvi in združevanju sredstev. Poziv (z resnim opozorilom, da se obeta »velika tema«) je poslalo več kot 2000 organizacijam združenega dela, vendar se jih je za predlog izreklo komaj sedemdeset.

Gospodarstvo ni sprejelo predloga poslovnega združenja, čeprav je povedalo, da so mu težave elektrogospodarstva jasne. Vzrok veta je v tem, kakor pravi gospodarstvo, da elektrogospodarske organizacije niso že leta in leta bistveno izboljševale gospodarjenja in niso iskale notranjih rezerv, poleg tega pa so bile premalo obrnjene k sebi. Očitno je, da bo treba predvsem poskrbeti za rešitev medsebojnih sporov med elektrogospodarskimi podjetji, pri čemer nekateri celo predlagajo formiranje enega samega kolektiva v republiki. Ta podjetja bodo morala torej ne le izboljšati poslovanje, temveč tudi urediti svoje vrste, namesto da iz leta v leto kopičijo izgube, potem pa zahtevajo intervencijo ostalega gospodarstva.

Denar da, vendar v posebnem skladu

Sporazum je torej padel v vodo, zato so elektrogospodarska podjetja ubrala drugo pot. Izoblikovala so zakonske predloge in jih predložila vladi, ki jih je že podprla. Sprejela je namreč predlog o zakonski zagotovitvi sredstev za graditev elektroenergetskih objektov in instalacij. Sabor bo o tem še sklepal, vendar je očitno, da je zaradi kritične preskrbe in proizvodnje električne energije nujno obvezno zakonsko izločevanje sredstev. Ocenjujejo, da bodo v republiki zbrali okrog 2,8 milijarde dinarjev (torej tretjino sredstev, potrebnih do leta 1975, in sicer s pomočjo obveznega izločevanja sredstev gospodarstva v višini 4 odstotkov od investicijskih vlaganj, 15 odstotkov od porabe električne energije. Teh sredstev pa elektrogospodarstvo ne bo »otipalo«, temveč bodo romala v poseben sklad, da bi mogli v republiki bolj učinkovito nadzorovati njihovo porabo, upravičenost in razumnost investicij.

M. K.

KMETIJSKI ORJAK

Zajemal bo 65 odstotkov kmetijske proizvodnje

OD NAŠE SKOPSKE DOPISNICE

SKOPJE, 10. febr. — Pred kratkim je bil v makedonski skupščini sprejet predlog politike za dolgoročen razvoj kmetijstva in sistemski pogoji za njegovo uresničitev. Ta dokument naj bi odgovoril na nekaj temeljnih vprašanj, kot so, kako ustreči nenehno rastočim potrebam po hrani na domačem trgu, kako zmanjšati uvoz osnovnih kmetijskih pridelkov, kako čimbolj izkoristiti vse domače gospodarske in ekonomske možnosti za stabilizacijo domačega trga in končno kako povečati izvoz kmetijskih pridelkov.

V skupščinski razpravi je bilo posebej poudarjeno, da je dolgoročna kmetijska politika zasnovana tako, da ustreza vsem republikam in pokrajinam. Upoštevali so vse komponente, ki jih mora imeti takšen dokument in kar je še posebej važno, upoštevali so vse strukturalne možnosti in specifičnosti kmetijskih rajonov. S tem dokumentom je predvidena poprečna letna rast kmetijske proizvodnje v višini 2,8 odstotka. Tako bi se na koncu planskega obdobja, to je leta 1985, obseg proizvodnje povečal kar za 47 odstotkov.

Prvi koraki

Naloge so resne in obsežne. V Makedoniji so že pred kratkim naredili prve korake za uresničitev tega projekta. Oblikovan je bil kmetijsko-prehrambeni kombinat Makedonija, ki je nastal iz kmetijskih kombinatov »Crvena zvezda« — Štip, »Ovče pole« — Sveti Nikole, »Povardarje« — Negotino, »Kumanovo« — Kumanovo in »Skopsko pole« iz Skopja. Ker so te kmetijske organizacije praktično temeljni nosilci kmetijske proizvodnje v Makedoniji, so bili z združitvijo ustvarjeni pogoji za intenziven in usklajen razvoj kmetijstva na širšem področju. Skupna in koordinirana akcija in delovanje na tem področju pa dajejo velike možnosti za nadaljnji planski in intenzivnejša razvoj kmetijstva v Makedoniji.

Kakšne so možnosti in vloga združenega kombinata v Makedoniji? Če povemo, da 45 odstotkov skupne kmetijske proizvodnje v družbenem sektorju Makedonije odpade na novo oblikovan kombinat, potem ta podatek najbolje ilustrira njegovo velikost in možnost v makedonskem prostoru. Kmetijski kompleks obsega več kot 30.000 hektarov obdelovalnih površin, na perutninskih farmah imajo približno milijon kur-nesnic in veliko živinorejsko čredo. Od industrijskih kapacitet je treba omeniti hladilnike s skupno kapaciteto nad 40.000 ton, vinske kleti s kapaciteto 16.000 ton, tovarne olja, konzerviranje proizvodov itd. To pa je vsekakor solidna baza, da se z intenzifikacijo proizvodnje izvleče maksimum in da se kmetijska proizvodnja še poveča.

Številne ekipe strokovnjakov izdelujejo programe in načrte, katere bo moral realizirati združeni kmetijski kombinat, da bi dosegel postavljene cilje, po katerih naj bi predeloval 65 odstotkov skupne kmetijske proizvodnje v Makedoniji, kar pomeni dvig proizvodnje za 20 odstotkov.

Obsežne investicije

Predvidevajo, da bodo povečali izvoz kmetijskih pridelkov kot tudi finalnih izdelkov, posebej pa še konzerv. V ta namen posvečajo posebno pozornost povečevanju in modernizaciji kapacitet za finalizacijo in predelavo kmetijskih proizvodov. V investicijskem programu — vrednost le-tega je 1.020 milijonov dinarjev — imajo ti objekti posebno mesto. Zgraditi nameravajo še silose, farme, ribnike in druga kmetijska poslopja, razširili bodo nasade, še zlasti vinsko trto in rekonstruirali sedanje proizvodne kapacitete.

Posebna pozornost bo posvečena tudi razvoju zasebnega sektorja kmetijstva. V združenem kmetijskem prehrambenem kombinatu namreč predvidevajo, da bodo temu področju namenili okrog 150 milijonov dinarjev.

V obsežni investicijski program bodo združeni kmetijski kombinati vložili 20 odstotkov potrebnih sredstev. Kredite bodo najeli pri novi združeni Stopanjski banki, za financiranje tega objekta pa je zainteresirana tudi mednarodna banka za razvoj, ki bo prav tako vložila del sredstev. Njeni strokovnjaki so že večkrat obiskali Makedonijo, kjer so se zanimali za možnosti investiranja. Krediti so že odobreni in združeni kmetijski kombinat Makedonija bo uradno pričel poslovati julija letos.

Vse kaže, da so v Makedoniji kot izrazito kmetijskem območju našli najboljšo pot za intenzifikacijo kmetijske proizvodnje, njen smotrni razvoj in seveda za uresničitev nalog, ki so si jih zastavili v predlogu dolgoročnega razvoja kmetijstva.

BOJANA POPOVSKA

USPEHI CERA IZ ČAČKA

ČAČAK, 10. febr. (Tanjug) — Tovarna Cer, ki deluje v okviru kovinsko predelovalnega podjetja »Sloboda«, je lani zaznamovala precejšnje poslovne uspehe. Skupen dohodek je dosegel znesek blizu 160 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi z letom 1971 kar za 41,3 odstotka več. Skladi so se povečali za dvakrat, število zaposlenih pa za 38,6 odstotkov.

Cer bo letos poslal na trg nekatere nove izdelke: klimatske naprave in naprave za etažno ogrevanje.

OBLIČJE MESNE KRIZE

Tudi Vojvodina se ni izognila pomanjkanju mesa

TANJUG POSEBEJ ZA DELO

NOVI SAD, februarja — Tudi v Vojvodini, največjem kmetijskem območju v Jugoslaviji, primanjkuje mesa skoraj vseh vrst. Pomanjkanje sicer ni tako izrazito kakor drugod po državi, vendar že dejstvo, da je »kriza« zajela tudi Srem, Bačko in Banat, povsem nazorno kaže, da je stanje dokaj resno. Spet gre za enega tistih ciklusov, ki puščajo v vojvodinski živinoreji »globoke rane«. Nedavno je bila ponudba živine velika, zdaj je povsem splahnela in po klavni živini je mnogo večje povpraševanje, kot bi ga lahko zadovoljile farme družbenih posestev in kmetje.

Direktor blagovne borze v Novem Sadu Lazar Preradov poudarja, da na tej največji jugoslovanski tržnici povpraševanje po pitanih prašičih in živini za zakol že dolgo prekaša ponudbo in da borzna poročila še nadalje izkazujejo »negativni saldo« glede prometa s tržnimi presežki.

V Vojvodini ni dovolj pitanih prašičev in goveda. Po eni strani je večje povpraševanje po mesu na tujem trgu, razen tega pa je skupek problemov v jugoslovanski živinoreji ponovno pokazal, da ne bo dovolj mesa, dokler ne bomo v kmetijstvu uveljavili bolj radikalnih ukrepov. Na to opozarjajo tudi predstavniki »Koprodukta«, največje skupnosti za proizvodnjo mesa v državi. Poudarjajo, da je to gospodarsko združenje lahko »udarni dejavnik« v jugoslovanski proizvodnji mesa, vendar je treba zagotoviti znatnejša kreditna sredstva in ugodnejše sistemske pogoje za proizvodnjo in predelavo mesa. Šele potem bodo vojvodinski živinorejci in klavnice v tej pokrajini lahko zadostile domačim potrebam po mesu in znatno povečale izvoz, za katerega je na svetovnem trgu čedalje več možnosti. V nasprotnem primeru se bo mesna kriza nadaljevala.

Najbolj nevarno je to, da se utegne stalež živine močno skrčiti zaradi nerentabilnosti. Stanje se je nekoliko izboljšalo z višjimi prodajnimi cenami svežega mesa v vojvodinskih komunah. Mnoge občine so v skladu s priporočili ZIS že zvišale cene, druge pa pripravljajo podražitev.

Direktor oddelka za meso pri združenju »Koprodukt« Reže Pilc pravi, da se je preskrba z mesom izboljšala v vseh tistih občinah, ki so dovolile višje cene. O trenutnem položaju je dejal, da se izboljšuje preskrba z jagnetino, teletino in odojki, katerih cene se prosto oblikujejo. Slabša pa je preskrba z govedino in najslabša s svinjino. Prašičev za zakol ni, zato klavnice delajo z zmanjšano zmogljivostjo, izkoriščene so le 30 do 40-odstotno. Uvoz le trenutno izboljšuje stanje, spodbudna pa je ugotovitev, da v zadnjih sedmih dneh ni bilo zahtev po višjih odkupnih cenah za pitane prašiče, ki so se »ustavile« pri ceni 12,30 din iz kooperacije in 12,50 din za kilogram iz proizvodnje na družbenih posestvih. Morda je to znamenje za umiritev trga.

V ilustracijo preskrbljenosti z mesom naj omenimo primer iz Novega Sada, največjega potrošnega središča. Direktor prodaje pri mesni industriji »Venac« Radislav Vasiljević je izjavil, da njihova klavnica lahko zakolje dnevno nad 600 pitancev, vendar zdaj dobi dnevno komaj 150 prašičev, kar je ravno dovolj za Novi Sad. Preskrba drugih porabnikov ni zagotovljena. »Venac« je letos januarja zaklal samo 4500 prašičev, oziroma petkrat manj kot isti mesec lani. Novi Sad potrebuje na teden nad 25 ton mesa. V tem mestu so že sprejeli sklep o podražitvi mesa z 20. februarjem. Mlada govedina se bo podražila za 17,9, svinjina za 32,8 in govedina prav tako za 32,8 odstotka. Pričakujejo, da bodo višje prodajne cene svežega mesa spodbudile k reji živine za zakol.

PETAR DAVIDOVIĆ

ANSAMBEL APAROCA V BEOGRADU

BEOGRAD, 10. febr. (Tanju) — Sinoči je prispel v Beograd čilski ansambel Aparoca, ki bo do 14. februarja imel nekoliko koncertnih nastopov v Beogradu, Novem Sadu in v Sarajevu. Člani ansambla so napredni študenti in imajo na sporedu razen narodnih pesmi Čila in Južne Amerike tudi revolucionarne pesmi Pabla Neruda.

CVETKE Z UREDNIŠKEGA REŠETA

... vsi so se želeli okopati prvi v bazenu te nove mariborske PRIDOBITVE ...

(Štrbunk v pridobitev!)

... Imenovali so petčlanski odbor, ki bo pripravil GRADIVO in kandidatno listo za novo vodstvo ...

(Upajmo, da bo gradivo trdno)

... uspeli bodo, če bodo znali vse svoje kodrovske in umske sposobnosti MODERNIZIRATI ...

(Posodobljenje možganov?)

NAŠI ZA MEJO

Kako je nastajala komisija

Ko se je dogajanje ob postavitvi dvojezičnih napisov na južnem Koroškem, konec oktobra lani večji del preneslo iz ulic za »zeleno mizo« avstrijskih političnih krogov, je eno najbolj pomembnih vprašanj postala manjšinska komisija. Kakšna naj bi ta bila, kako naj bi delovala in o čem naj bi razpravljala ali odločala, si pravzaprav nihče ni bil popolnoma na jasnem. Tudi danes ne vemo, s čim se bo ukvarjala, ali samo z zakonom o postavitvi dvojezičnih in topografskih napisov ali pa s celotno problematiko, zajeto še zlasti v sedmem členu državne pogodbe. In kako je manjšinska komisija ali kot jo tudi imenujemo komisija kanclerja Kreiskega nastala?

Do dogodkov ob postavitvi dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem so se odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo vidno izboljševali. V Zagrebu sta se 2. februarja 1972 sestala oba zunanja ministra in se pogovarjala v vzdušju, ki je kazalo na izboljšanje dobrososedskih odnosov, ki so bili v letih pred sestankom praktično zamrznjeni. V takem vzdušju je tudi avstrijski zvezni kancler 6. aprila istega leta na Dunaju sprejel delegacijo koroških Slovencev. Na tem sprejemu je Kreisky obljubil slovenski delegaciji, da bo ustanovil komisijo, ki bo obravnavala manjšinsko problematiko, sestavljena pa naj bi bila iz predstavnikov zvezne in deželne vlade ter predstavnikov manjšine. Vsak trezno misleč človek je v tej komisiji videl napredek, korak naprej in izkazovanje dobre volje pri reševanju manjšinskih problemov, dobre volje, ki je je v preteklosti v veliki meri manjkalo. Zato sta predlog in obljubo zveznega kanclerja manjšina in matični narod pozdravila.

Toda v času te obljube je avstrijska vlada že pripravljala zakon o dvojezičnih topografskih napisih in kaže, da je ob tem ideja o ustanovitvi komisije zamrla. Pri tem pa se ne moremo znebiti občutka, da je uradna Avstrija računala s tem, da bo zakon potrebno po taki komisiji sploh izbrisal.

Šele takrat, ko je zakon naletel na nepričakovano močan odpor koroških nemških nacionalistov, ko se je gonja proti dvojezičnim napisom in slovenski manjšini prevesila v drugo polovico in ko so opozicijske stranke na čelu z avstrijsko ljudsko stranko (ÖVP) zahtevale preklic ali v najboljšem primeru novelizacijo zakona na slabše, je ideja o komisiji zopet oživela. Oživela pa je pravzaprav na nasprotni strani. Koroška ÖVP, podprta od ostale desnice avstrijskega političnega življenja je bila tista, ki je vladi sugerirala novelizacijo in s tem tudi ustanovitev nekakšne komisije. Prvič je to zahtevala že 25. oktobra 1972, ko je deželnemu zboru predložila nujnostni predlog. Kreisky pa, ki se je vse do tedaj odločno otepal misli, da bi zakon lahko novelizirali in v ta namen sklicali komisijo, je začel pred opozicijo popuščati. Isti dan, ko je bil predložen nujnostni predlog v deželnem zboru, je kancler v parlamentu odgovarjal tudi na poslansko vprašanje poslanca koroške ÖVP Walterja Suppana in dejal, da je dana možnost za novelizacijo.

Še bolj pa je pred opozicijo popustil na sestanku županov iz 36 prizadetih občin mešanega ozemlja, ki jih je sprejel 2. novembra na Dunaju. Tu je že sprejel idejo županov ljudske stranke, da se ustanovi komisija za novelizacijo. Tako so vsaj pisali koroški časopisi in nihče jih ni demantiral. ÖVP pa je na tem sestanku predlagala tudi ustanovitev komisije, ki naj bi se ukvarjala z izpolnitvijo člena 7 državne pogodbe, sestavljena pa naj bi bila iz večinskega in manjšinskega naroda, političnih strank, kot tudi iz znanstvenih ekspertov.

Iz časopisnih poročil ni popolnoma jasno, kakšno komisijo je Kreisky sklenil ustanoviti, toda dolgo časa je v tisku prevladovalo mnenje, da gre za komisijo, ki bo novelizirala zakon. Tako je 7. novembra prišlo do prve objave sestava komisije.

Sestavljena naj bi bila iz treh predstavnikov strank (SPÖ ÖVP, FPÖ), treh predstavnikov manjšine (dva od slovenskih organizacij in en župan) in štirih strokovnjakov, ki jih bo imenoval zvezni kancler. Kaže pa, da sestava ni ustrezala predstavi avstrijske ljudske stranke o članstvu predstavnikov »prebivalstva«, zlasti ne tisti postavki o njihovem »večinskem delu«. Vodstvo stranke je takoj zahtevalo, da se v komisijo pritegnejo tudi predstavniki večinskega naroda (čeprav se tudi tedaj ni izjasnilo, kdo naj bi to bili) in »vindišarjev«. Kreisky je spet popustil in dejal, da je prosil koroškega glavarja Simo, naj povabi tudi organizacijo »vindišarjev« in organizacije večinskega naroda.

Vse te izjave in objave pa niso bile dokončne. Spreminjale so se takorekoč iz dneva v dan, da bi se na koncu izkristaliziralo naslednje stanje. Sestava komisije se v celoti ni bistveno spremenila. Uradno so v njej predstavniki strank, predstavniki županov iz tega področja, predstavniki manjšine, obeh cerkva in strokovnjaki. Kancler Kreisky kljub svoji izjavi na zahtevo ÖVP uradno ni dovolil koroškemu Heimatdienstu, da bi sodeloval v komisiji. Zato pa ga je spustil vanjo skozi zadnja vrata.

Iz časopisnih poročil je razvidno, da je nekako do konca decembra veljalo, da lahko stranke delegirajo samo po enega člana v komisijo. Od tega časa naprej pa so lahko imenovale dva. Za drugega člana ljudske stranke je bil imenovan nekdanji deželnozborski poslanec (kot tak bi torej imel legitimno pravico) ki pa je obenem predsednik »Zveze vindišarjev« in podpredsednik koroškega Heimatdiensta. Tako je ÖVP, sicer neuradno a vendarle dosegla, da je v komisiji predstavnik koroškega Heimatdiensta in »vindišarjev«. V takem položaju koroškim Slovencem ni preostalo drugega kot da odpovejo svoje sodelovanje v komisiji. Tokrat pa kancler ni popustil ter je izjavil, da se bo komisija sestala tudi brez Slovencev.

Sredi januarja pa je koroško časopisje začelo tudi ugibati, s čim naj bi se komisija ukvarjala. Tako poroča o govoru funkcionarja ÖVP Bacherja pred deželnim vodstvom stranke o srečanju s kanclerjem Kreiskim. Iz njegovih besed je bilo razbrati, da se komisija ne bo ukvarjala samo s problemom, ki je nastal ob postavitvi dvojezičnih napisov, ampak bo zajela vso problematiko v zvezi s členom 7 državne pogodbe. Tudi »Kleine Zeitung« je poročala, da komisija ne bo obravnavala samo problema dvojezičnih topografskih napisov, ampak problematiko celotnega člena 7, ker namerava v bodočnosti razpravljati tudi o gradiščanskih Hrvatih.

Ta ugibanja pa podira glavni urednik »Volkszeitung«, (v kolikor so njegove trditve točne), ki je v komentarju 1. februarja letos izjavil kot kaže, uradno ime za komisijo: »Študijska komisija za probleme slovenske narodne skupine«.

Na koncu pa naj opozorimo le še na to, da datum prvega zasedanja komisije najbrž ni slučajnost, saj bodo na Koroškem imeli marca občinske volitve.

B. V.

NOVO PRI MLADINSKI KNJIGI

Aleksander Solženicin

avgust štirinajstega

Roman, ki razburja in navdušuje

2 knjigi — 160 dinarjev

DELITEV NA „OVCE IN KOZLE“?

Korošci niso šli na Dunaj - Utemeljena in razložena utemeljitev sklepa

POSEBEJ ZA DELO

CELOVEC, 10. febr. Včeraj se je na Dunaju konstituirala komisija, ki jo je sklical zvezni kancler dr. Kreisky. Kot znano, sta obe osrednji politični organizaciji koroških Slovencev, Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev sodelovanje odklonili iz znanih razlogov, da v komisiji, v kateri so tudi zastopniki Slovencem nasprotnih organizacij, nimajo kaj iskati. To odločitev je potrdil tudi zbor odbornikov in krajevnih zaupnikov obeh organizacij 29. januarja letos v celovški delavski zbornici.

»Slovenski vestnik«, glasilo ZSO, posveča svoj uvodnik temu dogodku in komentira konstituiranje komisije, ki se je sešla brez zastopnikov prizadete narodnostne skupnosti in ki naj bi se bavila z vprašanji člena 7. državne pogodbe. Uvodnik včerajšnjega »Slovenskega vestnika« med drugim ugotavlja: »Svoj sklep smo Koroški Slovenci vsestransko obrazložili in utemeljili. Povedali smo, da ne moremo sodelovati v komisiji, v kateri bi bili prisiljeni sedeti za isto mizo s predstavniki tistih organizacij, katerih dejavnost bi morala biti v smislu 5. odstavka člena 7 že davno prepovedana. Prav tako smo povedali, da bi s sodelovanjem v taki komisiji priznali protinaravno in z očitnimi raznarodovalnimi nameni izvedeno razdvojitev naše narodnostne skupnosti v zavedne Slovence in »domovini zveste vindišarje«. Končno pa smo tudi povedali, da se nam tozadevno odločitev narekovale predvsem zgodovinske izkušnje, ki dovolj jasno dokazujejo, da so ti krogi vedno v preteklosti, ko se je skušalo reševati naše vprašanje, s svojim nastopom preprečili vsako rešitev.

Če ob sedanjem sestavu komisije ne moremo z zaupanjem pričakovati, da bo njeno delo potekalo z namenom in v smeri izboljšanja našega položaja, imamo za to stališče vsekakor dovolj tehtnih vzrokov. Vendar pa nam nacionalistični krogi kljub temu, da smo svojo odločitev utemeljili, očitajo, da enostavno nočemo sodelovati.

Očitajo nam celo iredentizem, češ da smo predmetni sklep sprejeli »izven domovine«, čeprav sami dobro vedo, da so taki očitki zlobno podtikovanje, ki ima samo ta namen, da bi javnost ponovno naščuvali proti nam.«

V uvodniku je nadalje rečeno, da se koroški Slovenci čudijo, da vlada kljub temeljiti argumentaciji razlogov očitno noče razumeti in ob koncu ugotavlja: »Prepričani smo, da nas bo demokratična javnost razumela, kajti naša odločitev je odraz naše načelne politike, da je reševanje manjšinskih vprašanj možno le v neposrednih pogajanjih med pristojno vlado in prizadeto manjšino. Pripravljenost za taka pogajanja smo koroški Slovenci že ponovno izrazili, tako tudi ob zadnjem sklepu glede espertne komisije, ko smo ponovili zahtevo po čimprejšnji uresničitvi lani aprila obljubljene komisije predstavnikov zvezne in deželne vlade ter zastopnikov manjšine. Mnenja smo, da bi morala taka komisija permanentno reševati vsa vprašanja naše narodnostne skupnosti, pri čemer izrecno poudarjam, da bi tako reševanje bilo v korist tako manjšine, kakor tudi države in njenega ugleda v mednarodni javnosti. Budno pa bomo koroški Slovenci spremljali tudi delo komisije, ki se bo danes konstituirala na Dunaju.«

RESOLUCIJA

Odborniki in krajevni zaupniki vseh narodnih organizacij koroških Slovencev, zbrani na zboru v Celovcu dne 29. januarja 1973, odobravajo vse dosedanje sklepe in ukrepe obeh osrednjih organizacij v smeri internacionalizacije vprašanja slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Zbor izrecno potrjuje sklep Zveze slovenskih organizacij na Koroškem in Narodnega sveta koroških Slovencev, da ne pošljeta svojih predstavnikov v komisijo, ki jo je sklical zvezni kancler dr. Bruno Kreisky, ker je vanjo imenovan tudi predsednik organizacije „Bund der Windischen" in hkrati podpredsednik organizacije „Kärntner Heimatdienst", to je organizacij, katerih dejavnost bi morala biti po 5. odstavku člena 7 avstrijske državne pogodbe prepovedana.

Navzoči odborniki in krajevni zaupniki narodnih organizacij pa hkrati soglasno podpirajo zahtevo obeh osrednjih organizacij po čimprejšnji uresničitvi komisije predstavnikov zvezne in deželne vlade ter zastopnikov prizadete narodnostne skupnosti, ki jo je dne 6. aprila 1972 ob priložnosti razgovora na Dunaju obljubil zvezni kancler dr. Kreisky. V smislu predloga koroških Slovencev naj bi ta komisija reševala vsa odprta vprašanja naše narodnostne skupnosti.

Izgovori in zagotovila so premalo

Poleg uvodnika »Slovenski vestnik« na prvi strani objavlja še en članek in sicer pod naslovom »Svojih mednarodnih obveznosti Avstrija ne more izpolniti zgolj z izgovori in zagotovili«. V tem članku »Slovenski vestnik« citira besede kanclerja Kreiskega, ki je izjavil, da v Avstriji menda ni šovinizma in neonacizma, čeprav so ga pred delavsko zbornico v Celovcu psovali z »židovsko svinjo« in mu grozili, da mu bodo prerezali grlo. V Avstriji ni nacizma, piše dalje »Vestnik« in sprašuje, kdo je potem oktobra lani sprožil protislovenske horde, ki so podirale dvojezične napise in zakaj so oblasti pritegnile varnostne organe celo iz drugih dežel, in v ta namen izdale lepo vsoto 1,2 milijona šilingov. »Vestnik« dobesedno sprašuje: »Koliko storilcev je bilo klicanih na odgovornost in kaznovanih? Doslej ni bilo slišati še niti o enem samem primeru, le nekaj številk o baje prijavljenih so razglasili.«

»Slovenski vestnik« svoje bralce tudi obvešča o pismu Zveze koroških partizanov, ki ga je včeraj naslovila na zveznega kanclerja Kreiskega in v katerem predsednika vlade opozarja, naj Avstrija izpolni določila državne pogodbe. Na prvi strani »Slovenski vestnik« objavlja še članek o odločitvi tržaškega občinskega sveta, da se bo zavzel za celovito zakonsko zaščito Slovencev. Končno pa ima na prvi strani še vabilo Slovenske prosvetne zveze, ki vabi v Celovec na svojo Prešernovo proslavo.

Pred volitvami

Glasilo Narodnega sveta koroških Slovencev »Naš tednik« začuda ne posveča pozornosti dogajanju v zvezi s komisijo na Dunaju, marveč skoraj celotno prvo stran posveča prihodnjim občinskim volitvam na Koroškem. V posebnem tozadevnem članku tajnik narodnega sveta Filip Warasch piše o pomembnosti slovenskega zastopstva v posameznih občinah. Pri tem je zanimivo, da odstopa od dosedanjega stališča, namreč, da bi povsod nastopali z enotnim imenom kandidatnih list, kar je svoj čas glasilo ljudske stranke in tudi drugih desničarskih krogov že jemalo za propagando, češ da se bodo Slovenci ob volitvah prešteli sami. Warasch pri tem tudi ne postavlja v ospredje narodno političnega momenta, pač pa prepričuje, da bo volilcem treba dokazati, da gre slovenskim listom tudi za sooblikovanje bodoče komunalne politike. Pri tem je zanimivo, da tajnik Narodnega sveta z nobeno besedo ne omenja možnosti nastopa slovenskih mandatarjev na listah drugih strank. Resnici na ljubo je treba pripomniti, da mnogo slovenskih odbornikov, celo nekaj županov, uspešno deluje na drugih listah in da je praksa pokazala, da zaradi tega ni treba prodajati svoje narodnosti. Tu se nehote vsiljuje vprašanje, zakaj hočejo na primer v Železni Kapli na vsak način svojo listo, če pa je doslej v občinskem odboru delovalo več slovenskih odbornikov. Jasno pa je, da nikakor ni možno podpreti socialistične liste v Škocjanu, katere nositelj je župan, ki je izrazit nasprotnik Slovencev in ki je bil eden izmed glavnih akterjev v jesenski protislovenski gonji. Bralce pa je treba tudi seznaniti, da samostojne slovenske liste podpira ZSO, da pa ne nasprotuje tam, kjer je možen tudi znosen angažma v naprednih strankah.

V nasprotju s »Slovenskim vestnikom«, ki se v glavnem ukvarja s sestajajočo se komisijo, »Naš tednik« objavlja resolucijo dr. Valentina Inzka, ki jo je na zborovanju 29. januarja 1973 predložil v diskusijo in v kateri zagovarja sodelovanje v komisiji. Ob koncu Inzkove resolucije je objavljena pripomba, ki jo je podpisal predsednik Narodnega sveta dr. Joško Tischler. Pripomba se glasi: »Naš tednik je lojalen in demokratičen in objavi tudi mnenja, ki niso skladna z gledanjem Narodnega sveta koroških Slovencev. Tako je objavljena tudi resolucija, ki jo je dr. Inzko dne 29. I. 1973. na zboru odbornikov in funkcionarjev obeh osrednjih organizacij predložil. Ta resolucija ni bila na glasovanju, ker je bila skupna resolucija obeh osrednjih organizacij soglasno sprejeta, in se je le dr. Inzko glasovanja vzdržal.«

Prešernov dan

Oba lista koroških Slovencev svojo kulturno stran posvečata slovenskemu kulturnemu prazniku, 8. februarju, razen tega pa tudi obširno poročata o nadvse uspelem gostovanju slovenskega narodnega gledališča iz Maribora z Linhartovim »Matičkom« po koroških vaseh, ki sta ga organizirali obe osrednji organizaciji koroških Slovencev.

H. P.

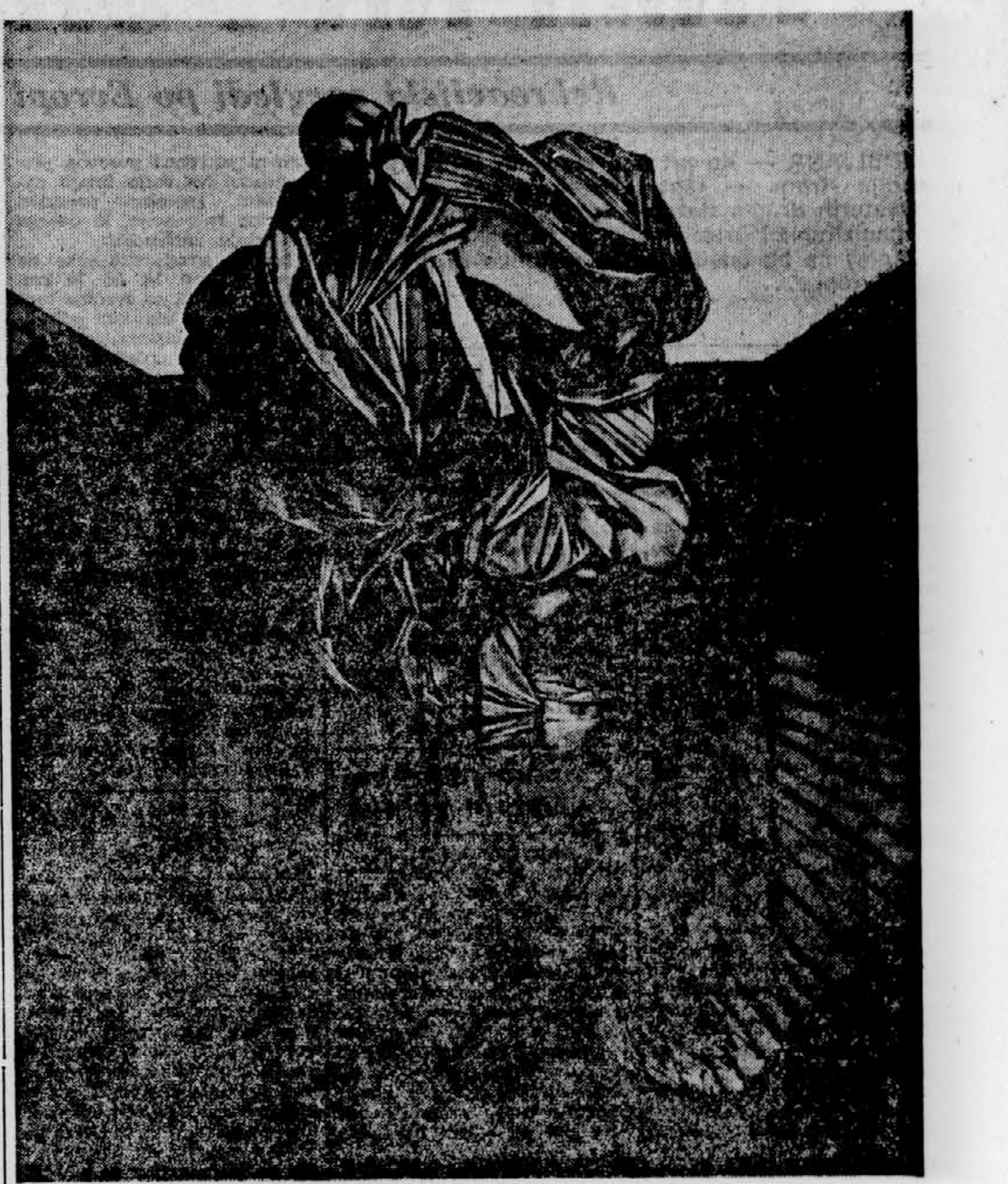

Včeraj, 10. februarja ob 18. uri so v Kulturnem domu v Trstu odprli razstavo slovenske grafike. Razstavo je organizirala Slovenska prosvetna zveza iz Trsta, pripravila pa jo je ljubljanska Moderna galerija. Na razstavi sodelujejo: Janez BERNIK, Bogdan BORČIĆ, Riko DEBENJAK, Andrej JEMEC, Meško KIAR, Metka KRAŠOVEC, Vladimir MAKUC, Adriana MARAŽ, France MIHELIČ, Marjan POGAČNIK in Gorazd ŠEFRAN. Na sliki: Gorazd ŠEFRAN — Sprostitev 1972 (barvna jedkanica in mezzotinta).

Foto: Moderna galerija

„SAMI STE DOŽIVELI”

Pismo Zveze koroških partizanov dr. Kreiskemu

Zelo spoštovani gospod zvezni kancler,

politični razvoj na Koroškem, še posebno od lanskega poletja dalje, je povod za resno zaskrbljenost tovarišev, ki so se v vrstah zavezniških sil borili proti fašizmu in ki so zdaj združeni v okviru zveze koroških partizanov.

Zveza koroških partizanov, ki si že 25 let od svojega obstoja stalno prizadeva za krepitev demokracije, je že ponovno opozorila javnost in oblasti, na nevarnost neonacizma in je dosledno zastopala stališče, da kakršnokoli popuščanje neonacističnim silam le-te vedno krepi.

Zadržanje avstrijskih državnih organov ob ostalih napadih nemškonacionalnih sil proti pravicam slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem pa dopušča vtis, kot da nacionalizem sploh ni bil premagan.

V več kot 20 letih ni bil ugotovljen in kaznovan noben od storilcev, ki so poškodovali ali odstranili privatne slovenske napise ali oskrunili spomenike koroških partizanov. Zato tudi nič nenavadnega, da so po neodgovornih izbruhih protislovenskih emocij že leta 1970 postale protipravne akcije proti dvojezičnim krajevnim napisom in kažipotom na Koroškem lansko jesen veseli »lov na čuše«.

Vi, zelo spoštovani gospod zvezni kancler, ste 28. 10. 1972 v Celovcu sami doživeli in videli, kakšne sile so tu na delu, zato smo toliko bolj začudeni, ker s svojo popustljivostjo nudite prav tem silam novo spodbudo. Iz dejstva, da ste poklicali v študijsko komisijo za vprašanja 7. člena avstrijske državne pogodbe eksponenta koroškega Heimatdiensta in tako imenovanih vindišarjev, lahko sklepamo, da so vam te skupine brez dvoma bližje in važnejše od koroških Slovencev, ki so za ponovno vzpostavitev demokracije plačali velik krvni davek.

Zaradi takšnih znakov je zveza koroških partizanov resno zaskrbljena ne samo za nadaljnji razvoj odnosov med slovensko narodnostno skupnostjo in večinskim narodom ampak tudi za demokracijo v Avstriji. Vi, zelo spoštovani gospod zvezni kancler, ste sami poudarili, kako važna je izpolnitev državne pogodbe iz leta 1955 za mednarodni ugled Avstrije. Ukrenite vse potrebno, da bo državna pogodba, posebno, kar zadeva določila od 6. do 10. člena končno izpolnjena in da bo prepovedana dejavnost Slovencem sovražnih organizacij, ki so v nasprotju z državno pogodbo.

za Zvezo koroških partizanov
KAREL PRUSNIK-GASPER,
predsednik

RIŽARNA — V njenih pečeh je zgorelo čez tri tisoč odpornikov, predvsem Slovencev in Hrvatov, pa seveda Židov. Zdaj bo nacionalni pomnik. Foto: arhiv Dela

ZELENA LUČ ZA PROCES

Tržaška Rižarna - Sklep kasacijskega sodišča v Rimu

OD DOPISNIKA RTV

TRST, 10. febr. Skoraj zanesljivo je, da se bo še letos pred tržaškim porotnim sodiščem začel proces proti Dietrichu Allersu, Josefu Oberhauserju, Ottu Stadiu in ostalim še živim krvnikom iz tržaške Rižarne. Preiskavo o njihovi dejavnosti v letih 1944 do 1945 vodi sodnik dr. Sergio Serbo, ki mu je v treh letih uspelo, da je navzlic odporom z vseh strani zbral zajetno dokumentacijo o edinem nacističnem uničevalnem taborišču v zahodnem delu okupirane Evrope.

Zeleno luč za proces, ki naj zadosti pravici in zahtevam napredne javnosti, vznemirjene zaradi ponovnega oživljanja fašistične ideologije v Italiji, je prižgala razsodba vrhovnega kasacijskega sodišča v Rimu. Odločila je, da sodita preiskava in obravnava zločinov iz Rižarne v pristojnost civilnega in ne vojaškega sodišča. Tako je odpadel še zadnji formalno pravni razlog za zavlačevanje postopka.

Z vsebino obtožnice javnosti doslej še niso seznanili. Ker pa je s sodnikom Serbom tesno sodeloval deželni inštitut za zgodovino odporništva Furlanije — Julijske krajine in združenje bivših deportirancev s sedežem v Trstu, se je izvedelo, da bodo med obtoženci bivši visoki SS-ovski funkcionarji Allers, Oberhauser, Stadie, Hering Schulz, Kocewsky, Dachsel in drugi. Naloga tržaškega sodišča, ki je sodelovalo tudi s preiskovalcem iz Zahodne Nemčije, bo ugotoviti, kateri izmed zločincev so še živi in za svoja dejanja še niso odgovarjali. Glavni obtoženec, nekdanji SS-Sturmbannführer August Edvard Ernst Dietrich Allers, rojen 17. maja 1910 v Kielu dela kot odvetnik v Hamburgu. Po smrti zloglasnega Christiana Würta, ki ga je 1944 leta likvidirala partizanska patrulja, je prevzel poveljstvo skupine »Reinhard«. Pred prihodom na Tržaško so se pripadniki skupine »Reinhard« odlikovali z množičnimi poboji poljskih Židov in pripadniki tamkajšnjega odporniškega gibanja. Po kapitulaciji Italije pa so dobili nalogo, naj v pokrajini »Adriatisches Küstenland«, ki je obsegala del Slovenije, Istre in Furlanije, dokončno iztrebi Žide in zatre odpor.

Sledove množičnih pogromov so za vedno zabrisale krematorijske peči iz Rižarne, ki je v dobrem letu dni pogoltnila več kot tri tisoč žrtev. Do maja 1944 so prostore bivše luščilnice riža pri Sv. Soboti uporabljali kot zbirališče ljudi, ki so jih pozneje pošiljali v uničevalna taborišča drugod. Natančnih podatkov o številu žrtev ni, saj so nacisti ob koncu vojne 29. aprila 1945, sežgali vso dokumentacijo in porušili krematorij. Vsa tržaška predmestja so bila v tem trenutku že v rokah zmagovite IV. armade NOV in delavskih partizanskih odredov. Redki ohranjeni dokumenti in pričevanja preživelih govore o tem, da je bilo med žrtvami Rižarne največ Slovencev in Hrvatov, ki jih je nacistični stroj iztrebljal zaradi organiziranega odpora. Allers je s svojimi pajdaši zadal hud udarec skupnemu naprednemu gibanju slovenskih, hrvaških in italijanskih delavcev. »Einsatzkommando Reinhard« pa se je v poročilih iz Trsta hvalil tudi s tem, da je te kraje »temeljito očistil Židov«.

Znani in neznani sodelavci

O tem, da so nacisti v boju proti odporništvu tržaški Rižarni odmerili posebno pomembno vlogo priča tudi dejstvo, da so tukaj delovali tako znani krvniki, kot sta bila Stand in Globocnik. Tudi Ernst Lerch, nasmejani kavarnar iz Celovca, za katerim so se pred kratkim izgubili sledovi, je kot Globocnikov namestnik napolnil svoj tržaški dosjé s krvavimi zločini. Proces seveda ne bo mogel mimo manj znanih udeležencev velike drame, ki so si kot priskledniki organizacije »Todt« in drugih nacističnih organizacij napolnili žepe in umazali roke.

K pojasnjevanju zgodovine Rižarne je pred dnevi prispeval tudi poslanec krščanskodemokratske stranke, bivši podtajnik v vladi Emilia Colomba Corrado Belci. V pismu predsedniku vlade, notranjemu in obrambnemu ministru je namreč zahteval, naj prekličejo odlikovanje, ki so ga 1954. leta dodelili Gaetanu Colottiju, načelniku takoimenovanega »posebnega inšpektorata«.

Colottijeva skupina ali banda, kot so jo imenovali Tržačani, je v času fašizma, po 8. septembru 1943 pa še posebej, strahovala prebivalstvo in spravila v celice Rižarne na stotine žrtev. Kljub temu so Colottiju, ki ga je po osvoboditvi ustrelila skupina italijanskih partizanov, 1945. leta dodelili posmrtno medaljo za vojaške zasluge. Ker o zverinskem početju Colottijeve bande obstajajo trdni dokazi, je Corrado Belci zahteval, naj nacističnemu tolovaju odvzamejo priznanja, ki jih ne zasluži. To naj bi bil prispevek najodgovornejših predstavnikov italijanske države k odkrivanju resnice o tržaški Rižarni ki jo bodo letos obnovljeno prepustili bodočim rodovom kot nacionalni spomenik.

IVO VAJGL

TRIM NA POHODU

Rekreacijski razgledi po Evropi

LJUBLJANA — Ko pri nas stopamo v drugo leto akcije »trim« — »športa za vsakogar«, imajo v nekaterih drugih deželah že večletne izkušnje z organiziranimi prizadevanji za razmah rekreacije. Zatorej ne bo odveč, če se nekoliko razgledamo po Evropi ...

Trim na Norveškem . . .

Na Norveškem so 25. aprila 1967 kot prvi štartali s svojim desetletnim programom trima. V prvih petih letih trima, katerega razvoj temeljito spremljajo in podpirajo tisk, radio in televizija ter film so na Norveškem dosegli izjemne rezultate. V teh petih letih organizirane športne rekreacije se je število članstva norveške športne zveze povečalo za 60 odst. Prek sredstev obveščanja omogočajo tečaje, katerih namen je seznaniti državljane z dvanajstimi športnimi zvrstmi, najbolj prikladnimi za rekreacijo. Domala vsak kraj ima stezo za trim — telovadnico v naravi, v vsej deželi je zdaj nad 700 razsvetljenih stez za smučarski tek in manjših smučarskih skakalnic, itd. V nasprotju s športno zvezo v ZRN zahtevajo športne organizacije na Norveškem in Švedskem vsa potrebna sredstva za »Šport za vsakogar« od državnih oblasti. »Trim je — poudarjajo — tipična socialna naloga, za izvajanje katere je odgovorna država. Športne organizacije pa naj trim organizirajo in vodijo.«

. . . in na Švedskem

Na Švedskem so kaj kmalu povzeli trim od Norvežanov. Z njim so zlasti množično razvili orientacijski tek in hojo. Vsako soboto se poda v naravo v manjših ali večjih skupinah do 40.000 Švedov, s kompasom in zemljevidom. Orientacijskih tekov se že nekaj let udeležuje po 300.000 švedskih šolskih otrok. Revija z reportažami s številnih tekmovanj v orientacijskem teku je na Švedskem med tistimi z najvišjo naklado.

Fincem ni treba dvakrat reči

V nasprotju z Norveško in Švedsko, kjer je »Šport za vsakogar« štartal znotraj športnih zvez, pa je na Finskem ubral drugačno pot. Že pred rojstvom trima je bila na Finskem ustanovljena (leta 1963) takoimenovana Športnozdravstvena zveza, ki zdaj skupaj s petimi športnimi zvezami razvija gibanje »Šport za vse« Pravzaprav Fincem, ki so navdušeni za vse, kar je športnega, ni treba dvakrat reči naj se rekreirajo. Zato jim ni potrebna posebna propaganda. Na voljo imajo minimalni enoletni program športne rekreacije, ki obsega naslednje aktivnosti:

pozimi smučarske teke na razdaljah od 10 do 70 km. Na progah, ki so zvečine tudi osvetljene, je bilo lani poldrugi milijon obiskovalcev,

spomladi in poleti tekmovanja v hoji na 5 km do 10 km, teke »čez drn in strn« in kolesarjenje na razdaljah od 15 do 20 km. Na vseh prireditvah v teh rekreacijskih zvrsteh so lani zabeležili sedem milijonov udeležencev.

Jeseni se privrženci »Športa za vsakogar« — to pa so domala vsi Finci — najrajši udeležujejo vztrajnostnih pohodov (15—45 km).

Vsak tretji Finec je športno aktiven (Finska ima nekaj manj kot pet milijonov prebivalcev). Po ugotovitvah znanstveno-raziskovalnega oddelka univerze Tampere se na Finskem odnevno ukvarja s športno rekreacijo 14,8 odst. prebivalstva.

»Sport für alle« v ZRN . . .

Bolj ali manj polne tribune na številnih športnih prireditvah še ne pomenijo, da tisoči in tisoči njihovih obiskovalcev resnično goje šport, da si krepe zdravje in moč. Tega se še kako zavedajo tudi v tako športno razviti državi kot je ZRN. Toda občutno zmanjšanje telesnega gibanja v sodobnem življenju se je kmalu začelo negativno odražati na zdravju ljudi. Zato so v ZRN začeli z vso vnemo širiti in podpirati trim »Šport za vsakogar«, ki so ga povzeli po skandinavskih izkušnjah. Štart trima v ZRN je bil izreden. Za »Sport für alle« so v prvem letu porabili sedem milijonov mark. Trimu so namenili štiri milijone priročnikov in prospektov, milijon plakatov itd. In rezultat: v osmih mesecih je bilo 60 odst. prebivalstva seznanjenega s tem, da jim je potrebna športna rekreacija, o možnostih telesnokulturnega udejstvovanja v okviru trima, itd. Podjetja s športno opremo dobro zalagajo nove in nove privržence športne rekreacije, ki imajo na voljo čedalje več steza za znojenje, kabinetov za trim po ustanovah, šolah in podjetjih. Telovadna in športna društva posvečajo čedalje več pozornosti družinskemu trimu tako v telovadnicah in bazenih kot na športnih igriščih. Tako kot v skandinavskih državah so državniki tudi v ZRN udeleženci in propagatorji »Športa za vsakogar«. Zvezni kancler Willy Brandt je tudi v nedavni vladni deklaraciji v parlamentu poudaril, da bo vlada podpirala vsa prizadevanja za razvijanje športne rekreacije.

. . . in v Švici

Tako kot v ZRN tudi v Švici ne merijo bogatih sadov gibanja »Šport za vsakogar« le po prevzetih in vrnjenih kartončkih, takoimenovanih piramidah fitness. Na teh izpolnjevankah je 100 polj za beleženje vadbe moči, spretnosti in izdržljivosti. Navzlic planinarstvu, ki je množično že po tradiciji pa so v Švici v okviru »športa za vsakogar« izredno razvili razne oblike pohodov in tekov. Telesnokulturne organizacije — od klubov za higieno in zdravje do telovadnih društev vabijo domačine in tuje turiste prek časopisnih obvestil k hoji ali teku po gozdu in travnikih za takšen ali drugačen znak. Le-tega je treba seveda plačati v okviru štartnine, ki se v glavnem suče med 10 do 15 franki, kar bi bilo za naša pojmovanja že kar precej. Toda udeležba je skoraj vselej, če ni ravno slabo vreme, množična, ker udeleženci prihajajo tudi iz sosednjih krajev.

Še bolj kot v ZRN, kjer so zgradili do lanskega poletja 30 stez za trim, pa je telovadnica v naravi priljubljena v Švici kjer tako stezo imenujejo »vita parcours«. Desetega junija lani so ob odprtju steze v Flawilu hkrati slavili dvestoto stezo za trim v Švici. Začeli so leta 1968, ko so zgradili osem stez, torej toliko kot lani pri nas, v Sloveniji. Spričo velikega navdušenja domačinov in turistov za ta, ne predrag telesnokulturni objekt v naravi pa so v naslednjih letih steze za trim »rasle« v Švici kot gobe.

D. KURET

na vašo knjižno polico
tudi knjige
PREŠERNOVE DRUŽBE

Kaj je plaz?

Hoja in varnost v gorah(38)

Morda je zadnje čase temu ali onemu že prišlo na misel tole vprašanje: »Zakaj nas muči z vetrovi, stranmi neba, strminami in snegom, ne pove pa, kaj je plaz!«

Opravičujem se vsem neučakancem, še zlasti spričo resnice, da pridemo do vsakega cilja tako, pa tudi drugače. Prepričan pa sem, da naša pot ni bila napačna; zakaj naj bi nam škodovalo, če vemo, kje je nevarno, kako naj se umaknemo nevarnosti, kdaj lahko pričakujemo neprijetnosti. Večina ljudi ne pozna balistike, fizike gibanja krogle ali granate, pa vendar nihče ne jezika, kadar švigajo v zraku. Poišče si prvo zavetje, kup prsti ali peska, in se, če je mogoče, umakne tja, kjer je mir.

● **Plaz nastane,** kadar se večji ali manjši del snežne odeje nenadoma **sproži, utrga,** zdrsi po strmini. Govorimo o snežnem plazu, poznamo pa tudi zemeljske plazove, plazove kamenja, grušča in podobno.

● **Plaz teče,** lahko pa tudi bruhne v zrak in kot na zračni blazini z veliko brzino dobesedno pade v globino. Hitrosti 200 ali celo 300 km na uro niso redkost. Plazovi suhega snega tečejo praviloma hitreje kot plazovi mokrega snega.

● **Območje, kjer se plaz utrga, sproži,** imenujemo **območje napoke,** če imamo opravka s sprijetim, kložastim snegom, oziroma **območje utrge,** kadar je sneg **prhek, nesprijet.**

● Napoka sprijetega snega je **ostra, odsekana pravokotno** na drsno ploskev oziroma snežino. Utrga neprijetnega snega je komaj zaznavna; najprej splazi majcen delček snega, ki sproti potisne v gibanje še sneg v neposredni okolici, nakar pridobiva na širini, hkrati pa sega tudi vedno globje v snežno odejo. Stvar si nekako lahko predstavljamo, saj je celo prišlo v pregovor: »Usuli so se kakor plaz!« S sprijetim snegom, kložo je huje. Če pride do motnje, se omahljivo ravnotežje dela snežne odeje poruši na mah, hkrati vzvalovi in se prične premikati celo prizadeto pobočje. Skrli kložastega snega drve navzdol, se spotoma brusijo, lomijo, drobe, prehitevajo.

● Plazovi nastajajo zavoljo najrazličnejših motenj, ki porušijo ravnotežje med strižnimi, nateznimi in tlačnimi silami v snežni odeji ter trenjem s podlago Turisti, planinci in smučarji, včasih tudi delavci, drvarji, lovci, vojaki, obmejni stražarji pogosto sami povzroče plaz in izginejo v njegovem smrtonosnem objemu.

● Plazove obravnavajo znanstveniki, fiziki, meteorologi in še drugi. Kakor vidimo, se s tem pojavom pri nas in še drugje po svetu ukvarjajo planinci, alpinisti in zlasti gorski reševalci. Ti so priredili delitev in poimenovanje plazov tako, kot to najbolj ustreza njihovim potrebam. O stvari se bomo podrobneje pogovorili prihodnjič, za danes si zapomnimo samo še osnovno razdelitev:

1. Po vrsti snega in snežne odeje razlikujemo:
   - ● plazove suhega snega,
   - ● plazove vlažnega, mokrega snega,
   - ● plazove sprijetega, kložastega snega,
   - ● plazove nesprijetega snega.
2. Praksa kaže, da imamo najpogosteje opravka s temile zvrstmi plazov:
   - ● suhi plazovi nesprijetega snega,
   - ● vlažni mokri plazovi nesprijetega snega,
   - ● suhi plazovi sprijetega, kložastega snega,
   - ● vlažni, mokri plazovi sprijetega, kložastega snega.

Možna je še drugačna razdelitev, ki jo bomo omenili prihodnjič.

Inž. PAVLE ŠEGULA

AVTOMOBILISTI!

Zimska sezona
je dolga, zato si za
zanesljivo in varno
vožnjo pravočasno
zagotovite:

- ● snežne verige vseh vrst
- ● pokrivala za radiatorje
- ● meglenke
- ● nosilce za smuči in prtljago
- ● sredstva »pinguino« zoper zmrzovanje
- ● sredstva zoper rjavenje
- ● sirene fiamm
- ● vlečne vrvi
- ● antifriz

PRIPOROČA SE

ZANCHI - autoforniture

TRST, Via del Coroneo 4

Telefon 29-684, 69-588

POJASNILA TUDI V SLOVENŠČINI
IN SRBOHRVAŠČINI!

T club

ENA IZMED MNOŽIČNIH TEKEM V ITALIJI. Marcia longa na 70 km dolgi progi v Cavaleseju ima tudi čedalje več privržencev.
Foto: arhiv Dela

V NOVEM BAZENU

Velika pridobitev za plavanje v Trbovljah

TRBOVLJE — Z ovtoritvijo novega zimskega 25-metrskega bazena v trboveljski cementarni so bile dane možnosti za večjo množičnost plavalnega športa, ki jo je plavalni klub Rudar tudi že dodobra izkoristil.

Sredi oktobra minulega leta so plavalci Rudarja začeli vaditi v novem zimskem bazenu trboveljske Cementarne. Plavalno druščino so cementarji sprejeli prisrčno, dodelili so ji primerne garderobne prostore ter ji omogočili vadbo 2-kat dnevno. Plavalni klub ima tako sedaj vse možnosti za sistematičen trening. »Prepričan sem, da so dani pogoji zagotovilo za napredek plavalnega športa v naši dolini, saj nam omogočajo ustvarjanje širokega zaledja podmladka, ki je tudi osnovni pogoj za kvaliteten napredek,« je dejal predsednik plavalnega kluba Rudar inž. Anton Urankar in nadaljeval: »Sedaj vadimo, oziroma imamo na voljo bazen od 6. do 8. ure zjutraj in do 15. do 17. popoldne. Toda za učence višjih razredov osnovne šole in dijake predstavljajo treningi v zgodnjih popoldanskih urah velik napor zaradi zahtevnega učnega programa in napornega treninga. Po popoldanskem zahtevnem treningu se težko zbrano učijo, dijaki pa zaradi dvoizmenskega pouka lahko trenirajo popoldne le vsak drugi teden. Zato smo zaprosili cementarno, ki nam gre zares na roke, da bi nam ob ponedeljkih, torkih, sredah in četrtkih omogočili vadbo tudi od 19. do 21. ure, vsaj na dveh progah. V teh dodatnih urah bi treniralo do 6 plavalcev.«

Starejši in kvalitetnejši plavalci Rudarja trenirajo vsak dan, mlajši pa dvakrat tedensko. V skupini starejših plavalcev jih je 10, skupina mlajših plavalcev šteje 20, v plavalni šoli pa vadita 2 skupini po 20 plavalcev, tako da vsega skupaj vadi v novem bazenu kar 70 plavalcev.

Najboljše in najperspektivnejše otroke iz plavalne šole bodo sprejeli v plavalni klub Rudar. Pohvaliti gre tudi odločitev PK Rudarja, da bodo plavalno šolo ponovili vsake tri mesece. V poletnih mesecih pa bodo organizirali v letnem bazenu več tečajev za otroke, ki še ne znajo plavati.

Upravni odbor PK Rudar si prizadeva zlasti za množični plavalni šport. Prvi korak pri tem so že naredili, saj se je število plavalcev — tekmovalcev povečalo z 10 na 30. Dosegli so pa tudi lepe uspehe, saj so z ekipo najmlajših pionirjev osvojili 3. mesto v Sloveniji in 6. v državi. Po več letih jim je uspelo v tej konkurenci sestaviti tudi obe moški štafeti. Še boljše pa so bile uvrstitve posameznikov, saj so na republiških prvenstvih osvojili 3 naslove republiških prvakov, na državnih prvenstvih pa 3 tretja mesta.

Ob koncu pomenka o novih možnostih za delovanje PK Rudar je inž. Anton Urankar dejal: »Vseskozi si bomo prizadevali, da postane plavanje v Trbovljah množičen šport. Ta pa bomo dosegli s plavalnimi šolami, ki bodo v bodoče redna oblika našega dela. Z množičnostjo pa bomo v novih razmerah dosegli tudi kvaliteto in upamo, da se bomo s posameznimi kategorijami mlajših plavalcev borili za sam vrh slovenskega plavanja.«

J. MURN

SREBRNI JUBILEJ

Slavje beltinških kolesarjev

BELTINCI — Kolesarski klub »Prekmurje« iz Beltinec praznuje 25-letnico obstoja. Temu jubileju so že dali poseben poudarek na letnem občnem zboru, na katerem so se zbrali bivši in sedanji kolesarji, med njimi pa je bil tudi sekretar kolesarske zveze Slovenije Marjan Cajhen. Kljub številnim težavam, zlasti materialnim, so beltinski kolesarji v minulem četrt stoletja dosegli zavidanja vredne uspehe. Nadvse pomembno vlogo pa je klub odigral pri vključevanju in vzgoji mladih kolesarjev, saj so iz njihovih vrst izšli znani kolesarji kot Slavko Svatina, Jože Šantavec in drugi.

Kolesarski klub »Prekmurje« iz Beltinec ima še danes primat v turističnem kolesarskem športu v Sloveniji in se ponaša z 18 naslovi prvaka Slovenije med posamezniki, med katerimi so bili najuspešnejši Jože Kavaš, ki je ta naslov osvojil trikrat, Feri Forjan in Ivan Kavas pa po dvakrat. Beltinčani so tudi devetkrat postali ekipni prvaki Slovenije med turisti ter dosegli 26 zmag na drugih medklubskih tekmovanjih kot so dirka »Po Pomurju«, spominska dirka »Tršan — Vošpernik« in podobno. V 25-letnem delovanju je klub za svoje uspešno delo prejel številna priznanja, med katerimi naj omenimo priznanje ob 25-letnici telesne kulture Slovenije in 30-letnici OF. Ob 50-letnici kolesarske zveze Jugoslavije pa sta prejela plaketi dolgoletni predsednik kluba Andrej Mlinarič (zlato) in Janez Sreš (srebrno).

Na občnem zboru so sklenili, da se bo odslej klub imenoval Kolesarski klub »Pomurje«, ker vključuje kolesarje iz celotnega Pomurja in ne le Prekmurja. Dogovorili so se tudi, da bodo letos v jubilejnem letu organizirali več prireditev ter se potegovali za organizacijo državnega prvenstva za turiste. Izdali bodo posebno brošuro ob srebrnem jubileju ter predlagali ObZTK v Lendavi, Ljutomeru, Radgoni in Murski Soboti, da bi izvedli občinska in pomursko tekmovanje osnovnih šol.

F. MAUCEC

ŠD Invalid — nad 100 članov

N. GORICA — V Novi Gorici so naredili obračun dvoletnega dela športniki-invalidi ŠD Invalid edine tovrstne organizacije v novogoriški občini. Organizacija povezuje v svojih vrstah 102 člana Ukvarjajo se s kegljanjem, balinanjem, streljanjem, plavanjem in šahom. Med najbolj aktivnimi so balinarji in kegljači. V društvu so še posebej ponosni na Stanka Bavdaža, ki je dvakrat zapored osvojil naslov državnega prvaka v kegljanju med invalidi.

Za večletno uspešno delo v klubu so dobili priznanje republiškega odbora invalidov: Viktor Tavčar, Avgust Dugulin, Vlado Kogoj, Rafael Pelicon in Angel Kosovel.

A. F.

AJDOVŠČINA — Ajdovski košarkarji se že pripravljajo za novo sezono. Trenirajo kar vsak dan. Posebno veliko zanimanje je med najmlajšimi, med katerimi jih nekaj veliko obeta. Problem pa je s člani, saj jih kar devet študira v Ljubljani. Vodstvo kluba si prizadeva, da bi v Ljubljani dobilo primerno dvorano, kjer bi lahko vadili, ob nedeljah pa igrali prvenstvene in druge tekme.

F. H.

PSI V SNEGU

Uspel tečaj blejskega kluba

LJUBLJANA — Klub za vzrejo športnih in službenih psov Bled je tudi letos februarja priredil tečaj za lavinske pse. Tečaj je bil v Karavankah pod Stolom in se ga je udeležilo 48 članov s 45 psi. Tečaj je izredno uspel, posebno se je to pokazalo pri praktičnih nočnih vajah v iskanju »ponesrečencev« pod snežnimi plazovi.

Pohvalno je, da se je tečaja udeležilo veliko mladih fantov in deklet ter da so na tečaju pomagali tudi člani gorske reševalne službe z Jesenic. Tečaj sta vodila Janez Ramoš z Jesenic in Vlado Gerbek iz Ljubljane. Predavanja so bila zelo zanimiva, še posebno teme o lavinah, reševanju iz lavin, prva pomoč, uporaba priročnih sredstev pri reševanju izpod lavin, nočno sondiranje ter iskanje ponesrečencev. Tečajniki so se dobro seznanili tudi o pravilni in zdravi prehrani za pse, o katerih na splošno premalo vemo. Psi se šolajo tudi do 5 let in morajo v tem času opraviti 7 zahtevnih izpitov. Uvodne tečaje za lavinske pse in pse sledice prirejajo klubi doma čez leto, ker morajo biti najprej poslušni in pripravljeni za opravljanje zelo zahtevnih izpitov.

Kako pomembna je dejavnost klubov za vzrejo športnih in službenih psov, govori samo podatek, da lavinski pes opravi sondiranje na površini enega hektarja v globini do treh metrov v času 30 minut. Nasprotno bi potrebovalo samo za grobo sondiranje iste površine 30 ljudi 8 ur. Še teže pa je, kadar iščejo ponesrečence v globinah do 5 m. Zato do danes ne more nadomestiti lavinskega psa niti najmodernejši detektor. Ne moremo si predstavljati učinkovite gorske reševalne službe brez lavinskih psov in psov sledilcev, ki koristno služijo tudi drugim varnostnim organom. Zato je prva naloga kinološke organizacije, da za gorske reševalce vzgaja pse in jih preskuša tudi na snegu.

V prihodnje je želeti še več sodelovanja z gorsko reševalno službo in drugimi činitelji, ki so dolžni skrbeti za varnost ljudi v gorah. Potrebna bo tudi večja materialna in moralna pomoč skupnosti ker člani sedaj morajo sami kupovati in vzdrževati drage pse, celo financirati tečaje in biti vedno na razpolago v vseh preventivnih in reševalnih akcijah.

Organizacije za vzgojo športnih in službenih psov bi morali podpirati tudi s stališča splošnega ljudskega odpora in elementarnih nesreč, ker samo tako bomo lahko še bolj uspešni. Organizatorji zaslužijo vse priznanje, posebno pa predsednik kluba Bled Milan Vipotnik, ki že več let nesebično dela v tej športni dejavnosti.

V. VRHUNC

Nobena propagandna akcija za slovensko tržišče

Jana
DELO
tovariš
Stop
TT

ne more
brez oglasov
v časopisih in revijah,
ki jih izdaja "DELO"

TRENING V NOVEM BAZENU. Najnovejša trboveljska razglednica . . .

Razpisna komisija za imenovanje direktorja pri

ONPZ »PLAMAS«
Ljubljana, Tomačevo št. 1

na podlagi statutarnih določil

razpisuje
prosto delovno mesto

DIREKTORJA
(ni reelekcija)

Kandidat, ki se poteguje za to delovno mesto mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo ekonomske, tehnične ali splošne smeri in najmanj 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu v zadružnem ali drugačnem podjetju, oziroma
2. da ima srednješolsko izobrazbo ter najmanj 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu v zadružnem ali drugačnem podjetju
3. da ima organizacijske in vodstvene sposobnosti
4. da proti njemu ne obstaja zadržek po 55. členu temeljnega zakona o podjetjih
5. da ima ustrezne moralno-politične kvalifikacije

Razpisni rok je 15 dni.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o svoji strokovni usposobljenosti in delovnih izkušnjah naslovijo na razpisno komisijo za imenovanje direktorja pri ONPZ »PLAMAS«, Ljubljana, Tomačevo št. 1 v 15 dneh od dneva objave razpisa.

1274

BO RALLY ZAMRL?

Težave AMD Maribor

MARIBOR — V prostorih AMD Maribor so se sestali člani društvene športne komisije in razpravljali o edini točki dnevnega reda: ali naj še nadaljujejo z rallyji v Mariboru ali ne.

Rallyji so v mestu pod Pohorjem zaživeli pred štirimi leti. Skupina zanesenjakov je naredila konec neorganiziranemu sodelovanju na tekmovanjih in kmalu pripravila že prvi rally tudi sama, vrh vsega še za republiško prvenstvo, to je rally Pohorje. Prav ta prireditev si je v republiških športnih krogih zaradi dobre organizacije pridobila velik ugled. Od takrat so se uspehi vrstili drug za drugim, letos pa so tekmovalci za rallyje AMD Maribor osvojili celo naslov ekipnega republiškega prvaka. Prof. Edi Holnthaner je postal absolutni republiški prvak in prvak v razredu nad 1300 kubikov, njegov klubski kolega Tomaž Lupša pa je osvojil republiško prvenstvo v razredu do 1000 kubikov.

Lansko leto so sklenili s finančno izgubo, ker ni bilo dohodka od nekaterih (odpovedanih) prireditev.

Prizadevni mariborski avtomobilisti so letos naslovili na sklad za financiranje telesnokulturnih in športnih dejavnosti SO Maribor prošnjo za dotacijo, ki bi poleg pokritja izgube omogočila minimalno športno dejavnost. Pred dnevi pa so zvedeli, za zdaj še neuradno, da z dotacijo sklada letos ne bo nič Mariborski klub tekmovalcev za rallyje, kakor imenujejo skupino avtomobilskih zanesenjakov AMD Maribor, je pred razpadom.

Sadovi večletnega dela in lepi uspehi v konkurenci klubov, ki imajo veliko večjo družbeno podporo kot mariborski, v Mariboru — žal — ne morejo nikogar prepričati o tem, da bi bila dotacija upravičena. Bo ta zvrst avtomobilskega športa v Mariboru zares zamrla?

B. ČERIN

ČIGAV BO 28. NASLOV?

Šahisti za državno prvenstvo

SUTOMORE — V tem črnogorskem letovišču se bo danes začelo 28. državno šahovsko prvenstvo, na katerem se bo za naslov prvaka po švicarskem sistemu potegovalo več kot 200 šahistov. Sami ali v družbi so do zdaj prvenstvo osvojili že Gligorić, Trifunović, Pirc, Rabar, Karakljajić, Ivkov, Matanović, Minić, Udovčić, Matulović, Stupica, Ostojić, Vukić in Velimirović. Skoraj gotovo bo tokrat prvenstvo pripadlo enemu izmed mednarodnih mojstrov, saj je kvalitetna razlika med njimi in mojstri kar precejšnja. Edini velemojster, eden izmed najstarejših udeležencev, Janošević, pa skoraj gotovo ne bo vzdržal napornega boja.

Prihaja medvedek Neewa, ki bo razveselil staro in mlado. Tisti, ki imajo zdaj že beroči naraščaj, ga bodo pozdravili kot ljubkega znanca iz otroških let, mladi bralci pa bodo prav gotovo z zanimanjem spremljali njegove dogodivščine v družbi psa Mikija, cele vrste drugih živali ter dobrih in drugačnih ljudi.

Torej — od torka dalje slikanica za otroke in odrasle.

MEDVEDEK NEEWA

jutri izide tovariš

VEDNO ZNOVA ZASEDENI STOL

— Kako so sedeli naši predniki? O vsem tem nam govorita razstava »Stol v petih tisočletjih« in ilustrirani zapis v Tovarišu. Pa še marsikaj »brihtnega« je zapisano. Recimo: »Tako malo se je spremenilo v teh petih tisočletjih in tako veliko. Pa bi človek lahko počival v prestolu nadvojvode Karla in vladal v počivalniku Oskarja Kogoja?«

PISALI SMO O NJIH

— Kaj se je zgodilo s trimesečno Suzano, ki ji je na mariborski ulici uhajajoči plin zastrupil starše? Kje je zdaj Vesna Lović, nesrečno-srečna stevardesa iz strmoglavljenega Jatovega DC 9? Kako je s punčko, ki se je pred dobrim letom rodila v fičku pred ljubljansko porodnišnico, ker so bila vrata zaklenjena? Na štirih straneh na kratko opisane usode najbolj odmevnih člankov iz lanskega »Tovariša«!

NIČ PREPLAHA ZARADI RADENSKE?

— Ali je upravičena bojazen, da bodo z vse večjim črpanjem mineralne vode osiromašili vrelce? Koliko drži očitek, da bo letnih 500 milijonov litrov načrpane vode negativno vplivalo na raven talne vode in s tem ogrozilo kmetijstvo, floro in favno ter svet ob Muri spremenilo v »puščavo«?

ROSS MACDONALD

ŽIVA TARČA

30. nadaljevanje

Na glavi je imel usnjeno kapo. Avto, ki ga je vozil, pa je bila črna limuzina.

Zaklel sem, spretno obrnil in začel zasledovati avto, ki je imel že najmanj kilometer prednosti. Dirka ni bila dolga. Zaradi megle, ki se je začenjala dvigati, sem limuzino izgubil z oči že po dveh ali treh minutah. Ni se mi zdelo vredno vztrajati, ker je lahko zavila na katero izmed stranskih poti, ki so bile tod zelo številne.

Besno sem zavrl in naredil polobrat, ker sem se odločil, da bom šel k Sampsonovim. Nekaj mi je govorilo, da je voznik z bledim obrazom oddal novo sporočilo človeka, ki sem ga iskal.

»Kaj vas prijemlje?« je vprašala Miranda, ki jo je minila nemost. »Čemu ste nameravali zasledovati avto? Kolikor vem, nista trčila. Torej?«

»Saj mi je skoraj žal.«

»Gotovo je bil kak neprevidnež, vozi pa čudovito. Ste opazili, kako je speljal ovinek?«

»Da, res,« sem rekel čemerno.

»Kaj je narobe, Archer?« me je vprašala.

Nisem odgovoril.

»Lepo bi bilo od vas, če bi me odpeljali domov,« je rekla. »Zebe me in lačna sem.«

»Prav to tudi nameravam.«

Med nama je spet zavladala moreča tišina. Ko sem zapeljal v Cabrillo Canyon, so se mi po glavi začele poditi črne misli. Megla je bila čedalje gostejša. In moje počutje se ni izboljšalo, še zdaleč ne.

*

Nisem se motil. Sampson je poslal novice. Komaj je Miranda odprla vrata, že sem zagledal ovojnico, ki je molela iz nabiralnika.

Hotela jo je vzeti, vendar sem jo prestregel in z robcem izvlekel ovojnico.

»Morda so na njej prstni odtisi,« sem pojasnil presenečenemu dekletu.

»Kako veste, da je pismo poslal Ralph?«

»Saj ne vem. Vendar bi stavil, da ga je.«

Pismo sem odprl v kuhinji. Zaradi umetne svetlobe je bil prostor kot kakšna mrtvašnica. Na ovojnici ni bilo niti znamke niti imena niti naslova. Odprl sem jo z nožem, papir pa izvlekel z nohti. Napisano je bilo iz črk, izrezanih iz časopisa, kar se ob ugrabitvah dogaja skoraj redno.

»Gospod Sampson je v dobrih rokah sto tisoč dolarjev zavijte v navaden papir in zvežite z vrvico paket odložite v travo sredi ceste na križišču s cesto Fryers Road dva kilometra od Santa Terese. To storite nocoj ob devetih in takoj odidite, ne da bi se obrnili nadzorovani boste ne obveščajte policije če vam Sampsonovo življenje kaj pomeni če se boste ravnali po navodilih se bo jutri vrnil živ in zdrav. Predvsem ne obveščajte nikogar in ne zaznamujte bankovcev toliko slabše za Sampsona, če ne boste ubogali,

družinski prijatelj.«

»Prav ste imeli,« je s komaj slišnim glasom zamrmrala Miranda. Jaz pa sem videl samo besede »toliko slabše za Sampsona . . .«

»Poglejte, če je Graves še zmeraj tu,« sem ji dejal.

Odšla je iz kuhinje.

Začel sem proučevati pismo. Črke niso bile enake. Očitno so bile izrezane iz večje revije. Pravopis je bil preveč domiseln, da bi zbujal vtis, da je pošiljatelj nepismen. V njem sem videl predvsem njegovo željo, da bi se bolje skril.

Pismo sem znal že na pamet, ko je vstopil Graves, za njim pa Taggert in Miranda.

Pokazal sem na pošiljko, ki je ležala na mizi.

»Našla sva ga v nabiralniku.«

»Vem. Miranda mi je povedala.«

»Mogoče je, da ga je malo prej prinesel voznik avtomobila, ki sva ga srečala na cesti.«

Graves se je sklonil nad pismo in ga glasno prebral. Pogledal sem Taggerta. Z Mirando sta stala na pragu, kakor da bi se bala stopiti bliže. Letalec je pozabil na svoj večni nasmešek. Za dekle pa sem se skoraj zbal, da ji bo postalo slabo. Bila je bleda kot mrlič, oči so bile črno obrobljene, nosnice pa stisnjene.

»Opozoril bom šerifovega pomočnika,« je dejal Graves in dvignil glavo.

»Ali je tukaj?«

»Da. V Sampsonovi pisarni je, denar straži. Sporočil bom tudi šerifu.«

»Ali ima med uslužbenci tudi strokovnjaka za prstne odtise?«

»Da, toda tisti iz okrožja je boljši.«

»Pokličite tudi njega! Morda so preveč zviti, da bi jih pustili, vendar ne smemo zanemariti nobene podrobnosti. Saj je takšno pismo težko sestaviti z rokavicami na rokah.«

»Razumem. Kaj je z avtom, ki ste ga srečali?«

»Za zdaj o tem ne govori nikomur! Za to bom poskrbel sam.«

»Domnevam, da veš, kaj delaš.«

»Vem samo nekaj. Nočem, da bi jo Sampson skupil.«

»S tem vprašanjem se ukvarjam tudi jaz,« je rekel in odšel iz kuhinje tako naglo, da je Taggert moral skočiti vstran, če se je hotel umakniti trčenju.

Znova sem pogledal Mirando. Komaj je stala na nogah. Naslonila se je na vrata.

Stopil je k hladilniku. Dekle mu je sledilo z očmi, nato pa počasi obrnilo glavo proti meni:

»Nisem lačna,« je rekla. »Mislite, da je Ralph še živ?«

»Da, vendar sem mislil, da vam je vseeno, glede na to, kar ste mi rekli popoldne.«

»Pismo me je spomnilo na dolžnost. Navsezadnje je vendarle moj oče. Do zdaj tudi nisem verjela, da gre za ugrabitev.«

»Škoda za vas. Če vam lahko svetujem, potem si nekoliko odpočijte, Utrujeni, kakor ste, nam ne morete biti v nikakršno pomoč.«

Odšla je, ne da bi ugovarjala.

Kmalu nato je prišel šerifov pomočnik. Bil je čokat tridesetletnik zagorele polti. Na sebi je imel pretesno obleko. Njegova desnica je počivala na ročaju pištole, ki jo je imel za pasom.

»Kaj se dogaja?« je bahavo vprašal.

»Nič posebnega,« sem odgovoril. »Navadna ugrabitev in poskus izsiljevanja.«

»Kaj pa je tole?«

Segel je po pismu, ki je bilo na mizi. Naglo sem ga prijel za zapestje. Nejeverno me je pogledal.

SAMOKRITIČEN OBSOJENEC

Epilog trojne smrti na cesti

CELJE, 10. febr. — V štiri in pol ure trajajoči razpravi pred senatom celjskega okrožnega sodišča so poskušali danes dopoldne razjasniti ozadje prometne nesreče, ki se je 17. decembra lani pripetila na cesti Arja vas—Velenje pri odcepu ceste proti Dobrni. Trčenje voznikov osebnih avtomobilov Avgusta Marxa in Milana Volovška je bilo usodno za Milana Volovška in njegova otroka Marka in Saško.

Mnenja o vzrokih nesreče se sicer še vedno krešejo. Marx trdi, da je vozil nekaj trenutkov pred nesrečo s hitrostjo okoli 70 do 80 kilometrov na uro. Nasproti je videl, da mu izza desnega ovinka prihaja neznano vozilo. Po žarometih je sodil, da vozi po levi strani ceste. Refleksno je zavil hitro v levo. Ko je pripeljal bliže, je videl, da nasprotno vozilo vozi pravilno po desni. Da bi zavil nazaj na svojo polovico ceste, je bilo prepozno. Samo močno je zavrl in potem je trčilo.

Govori edini preživeli

Zalika Volovšek, edini preživeli potnik: Bili smo na obisku pri mami v Velenju, kamor gremo skoraj vsako nedeljo. Vračali smo se dobre volje, ni se nam mudilo. S sinom in hčerko smo sedeli na zadnjih sedežih. S sinom Markom sva pela. Nekaj trenutkov pred usodnim trčenjem mi je nekaj dejal, naj pogledam na cesto. Videla sem dva para luči vzporedno; zdelo se je, kakor da dva avtomobila tekmujeta med sabo, kdo bo hitrejši in da prvi noče dati prostora drugemu. Zavpila sem možu: ‚Pazi Milan. Zapelji na desno. Takrat je že počilo Potem se spominjam, da sta skozi okno avtomobila gledala dva Nemca in nekaj govorila. Sin je ležal za sprednjim sedežem. Nemca sta me kar naprej nekaj spraševala. Hčerke nisem nikjer videla. Pokazali so mi jo šele kasneje, ko je že bila mrtva. Imela je krvavo rano na čelu.

»Samo tri decilitre . . .«

Marx zanika, da bi prehiteval kakršenkoli drug avto. Poglejmo, kaj pravi o nesreči njegov sopotnik: »Usodnega dne sva se z Marxom odpravila v Celje, da bi kaj dobrega pojedla. Avto sva parkirala pred sodno palačo, nato pa odšla v pivnico Zlatorog, si naročila večerjo in liter vina. Pridružil se nama je kolega Kovalski. Naročili smo še eno steklenico vina, a je nismo do kraja popili. Potem smo se odpeljali domov. Marx: »Spil sem samo tri decilitre vina in se nisem čutil vinjenega.«

Sopotnik: »Nazaj sva vozila povsem normalno. Tudi sam nisem čutil vpliva alkohola. Ni se nama mudilo, zato sva vozila počasneje. Tudi kasnejša preiskava Marxove krvi je pokazala, da v sebi ni imel preveč alkohola.« Tudi Volovšek ni bil vinjen. Njegova žena Zalika trdi, da nista nikoli pila. Tako tudi tokrat ne.

Po mnenju sodnega izvedenca je imel Volovšek v trenutku trčenja hitrost okoli 60 kilometrov na uro. Marx pa 80 kilometrov. Torej je bilo trčenje precej silovito, kar nam kažejo tudi razbitine avtomobilov.

Milostna kazen

Po končani razpravi je Marx povedal, da močno obžaluje, kar je storil in da mu tega dejanja nihče ne more moralno odvzeti.

Sodišče je Marxa spoznalo za krivega. Nesrečo je po mnenju sodnikov zakrivil iz nezavedne malomarnosti. Vozil naj bi s hitrostjo 80 kilometrov na uro, ki jo je v zagovoru navedel tudi obtoženec, kar za suho cesto nikakor ni bilo prehitro. Obtoženčevo ravnanje v trenutku nesreče je bilo refleksno in dobronamerno. Sodišče ni pri Avgustu Marxu našlo nikakršnih oteževalnih okoliščin, pač pa je upoštevalo, da Marx še ni bil nikoli v kazenskem postopku in pa njegova samokritičnost ter dejstvo, da je dejanje močno obžaloval. Tako mu je sodišče za prestopek, za katerega je v kazenskem zakoniku zagrožena sankcija od 1 do 8 let zapora izreklo milostno kazen: 10 mesecev zapora.

S. SROT

NA CESTI JEZERO BENCINA

SLOVENSKA BISTRICA, 10. febr. — Danes zjutraj ob 3.30 je zapeljal voznik cisterne s prikolico ljubljanskega SAP-a v Slovenski Bistrici v rahlem ovinku na bankino, kjer se je cisterna nagnila. Ko so delavci cestnega podjetja hoteli odstraniti oviro, se je cisterna nagnila na bok, iz nje pa je pričel teči bencin. V cisterni je bilo 10.000 litrov bencina, steklo pa ga je k sreči le 100 litrov. Na kraj nesreče so takoj prišli gasilci iz Maribora, ki so kraj nezgode zavarovali, da ne bi prišlo do eksplozije ali požara. Zaradi te nezgode je tekel promet med Slovensko Bistrico in Mariborom enosmerno od 3.30 pa vse do 8.50 ure.

M. S.

V POMURJU KLUB ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

MURSKA SOBOTA, 10. februarja. — Tu je bila danes ustanovna skupščina kluba zdravljenih alkoholikov, ki so se skupaj s svojci v velikem številu odzvali vabilu občinske oscialne službe. V Murski Soboti so se na ustanovitev tega kluba, ki bo imel člane tudi iz ljutomerske in radgonske občine, že dalj časa pripravljali. Skupina zdravljenih alkoholikov je delovala že od avgusta lani, z ustanovitvijo kluba pa nameravajo pritegniti k organiziranemu delu še več zdravljenih alkoholikov. To je edina pot, so dejali na današnjem zboru, ki zagotavlja ozdravitev in ponovno redno zaposlitev prizadetih oseb.

B. B.

VINJAK UBIJALEC?

Na svoj 18. rojstni dan je umrla

MURSKA SOBOTA, 10. febr. Včeraj proti večeru je v trgovini Koloniale v Tišini verjetno zaradi zastrupitve z alkoholom umrla 18-letna trgovska pomočnica Irena Milar. Tega dne je imela rojstni dan. Zato so v trgovini sklenili slaviti njen praznik. Irena je med tem kolegialnim praznovanjem popila približno 7 do 8 decilitrov vinjaka. Omagala je in kolegice so jo spravile v skladišče, kjer je dekle zaspalo. Vendar pa so kasneje opazile, da je postala Irena modrikasta v obraz. Brž so poklicale krajevno zdravnico, toda Irena je še pred njenim prihodom umrla. Zdravnica, ki je pokojnico vseeno preiskala, je menila, da je dekle umrlo zaradi zastrupitve z alkoholom. Natančnejša pojasnila o žalostni zadevi pa bo seveda dala nadrobna sodnomedicinska preiskava.

P. Ž.

„ZASLEDUJEM NEVARNO OSEBO...“

Slepar miren le 10 dni

KOPER, 10. februarja — Približno deset dni po pogojni izpustitvi iz kazenskega poboljševalnega doma Dob se je 27-letni Stanko Knez iz Movraža ponovno lotil svojega starega posla. Z raznimi spletkami je znal ljudi tako preslepiti, da so mu le-ti posojali denar.

Tako je 13. januarja obiskal Jožefa Peteropa iz Petrinj in se mu predstavil kot znanec in delovni tovariš njegovega brata. Peterošev brat namreč dela v kazenskem poboljševalnem domu in ga je Knez spoznal med prestajanjem kazni. Ko je opazil, da ga je Peteroša sprejel kot družinskega prijatelja, se je potožil, da se mu je pokvaril avto in da potrebuje okoli 350 dinarjev za popravilo. Peteroša mu je denar posodil v dobri veri, da mu ga bo Knez vrnil po pošti, kot je tudi obljubljal. Na podoben način je Knez dobil še 500 dinarjev od Peteroševe sestre Angele Cergolj iz Klanca.

16. januarja je v Sežani srečal znanca Elvira Jermana, ki ga je zaprosil, če mu posodi prepustnico, da bi šel vnovčit bencinski bon v vrednosti 50 kanadskih dolarjev. Tako mu je v hotelu Tabor uspelo vnovčiti neveljaven bencinski bon in je za njega dobil 824 dinarjev.

V poizvedbah je bilo tudi ugotovljeno, da je Knez na Titovem trgu v Kopru mobiliziral [illegible] katere-mu se je predstavil kot delavec javne varnosti in mu na- [illegible] nemu Kalu, ker zasleduje nevarno osebo. Naivni voznik ga je vzel v svoj avto in ga zapeljal do Kastelca nad Črnim Kalom. Tu mu je Knez naročil, naj se obrne na upravo javne varnosti, kjer mu bodo poravnali račun za prevoz.

Zaradi teh in še drugih sličnih dejanj je bil Knez prijavljen tožilstvu v Kopru. Zoper njega so odredili pripor.

IZTOK UMER

ČRNI CESTNI KOLEDAR

TARČA NA DVEH NOGAH

Že večkrat sem zapisal, da so pešci najbolj ogroženi prometni udeleženci v cestnem prometu pri nas. To potrjujejo tudi podatki o smrtnih žrtvah naših cest v mesecu januarju, saj je bilo od 38 žrtev kar 20 pešcev. Ne bi ob tej priliki analiziral vzrokov, ker sem to že storil v članku, ki je bil objavljen pod istim naslovom, kot današnji koledar, v torkovi izdaji Dela, pač pa bi ponovno opozoril na dejstvo, da vse premalo storimo za varnost te kategorije prometnih udeležencev. Prav zato ne bo odveč, če ponovno opozorim bralce na akcijo Dela, ki smo jo začeli prav v Koledarju z naslovom »Varno čez cesto«. Verjetno ste v samem Delu in drugih publikacijah, ki jih izdaja ČZP Delo, opazili naslikano roko z dvignjenim kazalcem in podnapisom VARNO ČEZ CESTO. To ni samo opozorilo, da bodite previdni pri prečkanju ceste, ampak vam tudi prikazuje način, kako varno prečkati cesto. Pešec naj bi namreč, kadar želi prečkati cesto, dvignil roko z iztegnjenim kazalcem. Seveda to ni potrebno na prehodu za pešce, kjer je semafor ali miličnik, ampak na prehodu, kjer ni semafora, ali če prečkate cesto izven prehoda za pešce. Ta znak naj bi vozniku povedal, da želite prečkati cesto in ga prosite naj to upošteva. Seveda pa nikar dvigniti roke in zdrveti čez cesto! Bolje je počakati, da voznik zmanjša hitrost ali celo ustavi in potem, kar se da hitro, prečkati cesto.

In še pojasnilo: akcijo smo začeli v prepričanju, da je osnovni nesporazum med vozniki in pešci v tem, da pešec ne ve, kdaj bo voznik ustavil, voznik pa ne ve, kdaj želi pešec prečkati vozišče.

Minuli teden bi prav gotovo lahko proglasili za teden varnosti. Od 1. 2. do vključno 7. 2. ni bilo na področju Slovenije niti ene prometne nesreče s smrtnim izidom. Upam, da nam v naslednjih tednih ne bo uspelo nadoknaditi izgube. Šele v petek so se ponovno začeli črni dnevi. Vsega skupaj je bilo v minulem tednu 94 hujših prometnih nesreč, ki so imele za posledico 3 mrtve, 50 huje in 69 laže ranjenih. Nesreče je zakrivilo 54 voznikov, 23 pešcev in 8 motoristov. Enajst nesreč je bilo zaradi vinjenosti, 26 pa zaradi izsiljevanja prednosti.

MINULI TEDEN 3

LETOS ŽE 41 MRTVIH

P. S. KR-348-22. Voznika kombija KR 348-22 bi želel opozoriti, da imajo pešci na prehodu za pešce pri zeleni luči na semaforju prednost pred vozili, ki vozijo preko prehoda.

M. P.

NASILJE KOT POLITIKA

Milanska policija producira zaporne naloge

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 10. febr. — Val nasilnih dejanj, ki je v zadnjih dveh tednih preplavil Milano ter nekatera druga mesta italijanskega severa, kjer se je študentovsko oporečništvo zadnja leta zbiralo v okviru tako imenovanih organizacij zunaj parlamentarne levice, je te dni potegnil za seboj tudi celo vrsto političnih polemik.

Milanska policija je zadnje dni izdala vrsto zapornih nalogov zoper voditelje tega gibanja in tako dodatno izpričala, da je bil spopad pred univerzo Bocconi v Milanu 23. januarja le eden od ukrepov, katerih cilj je bil razbiti gibanje. Zunaj parlamentarni levici so se v zadnjih dneh odrekle tudi leve stranke, med njimi socialisti in komunisti, pri čemer pa so hkrati sprožile polemične osti zoper oblasti, češ da se ta izključno ukvarja s preganjanjem zunaj parlamentarne levice, medtem ko v deželi nemoteno razsaja veliko bolj nevarni fašizem. Socialistični sekretar De Martino je v tej zvezi sinoči izjavil, da se stranka sicer ne strinja z ideologijo in taktiko levih skrajnežev, da se pa po drugi plati zaveda vzroka tega študentovskega protesta, saj italijanska šola že več kot deset let čaka na obljubljeno šolsko reformo. Pri tem je De Martino napadel tudi tiste, ki skušajo izenačevati delovanje levih skrajnežev in delovanje skrajne italijanske desnice. Medtem ko prvi nimajo opore v oblasteh in poslovnem svetu, pa je italijanski fašizem dobro zasidran ne samo v politični tradiciji, ki izvira iz fašistične dobe, marveč lahko računa tudi na podporo dela državne birokracije, vojske in policije ter poslovnega sveta tako, da po mnenju socialistov in komunistov v resnici predstavlja to, kar trdijo sami fašisti — alternativo sedanji parlamentarni demokratični ureditvi.

MARJAN SEDMAK

OD KOD NOČNI SUNEK

Žrtev bojazlivca za volanom?

KRANJSKA GORA, 10. febr. — Davi ob dveh zjutraj je v jeseniški bolnišnici umrl 71-letni Jože Miler iz Kranjske gore, nekaj ur zatem, ko ga je na cesti pred kranjskogorskim discoklubom podrl doslej neznan avtomobil. Pravzaprav avtomobila, ki je povozil pešca, ni nihče videl, pač pa je komisija kranjske UJV našla v bolnišnici pod truplom umrlega Milerja avtomobilski lak. Po tem sklepajo, da je moža povozil avtomobil, in da je voznik po usodnem trčenju odpeljal naprej, v noč. Zanimivo je, da prav tako ni nikogar, ki bi mogel povedati, kdaj natančno je Jožeta Milerja doletela nesreča. Nekako ob eni uri zjutraj ga je našel hudo ranjenega ležati pred kranjskogorskim disco gar, ki bi mogel povedati, Husein Kurtović, ki je potem tudi poklical miličnike. Edino, kar drži neizpodbitno, je, da je precej vinjeni Jože Miler hotel sinoči ob 23. uri v disco klub, vendar mu niso pustili vstopiti. Čez dve uri, kot rečeno, pa so ga našli na tleh.

Varnostni organi so že storili vse potrebno, da bi pobeglega avtomobilista izsledili.

P. Ž.

ELEKTRIČNA PEČICA V KIOSKU

MARIBOR, 10. febr. — Sinoči ob 19.15 uri je izbruhnil požar v kiosku mariborske »Povrtnine« v ulici Kneza Koclja 31. Kiosk je skupaj z različnimi živili zgorel do tal. Po vsej verjetnosti je prišlo do požara, ker je prodajalka po končani službi pustila v kiosku prižgano električno pečico. Škode je za 4500 dinarjev.

M. S.

S POLNIM PLINOM V SMRT

Pri Krškem umrla oče in sin

CELJE, 10. febr. V hudi prometni nesreči, ki se je včeraj nekaj pred drugo uro popoldne pripetila v vasi Srednje Pijavsko med Krškim in Sevnico sta izgubila življenje oče in sin Avgust in Jože Bahč iz Raven pri Zdolah.

Nesreča se je zgodila v trenutku, ko je na cesti drugega reda Krško — Sevnica osebni avtomobil, ki ga je vozil Jože Bahč, s polno hitrostjo trčil v velik tovornjak z voznikom Antonom Klokočovnikom, doma iz Rakovelj pri Žalcu. Tovornjak je z zmerno hitrostjo vozil po desni strani ceste, ki je dovolj široka, da bi se vozili bili lahko normalno srečali. Toda, kot kaže, voznik osebnega avtomobila CE 435-61 Jože Bahč, ki je tovornjaku pripeljal nasproti, ni niti zaviral niti se ni trčenju kako drugače skušal izogniti, temveč se je z vso hitrostjo zaletel v prednji levi del tovornjaka. Osebni avto se je v trenutku obrnil za 180 stopinj ter pri tem zadel še nosilec tovornjakove izpušne cevi.

Udarec je bil tako močan, da so bili ranjeni vsi štirje potniki v osebnem avtomobilu. Voznik Jože Bahč in njegov oče Avgust, sedel je na sedežu za njim, sta takoj umrla, voznikovo ženo Rozalijo pa so zaradi težkih poškodb odpeljali v brežiško bolnišnico. Laže se je v nesreči ranila le Cvetka Urek.

IVICA BURNIK

NAŠLI UTOPLJENCA

MURSKA SOBOTA, 10. februarja. — V strugi reke Mure pri Zgornji Bistrici so davi našli truplo neznanega moškega. Organi UJV so ugotovili, da gre za 31-letnega Antona Kreslina iz Zgornje Bistrice, ki je dan pred tem odšel na ribolov in se ni vrnil.

B. B.

Z AVTOM V DREVO

KOZINA, 10. febr. — Včeraj dopoldne je voznik osebnega avtomobila Jože Mavrič iz Podgrada vozil od Kozine proti domu. Ko je že izpeljal desni ovinek, ga je zaradi prehitre vožnje zaneslo v levo, kjer je treščil v drevo. Mavrič se je pri tem hudo ranil. Odpeljali so ga v izolsko bolnišnico. Na avtomobilu je škode za štiri tisočake.

I. V.

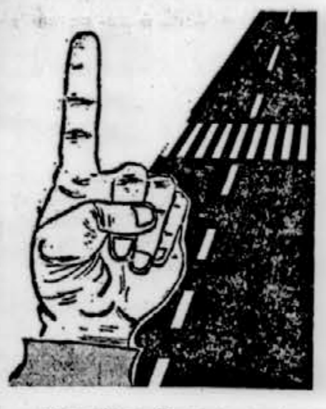

VARNO ČEZ CESTO

»UNIS ROG«
TOVARNA DVOKOLES LJUBLJANA

razpisuje
prosta delovna mesta:

1. ŠEFA upravno kadrovskega oddelka
2. KV strojne ključavničarje za delo urejevalca strojev in naprav

Pogoji:

1. visoka ali višja strokovna izobrazba — pravne, upravne, organizacijske ali družbene smeri. Kandidat mora imeti moralno politične kvalitete. Prednost pa imajo kandidati z prakso na takem ali podobnem delovnem mestu.
Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe najkasneje do 28. februarja 1973 z dokazili in opisom dosedanjih zaposlitev na naslov »UNIS Rog«, Ljubljana, Trubarjeva c. 72.

2. KV delavci kovinske stroke, zaželena praksa, odslužen kadrovski rok. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe ali se osebno zglase v kadrovskem oddelku tovarne ROG, Ljubljana, Trubarjeva c. 72.

1283

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA LJUBLJANA

VPISUJE do 5. 3. 1973

v OSNOVNO SOLO za odrasle
(5., 6., 7. in 8. razred)

Pouk je enkrat do dvakrat tedensko. Za večje skupine organiziramo seminar v delovni organizaciji

VPISOVANJE je na Dopisni delavski univerzi Ljubljana, Parmova 39, telefon 312-133 vsak dan, razen 1., 3. in 4. sobote v mesecu, dopoldne od 7. do 14.30 in v torek popoldne do 18. ure.

Zahtevajte prospekt; svoj naslov napišite s tiskanimi črkami. Za prospekt in navodila pošljite znamko v vrednosti 3 dinarjev.

Š-1284

NEDELJSKA NAGRADNA KRIŽANKA

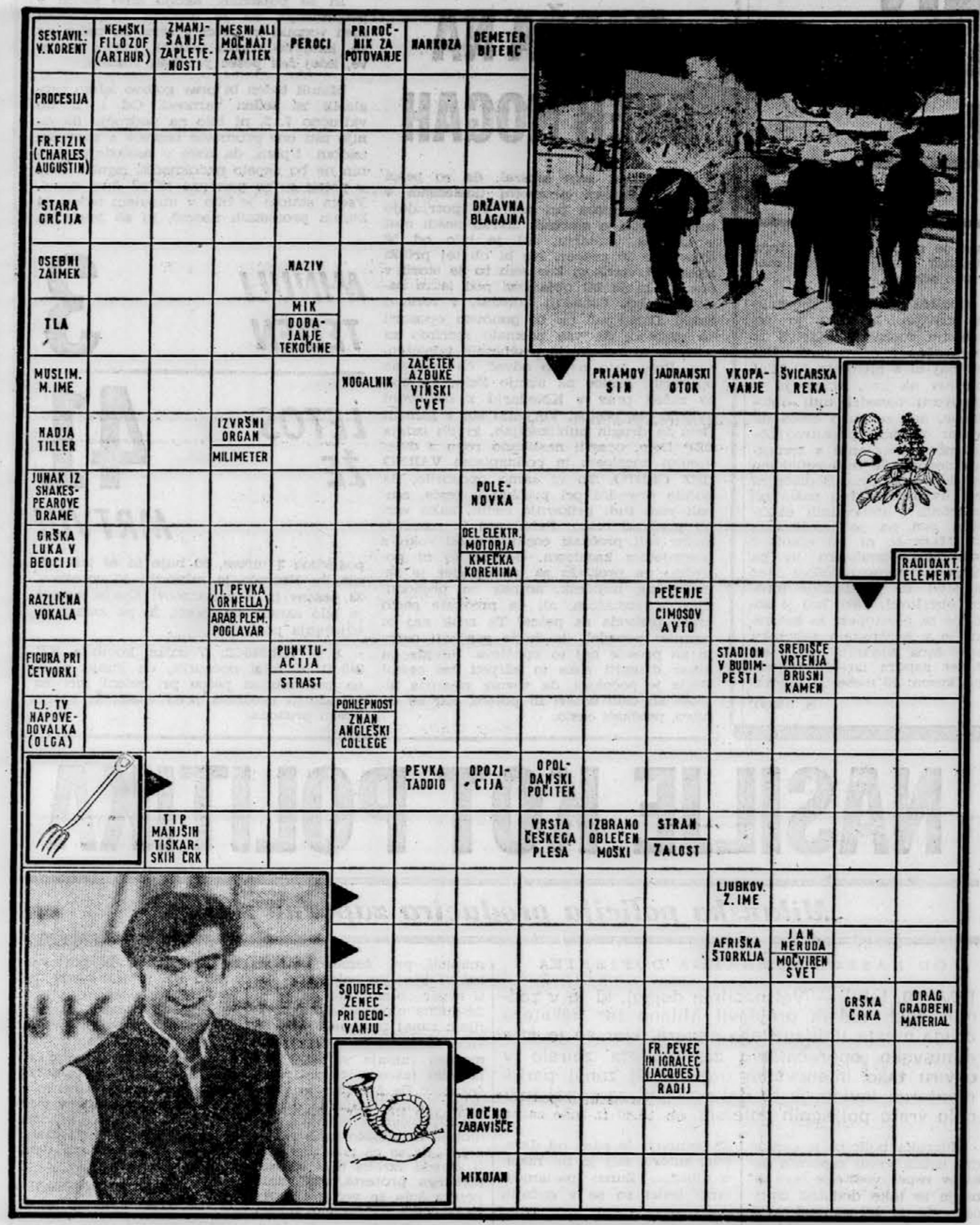

LOGIČNICA

PROBLEM ŠT. 135

Nekdo je prijavil oblastem tatvino denarja, ki ga je imel doma v kovčku. Izpovedal je: »Ko je bil denar ukraden, smo bili v hiši le jaz, moj brat in služabnik.« — Njegov brat je pri zaslišanju rekel: »Sploh nisem vedel, da ima brat denar in kje ima spravljenega. Pa tudi če bi vedel, si ne bi hotel nakopati sitnosti in ga ne bi vzel, ker je bil v tuji valuti.« — Služabnik je prostodušno priznal: »Nisem vedel, da ima gospodar denar. Sicer bi ga vzel, ker ga zares potrebujem.« — Kdo je tat?

REŠITEV PROBLEMA ŠT. 134

Prvi je dosegel 5, 10, 15, 20, drugi 0, 6, 11, 15, tretji pa 4, 9, 14 in 21 točk.

REŠITEV PREJŠNJE NEDELJSKE KRIŽANKE

VODORAVNO: stadion, Kobilca, amoniti, KA, rov, ahat, V. N., lame, Eol, kvar, Csokor, akter, tkalec, ena, vrečica, ser, Kiel Ken, Aksakov, Aralsk, vrtnica, Agata, naval, jamar, anomalija, para, Čkalja, etat, Ema, bar, Štok, Agostini, nadlaket, Ani, Bata.

TT
popularni informativni tednik

RAZPIS

Med reševalce s pravilnimi rešitvami nedeljske križanke bo žreb razdelil za 300 dinarjev nagrad, in sicer:

PRVA NAGRADA: 100 DINARJEV
ŠTIRI NAGRADE PO 50 DINARJEV

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo DELA, Tomšičeva 3, 61001 Ljubljana, poštni predal 29. Na pisemski ovitek napišite NEDELJSKA KRIŽANKA. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do petka, 16. februarja opoldne.

Reševalci iz Ljubljane lahko vržejo rešitve v nabiralnik nagradnih ugank v veži poslopja v Tomšičevi ulici 3.

NAGRADE

Za prejšnjo nedeljsko križanko smo dobili 1666 rešitev. Žreb je razdelil nagrade takole:

1. **nagrada (100 din):** Borivoj Vilhar, Dolenjska 17, 61000 Ljubljana
2. **do 5. nagrado (po 50 din) prejmejo:**
   Dušan Strnad, Mariborska 80, 63000 Celje
   Borut Zupančič, VP 7464/13, 42002 Varaždin
   Silva Bavčar, Kerenčičeva 10, 69000 Murska Sobota
   Nička Možina, Ljubljanska 3, 61240 Kamnik

V KORIST DRUŠTVA SRS ZA BOJ PROTI RAKU

IN SKLADA ZA GRADNJO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA

V počastitev spomina umrlih so darovali:

Svetina Melita, Ljubljana, Jesenkova 8 namesto cvetja pok. Lovru Kokalj, Kropa, 200 din; v spomin pok. dr. N. Vončina gimnazijski sošolci, 600 din; sosedje, namesto cvetja na grob pok. Stanislavu Abinu iz Godešiča pri Škofji Loki, 100 din; stanovalci hiše, Resljeva 13, Lj. v počastitev spomina Mihe Avšiča, 350 din; Julče Lapajne, Študentovska 4, Idrija, namesto cvetja na grob pok teti Mici Lapajne, 150 din; Krajevni odbor ZB NOV, Vipava, namesto venca na grob pok. tov. Božj Poniž, 200 din; poklicna šola kovinske stroke, Ljubljana, namesto venca na grob pok. Viktoriji Mišič, 1.000 din; družina Kimovec, Ljubljana, namesto cvetja na grob pok. Milki Zalokar, 200 din; Irena Bubnov, C. Kokrškega odreda 5, Kranj, namesto venca na grob pok. Lojzeta Gostiše po njegovi želji, 100 din.

Odvetnik Borik Bekeš, Koper, Trg revolucije 6, 10 din; Majda Ferkolj, Škrabčeva 25/b, Ljubljana, 1.000 din; neimenovana, 21.40 din; Z. J. Ljubljana, 500 din; Emica Ahčin, Njegoševa 6, Ljubljana, v hvaležni spomim tistim, ki so mi kdajkoli pomagali, bodisi z dejanjem, dobro besedo ali prijaznim pogledom, 100 din; Unija papir servis, Ljubljana, Pod ježami je zbral v januarju 1973 200.463 kg odpadnega papirja, ki so ga darovale delovne organizacije in zasebniki iz Ljubljane in izven Ljubljane.

Namesto novoletnih čestitk svojim poslovnim prijateljem so darovali za boj proti raku še naslednji:

FLERIN RAJKO, Kranj, Kidričeva 36

LJUBLJANSKA BANKA, podružnica Domžale

KNJIGOVODSKI BIRO Grosuplje

Vsem darovalcem iskrena hvala!

DRUSTVO SRS ZA BOJ PROTI RAKU IN SKLAD ZA GRADNJO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA 61105 LJUBLJANA pp. 25

ŽIRO RACUN DRUSTVA: 50101-678-49189

ŽIRO RAČUN SKLADA: 50101-740-45793

ONPZ »ZORA« DOMŽALE
LJUBLJANSKA C. 96

raspisuje
prosto delovno mesto

materialnega knjigovodje

POGOJI:
srednja strokovna izobrazba, praksa zaželena, ni pa nujna.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. 1248

hans bender

NEKAJ TAKEGA KOT LJUBEZEN

34. nadaljevanje

Henry je razkoračeno stal pred njenimi stopali in voda je kapljala z njega. Mokri lasje so se mu lepili po nizkem čelu. Stisnil je zobe, se hitro sklonil in vzdignil Anette, ki je vreščala in se ga otepala, skočil z njo na breg, trikrat zamahnil »ho-hop« in jo vrgel v vodo.

Robert je skočil na glavo za njo.

»Pametno!« je zavpil Henry in pristal levo od Anette v vodi.

Drug ob drugem so plavali stran od brega. Voda je bila mrzla. Sredi jezera so prihajali na površino hladnejši tokovi in jim vsake toliko časa oplazili telesa. Začeli so se loviti za noge, kričali so in se potapljali.

»Prekrasno,« je sopla Anette. »Mnogo bolje, kot če bi občepela doma, ali ne, Robert?«

»Seveda.«

»In lepše kot v tvojem zakajenem baru.«

»Ne spominjaj me.«

Priplavali so na sredino jezera. Bilo je tiho. Trušč je ostal zadaj. Pred skalno verigo na drugi strani so se podila bela jadra.

»Plavamo tja?« je vprašal Henry.

»Brez mene,« je rekla Anette.

»Potem pa nič,« je rekel Henry. »Tudi v vodi sva kavalirja, kajne, Robert?«

Plavali so nazaj.

»Čudovito. O glavobolu niti sledu. Uf, kak mraz, če prideš iz vode.«

»Pridi, darling, pogrejem te.« Henry je s pestmi začel obdelovati njen hrbet.

Robert je poskakoval zdaj na eni nogi, pa spet z obema. Stresel si je vodo iz ušes in tekel nekaj časa po toplem pesku sem in tja.

»Zmeraj bolj mi ugaja,« je rekel Henry Anetti.

»Meni tudi.«

»Hm, hm.«

»Ne tako, kakor misliš ti.«

»Kako pa mislim?«

»Oh, pojdi no.« Zasmejala se je.

»Tako, ne zebe me več. — Daj mi brisačo, prosim.«

Da bodo šli v gostilno, so se domenili. Robert je prišel zadnji iz kabine. Anette in Henry sta že sedela za mizo ob oknu in imela pred seboj kavo in konjak.

Henry je gledal mimo Roberta, ko je rekel: »Malega moram najprej pošteno obleči. Tole, kar ima na sebi, ga dela dvajset let starejšega.«

»Zmečkane hlače imam. Nocoj sem spal v hlačah.«

»Kaj takega se meni ne more pripetiti.«

»Kaj pa te moti pri njegovih hlačah?« je jezno rekla Anette.

»Nič, hočem le, da bi bil predrznejši, odločno predrznejši.«

•

Henryjevi sobi je bilo videti, da je gospodar redko doma. Šele ko je odprl omaro, je bilo spoznati stanovalca. Na obeh straneh vrat so bingljale kravate, mnogobarvne, pisane kravate, volnene in pletene kravate. V predalih so ležale skladovnice srajc, bele in črtaste srajce, pisane srajce, zraven kratke nogavice, majice, puloverji in brisače. Na drogu, druga tik druge, so visele obleke, narejene po meri, o katerih je govorila Anette,

Henry je vzel srajco s skladovnice in jo dal Robertu.

»To ti podarim.«

»Podariš?«

»In te hlače spadajo zraven.«

Bile so ameriške hlače iz modrega grobega platna, ki jih je bilo videti že povsod. Dolge ozke hlačnice, z robovi zunaj. Žepi so bili prišiti z debelimi belimi šivi. Na vseh koncih so bile kovinske zakovice. »To so blue jeans,« je rekel Henry. »Nosi jih lahko samo tisti, ki ima dobro postavo. Midva jih lahko nosiva.«

»Nosiva že . . .«

»Ti niso všeč?«

»Že, celo zelo.«

»Pol ducata jih imam, črne z rdečimi šivi, tiste so še lepše. In to srajco vzemi zraven, najlonska je, ni ti je treba likati, kar opereš jo in posušiš. Američani so praktični ljudje. In še to srajco.«

»Saj si nor.«

»Sem ja.«

Robert je nerodno stal sredi sobe, s hlačami in srajcami v rokah. Spomnil se je Anettinih besed o samoljubju.

»In tu so kravate, gotovo potrebuješ tudi kravato. Saj nimaš nobene poštene kravate. Najbrž so še iz očkove omare.« Potegnil je tri kravate z vrvice in jih navrgel srajcam.

»Tudi tega te naučim, kako se zavežejo.«

»Ampak, Henry, teh reči ne morem tako tako . . .«

»Zapri kljun.«

»Prav, ampak . . .«

»Si kaj rekel?«

»Ne.«

Henry je pogledal na ročno uro in rekel: »Čez pol ure moram biti v baru. Zapeljem te k Anetti. Samo še preobleči se moram. Vzemi si cigarete.«

Henry se je začel hitro preoblačiti pred omaro. Robert je vzel cigareto iz zavojčka.

»Lahko daš tudi meni eno.«

Robert je stopil k Henryju, ki je bil že slečen. Robert je napeto gledal staknjeni cigareti, ena je prižgala drugo. Henry je vzel frotirko iz omare in si otrl telo.

»Prideš svež kot riba iz vode, voziš pol ure po vročini, pa si že spet ves prepoten in klejast. Prekleto, tega ne morem trpeti.«

Medtem ko se je oblačil, je rekel: »Vedno moram imeti sveže reči na sebi. In roke morajo biti vedno čiste. Rajši imam umazano dušo, ni tako?« Muzal se je in čakal na odgovor.

Robert pa je rekel šele čez dolgo: »Ne vem, kaj misliš.«

»Nič ne mislim. Kar tako pravim. Saj imaš tudi ti rad čiste roke?«

»Menda že.«

»No, torej, več nisem hotel reči.«

S spretnimi prijemi si je zavezal kravato in si oblekel suknjič. »V življenju je vse odvisno od družbe, s katero imaš opravka. Jaz pač nisem imel sreče s svojo družbo. Zdaj sem mešanec, samo mešanec, ki mora ubogati amije in druge tipe, ki imajo denar in se potikajo po baru.«

»Te to ne zabava«? je vprašal Robert, da bi nekaj odgovoril.

»Že, ampak včasih jih imam poln kovček. — Greva?«

»Zaradi mene.«

V avtomobilu, že pred Anettinim stanovanjem, je rekel Henry: »Ne vem, zakaj te imam rad. Tak sem pač.«

»Tudi jaz te maram,« je rekel Robert. »In za tele reči se ti še sploh nisem zah . . .«

Nedelja

11. februarja

RTV LJUBLJANA

SPORED ZA NEDELJO

6.00—8.00 Dobro jutro! — vmes ob 6.05 Poročila; 6.30 Poročila; 6.50 Danes za vas; 7.00 Poročila in pregled tiska dneva; 7.20 Poročila; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.00 Poročila — Naš današnji radijski in TV spored; 8.05 Radijska igra za otroke; 8.40 Skladbe za mladino; 9.00 Poročila; 9.05 Koncert iz naših krajev; 10.00 Poročila; 10.05 Še pomnite tovariši . . . 10.25 Pesmi borbe in dela; 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 11.50—12.00 Pogovor s poslušalci; 12.00—12.10 Poročila — Na današnji dan; 13.00 Poročila — posebna obvestila; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Z domačimi ansambli; 14.00 Poročila; 14.05 Popularne operne melodije; 14. 30 Humoreska tega tedna; 15.00 Poročila; 15.05 Nedeljsko športno popoldne 17.00 Poročila; 17.05 Radijska igra 17.52 Glasbena medigra; 18.00 Letite z nami! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Poročila; 22.20 Zaplešite z nami; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz za vse; 24.00 Poročila in konec oddaje

TELEVIZIJA

8.50 Mestece Peyton (Lj)
9.37 Kmetijska oddaja (Bgd)
10.20 Mozaik (Lj)
10.25 Po domače z Dobrimi znanci (Lj)
10.55 Otroška matineja: Mačkon in njegov trop, Gvajana dežela voda — barvni film (Lj)
11.50 St. Moritz: Smuk za moške — barvni prenos EVR-Lj
približno ob
13.15 TV kažipot — do 13.35 (Lj)
14.00 Ljudje in zemlja (Lj)
15.00 Köln: Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju — barvni prenos revije najboljših EVR-Lj
17.45 Za konec tedna (Lj)
18.00 Poročila (Lj)
18.05 Popotovanje z balonom — barvni film (Lj)
18.55 Gonja — serijska oddaja(Lj)
19.45 Risanka (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.30 TV barometer (Lj)
20.35 Šoferji — serijska oddaja (Bgd)
21.30 Jugoslovanski jazz danes (Zg)
21.45 Športni pregled JRT
22.15 Poročila (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec:
20.00 TV dnevnik (Bgd)
20.30 Zagrebška šola risanega filma (Zg II)
21.20 Spored italijanske TV

TV Zagreb — Sljeme:
9.10 Poročila (Zg)
9.15 Narodna glasba (Bgd)
10.20 Otroški spored (Zg)
11.30 Delavski amandmaji (Bgd)
14.00 Pos. iz St. Moritza (Bgd)
15.00 Boks (Bgd)
16.30 Košarka (Bgd)
18.00 Serijski film (Zg)
19.25 Sedem dni (Zg)
22.15 TV dnevnik (Bgd)
22.35 Posnetek iz Kölna (Zg)
22.35 Posnetek iz Kölna (Bgd)

RADIO ŠTUDENT

11.00—11.30 Glasba; 11.30—12.00 Nedeljski tednik; 12.00—12.30 Sibirija; 12.30—13.00 Glasba.

KINO

SPORED ZA NEDELJO

KINO KRIŽANKE:
ameriški barvni CS film PREČUDNI DOKTOR DOLITTLE. Režija: Richard Fleischer, Igrajo: Rex Harrison, Samantha Egger, Richard Atteborough, Anthony Newley, Muriel Landers. Odličen film o čudnem zdravniku Dolittlu, ki zdravi živali. Priporočamo! Predstavi ob 17.30 in 20. uri. Prodaja vstopnic uro pred začetkom. Zaradi izredne dolžine filma cene vstopnicam zvišane.

KINO UNION:
ameriška barvna kriminalistična drama FRANCOSKA ZVEZA. Prod.: 20th Century Fox, 1972. Dobitnik 5 OSKARJEV! Prikazan na FEST 73! Režiser: William Friedkin. Igrajo: Gene Hackman, Fernando Rey, Marcel Bozzuffi in drugi. Brez tednika! Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Zvišane cene!

KINO KOMUNA:
ob 15. uri PINK PANTER — FESTIVAL HUMORJA, ameriške barvne risanke (rožnati Panter, Tom in Jerry, Mister Magoo in druge). Hrvatski podnaslovi!
Ob 17., 19. in 21. uri KONJENIKI, ameriški barvni CS pustolovski film. Režiser: John Frankenheimer. Glavne vloge: Omar Shariff, Leigh Taylor-Young, Jack Palance in drugi. Brez tednika! Zvišane cene!
Ob 10. uri MATINEJA ameriških barvnih risank PINK PANTER — FESTIVAL HUMORJA. Zadnjikrat na matineji!

KINO SLOGA:
danska barvna VV erotična komedija REKTOR V POSTELJI. Režiser: John Hilbard, Igrata: Ole Soltoft in Annie Brigit Garde. Tednik št. 6. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri. Zvišane cene vstopnic! Ni primerno za otroke!

KINO VIČ:
italijanski barvni VV ljubezenski film PRESUŠTVO. Režiser: Piero Schiavazappa, Igrajo: Florinda Bolkan, Massimo Ranieri, Mariangela Melato in drugi. Tednik št. 5. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO ŠIŠKA:
angleški barvni VV pustolovski film SESTANEK Z NEČASTNIM. Režiser: Robert McCahon. Igrajo: Michael Craig, Klaus Kinski, Margaret Lee in drugi. Tednik št. 4. Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA:
FILMSKE USPEŠNICE 71—72: ameriški barvni CS vestern-drama MOŽ Z IMENOM KONJ. Prod.: Warner Bross, 1969. Režiser: Elliot Silverstein. Igrajo: Richard Harris, Corinna Tsopei in drugi. Brez tednika! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav!

KINO TRIGLAV:
ameriški barvni vestern BILLY THE KID, ob 16. in 20. uri. Igrajo: Robert Taylor, Mary Howard in Jan Hunter. — Samo ob 18. uri: srbska barvna komedija KO PRILETIJO GOLOBJE, igrajo: Miodrag Petrović-Čkalja, Rahela Ferari in Arsen Dedić. Prodaja vstopnic od 16. ure dalje.

KINO VEVČE:
samo danes ob 18. uri: amer. barv. kom. KJE JE POT NA FRONTO? Igrajo: Jerry Lewis, Jan Murray in John Wood.

KINO ZALOG:
samo danes ob 20. uri: amer. barv. vestern Howarda Hawksa RIO LOBO, igrajo: John Wayne, Rivero Jorge in Jack Elam.

KINO HRUŠICA — LJUBLJANA:
angl. barv. CS film DOBER POSEL V ITALIJI, ob 19. uri.

KINO SVOBODA — DOLGI MOST, LJUBLJANA:
amer. barv. CS film PEKLENSKA STEZA INDIANAPOLISA, ob 18. uri.

KINO SAVLJE — LJUBLJANA:
amer. barv. CS film PANČO VILLA JEZDI, ob 17. uri.

KINO VRHNIKA:
amer. barv. CS vestern BALADA O DINGUS MAGEEJU, ob 15. uri.
Franc. barv. VV erotični film RAFAEL ALI RAZVRATNIK, ob 17. uri.
Amer. barv. vestern ČRNA KARAVANA, ob 20. uri.

KINO BOROVNICA:
amer. barv. vestern ČRNA KARAVANA, ob 17. uri.

KINO BEVKE:
amer. barv. CS vestern BALADA O DINGUS MEGEEJU, ob 20. uri.

KINO DOMŽALE:
špansko-ital. barv. CS film OSLADNA PIŠTOLA, ob 15., 17. in 19. uri.

KINO RADOMLJE:
angl. barv. film HRUP V AVTOBUSU, ob 15., 17. in 19. uri.

KINO MENGEŠ:
amer. barv. CS film LETALIŠČE, ob 16. in 19. uri.

POTUJOČI DOMŽALE:
amer. barv. VV film REVOLVERAŠI APAŠKEGA KLANCA, gostovanje v PREVOJAH, ob 19. uri.

KINO DUPLICA — KAMNIK:
amer. vojni velefilm ZLATO ZA POGUMNE, ob 15., 17. in 19. uri.

KINO BLED:
amer. barv. avantur. film NED KELLY, ob 15., 18. in 20. uri.

KINO SORA — ŠKOFJA LOKA:
amer. barv. film JUNAKI RISANEGA FILMA, ob 16. uri.
Amer. barv. film NE MOTI KAVBOJA KO LJUBI, ob 18. in 20. uri.

KINO RADOVLJICA:
franc. barv. vestern RDEČE SONCE, ob 16. uri.
Amer. barv. pust. film VELIKE PUSTOLOVŠČINE SKARAMUSA, ob 18. uri.
Mehiški barv. film BELE ROŽE ZA ČRNO SESTRO, ob 20. uri.

KINO KRKA — NOVO MESTO:
amer. barv. film ZDRAVNIKI IN NJIHOVE ŽENE, ob 17. in 19. uri.
Amer. barv. film PODVIGI SLAVNEGA MORNARJA POPAJA, matineja ob 10. uri.

KINO CENTER — KRANJ:
amer. barv. vestern DIVJA DEŽELA, ob 15., 17. in 19. uri, v proizvodnji W. Disneya.
Premiera angl. barv. CS filma DEMONI, ob 21. uri. Igrajo Vanesa Redgrave, Oliver Reed. Film prikazan na FESTU 73. Ni primeren za otroke.

KINO STORŽIČ — KRANJ:
angl. franc. barv. CS pust. film NORMANSKI MEČ, ob 14. in 18. uri.
Amer. barv. akcijski film PARADA NORCEV, ob 16. in 20. uri.

KINO TRŽIČ:
amer. barv. vestern SIERA TORIDE, ob 15. in 19. uri. V gl. vlogi: Clint Eastwood, Shirley Mac Laine.
Amer. barv. krim. film MESTO NASILJA, ob 17. uri. V gl. vlogi: Charles Bronson.

KINO DOM — KAMNIK:
ital.-špan. barv. CS vestern 7 ŽENSK ZA 7 KAVBOJEV, ob 15. uri.
Amer. barv. krim. film KRVAVA MAMA, ob 17. in 19. uri. Svetovna kriza 30 let, čas Bonie in Clyda. Film ni primeren za otroke!

KINO KRVAVEC:
amer. barv. vojni film DVOBOJ NA PACIFIKU, ob 16. in 19. uri.

KINO RADIO — JESENICE:
franc.-ital.-špan. barvni film REVOLVERAŠICE, ob 17. in 19. uri.

KINO PLAVŽ — JESENICE:
franc. barv. film PREKLETA MARIJA, ob 18. in 20. uri.

KINO DOVJE:
angl. barv. CS film BARQUERO.

KINO KR. GORA:
franc. barv. CS film VDOVA CONDERC.

KINO DELAVSKI DOM — JAVORNIK:
franc. barv. CS film UM KRALJUJE, ob 19. uri.

KINO ČRNOMELJ:
amer. barv. CS film POSLEDNJA DOLINA, ob 17. in 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE:
holand. barv. VV film ZAPISKI PROSTITUTKE, ob 17. in 19. uri.

KINO IDRIJA:
amer. barv. film TOM IN JERRY, ob 16. uri.
Zah. nem. barv. film INŠPEKTOR PERRAK, ob 17.45.
Amer. barv. film NEKOČ JE BIL MALOPRIDNEŽ, ob 20. uri.

KINO SVOBODA, TRBOVLJE II:
angl. barv. film VRAŽJI DVOJČICI, ob 17. in 19. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA:
franc. barv. film SICILIJANSKI KLAN, ob 17. in 19.30.

KINO PD — VRANSKO:
amer. barv. CS film NE DELAJ VALOV, ob 17. uri.

KINO SOČA — NOVA GORICA:
amer. barv. grozljivka OKUSI DRAKULOVO KRI, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA — ŠEMPETER:
jug. barv. vojni film VALTER BRANI SARAJEVO, ob 16., 18.15 in 20.30.

MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE:
ob 15.45, 18 in 20.15 ital. barv. film BRIGADA PROTI ZLOČINU. Rež.: Stefano Vancina. V gl. vlogah: Enriko Maria Salerno, Mariaangela Melato, Mario Adorf in Franco Fabrio.

KINO UNION:
ob 10, 13.35, 15.30, 17.45 in 20. uri angl. barv. CS vestern MAŠČEVANJE HANNIE COULDER. Rež.: Burt Kennedy. V gl. vl.: Raquel Welch, Robert Culp, Ernest Borgnine in Diana Dors. Kratki film: Mornar za volanom.

KINO PARTIZAN:
ob 10, 13.30 in 15.30 slovenski barv. lutkovni film ZVEZDICA ZASPANKA. Rež.: Črt Škodlar. Kratki film: Zaspane. Zadnjič! Ob 17.45 in 20. uri jug. barv. VV film IN BOG JE USTVARIL KAVARNIŠKO PEVKO. Režiser: Jovan Živanović. V gl. vlogah: Vera Mihić, Lepava Lukić, Bata Živojinović in Žika Milenković.

KINO UDARNIK:
ob 10, 13.30, 15.30, 17.45 in 20. uri amer. barv. kom. AMERIKANEC V EVROPI. Režiser: Mel Stuart. V gl. vl.: Suzanne Pleshette, Ian McShane, Mildred Natwick, Murray Hamilton in Michael Constantin.

KINO POBREŽJE:
ob 17 in 19. uri ital. barv. CS krim. film PRIZNANJE POLICIJSKEGA KOMISARJA. Rež.: Damiano Damiani. V gl. vlogah: Franco Nero, Martin Balsam in Marilu Tolo.

GLEDALIŠČA

FESTIVAL LJUBLJANA

Jutri, 12. februarja bo ob 20.15 nastopil v veliki dvorani Narodne galerije nemški pevec KARL WOLFRAM. Izvajal bo srednjeveške in trubadurske pesmi s spremljavo lutnje in lajne.

Vstopnice so v prodaji jutri od 11. 13. in od 17. do 19. ure v Križankah ter od 19.30 dalje pri blagajni Narodne galerije.

DRAMA SNG

Nedelja, 11. februarja: ni predstave, blagajna zaprta.
Ponedeljek, 12. februarja, ob 19.30: Peter Barnes: VLADAJOČI RAZRED. **Abonma K in izven.** Vstopnice tudi naprodaj na dan predstave. Zaradi bolezni v ansamblu je prvotno predvidena predstava »Romea in Julije« zamenjana in prosimo za razumevanje.

OPERA IN BALET SNG

Nedelja, 11. februarja, ob 20.30: M. Musorgski: HOVANŠČINA. **Gostovanje v Ferrari.**
Ponedeljek, 12. februarja, ob 20.30: M. Musorgski: HOVANŠČINA. **Gostovanje v Ravenni.**

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

MESTNI DOM

Nedelja, 11. februarja, ob 16. uri: Levstik-Kreft: TUGOMER, tragedija. Izven. Zadnjič.
Predprodaja vstopnic za današnjo zadnjo popoldansko uprizoritev izredno uspele Levstik-Kreftove tragedije je med 10. in 12. ter eno uro pred pričetkom predstave pri gledališki blagajni, rezervacije telefon 312-860. OKOLIŠKIM OBISKOVALCEM SPOROČAMO, DA JE PRED GLEDALIŠČEM UREJENO PARKIRIŠČE.
Ponedeljek, 12. februarja, ob 14. in 16. uri: TRNULJČICA, pravljica. Gostovanje v Trbovljah. Ob 18. uri: Molière: George Dandin, komedija. Gostovanje v Trbovljah.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE

glej

Torek, 13. februarja, ob 20.30: Lodewijk de Boer KOPJA v režiji Toneta Peršaka ter z Mileno Zupančičevo in Radkom Poličem v glavnih vlogah.

Predprodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave pri blagajni gledališča na Poljanski 22 a v prostorih Disco kluba. Dijaki in študentje imajo 50 % popust.

PIONIRSKI DOM

FESTIVALNA DVORANA

NEDELJSKI PLES od 19. do 22.30. Vabljeni!

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

KRANJ

Nedelja, 11. februarja, ob 16. uri: Pregelj: BERAČI & VEST. IZVEN. Gostuje Slovensko primorsko gledališče iz Nove Gorice.
Ponedeljek, 12. februarja, ob 19.30: Levstik-Grün: KASTELKA. IZVEN — v okviru TEDNA SLOVENSKE DRAME 73. Predprodaja vstopnic v Prešernovem gledališču Kranj.
Gostuje Slovensko narodno gledališče iz Maribora.

AMATERSKO GLEDALIŠČE TONE ČUFAR

JESENICE

Nedelja, 11. februarja, ob 19. uri: F. Kozak: VIDA GRANTOVA — Drama v štirih dejanjih — Gostovanje v Podnartu.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

NOVA GORICA

Nedelja, 11. februarja, ob 16. uri: F. Prešeren: KRST PRI SAVICI — sodelovanje na Tednu slovenske drame v Kranju.

OBVESTILA

Cvetličarna Slavica Zajec—Androtič
Ljubljana, Miklošičeva c. 34, (danes dežurstvo) vam nudi sveže cvetje, šopke, vence, aranžmaje, dostavlja na dom in se priporoča.

HALA TIVOLI
ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA LJUBLJANA CELOVŠKA CESTA 25

HALA TIVOLI: v mali dvorani je od 8. do 19.45 slovenska zimska rokometna liga, v veliki dvorani pa je na ledeni ploskvi rekreacijsko drsanje od 10. do 12., 14. do 16. in 20. do 22. ure, vsakič za šest dinarjev. **ZLATI KLUB:** za razgibavanje, pridobivanje kondicije, vzdrževanje telesne in psihične pripravljenosti z vsemi napravami (finska savna, solarij za sončenje telesa, naprave za masažo in kondicijo, tuši, brezplačna Radenska, nasveti), ki nadomestujejo hojo, plavanje, pravo sonce, maserje, smučanje vam je na voljo **vsak dan, razen nedelje, od 8. do 14. in 15. do 21. ure** (turnusi po dve uri). **ženske:** ponedeljek in sobota dopoldne, torek in petek ves dan, sreda popoldne; **moški:** ponedeljek popoldne, sreda dopoldne, četrtek ves dan; **mešani pari:** sobota popoldne. Pojasnila in rezervacije: tel. 317-468 (v času poslovanja).

Disco klub VODA

je ob nedeljah zaprt, vabimo pa vas jutri od 19.30 do 23.30. Fantje plačajo jutri 8 din, dekleta pa imajo ob ponedeljkih prost vstop.

stopoteka

STOPOTEKA GLASBE HRAM, ČAKA VAS OBISK VSAK DAN! Konec tedna je tu in vabimo vas v STOPOTEKO, kjer boste lahko od 20. do 1. ure poslušali glasbo in plesali, ali pa se pogovarjali s svojo družbo ob bifeju, založenim z bogato izbiro pijač po zmernih cenah. Vstopnina je 10 din, mlajši od 18 leta pa nimajo vstopa!

TRIKOTAŽA IN JERSEY
triko
BOSANSKA GRADIŠKA

Mladinski center Zgornja Šiška

»Pri gradu«, Partizanska c. 1 je odprt dopoldne od 10. do 12. ure in od 16. ure dalje. Na razpolago sta vam mini casino in bife.

Vse mlade, ki si želijo družbe, plesa in zabave, vabimo od 19.30 v disco AGORO. Disco je do 23. ure.

MLADINKE! Ob nedeljah je za vas prost vstop. Obveščamo vse mladince, da bomo pričeli s plesnimi vajami. Prijavite se lahko pri točilni mizi.

DEŽURNE SLUŽBE

Nočna dežurna zdravniška služba je za nujne obiske na domu od 19 do 7 ure, ob nedeljah in praznikih ves dan in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana

Bežigrad: Kržičeva c. 10, telefon 310-533.
Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063.
Vič—Rudnik: Postojnska 24, tel. 61-121.
Moste—Polje: Prvomajska 5, tel. 316-155.
Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, za občinsko stavbo, tel. 55-221.
Medvode: Medvode, tel.: 71-215.
Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 783-039, telefon LM, štev. 783-002.

Služba stalne pripravljenosti je na območju Črnuč, telefon štev. 314-317, Dobrova — Polhov gradec, Vnanje gorice, Horjul in Velike Lašče.

Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v nebotičniku, Kidričeva 1/II, soba št. 5. Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19. do 7. ure naslednjega dne ob nedeljah in praznikih — ves dan.

LJUBLJANA
Lekarna Ajdovščina.

MARIBOR
Dežurna lekarna: »Glavni trg«, Glavni trg 20.

ZAPOSLIMO TAKOJ:

RAZNAŠALCA(-KO)

JUTRANJIKA DELO

naročnikom na dom za dostavni okoliš TRŽIČ — mesto. Nudimo izreden zaslužek in tudi ugodne druge pogoje. Stanovanje ni na razpolago. Zaposlitev primerna za gospodinje, upokojence ali študente.

Ponudbe sprejema podružnica

ČGP »DELO« Kranj,
Koroška 16, telefon 21-280

I M P
INDUSTRIJSKO MONTAŽNO PODJETJE
LJUBLJANA, TITOVA 37

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

ZA TOVARNO ELEKTRONAPRAV, Ljubljana, Vojkova 58:

VODILNEGA KONSTRUKTORJA
Pogoj: visoka strokovna izobrazba elektro smeri jakega toka z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
SAMOSTOJNEGA KONSTRUKTORJA
Pogoj: visoka strokovna izobrazba strojne smeri z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
VODJO TEHNIČNE KONTROLE
Pogoj: visoka strokovna izobrazba elektro smeri jakega toka z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
TEHNOLOGA V PRIPRAVI DELA
Pogoj: višja strokovna izobrazba strojne smeri z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
srednja strokovna izobrazba strojne smeri z diplomo in vsaj 6 let delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
odslužen vojaški rok
DVA KONSTRUKTORJA
Pogoj: srednja strokovna izobrazba elektro smeri jakega toka z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
odslužen vojaški rok
KOMERCIALNO TEHNIČNEGA REFERENTA
Pogoj: višja strokovna izobrazba elektro smeri jakega toka z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu ali
srednja strokovna izobrazba elektro smeri jakega toka z diplomo in vsaj 6 let delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
odslužen vojaški rok
REFERENTA ZA NORME
Pogoj: srednja strokovna izobrazba strojne smeri z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
odslužen vojaški rok
TERMINERJA
Pogoj: srednja strokovna izobrazba strojne smeri z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
odslužen vojaški rok
SAMOSTOJNEGA REFERENTA V KNJIGOVODSTVU
Pogoj: srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
REFERENTA NABAVE
Pogoj: srednja strokovna izobrazba strojne smeri z diplomo in vsaj 3 leta delovnih izkušenj na podobnem delovnem mestu
odslužen vojaški rok
DVE ADMINISTRATORKI za delovno mesto v konstrukciji in splošni službi
Pogoj: srednja strokovna izobrazba administrativne ali ekonomske smeri z diplomo in vsaj 2 leti prakse na podobnem delovnem mestu
REZALCE PLOČEVINE
Pogoj: strokovna šola z izpitom za KV ključavničarja ali priučen ključavničar
odslužen vojaški rok
VEČ DELAVCEV ZA PRIUČITEV V KOVINSKI STROKI
Pogoj: odslužen vojaški rok
ZA OBRAT CKV LJUBLJANA, Ljubljana, Titova 37
INSTRUKTORJA ZA VARJENJE
Pogoj: veljavni atesti iz elektro in plamenskega varjenja,
obvladanje postopka pod zaščito CO_2 in TIG postopka
praktično poučevanje vsaj 2 leti

ZA SKUPNE SLUŽBE — zastopstvo tujih firm, Ljubljana, Titova 37

SALDAKONTISTA
Pogoj: srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z diplomo, znanje strojepisja

ZA OBRAT ELEKTROMONTAŽE, Ljubljana, Titova 37

ADMINISTRATORJA I za delo v skladišču obrata za določen čas
Pogoj: znanje strojepisja — lahko tudi upokojenka

ZA OBRAT CKV KOPER, Koper, Ul. 15. maja št. 4

REFERENTA V KNJIGOVODSTVU
Pogoj: srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri ali gimnazija z maturo ter po možnosti praksa na podobnem delovnem mestu
REFERENTA ZA NORME
Pogoj: srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri ali gimnazija z maturo ter praksa na podobnem delovnem mestu

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru. Osebni dohodek kakor tudi poskusno delo po pravilniku podjetja.

Ponudbe za vsa delovna mesta razen za delovna mesta obrata CKV Koper, sprejema kadrovski oddelek podjetja, Titova 37, Ljubljana.

Za obrat CKV Koper pa splošna služba obrata, Koper, Ul. 15. maja št. 4.

1273

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

Drage Dolžan

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji poklonili številno cvetje ter nam izrekli ustno ali pismeno sožalje. Posebna zahvala častiti duhovščini za plemenite besede pokojnici v slovo

Sinovi Franjo, Drago in Jože z družinami

Celje, 5. februarja 1973

JUGOSLOVANSKA AVTOMOBILISTIČNA
REVIJA

AVTO

»COLOR«
Tovarna barv in lakov MEDVODE,

objavlja
prosto delovno mesto

SAMOSTOJNEGA REFERENTA UVOZA

POGOJI: visoka strokovna izobrazba (ekonomske ali kemijske smeri), aktivno znanje 1 tujega jezika in 2 leti prakse v zunanji trgovini, poskusno delo 6 mesecev.

Prijave sprejema kadrovski oddelek podjetja do 26. 2. 1973.

Prijavi morajo kandidati priložiti dokazilo o izobrazbi ter kratek življenjepis. 1251

PODJETJE
AUTOCOMMERCE
LJUBLJANA
Trdinova 4,

razglaša
naslednji prosti delovni mesti za delo na računalniku IBM:

1. programerja
2. organizatorja

Pogoji:

— visoka izobrazba tehnične, ekonomske ali matematične smeri, znanje nemškega ali angleškega jezika, praksa zaželjena.

Poizkusna doba po pravilniku podjetja.

Ponudbe sprejema splošni sektor podjetja 15. dni po objavi razglasa.

1286

Upravni odbor
Obrtno nabavno — prodajne zadruge mizarjev
LJUBLJANA, Rimska 22

razpisuje
prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE

s končano administrativno šolo in znanjem strojepisja.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Osebni dohodki so določeni s pravilnikom o delitvi OD.

Vloge pošljite na Upravo podjetja najkasneje do 15. februarja 1973

1287

REVIJA ZA TV RADIO FILM IN ZABAVNO GLASBO
stop

KOMPAS JUGOSLAVIJA

razpisuje
za dne 13. februarja 1973 ob 16. uri

javno, ustno licitacijo

za odprodajo sledečih vozil:

FIAT 124, vozen, leto izdelave 1970, 3 vozila
AUDI 60, vozen, leto izdelave 1969, 1 vozilo
AUDI 60, vozen, leto izdelave 1970, 1 vozilo
RENAULT 8, vozen, leto izdelave 1969, 3 vozila
VW COMBI, vozen, leto izdelave 1966, 1 vozilo

Ogled vozil je mogoč na dan licitacije od 11. do 16. ure na Celovški 206 (Kompas garaže), kjer bo tudi prodaja.

Vsi interesenti morajo pred licitacijo položiti 10 odstotni polog od izklicne cene.

Družbeni in zasebni sektor sta pri licitaciji enakopravna.

1275

»TIKI«
Elektro strojno podjetje
LJUBLJANA, Aleševčeva 52

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. POMOČNIKA komercialnega direktorja
POGOJ:
imeti mora ekonomsko višjo ali visoko šolo in nekaj let delovnih izkušenj na vodstvenih delovnih mestih v gospodarstvu. Po možnosti znanje nemškega jezika.

2. INŽENIRJA projektanta strojne smeri — energetika
POGOJ:
biti mora strojni inženir-energetik in mora imeti večletne delovne izkušnje v projektivi.

3. ZASTOPNIKA prodaje plinskih aparatov za področje SR Slovenije in SR Hrvatske
POGOJ:
srednja strokovna izobrazba ekonomske ali tehniške smeri z delovnimi izkušnjami na področju prodaje in poznavanje tržišča

4. RAZPISOVALCA delovnih nalog v tehniški pripravi dela
POGOJ:
administrativna šola s prakso v tehniškem sektorju

Kandidati za razpisana delovna mesta naslovijo svoje ponudbe na splošni sektor podjetja.

Ponudbam mora biti priložen kratek življenjepis in pregled zaposlitev in delovnih mest, na katerih je bil kandidat zaposlen.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 1239

Umrla je naša draga mama, sestra in stara mama

Marija Sagadin

upokojenka

Pogreb bo v ponedeljek, 12. februarja 1973, ob 15. uri na mestnem pokopališču v Celju

Žalujoči:
sin Karlo, sestra Justi, brat Jože, vnuka Jože in Tone ter drugo sorodstvo

Celje, 10. februarja 1973

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

STANETA MIKLAVŽIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, ki so z nami sočustvovali, nam ustno ali pismeno izrekli sožalje, darovali toliko vencev in lepega cvetja in ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo kolektivu postaje milice Mozirje, krajevni organizaciji ZK Mozirje, sindikatu GLIN-a Nazarje, RD Mozirje, pevcem, godbi milice, govornikom, zdravstvenemu osebju splošne ambulante v Mozirju, še posebej zdravniku dr. Ivanu Butu za njegovo pomoč in vsem drugim, ki so na kakršenkoli način pomagali.

Žena Fanika, sin Stanko in hčerka Marjana z družino

Mozirje, 8. februarja 1973

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame in none

BOŽE PONIŽ

roj. AVČIN

se zahvaljujemo vsem, ki so se pokojnice spomnili ob njeni smrti s toplo mislijo, jo spremili na njeni zadnji poti in posuli njen grob s cvetjem, za nas pa našli tolažilno besedo. Posebno se zahvaljujemo dr. Havličku, doc. dr. Lukiču, sestri Jožici Padar ter vsemu osebju onkološkega inštituta za izredno skrb in prizadevanje med težko boleznijo. Zahvaljujemo se tudi pevcem in častiti duhovščini za spremstvo in dušno pomoč. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki so karkoli dobrega storili naši nepozabni mami v njenem življenju.

Žalujoči:
hčerka Tatjana, zet Mario in vnuček Aleksij

Vipava, 9. februarja 1973

Sporočamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je tragično preminil ljubi mož, oče, brat in stari oče

Vinko Jekoš

železniški upokojenec

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, 11. februarja 1973, ob 15. uri iz rojstne hiše v Boštanju

Žalujoči:
žena Berta, hčerka Olga z možem Ivanom ter sinovoma Slavkom in Romanom, sin Sandi z ženo Anico, hčerkama Irenco in Mojco, sestri Agnes in Mery iz Amerike ter drugo sorodstvo

Boštanj, 10. februarja 1973

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE TRAGIČNO PREMINIL NAS ZVESTI SODELAVEC

Jože Bahč

STROJNI TEHNIK

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V PONEDELJEK, 12. FEBRUARJA 1973, OB 15. URI NA POKOPALIŠČU NA ZDOLAH

VESTNEGA IN DOBREGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

KOLEKTIV TOVARNE CELULOZE IN PAPIRJA DJURO SALAJ — KRŠKO

Sporočamo žalostno vest, da je tragično preminila naša sodelavka

Irena Gumilar

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 11. febr. 1973, ob 15. uri na pokopališču na Tišini

Trgovsko podjetje »Koloniale« Maribor, samopostrežba Tišina pri Murski Soboti

Tišina, 10. februarja 1973

V 81. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama in stara mama

Katarina Tomc

roj. OGRINC

Pogreb bo v ponedeljek, 12. februarja 1973, ob 16. uri

Do pogreba leži v mrliški vežici na Črnučah

Žalujoči:
sin Anton z ženo, vnuk in vnukinji z družinama

Ježa, Toronto, 10. februarja 1973

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega sina, brata in očeta

Jožeta Zalokarja

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami v najtežjem trenutku, ga spremili na njegov zadnji dom počitka ter mu poklonili vence in šopke. Posebno se zahvaljujemo pevcem, godbi, njegovim sošolcem, kolektivu steklarne Boris Kidrič in govornikom za iskrene in prisrčno izrečene besede

Žalujoči:
mama, sestri z družinama in drugo sorodstvo

Rogaška Slatina, 8. februarja 1973

V 93. LETU STAROSTI NAS JE TIHO ZAPUSTILA NAJINA LJUBA TETA

MILICA PROSENC

DOLGOLETNA UČITELJICA NA LICEJU

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V PONEDELJEK, 12. FEBR. 1973, OB 11. URI IZ ANDREJEVE VEŽICE NA ŽALAH

ŽALUJOČI:
ING. ARH. KATARINA GRASSELLI, DR. JOSIP VLACH V IMENU DRUGEGA SORODSTVA

V LJUBLJANI, 11. FEBRUARJA 1973

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

MARTIN KLANJŠEK

rezervni kapetan v pokoju

Pogreb bo v ponedeljek, 12. februarja 1973, ob 16. uri v Grosupljem

Žalujoči:
žena Marija, bratje in sestre

Račna, Šentjur, Preddvor, 10. februarja 1973

Umrla je naša dolgoletna sodelavka

FRANČIŠKA ŽEROVNIK

prva računovodkinja podjetja v pokoju

Na zadnjo pot jo bomo pospremili v nedeljo, 11. februarja 1973, ob 15.30 iz hiše žalosti v Vašah na pokopališče v Preski pri Medvodah

Ohranili jo bomo v trajnem spominu

Delovna skupnost »COLOR«, tovarna barv in lakov, Medvode

Medvode, 11. februarja 1973

Za vedno se je poslovil od nas naš ljubljeni mož, ata, oč, brat, stric in svak

FRANC RUPNIK

upokojenec

Z globoko bolečino v srcu ga bomo spremili na poslednjo pot v torek, dne 13. februarja 1973, ob 16. uri iz Frančiškove vežice na Žalah

Žalujoči:
žena Ivana, sin Franci in Ivanka z družinama, bratje, sestre in drugo sorodstvo

Ljubljana, Vrsnik, Raša, 10. februarja 1973

Za vedno nas je zapustila naša draga mama, stara mama in sestra

ANTONIJA BARTOL

roj. VESEL

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 11. februarja 1973, ob 15. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Loškem potoku

Žalujoči:
hčerka Sonja Šefman z družino, sestri Marija Košmrlj in Pavla Grmek z družinama ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Loški potok, 9. februarja 1973

V gorah je v 25. letu življenja preminil naš dragi sin, brat, stric in svak

CVETO UDOVČ

str. ključavničar

Od njega se bomo poslovili v ponedeljek, 12. februarja 1973, ob 16.45 na Žalah

Do pogreba leži v Krištofovi mrliški vežici na Žalah

Žalujoči:
mama Cveta, oče Rudi, brata Slavc in Rudi z družinama ter drugo sorodstvo

Ljubljana, 10. februarja 1973

ZADNJE VESTI

KONEC AMERIŠKE INTERVENCIJE

DA NANG, 10. febr. (Reuter) — Danes so uradno razpustili zadnjo ameriško enoto v Južnem Vietnamu, posebno enoto v Da Nangu. S tem se je končalo sedemletno vojaško angažiranje ZDA v Vietnamu. Helikopterji te enote bodo razoroženi in bodo odslej služili nadzorni komisiji.

Severnovietnamska vlada je obtožila saigonsko, da s silo ovira delo severnovietnamskih oficirjev v četverni komisiji. Saigonski vojaki so maltretirali in grobo ravnali s 14 severnovietnamskimi oficirji, ki so v spremstvu ameriških oficirjev pristali na nekem letališču na vietnamski visoki planoti. Hanoi je tako ravnanje ocenil kot poskus Saigona, da krši premirje in prepreči ustanovitev Sveta za nacionalno spravo.

Saigonski vojaki so danes streljali na dopisnike francoske televizije in ameriške revije »Newsweek«.

Ameriško poveljstvo v Saigonu je danes prejelo spisek več kot 140 ameriških ujetnikov, ki jih bodo v ponedeljek osvobodili v Hanoju in v Južnem Vietnamu.

MEDNARODNA KONFERENCA ZA BLIŽNJI VZHOD?

TEL AVIV, 10. febr. (Reuter) — Nekdanji britanski predstavnik v varnostnem svetu lord Caradon se je v Tel Avivu zavzel za sklicanje mednarodne konference o Bližnjem vzhodu. Caradon, ki je bil soustvarjalec resolucije varnostnega sveta z dne 22. novembra 1967, je dejal, da je ta resolucija še vedno podlaga za rešitev bližnjevzhodnega konflikta. Rekel je tudi, da izraelske meje ne bodo varne, dokler jih sosedi ne bodo priznali.

ZAHODNI NEMCI V MOSKVI

MOSKVA, 10. febr. (TASS) — Nocoj je odpotovala v Moskvo zahodnonemška delegacija, ki jo vodi minister za gospodarstvo Friedrichs. V Moskvi bo namreč petdnevno zasedanje zahodnonemško — sovjetske komisije za gospodarsko sodelovanje.

Na kratko

KAIRO — Pred kairsko univerzo je danes protestiralo 3.000 študentov, ker so aretirali in izključili iz univerze nekaj deset študentov. Študentski aktivisti so hoteli organizirati demonstracije po mestu, vendar se študenti niso odzvali in so nadaljevali protestno sedenje pred univerzo.

BOULDER (Colorado) — Močni potresni sunki pod dnom Tihega oceana so danes stresli tudi Mehiko. Potres je bil šeste stopnje po Richterjevi lestvici. Pred enajstimi dnevi je bil na istem območju potres 7,8 stopnje. Ob tej priložnosti je izgubilo življenje več ljudi.

DUNAJ — Zahodni diplomati na Dunaju so sinoči izrazili upanje, da bo mogoče prihodnji teden že sklicati prvo delovno sejo POUSS. To se bo zgodilo le, če se bodo dotlej sporazumeli, katere države so polnopravni člani konference in katere opazovalci.

ZAGREB — »Zagrebfilm« je sinoči sporočil, da je bil film »Tup-tup« režiserja Nedeljka Dragića predlagan za »Oskarja«.

MONTEVIDEO — Prestolnica Urugvaja je po dveh dneh akutne nevarnosti, da pride do vojaškega kuča, spet mirna. Življenje se počasi normalizira. Tanki so se vrnili v vojašnice. Tudi mornariški oddelki so se umaknili iz mestnega središča, medtem ko oddelki vojaškega letalstva še naprej kontrolirajo glavno radijsko postajo v Montevideu, ki ne sme objavljati poročil.

VEČERJA V LOUVRU

Trije finančni ministri o dolarski krizi

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 10. febr. — Francoski finančni minister Valery Giscard d'Estaing je imel sinoči na večerji dva nepričakovana gosta: zahodnonemškega in britanskega kolega, Helmuta Schmidta in Anthonyja Barberja. Prvi finančniki velike trojice evropske gospodarske skupnosti so se posvetovali, kako s skupnimi močmi zaustaviti val dolarjev, ki že nekaj časa pritiska na zahodnonemško marko. Pobudo za srečanje je dal zahodnonemški minister

Za zdaj se še ne ve, kaj so trije ministri sklenili. »Večerja je bila tako dobra, da se je splačalo priti« to je bilo vse, kar je izjavil Helmut Schmidt, ko je malo pred enajsto odhajal iz finančnega ministrstva v Louvru. Ministra Valéry in Anthony pa nič.

V Parizu ugibajo, da je zahodnonemški minister predlagal svojima kolegoma, naj bi vse države EGS spustile svoje valute z vajeti, se pravi, da bi uvedle polzeči tečaj, ki bi se oblikoval glede na ponudbo in povpraševanje. Britanci tej ponudbi najbrž ne nasprotujejo, ker njihov funt tako ali tako že več mesecev »plava«. Francozi pa niso navdušeni nad tem predlogom, ker ocenjujejo, da bi to tako v svetovnem kot v evropskem merilu porušilo monetarno ravnotežje, vzpostavljeno po washingtonskem sporazumu iz decembra 1971, na drugi strani pa bi zapletlo transakcije v evropskem kmetijskem trgu. Podoben učinek bi imela revalvacija zahodnonemške marke, ki bi bila sicer za francoske izvoznike dobrodošla.

Razen tega Francozom ni do tega, da bi spustili frank z vajeti. Valery Giscard d' Estaing sodi da frank tokrat ni ogrožen zaradi špekulacije, zato ne vidi razloga, zakaj naj bi tvegal skok v neznano. Če bi frank poskočil navzgor, bi to škodovalo francoski zunanji trgovini, če pa bi zdrsnil navzdol, bi bil to zdaj, neposredno pred volitvami, udarec za vlado.

Pariz zato ostaja pri svojem receptu, se pravi, pri dvojnem tečaju franka, ki ga priporoča tudi zahodnim Nemcem. To pomeni, naj bi tudi Nemci uvedli fiksen tečaj marke za trgovinske posle, s čimer bi ohranili ravnotežje v zunanji trgovini, v finančnih transakcijah pa naj bi uvedli polzeči tečaj nacionalne valute in tako preprečili špekulacije. Tak dvojni tečaj Francija uspešno praktcira že poldrugo leto in po njenem zgledu so ga z večjim ali manjšim uspehom uvedli še v Belgiji in Italiji.

Toda Nemci se ne ogrevajo za ta predlog, ne samo zato, ker je v nasprotju z njihovo liberalno politiko, ampak tudi zato, ker nimajo ne ljudi ne instrumentov za kontrolo dvojnega tečaja. Tudi Britancem dvojni tečaj ne diši. Če bi ga hoteli vpeljati, bi morali najprej določiti trdni tečaj funta za trgovinske posle — to pomeni, da bi morali funt devalvirati. Položaj je torej kompleksen. Toda vse to so trije ministri vedeli že pred sinočnjim sestankom in sestali so se prav zato, da bi v imenu evropske enotnosti našli izhod, ki bi vsaj deloma ustrezal vsem. In ker je položaj na zahodnonemškem finančnem trgu kritičen, bi bilo čudno, če se ne bi bili ničesar domenili. Kaj so sklenili, pa bomo verjetno zvedeli ob koncu tega vikenda, med katerim se bodo v Baslu sestali tudi guvernerji nacionalnih bank desetih najbogatejših držav sveta.

ANDREJ NOVAK

ISMAIL SE JE VRNIL IZ ZSSR

KAIRO, 10. febr. (UPI) — Sadatov svetovalec Ismail se je nocoj vrnil iz Moskve v Kairo. Rekel je, da se je pet ur pogovarjal z Brežnjevom o vseh vidikih bližnjevzhodne krize in bilateralnih odnosov. Izrazil je prepričanje, da so razgovori prispevali k zboljšanju odnosov med ZSSR in Egiptom.

OFENZIVA V »PORTUGALSKI« GVINEJI

DAKAR, 10. feb. (TASS) — Osvobodilna vojska Gvineje-Bissau je na vseh frontah začela ofenzivo, da bi preprečila vpade portugalske kolonialne vojske na osvobojena ozemlja. Na osvobojenem ozemlju teko priprave za prvo zasedanje narodne skupščine, ki so jo izvolili konec lanskega leta.

ŠTIRJE RANJENI

LJUBLJANA, 10. febr. — Nocoj, malo po 19. uri, so se na Dolenjski cesti v Ljubljani, nasproti gostilne Krim v trčenju med tovornjakom in fiatom 750 ranili štirje ljudje, potniki v fičku — 60-letni Franc Močnik iz Poljan pri Škofji Loki, 24-letna Ančka Ferbežar iz Malega Vrha pri Škofljici in 31-letni Jože Ferbežar prav tako iz Malega Vrha — laže, pešec, 51-letni Radivoj Krasnik iz Ljubljane pa teže. Le-ta se v ljubljanski splošni bolnišnici bori za življenje.

P. Ž.

ZA MITJO RIBIČIČA

TRBOVLJE, 10. febr. — Na razširjenih sejah občinskih konferenc SZDL v Hrastniku in Zagorju ter izvršnega odbora socialistične zveze Trbovlje so obravnavali kandidaturo Mitje Ribičiča za predsednika republiške konference SZDL. V vseh treh revirskih organizacijah socialistične zveze je Ribičič dobil podporo.

P. B.

ZOPER KOPIČENJE FUNKCIJ

ZAGORJE, 10. febr. — Na sinočnji razširjeni seji občinske konference SZDL v Zagorju so v pripravah na peto sejo republiške konference SZDL, razpravljali o kadrovski politiki. Eno od stališč konference v Zagorju je, da se je treba v prihodnje odločno upreti akumulaciji funkcij. To, da so posameznikom zaradi njihove dejavnosti nalagali vedno nove in nove funkcije, je nevzdržno in se ne sme več ponavljati. Pri kadrovanju je glede na uvajanje delegatskega sistema treba doseči, da se vključi v delo čim več občanov.

Konferenca SZDL v Zagorju se je tudi zavzela za razširitev reelekcije za vse vodilne delavce in ne zgolj za direktorje.

P. B.

ZA LEVI CENTER

Pobuda De Martina — Maja kongres KD

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 10. febr. — Sekretar italijanske socialistične stranke De Martino — bil je podpredsednik zadnje vlade levega centra — je v televizijskem pogovoru s časnikarji vnovič povabil krščansko-demokratsko stranko, naj razmisli o obnovitvi koalicije levega centra.

Povabilo je prišlo v hipu, ko se za kulisami politične scene že snuje politika za drugo polovico leta. Vodstvo krščanske demokracije je pravkar končalo živahno razpravo, v kateri je sicer potrdilo podporo sedanji sredinski vladi premiera Andreottija, vendar je v polemiki z levim krilom stranke, ki hoče obnoviti levi center, določilo datum novega strankinega kongresa, ki bo zasedal od 18. do 22. maja. To pomeni, da bo Andreotti ostal v sedlu še do poletja, ko naj bi po sodbi mnogih prišlo do premikov, ki naj bi vodili k obnovitvi koalicije s socialisti. Enoletna Andreotijeva vladavina je namreč pokazala, da je sredinska vlada sicer znala ohraniti in braniti koristi srednjega sloja, ki je že začel uhajati k fašistom, da pa je popolnoma brez moči, kar zadeva strukturalne reforme tako v gospodarstvu kot v politiki.

Prvi korak na poti k levemu centru naj bi bila enobarvna vlada samih krščanskih demokratov, ki naj bi jo »od zunaj« podprli tudi socialisti. Prav to možnost je dopustil De Martino, ko je izjavil, da bo stranka podprla vse premike, ki bi vodili k obnavljanju levega centra. Povsem na drugem koncu so se oglasili liberalci, ki so partner v Andreottijevi vladi. Liberalci so pravkar končali vsebinsko popolnoma prazen kongres, na katerem so se zavzeli za ohranitev sredinske koalicije, v nasprotnem primeru pa zagrozili z razpisom predčasnih volitev.

Zdi pa se, da njihovo upiranje ni pretirano učinkovito, saj se niti novega levega centra pletejo na vseh straneh, med drugim tudi med komunisti, ki so zadnji levi center sicer hudo kritizirali, ki pa zdaj poudarjajo, da bo njihova opozicija »drugačnemu levemu centru drugačna«.

MARJAN SEDMAK

IZŠEL REVIRSKI »INFORMATOR«

TRBOVLJE, 10. febr. — Revirski komite je v sodelovanju z občinskimi organizacijami ZK v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju izdal prvo številko informativnega biltena. V osnovnih organizacijah ZK in komunisti treh revirskih občin so večkrat poudarjali nujnost boljšega medsebojnega obveščanja in sodelovanja ZK. Informator bo izhajal po potrebi vsaj enkrat na mesec.

P. B.

500 - LET VELIKEGA POLJAKA

Proslava ob obletnici Kopernika

LJUBLJANA, 10. febr. — S predavanjem prof. dr. Frana Dominka o pomenu Nikolaja Kopernika in njegovi vlogi pri razvoju svetovnega nazora v tedanji in današnji dobi, je društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije na dopoldanskem občnem zboru proslavilo 500-letnico rojstva velikega misleca.

Društvo, ki bo konec leta praznovalo 25-letnico obstoja, je razvilo vrsto dejavnosti ter ustanovilo več komisij za posamezna področja. Med drugim komisiji za znanstveno dejavnost, pedagoško delo, ki prireja strokovna predavanja za učitelje, pomaga pri izbiri učil in strokovne literature, sekcije za terminologijo in bibliografijo. Komisija za tisk izdaja knjižice za matematiko in fiziko Sigma za dijake ter nekatere knjige za študente. V pripravi je tudi časopis za učence srednjih šol Presek, v letošnjem letu pa bodo izdali namesto štirih šest številk Obzornika za matematiko in fiziko.

Tanjug pa poroča, da bo francoska televizija na dan Kopernikovega rojstva, 19. februarja, prikazala film z naslovom »Zemlja ni središče vesolja«, ki so ga posneli v njegovi domovini, na Poljskem, in ga bodo prenašale tudi mnoge druge televizijske hiše.

A. L.

KNJIGE PIONIRJEM

MARIBOR, 10. febr. — Dopoldne je narodni heroj Janez Hribar, predsednik občinskega odbora ZZB izročil pionirjem osnovne šole Bojana Ilicha knjižne nagrade za dosežen uspeh na kviz tekmovanju »Vsi vemo vse.«

M. K.

DELO

Izdaja in tiska CGP DELO Ljubljana. Tomšičeva 1—3 Urednik nedeljske izdaje JAKA ŠTULAR — Telefon 23-522 do 23-528 Oglasna služba Ljubljana Šubičeva 1, telefon 21 896 Oddelek za ljubljanske naročnike 20-463 za zunanje naročnike 23-522 poštni predal 25 — Ekspedit telefon 321 489 — Brzojavni naslov Delo Ljubljana Žiro račun pri službi družbenega knjigovodstva Ljubljana 50102-601-20017 — Mesečna naročnina 32 dinarjev za zasebnike, 30 dinarjev — Rokopisov ne vračamo.

ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPORT — ŠPO

NIČ VEČ ZA ZGLED

Izredna skupščina KZJ

BEOGRAD, 10. febr. — Novi predsednik košarkarske zveze Jugoslavije je Sarajevčan Rade Savić, predsednik strokovnega sveta Boris Kristančič, generalni sekretar pa dr. inž. Raša Šaper. Ta trojica bo torej vse do redne skupščine KZJ, ki bo junija, opravljala najbolj odgovorne naloge v jugoslovanski košarki.

Izredna skupščina pa tudi sinočni sestanek predsednikov republiških in pokrajinskih zvez, pa je zapustila izredno neugoden vtis. Oba pomembna sestanka sta večinoma minila ob prepirih na vse strani, tako da košarkarske organizacije še zdaleč ni več moč dajati za zgled drugim. Predvsem Čačani in Užičani so ves čas vnašali nervozo, saj so stalno pritiskali v ospredje primer reprezentanta Živkovića. Nov registracijski pravilnik, ki ga bo sprejela redna skupščina,naj bi pozneje vendarle rešil takšne probleme. Poleg tega so delegati zavrnili pritožbe C. zvezde, Jugoplastike in Beograda za registracijo Živkovića, Jerkova in Javaševića ter zmanjšanje kazni Kosanoviću, saj ta zbor ni imel nikakršnih pooblastil, da bi reševal takšne zahteve.

V novem 15-članskem predsedstvu so: Savić in Perić (BiH, Dimovski in Sotirovski (Mak), Kristančič in Oblak (Sl), Kašanin in Šaper (Srb), Brnetić in Cindrić (Hr), Savilić in Vujinović (Cg), Dobričanin (Kosovo) in Ipač (Voj), ki bo tudi podpredsednik KZJ, ter Periša, kot predsednik ligaškega odbora.

Ker se košarkaški delavci niso mogli sporazumeti za predlagana kandidata za novega predsednika, Šaperja in Kristančiča, je postal prvi mož jugoslovanske košarke Rade Savić, dolgoletni predsednik sarajevske Bosne, ki pa ga na skupščini sploh ni bilo . . .

V. ILIĆ

NA 15 KM — KALAN

Prvenstvo SFRJ v klasičnem smučanju

DELNICE, 10. febr. — V krajih Gorskega Kotara so Primorke včeraj prodajale ribe, za Delničane — skrbne organizatorje 28. državnega prvenstva v klasičnih smučarskih disciplinah, na katerem je drugi dan tekmovanja nastopilo kar 172 tekačic in tekačev — pa je bil to zanesljiv znak, da bo prvenstvo minilo v dežju.

In res, med vsem tekmovanjem je deževalo, še prav posebno med nastopom članov na 15 km, v disciplini, za katero je bilo največje zanimanje. Naslov, že četrti v zadnjih treh letih — je po hudem boju pripadel Filipu Kalanu (Partizan Gorje), ki je za tri sekunde ugnal zmagovalca na 30 km Pavla Dornika (Ol).

Tekma članov je bila edina, v kateri je bil končni izid negotov do zadnjih metrov pred ciljem, v vseh drugih disciplinah so res zanesljivi favoriti zasedli prva mesta, razen v obeh konkurencah mladink, kjer so dekleta iz Slovenije doživele hud poraz. Že pred štartom je bilo jasno, da se bosta na težavni progi za prvo mesto med člani najhuje spopadla Kalan (lani šele 5.) in branilec naslova Dornik. Prvi se je želel revanširati drugemu za četrtkov poraz na 30 km. In res sta danes reprezentanta zamenjala mesti, toda šele po izredno hudem boju, ki se je dokončno razpletel šele tik pred ciljem. Na 10. km je bil Kalan dve, tri sekunde pred Dornikom, ki — kakor sam pravi — ni tekel najbolje na vzponih. Naslov je bil za Kalana domala že izgubljen, ko je med smukom hudo padel in pravil kakih 15 dragocenih sekund. V finišu sta bila potem oba zelo hitra, štoperice pa so pokazale v prid Kalanu, ki je velikega tekmeca ugnal za pičle tri sekunde. Tekma obeh favoritov — v zasedbi je kot tretji človek prešel na svojo priložnost odlični Jelenc — je ogrela številne gledalce, ki so še po tradiciji živahno spremljali dobro pripravljeno tekmovanje.

Favoriti v drugih disciplinah so se zlahka uveljavili, pri čemer je med članicami Mileni Kordeševi letos prvič uspelo premagati najhujši tekmeci Beštrovo in Pavlovičevo. Med ml. člani je zanesljivo zmagal Tajnikar pred Šolarjem in Reberšakom, med st. mladinci Ravenčan Brajnik ni imel enakovrednega tekmeca, odlično pa sta danes tekla Grad in Mrak. Med ml. mladinci je z Božom Kordežem zmagal eden izmed glavnih favoritov, vrh vsega še s smučmi domače izdelave — očeta, dolgoletnega reprezentanta Matevža Kordeža. V tem razredu je bil Nastran drugi, bronasto kolajno pa je presenetljivo osvojil Kauzlarić (Fužine). Njegov uspeh je bil slab znak za slovensko zastopstvo. Med starejšimi mladinkami je Bizantova z dvema padcema v zadnjem kilometru prepustila naslov Ruperjevi iz Mrkopolja, tretja pa je bila Lotričeva. Popoln neuspeh so slovenska dekleta doživela v konkurenci ml. mladink, kjer sta gojenki trenerja Poleta iz Skrada Antona Račkega, Sporčićeva in Mirinceljeva zasedli 1. in 3. mesto, druga pa Grgurićeva iz Mrkoplja. Uspeh domačih mladink kaže, kako izredno zaledje dobrih smučark in smučarjev ima Gorski Kotar, manjkajo mu le številnejši trenerji.

Če se delniški prireditelji s pomočjo pripadnikov JLA in šolske mladine ne bi zagrizeno borili za vsako prgišče snega, današnje tekme sploh ne bi bilo . . .

Po drugem dnevu (osmih disciplinah) državnega prvenstva je najuspešnejši klub Olimpija s po dvema zlatima in srebrnima kolajnama, sploh največ pa jih ima sicer Triglav — 7.

VRSTNI RED: Olimpija 2—2—0, Triglav 1—2—4, Gorje in Mrkopalj 1—1—0, Polet 1—0—1, Fužinar in Plamen 1—0—0, Dol in Alples 0—1—0, Fužine, Ihan in Lovrenc 0—0—1.

Jutri so na sporedu štafete (ob 9. uri) in skoki (ob 13. uri).

REZULTATI — člani (15 km): 1. Kalan (Gorje) 41:29, 2. Dornik (Ol) 41:32, 3. Jelenc (Tr) 43:05, 4. Lotrič (Tr) 43:21, 5. Mlinar (Jes) 44:13, 6. Gortner (Tr) 44:19, 7. Gradišč (Alpl) 45:20, 8. Gorjanc (Tr) 45:24, 9. Čečar (Jahorina) 45,38, 10. Keršlajn (Jes) 45:57, 11. Krišelj (Alpl) 46:30, 12. Gorenšek (Fuž) 46,53; članice (10 km): 1. M. Kordeš 29:35, 2 Bešter (obe Tr) 30:26, 3. Pavlič (Part. Lovr) 30:48, 4. Šolar (Alpl) 35:23, 5. Popović (Ol) 35:33, 6. Grilc (Part. Lovr.) 35:47, 7. Hočevar (Ol) 36,07, 8. I. Turščak (Part. Lovr.) 37:02; ml. člani (10 km): 1. Tajnikar (Ol) 25:28, 2. Šolar 27:09, 3. Reberšek (oba T) 27:36, 4. Kolander (Part. Lovr.) 28:05, 5. Mohorič (JLA Lj) 28:29, 6. Štimac (Goranin Delnice) 28:46, 7. Fajfar 28:52, 8. Cuznar (Oba JLA Lj.) 29:15; st. mladinci (5 km): 1. Brajnik (Fuž) 17:09, 2. Grad (Dol) 18:30, 3. Rak (Ihan) 18:45, 4. Djuričić (Jesenice) 18:52, 5. Gregorič (Ihan) 19:02, 6. Gros (Fuž) 19:03, 7. Kavčič 19:14, 8. Zupanc (oba Tr) 19:18; ml. mladinci (5 km): 1. B Kordež (Plamen) 18:27, 2. Nastran (Alpl) 18:42, 3. Kauzlarić (Fužine) 19:09, 4. Pustovrh 19:15, 5. Cvajnar (oba Ol) 19:30, 6. Legat (Jes) 19:43, 7. Grilč (Part. Lovr.) 19:43, 8. Mihaljević (Fužine) 19:53; st. mladinke (5 km): 1. Rupe (Mrkopalj) 21:34, 2. Bizant (Ol) 21:37, 3. Lotrič (Tr) 22:34, 4. Zanoškar (Fužine) 25:22, 5. O. Ouršćak (Part. Lovr.) 25:33; ml. mladinke (3 km): 1. M. Sporčić (Part. Skrad) 15:59, 2. Grgurić (Mrkopalj) 16:28, 3. Marincelj 16:36, 4. I. Sporčić 16:40, 5. Piršelj (vse Polet Skrad), 6. M. Pister (Tr) 17:02, 7. Dovžan (Jes) 17:09, 8. S. Fister (Tr) 17:44.

HENRIK ÜBELEIS

TUDI OSMIČ

Pröllova dobila smuk v St. Moritzu

ST. MORITZ, 10. febr. (po telefonu) — Mirno, kot da ji je zmaga že nekaj čisto vsakdanjega, je Annemarie Pröll, ko je postalo jasno, da je dobila tudi osmi in zadnji smuk letošnjega svetovnega pokala, visoko dvignila roke in pokazala osem prstov. V St. Moritzu se je skoraj da ponovil Schruns. Avstrijke so ponovno dokazale, kolikšna je letos njihova premoč na stezah za smuk.

Tudi Avstrijci sami tokrat niso bili čisto prepričani o zmagi svoje zvezde. Vodja avstrijske alpske reprezentance Toni Sailer je po tekmi priznal, da je nekoliko dvomil o zmagi Pröllove. »Sodili smo, da je njena forma že začela padati, zlasti še po četrtkovem osmem času na non-stopu, ko se pravzaprav ni niti veliko igrala. Sedaj pa nas je dekle popolnoma demantiralo.«

Tudi sicer je bilo te dni v St. Moritzu videti, da je vodstvo avstrijske reprezentance že spustilo Pröllovo nekoliko z vajeti. Annemarie Pröll je bila edina udeleženka st. moriških tekem, ki jo je bilo videti v disco klubih, s pijačo pred sabo in s cigareto v ustih.

2.400 m dolgo progo, s 575 metri višinske razlike in 23 kontrolnimi vrati je ponoči prekrilo za kakšno ped novega snega. Pa tudi med tekmo je snežilo kot za stavo, zato proga ni bila več tista, kot zadnje dni. Čas Pröllove je bil skoraj za deset sekund slabši od časa Francozinje Rouvier, ki je bila najhitrejša na non-stopu. Zaradi novega snega je seveda odločala tudi izbira maž. Tudi v tem se je ponovila zadnja ženska tekma v smuku (Schruns). Za Nemko Rosi Mittermaier, ki je štartala druga in je napovedovala s svojim drugim časom na non-stopu popravni izpit za Schruns, takorekoč dobesedno, saj se je spet uvrstila šele na 40. mesto.

Nov sneg je obetal tudi presenečenja. Ko so tekmovalke prvih dveh jakostnih skupin štartale s proge v nov sneg, so to znale zelo izkoristiti nekatere z višjimi štartnimi številkami, zlasti Italijanki Claudia Giordani in Paula Hoffler. Evropska mladinska prvakinja Giordani, ki je nedavno osvojila veleslalomski naslov na prvenstvu v Ruhpoldingu, je bila s številko 42 peta, Hoferjeva pa s 46 deveta. Tega uspeha je bil zlasti vesel vodja italijanske alpske reprezentance Mario Coteli, ki je prevzel šefovsko mesto po rok Francoza Vuarnetta.

»Vedel sem, da se bodo ta mlada dekleta slej ko prej prebila v ospredje, da pa bo to že letos, tega vendar nisem pričakoval,« je povedal italijanski vodja.

Naši dve reprezentantki sta bili slabši kot je kazal non-stop. Zaostanka sta si nabrali na gornjem delu proge, pri Ježevi pa je bilo videti, da je imela tudi nekoliko pretrde smuči.

Startalo je 54 tekmovalk, na progi pa jih je tudi nekaj padlo, med njimi Kanadčanka Laurie Creiner, ki je na prvem delu proge dosegla enega najboljših časov. Sicer pa je imela Pröllova že na zgornjem delu proge prednost pred vsemi, do cilja pa jo je še znatno povečala. Drugi najboljši vmesni čas sta imeli Busseinerjeva in Francozinja Rouvier, ki sta bili do stotinke sekunde enaki.

Rezultati: 1. Pröll 1:58,09, 2. Gfölner 2:00,46, 3. Drexel (vse Avst.) 2:01,35, 4. Rouvier (Fr.) 2:01,38, 5. Giordani (Itl) 2:01,85, 6. Eberle (Avs.) 2:02,15, 7. Schroll (Avst.) 3:02,21, 8. Schneider (Švi) 2:02,48, 9. Hofer 2:02,50, 10. Totsching (Avs) 2:02,70, 11. Ranner (Avs), 12. Lukasser (Avs), 13. Corrock (ZDA), 14. Jäger (Šv), 15. Zurbriggen (Šv). Jugoslovanki: 47. Pikon 2:10,94,, 49. Jež 2:13,41.

Svetovni pokal: 1. Pröll 225, 2. Kaserer (obe Avs) 133, 3. Mittermaier (ZRN) 100, 4. Rouvier (Fr) 92, 5. Drexel (Av) 83, 6. Emonet (Fr) 76, 7. Wenzel (Lich) 65, 8. Lukasser (Avs) 63, 9. M. Cochran (ZDA) 55, 10. Behr (ZRN) 53.

Skupni vrstni red ekip za svetovni pokal: Avstralija 1108, Švica 441, Francija 391, Italija 369, ZRN 284, ZDA 131, Kanada 69, Lichenstein 65, Norveška 57, Poljska 34.

JOŽE DEKLEVA

NON STOPA NI BILO

ST. MORITZ, 10. feb. — Danes ob 13. uri je bil napovedan non stop za moške, ki pa je zaradi slabe vidljivosti odpadel. Tekmovalci so tako le trenirali, non stop pa so prestavili na jutri ob 10. uri. Pripravljenih je 87 tekmovalcev, med njimi pa ni letos najuspešnejšega tekmovalca v smuku Collombina, ki se je poškodoval. Startala bosta tudi Jugoslovana Jože Gazvoda, ki bo imel štartno številko 51, in Miran Gašperšič s številko 53.

KAVČIČ TRETJI

Na Sljemenu prvi Schweiger

ZAGREB, 10. febr. — Prireditelji smučarskega tekmovanja FIS B za memorial Predraga Heruca na Sljemenu so bili pred štartom veleslaloma precej slabe volje, saj je dež zmehčal progo, tekmovalce pa je motila še megla. Kljub temu pa jim je s kemičnimi sredstvi uspelo utrditi progo, ki je vzdržala vse tekmovalce. Zato je delegat FIS Josef Megele pohvalil prireditelje.

Progi sta bili dolgi po 1200 m, z višinsko razliko 280 m in s po 41 vrati. Prvo je zakoličil Jugoslovan Stanislav Markulin, drugo pa Avstrijec Alois Kahr. Avstrijci, ki so veljali za favorite, so se dobro odrezali, saj so med prvimi petimi kar štirje. Le Jugoslovanu Marku Kavčiču se je uspelo preriniti mednje in je osvojil odlično tretje mesto. Jakopič je bil šesti, Pesjak sedmi, Bedrač pa si deli deveto mesto.

Jutri bo na sporedu slalom.

Rezultati: 1. Schweiger (A) 2:19,03, 2. Wolf (A) 2:19,11, 3. Kavčič (Jug) 2:20,37, 4. Eigel (A) 2:20,73, 5. Putzel (A) 2:21,41, 6. Jakopič (Jug) 2:21,97, 7. Pesjak (Jug) 2:23,46, 8. Horak (Šv) 2:24,32, 9.—10. Bedrač (Jug) in Anderoduit (Šv) 2:24,60 itd.

S. PIRSL

BREZ ZADETKA

Hajduk : SFRJ 0 : 0 v Splitu

SPLIT, 10. febr. — Štadion Hajduka, prijateljska nogometna tekma, vreme sončno, teren dober za igro, sodnik Glavina (Split), gledalcev 15.000. HAJDUK: Katalinić, Bošković, Boljat, Peruzović, Buljan, Mužinić, Ivković, Hlevnjak, Jovanić, (Žungul), Šurjak, Obilinović. JUGOSLAVIJA: Marić (Petrović), Krivokuća, Stepanović, Pavlović (Jerković), Paunović (Katalinski), Holcer, Bjeković, Aćimović (Nikezić), Bajević, Vladić, Oblak.

Številni gledalci so zares uživali v dobri igri, predvsem Hajduka, ki se je v prvem polčasu predstavil v bleščeči luči. Beli, čeprav zelo oslabljeni, brez četverice štandardnih igralcev, so bili modrim povsem enakovredni, na trenutke pa celo boljši. Oboji so igrali zelo hitro in kombinatorno, tako da občinstvo ni skoparilo s priznanji na obeh straneh. Marić je bil bolj zaposlen kot domači vratar Katalinić, saj je Šurjak večkrat vešče prevaril reprezentančne branilce. Novinec v moštvu domačih Obilinović je dvakrat zadel vratnico, Hlevnjak pa je z desetih metrov poslal žogo v nebranjena vrata, od koder jo je prav z golove črte odbil v polje Pavlović.

Reprezentanti so imeli samo dve priložnosti, obe po zaslugi Oblaka, ki se je tokrat znašel na levem krilu. Petković je namreč tik pred tekmo začutil močne bolečine v levi nogi in je Boškov moral zato narediti več rokad. Partizanov reprezentant se je z levega krila preselil na desno, Oblak pa je prvič v reprezentanci oblekel dres, ki ga nosi tudi pri Olimpiji — s št. 11. Prizadevni Ljubljančan je najprej idealno podal Bjekoviću, na 10 m, ta pa se je zapletel, slabo streljal in Katalinić je žogo z lahkoto ujel. Tik pred odmorom pa je Bežigrajčan preigral Boškovića, se prebil v kazenski prostor, silovito streljal, Katalinić pa je v sijajni paradi strel odbil v kot.

V nadaljevanju je tempo sicer popustil, toda dobrih akcij je bilo še zmeraj veliko. Bajević je zadel vratnico, enkrat pa je s strahovitim volejem streljal čez vrata. V tretjem poskusu je sicer premagal Katalinića, toda Boljat je žogo iz nebranjenih vrat odbil v kot. Najlepšo priložnost za domače je imel Bošković, ko je s petih metrov močno streljal, toda Petković je žogo prav bravurozno odbil.

Najboljši igralec tekme je bil brez dvoma Šurjak, v reprezentanci pa so bolje od drugih igrali Holcer, Stepanović, Oblak in Bajević.

J. SVALINA

VODI OLIMPIJA B

LJUBLJANA, 10. febr. — V nadaljevanju zimskega prvenstva SRS v rokometu so najprej igrale ženske skupine B. Konkurenca za najboljša mesta je zelo huda, po 2 kolih pa vodi Olimpija B pred Črnomljem in Kamnikom, medtem, ko se edini član SRL Usnjar iz Šmartnega drži precej slabo.

Odigrali so tudi 3 kola v moški skupini B/1. Najboljšo igro so pokazali mladinci Slovana ter igralci kranjske Save. Vse druge ekipe pa so precej slabše, tako da se za prvi dve mesti ne bodo mogle potegovati.

REZULTATI — ženske: Ribnica : Olimpija B 12:13 (6:7), Usnjar : Škofljica 15:5 (5:3), Kamnik : Črnomelj 10:10 (4:5), Olimpija B : Škofljica 13:7 (5:4), Ribnica : Kamnik 8:13 (2:7), Črnomelj : Usnjar 8:6 (4:2); moški: Novo mesto: Škofljica 16:11 (7:4), Prule : Celje (ml) 15:7 (7:4), Vipava : Slovan B 10:14 (7:6), Sava : Novo mesto 11:10 (5:5), Škofljica : Prule 13:11 (8:5), Celje (ml.) : Vipava 4:8 (3:4), Prule : Sava 8:14 (3:8), Slovan B : Celje (ml) 17:8 (7:4).

F. BOŽIČ

Na kratko

HOKEJ NA LEDU — V prvenstveni tekmi I. ZHL skupine A je Olimpija premagala Partizana s 26:0 (10:0, 8:0, 8:0). Strelci so bili G. Hiti 8, Vnuk, Beravs, Svetlin in Jug po 3, Jakopič in Puterle po 2 ter Lap in R. Hiti po 1. Pred 3.000 gledalci sta sodila Cerar (Lj) in Grgec (Zg).

Medveščak je izgubil z Jesenicami z 0:3 (0:2, 0:0, 0:1), v skupini B pa je C. zvezda izgubila s Kranjsko goro s 5:7 (3:1, 1:1, 1:5), tekma Celje : Slavija pa je bila pri rezultatu 1:1 po prvi tretjini prekinjena zaradi naliva.

NAMIZNI TENIS — V prvenstveni namiznoteniški tekmi ženske lige je Vojvodina premagala Triglav s 5:3. Olimpija je doma prelagala Marathon s 5:2, medtem ko so člani izgubili z Vojvodino z 1:5.

KOŠARKA — V prvenstveni tekmi moške ZKL je Partizan premagal Olimpijo s 101:88 (62:44). Največ košev so dosegli: Dalipagić 28 in Zečević 19 za Partizan, za Olimpijo pa Jelovac 28 in Žorga 25. DRUGI REZULTATI: Lokomotiva — Željezničar (S) 105:92 (55:35), Bosna — Rabotnički 70:71 (37:36), Zadar — Beograd 85:96 (46:52), Željezničar (K) — Kombinat 70:79 (37:39).

II. ZKL — zahod: Ilirija — Borac 82:80 (37:35), Istragradjevno — Domžale 102:65 (48:21), Oriolik — Celje 83:68, Karlovac 67 — Slovan 63:81 (24:39).

SMUČARSKI SKOKI — Na prvi tekmi češke turneje v Liberecu je zmagal Aschenbach (NDR) pred Höhnlom (ČSSR), Kampfom (NDR) in Matoušem (ČSSR). Uvrstitve Jugoslovanov: 14. Štefančič, 19. Prelovšek, 32. Dolhar in 33. Jurman.

ODBOJKA — V finale zimskega prvenstva za člane v Novem mestu so se uvrstili Kamnik, Fužinar, Salonit in Jesenice.

SMUČANJE — Na republiškem prvenstvu v slalomu za st. pionirje je v Kr. gori zmagal Lukanc (Trž), med st. pionirkami pa je bila prva Blažejeva (Ol.).

SMUČANJE — SSK Ilirija je na Mostecu priredila republiško pionirsko prvenstvo v skokih. Med ml. pionirji je postal prvak Tepež, med starejšimi pa je bil najboljši Anžel (oba Ilirija).

UMETNOSTNO DRSANJE — Po obveznem delu sporeda vodijo na pionirskem prvenstvu SRS na Jesenicah v vseh kategorijah zastopniki Olimpije, le pri pionirjih skupine A je prvi Celjan Kovčič.

PILIĆ V POLFINALU

PHILADELPHIA, 10. febr. — Naš teniški profesionalec Nikola Pilić je na odprtem prvenstvu profesionalcev ZDA v dvorani premagal Avstralca Dibleyja s 6:7, 6:2, 7:6 in se uvrstil v polfinale.

Pilićev nasprotnik v polfinalu bo Američan Lutz, ki je v četrtfinalu premagal svojega rojaka Stocktona s 4:6, 7:6, 6:2.

LJUBLJANA — Na kegljišču Saturnusa sta se pomerili kegljaški ekipi Kočevja in Novega mesta; zmagali so igralci iz Kočevja s 6644:6581.

LJUBLJANA — V okviru priprav za sindikalno prvenstvo sta SK Svoboda — Stožice in šahovska sekcija IMP odigrala dva dvoboja. Svoboda je v prvem zmagala s 7,5:0,5, v drugem, brzopoteznem pa s 31,5:17,5.

ZLATO SPET SZ

Gazvoda se je izkazala na drsalnem EP

KÖLN — Med 20 plesnimi dvojicami sta simpatična Ljudmila Pahomova in Aleksander Gorškov že tretjič osvojila naslov evropskih prvakov. Srebrno kolajno sta tokrat dobila lanska zmagovalca Angelika in Erich Buck, bron pa je pripadel angleški dvojici Green-Watts.

Petkov res lepi nastop plesnih dvojic v prostem sestavu je v športno dvorano privabil precej več gledalcev kot moški dan poprej. Boj je bil zanimiv in je v glavnem potekal med v zadnjih letih najboljšima dvojicama Pahomovo in Gorškovom ter bratom in sestro Buck (ZRN). Sovjeta sta se tokrat oddolžila Nemcema za lanski poraz v Göteburgu in zmagala povsem zasluženo. Sicer pa sta jima študenta iz Ravensburga to premoč priznavala še pred končnim nastopom, saj sta se zavedala, da imata za nasprotnika trikratna svetovna prvaka, ki sta se tudi za letošnjo sezono temeljito pripravljala. S štartno številko 12 sta prva zaplesala brat in sestra Buck. Ugajala sta v originalnosti, eleganci in izredno mehkem prelivanju gibov. Za nastop sta prejela kar šestkrat oceno 5,9. Takoj za njima sta prišla na led neposredna tekmeca. V stilno povsem različnem, pa tudi težjem programu sta izžarevala temperament — ob tempu in brezhibni skladnosti. Prejela sta precej višje ocene, od italijanskega sodnika pa celo šestico za umetniški vtis.

Za tretje mesto sta se tudi tokrat borili obe angleški dvojici — Sawbridge-Dalby in Green-Watts, od katerih nobeni še ni uspelo doseči kvalitete svojih odličnih rojakov — dvojic Towler-Ford. Tudi tu sta se lansko četrtouvrščena Green-Wats revanširala svojima stalnima nasprotnikoma, tako doma kot v mednarodni areni. Bila sta res boljša in predvsem originalnejša v izvedbi domiselno in bogato sestavljenega programa. dvojici Sawbridge Dalby pa je prav za malo uspelo obdržati prednost pred odličnim parom iz SZ Vojtuk-Zigalin Sovjetska zveza — ta neizčrpen vir odličnih drsalcev pa se tokrat predstavlja še z mladima in perspektivnima Irino Mojsejevo in Andrejem Minenkovom.

V včerajšnjem nastopu 23 posameznic v kratkem programu smo doživeli uspeh, kakršnega v našem drsalnem športu še nismo. Naša 14-letna državna prvakinja Helena Gazvoda se je z odličnim izvedbo vseh predpisanih elementov uvrstila na 13. mesto in pustila za seboj kar deset tekmic.

T. A. P.

DOMINIKANA: GVERILCI SO

SANTO DOMINGO, 10. febr. (Reuter) — Dominikanske enote so se spopadle z gverilci na hribovitem področju sredi otoka. Vojaško poveljstvo ni potrdilo poročil o spopadu, potniki z tistega področja pa pravijo, da imajo gverilci moderno orožje. V prejšnjem vojaškem sporočilu je rečeno da enote zasledujejo majhno skupino gverilcev, ki so se prejšnji teden izkrcali na otoku. Gverilci so baje prišli s Kube.

AFRIŠKA HIMNA

ADIS ABEBA, 10. febr. (Reuter). Ministrski svet Organizacije afriške enotnosti (OAE), ki je te dni zasedal v Adis Abebi, je sklenil da bo Organizacija dobila svojo afriško himno. Tekst za himno je napisal senegalski pesnik Osman Sou, v kratkem pa bo napisana tudi partitura. Himna bo napisana za letošnji deseti vrhunski sestanek šefov in premierov afriških držav, ki bo izredno svečan.

NAČRTOVANA KLIMA

MOSKVA, 10. febr. (TASS) V Moskvi je konferenca znanstvenikov, na kateri razpravljajo, kako bi znanstveno načrtovali tudi klimo bodočih sovjetskih mest. Sodelujejo zdravniki, arhitekti, geografi in meteorologi, ki skušajo upostaviti »harmonično razmerje v verigi človek — priroda — mesto«. Makete bodočih sovjetskih mest preizkušajo v umetno ustvarjenih razmerah, kakršne so v kraju, kjer bo mesto.

PRIZNANJE ZA MAHEUJA

PARIZ 10. febr. (Reuter) Letošnjo Montaignejevo nagrado je dobil generalni sekretar UNESCO René Maheu kot priznanje za njegove zasluge v UNESCO. Nagrado podeljuje vsako leto mednarodni sklad osebnosti, ki je odigrala pomembno vlogo »eminentnega predstavnika ene izmed evropskih dežel romanskega jezikovnega področja pri ohranjanju duhovnih vrednot Evrope in pri odpiranju Evrope ostalemu svetu«.

POTRJENI POTRES

PEKING, 10. febr. (Hsinhua, Reuter) — Močan potres (7,9 po Mercallijevi lestvici) je prizadel tibetansko avtonomno pokrajino Kance v provinci Zahodni Sečuan. Najhujši je bil 6. februarja, v naslednjih dveh dneh pa so se zvrstili šibkejši sunki. Na prizadeto področje so poslali vojaške enote in zdravnike. Kitajski viri omenjajo škodo in žrtve, vendar ne povedo podrobnosti. Prizadeti kraji so redko naseljeni.

DELO
NEDELJSKA IZDAJA

Leto XV. štev. 40 — Cena 1,20 dinarja
Ljubljana, 11. februarja 1973

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

* * *

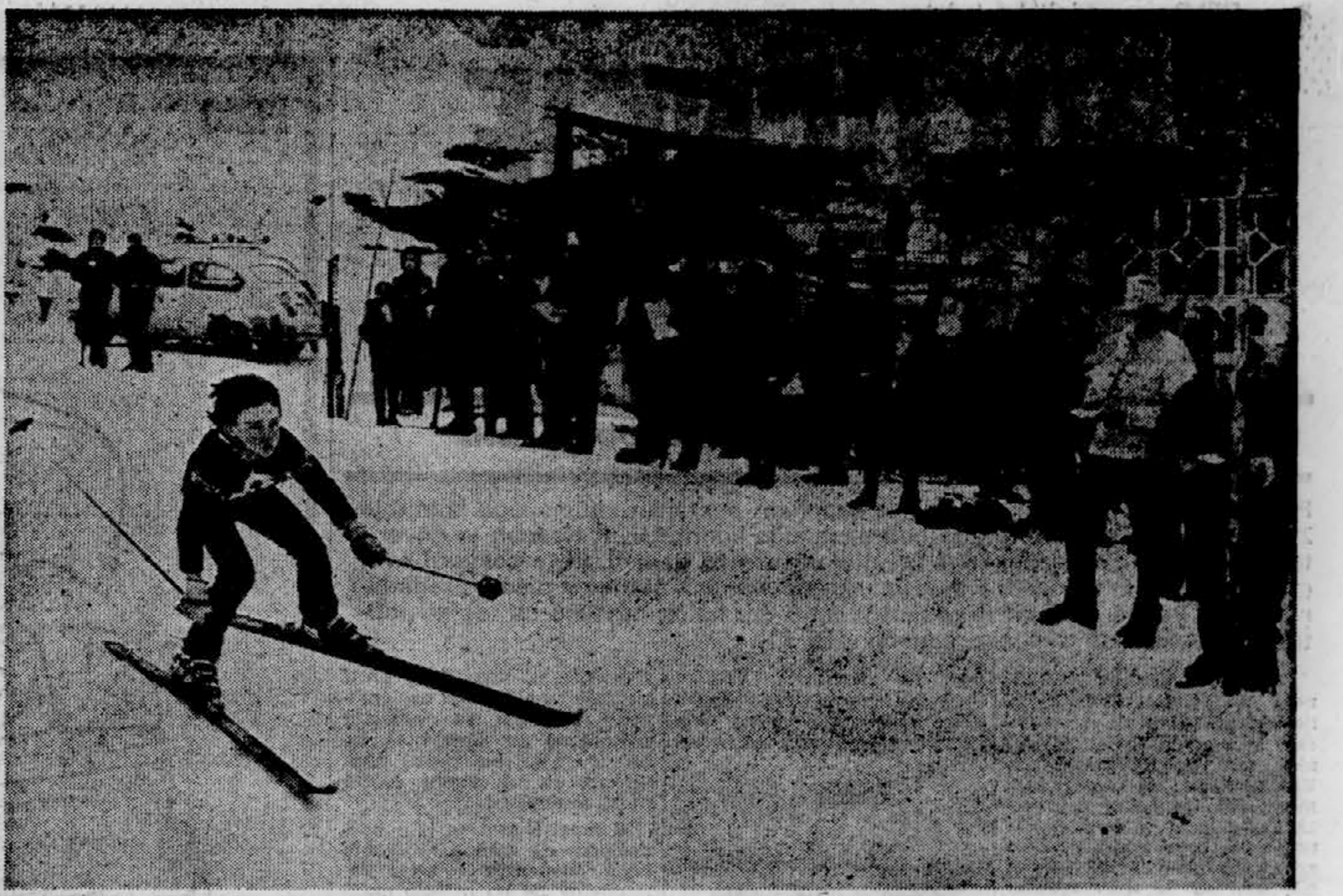

TEKEM NA PRETEK — Tudi ta konec tedna je bil smučarski, čeprav ga je vreme skoraj povsod zagodilo organizatorjem in nastopajočim. Na mnogih mestih je šlo za najrazličnejše naslove, zlasti prešerno pa je bilo v Lancovem, kjer se je merilo več ko 170 učencev in učenk v okviru prireditve »Po stezah partizanske Jelovice« (na sliki). Foto: Zrnec

DELHI: DIALOG Z ZDA

Indija želi dobre odnose

NEW DELHI, 10. febr. (Tanjug). Predsednica indijske vlade Indira Gandhi, ki se mudi na uradnem obisku v Katmanduju je izjavila, da besede, ki jih je izrekla na »skupščini ene Azije« v New Delhiju, niso bile naperjene proti nobeni osebnosti in proti nobeni državi. Njen govor na tej skupščini je razbesnel ameriški State Department, ker so ga imeli za protiameriškega. V Delhiju poudarjajo željo po normalizaciji odnosov z ZDA.

TOKIJSKA BORZA ZAPRTA

Aiči: „Mednarodna rešitev“

TOKIO, 10. febr. (AP, UPI) — Japonska vlada je danes zaprla devizno borzo v Tokiu. Od položaja v Evropi bo odvisno, ali bo borza spet odprta v ponedeljek. Borza je zaprta, da bi preprečili pritisk špekulativnega dolarja in da na Japonskem ne bi prišlo do nepotrebne zmede. Vladni sekretar Nikaido je izjavil, da Japonska ne bo mogla sama odpreti svoje borze, če tega ne storijo tudi evropske dežele. Tako kaže, da bo tokijska borza zaprta tudi v ponedeljek. Finančni minister Aiči je o stanju poročal premieru Tanaki in vladi.

HMMM, ZLATO JE ŠE VEDNO NAJTEŽJE! — Svežnji dolarjev ne odtehtajo rumene kovine: te starodavne resnice ugotavljajo te dni špekulantje, katerih denarci drvijo v marko za zaslužki. Sicer pa so že v pradavnini ugotovili, da z zlatom otovorjen osel preskoči sleherno obzidje ...

Telefoto UPI

KISSINGER V HANOJU MENJAVA UJETNIKOV

Sprejel ga je Le Duc Tho - Sicer popolna tajnost

HANOI, 10. febr. (AFP) — Danes ob 04,29 uri je na hanojskem letališču Gia Lam, ki še kaže sledove ameriškega bombardiranja, pristalo letalo posebnega Nixonovega odposlanca Kissingerja. Prišel je iz Vientiana, po končanem obisku pa bo odpotoval najprej v Honkong, 15. februarja pa v Peking.

Na letališču ga je sprejel njegov sobesednik iz Pariza Le Duc Tho in ga takoj odpeljal v rezidenco za tuje goste. Vse, kar je v zvezi z njegovih obiskom, je v najstrožji tajnosti, ker je obisk »privatnega značaja in zato tisk nima dostopa«. Novinarji in fotoreporterji niso dobili dovoljenja, da bi prišli na letališče.

Pred odhodom v Hanoi je Kissinger v Vietnamu izjavil, da »predsednik Nixon upa, da se bo s tem obiskom začelo novo obdobje odnosov med ZDA in DR Vietnamom« in da bo obisk »utrl pot miru za vse narode v Indokini«.

Po mnenju opazovalcev bo Kissinger razpravljal v Hanoju o izvajanju pariških mirovnih sporazumov, o normalizaciji odnosov med ZDA in DR Vietnamom in o ameriškem deležu pri obnovi Severnega Vietnama.

Pred odhodom v Hanoi se je Kissinger pogovarjal z laoškim premierom Suvano Fumo. V Vietnamu ne objavljajo nobenih vesti o vojaškem položaju, ker so »mirovna pogajanja s Pathet Laom v odločilni fazi«. Pač pa je vlada mobilizirala vse policijske sile ter oborožila državne uradnike, ki imajo nalogo, stražiti javna poslopja.

Iz Tokia je preko Hanoja prispela vest, da bosta »kraljevska laoška vlada in Pathet Lao na svoji torkovi seji objavila važno vest«. Predstavniki laoške vlade in Pathet Laa se redno sestajajo vsak torek. Domnevajo, da bodo v torek objavili sporazum o prenehanju sovražnosti.

V Bangkoku, kjer se je Kissinger mudil pred obiskom v Laosu, je Nixonov odposlanec izjavil, da bodo »sovražnosti v Laosu in Kambodži kmalu prenehale«.

Mešana četverna komisija (ZDA, DR Vietnam, Saigon in začasna vlada) se je včeraj sporazumela o osvoboditvi prve skupine ujetnikov. Gre za 142 Američanov, 1000 saigonskih vojakov in 2000 borcev FNO. Danes se morajo dogovoriti, kje bodo opravili zamenjavo.

Do sporazuma je prišlo kljub številnim incidentom; žrtev enega teh incidentov je bila tudi ekipa četverne komisije, ki so jo v mestecu Ben Me Tuot napadli huligani. Po hanojski verziji sta bila ranjena dva severnovietnamska oficirja, po saigonski pa en oficir iz Severnega Vietnama, dva Američana in en predstavnik saigonske vlade.

V zadnjih treh dneh je odšlo iz Južnega Vietnama 1200 ameriških vojakov. Ostalo jih le še 18.600.

Saigonsko poveljstvo poroča, da je bilo včeraj 18 večjih kršitev premirja, v katerih je padlo 148 »komunistov«, 11 saigonskih vojakov in trije civilisti.

DR. HENRY KISSINGER

NEŽAŽELENA IRAČANA

RAVALPINDI, 10. febr. (AFP, Reuter) — Iraški veleposlanik in vojaški ataše sta v Pakistanu »nezaželena«. Pakistanska vlada je sklenila odpoklicati svojega veleposlanika v Iraku. Med preiskavo na iraškem veleposlaništvu v Islamabadu je pakistanska policija zaplenila sto brzostrelk in pušk ter precej streliva. Poprej so iraškega veleposlanika Sulejmana poklicali na zunanje ministrstvo, kjer so mu povedali, da imajo zanesljive informacije, da je na veleposlaništvu skrito orožje. Sulejman je bil navzoč pri preiskavi in zaplembi. Trdijo, da gre za orožje sovjetske proizvodnje.

PREDOR PREBIT

SARAJEVO, 10. febr. (Tanjug) — Delavci sarajevskega železniškega gradbenega podjetja so prebili predor Ostrovico, enega najtežjih objektov na progi Beograd—Bar. Predor, dolg 3827 metrov, je blizu Kolašina. Vanj so doslej vgradili 20.000 kubičnih metrov betona.

ROMUNSKO—GRŠKO SODELOVANJE

ATENE, 10. febr. (Tanjug) — Romunija bo verjetno pomagala Grčiji iskati ležišča nafte. Premierov namestnik Makarezos je izjavil, da se pogajajo o nakupu romunske opreme in o prihodu strokovnjakov. Na grškem ozemlju zdaj išče nafto kakih 10 tujih, v glavnem ameriških družb. Ena izmed njih je nedavno naletela na nafto nedaleč od grških severnih obal. Zdaj skušajo ugotoviti, ali bi se splačalo komercialno izkoriščanje teh virov.

STAVKA NA ATENSKI UNIVERZI

ATENE. 10. febr. (Tanjug) — Okoli 4000 študentov atenske politehnike nadaljuje splošno stavko. Po zagotovilu univerzitetne uprave in prosvetnega ministrstva, da bodo upoštevali nekatere poglavitne zahteve so študentje večine fakultet sklenili, da bodo na jutrišnjem zborovanju odločili o nadaljnji usodi stavke, ki se je začela pred dnevi. Študentje zahtevajo predvsem pravico do soodločanja pri sklepih univerzitetnih in drugih oblasti o bistvenih študentskih vprašanjih. Nastopajo proti ustanavljanju tujih univerz v Grčiji in zahtevajo, naj policija spoštuje nedotakljivost univerzitetnega območja.

IZ VSEBINE DANAŠNJE ŠTEVILKE

PEKING: LETO PO NIXONU 2. stran
DUNAJ: DVOMLJIVA KOMISIJA
NOŽ V SRCE IZRAELA 3. stran
DAVEK BELIM POLJANAM 4. stran
SLOVENJEGRAŠKI GOLOB 5. stran
OBLIČJE MESNE KRIZE 6. stran
DELITEV NA »OVCE IN KOZLE?« 7. stran
TRIM NA POHODU 8. stran
EPILOG TROJNE SMRTI
NASILJE KOT POLITIKA 9. stran

DOLARSKE MORE

ZDA snujejo sankcije proti umetno trdnim valutam

WASHINGTON, 10. febr. (Tanjug) V Washingtonu še vedno vlada preplah zaradi dolarske krize, ki jo tu pripisujejo trem faktorjem: neustreznemu režimu v svetovni trgovini; neustreznemu monetarnemu sistemu; dejstvu, da špekulativni kapital izkorišča tako stanje.

S krizo sta najbolj prizadeti Zahodna Nemčija in Japonska. Dve tretjini zunanjetrgovinskega primanjkljaja ZDA (6 milijard 400 milijonov) namreč odpade na trgovino z Japonsko.

Vplivni kongresni krogi zahtevajo novo devalvacijo dolarja, kar bi spet najbolj prizadelo Zahodno Nemčijo in Japonsko, pretreslo pa bi ves svetovni monetarni sistem.

Kongresni strokovnjak za mednarodne finance Henry Reuss je predlagal, naj bi države, ki bi umetno hotele zaščiti svojo valuto pred devalviranim ali »plavajočim« dolarjem, kaznovali tako, da bi na uvoz iz teh držav uvedli dodatne 50-odstotne carine.

Predsednik Nixon pa razmišlja o tem, da bi uvedli dodatne carine na uvoz iz tistih držav, s katerimi imajo ZDA negativno trgovinsko bilanco, pa ničesar ne store, da bi to bilanco izravnale z revalvacijo svojih nacionalnih valut ali s kakimi drugačnimi ukrepi.

Ob dolarski krizi je slišati tudi samokritična mnenja: ZDA že dve desetletji trošijo več, kot dajejo v svojo nacionalno blagajno; z vojno v Vietnamu in na Koreji ter z vojaško in gospodarsko pomočjo tujini so se izdatki povzpeli nad vsako razumno mero, itd.

V Bonnu prav nič ne vedo, kako bo vlada reagirala na dolarsko krizo, ki od 1. februarja pritiska na marko. Zadnjo besedo bosta rekla Brandt in finančni minister Schmidt. Bonn sta vznemirili predvsem dve novici:

Da nameravajo ZDA uvesti selektivno carino na uvoz iz držav, ki imajo pozitivno trgovinsko bilanco z ZDA.

Izjava veleposlanika ZDA Hillenbranda, ki je bil besen zaradi ovir, ki jih članice EGS postavljajo uvozu ameriških kmetijskih pridelkov, in zaradi tega, ker sklepa EGS vrsto sporazumov s tretjimi državami, pri tem pa diskriminira ZDA.

Sinoči je Brandt poslal poslanico Nixonu. Ni znano, če vsebuje tudi odgovor na ta vprašanje. Prevladuje prepričanje, da bi se Brandt in Nixon utegnila kmalu sestati.

VREME

NAPOVED ZA NEDELJO:

Ponoči in jutri sprva oblačno s padavinami, ponoči bo dež prešel v sneg do nadmorske višine 500 metrov, jutri čez dan postopno izboljšanje vremena. Nočne temperature od —2 do 2, v Primorju 5, najvišje dnevne od 1 do 4, na Primorskem 8.

SIROTKOVIĆ V AMERIKI

O izboljšanju sodelovanja

ZAGREB, 10. febr. (Tanjug) — Podpredsednik ZIS Jakov Sirotković je danes odpotoval na uradni obisk v ZDA, kjer bo z vodilnimi predstavniki nove ameriške administracije razpravljal o nadaljnjem izboljšanju ekonomskega in drugega sodelovanja med državama. Na zagrebškem letališču so se od podpredsednika Sirotkovića in članov delegacije poslovili podpredsednik republiškega izvršnega sveta Milan Zjalić, član izvršnega sveta Ratko Karlović in ameriški veleposlanik v Jugoslaviji Malcolm Toon.

Pred odhodom je Sirotkovića sprejel predsednik Tito. S tem obiskom se nadaljuje izmenjava menenj, dogovorjena v skupni izjavi predsednikov Tita in Nixona v oktobru 1971. Dejal je, da bodo posvetili posebno pozornost razvoju gospodarskih odnosov, in znanstveno-tehničnega sodelovanja, finančnemu in bančnemu sodelovanju, predvidena pa so tudi srečanja z vodilnimi ljudmi nove Nixonove administracije. Govorili bodo o sodelovanju na področju turizma, letalskega prometa idr. Kot poglavitni namen obiska je omenil »nenehno preučevanje možnosti za razširitev ekonomskega in znanstveno-tehničnega sodelovanja« ter dodal, da je to »nedvomno ena izmed oblik razširjenega sodelovanja tudi na drugih področjih, vključno s političnim«.

»TAM SVINJE — — TU SVINJE«

VARSAVA, 10. febr. (Reuter) — Končali so se tridnevni pogovori zahodnonemških in poljskih funkcionarjev o selitvi poljskih državljanov nemškega rodu v ZRN. Zahodnonemška delegacija je zahtevala, naj Poljska pospeši izseljevanje, Poljaki pa zahtevajo prej odškodnino za žrtve nacizma. (Več od bonskega dopisnika na 5. strani.)

DRAŽJA AVSTRIJA

DUNAJ, 10. febr. (Tanjug) — Januarja je Avstrijo zajel nov val podražitev. Indeks cen se je v primerjavi z januarjem 1972 povečal za 8,1 odstotka. Podražitve uradno utemeljujejo z uvedbo novih davkov, ki znašajo za blago veliko vrst 8—16 odstotka. Stanovanja so se podražila za 11,9, zdravstvene storitve za 11,8 hrana in pijača pa za 9,1 odstotka.

WALDHEIM V DAKI

DAKA, 10. febr. (AFP) — Generalni sekretar OZN Waldheim je izjavil po prihodu na enodnevni obisk v Bangladeš, da bosta s predsednikom Rahmanom razpravljala o političnih, socialnih in ekonomskih problemih.

TELEFON - VOHUN V RIMU

Prisluškovali tudi predsedniku

RIM, 9. febr. — Premier Andreotti, sekretar KPI Berlinguer, igralka Silvana Mangano, italijanska državna banka, »Il Messaggero« in »Paese Sera« — to je le nekaj pomembnih naročnikov telefonov, ki so zapleteni v pravkar odkrito široko mrežo skrivnostnih agencij, za prisluškovanje. Organizatorji tega doslej največjega škandala so zasebne detektivske agencije, ki so na račun zasebnih naročnikov zbirale politične in gospodarske tajne.

M. S.

KLEŠČE ZA VODJO DRŽAVE

Urugvajski predsednik v škripcih

MONTEVIDEO, 10. febr. (AFP) — Urugvajski predsednik Bordaberry je sprejel ostavko obrambnega ministra Francesa. S tem je bila izpolnjena zahteva poveljnikov vojske ki so zaradi imenovanja Francesa za notranjega ministra zagrozili šefu države z odprtim uporom. Vsi drugi člani vlade so dali ostavko. Včeraj sta se koloni tankov in oklepnih vozil napotili proti središču mesta. Radijske postaje so blokirane. Uporniki zahtevajo, da predsednik takoj izmenja vse vladne funkcionarje, ki so obtoženi korupcije.

PARIZ: TRETJA SEJA

Boji in bombe v Kambodži

SAN CLEMENTE, 10. febr. (Reuter) — Podpredsednik ZDA Agnew bo danes informiral Nixona o svoji azijski turneji. V Parizu sta se danes tretjič sestali delegaciji Saigona in začasne vlade. Razpravljata o Svetu za nacionalno spravo. V Kambodži so osvobodilne sile izvedle več napadov vzhodno od Phnom Penha. Letalstvo ZDA pa je bombardiralo na Lon Nolovo zahtevo cilje v Kambodži. Severnovietnamska vlada je obtožila ameriško vlado, da krši 20. člen pariških sporazumov, ker je »še naprej pripravljena dajati vojaško pomoč Kambodži in Laosu«.

RAZVIJATI TRADICIJE

Mariborski borci ocenili delo

MARIBOR, 10. febr. — Delegati 8572 članov zveze borcev in vojaških vojnih invalidov mariborske občine so na letni skupščini, ki se je je udeležil tudi Franc Leskošek-Luka, ocenili dejavnost organizacije.

Člani so z enominutnim molkom počastili spomin 206 borcev, ki so umrli v zadnjih dveh letih. Predsednik, narodni heroj Janez Hribar je opisal naloge in še posebej omenil razvijanje tradicij NOV. V razpravi so ugotovili, da je občinski odbor opravil pomembno delo pri uresničevanju pisma predsednika ZKJ. Prav tako so dosegli lepe uspehe pri zagotavljanju stanovanj za borce in njihovo zdravstveno zaščito. Opozorili pa so, da bi morali pevski zbori bolj gojiti partizansko pesem. Zavzeli so se za ugodnosti za višinske kmete ter menili, da bi morali strokovnjaki, ki odhajajo na delo v tujino povrniti del stroškov za šolanje.

Na skupščini so poudarili tudi pomembnost vloge muzeja narodne osvoboditve v Mariboru. Predstavnik obč. odbora zveze rezervnih vojaških starešin je obč. odboru ZB izročil pismeno priznanje za skupno sodelovanje. Mariborski borci pa so poslali pozdravni pismi predsedniku Titu in CK ZKS.

M. K.

Prihaja medvedek Neewa, ki bo razveselil staro in mlado. Tisti, ki imajo zdaj že beroči naraščaj, ga bodo pozdravili kot ljubkega znanca iz otroških let, mladi bralci pa bodo prav gotovo z zanimanjem spremljali njegove dogodivščine v družbi psa Mikija, cele vrste drugih živali ter dobrih in drugačnih ljudi.

Torej — od torka dalje slikanica za otroke in odrasle.

MEDVEDEK NEEWA

---

jutri izide tovariš

VEDNO ZNOVA ZASEDENI STOL

— Kako so sedeli naši predniki? O vsem tem nam govorita razstava »Stol v petih tisočletjih« in ilustrirani zapis v Tovarišu. Pa še marsikaj »brihtnega« je zapisano. Recimo: »Tako malo se je spremenilo v teh petih tisočletjih in tako veliko. Pa bi človek lahko počival v prestolu nadvojvode Karla in vladal v počivalniku Oskarja Kogoja?«

PISALI SMO O NJIH

— Kaj se je zgodilo s trimesečno Suzano, ki ji je na mariborski ulici uhajajoči plin zastrupil starše? Kje je zdaj Vesna Ivović, nesrečno-srečna stevardesa iz strmoglavljenega Jatovega DC 9? Kako je s punčko, ki se je pred dobrim letom rodila v fičku pred ljubljansko porodnišnico, ker so bila vrata zaklenjena? Na štirih straneh na kratko opisane usode najbolj odmevnih člankov iz lanskega »Tovariša«!

NIČ PREPLAHA ZARADI RADENSKE?

— Ali je upravičena bojazen, da bodo z vse večjim črpanjem mineralne vode osiromašili vrelce? Koliko drži očitek, da bo letnih 500 milijonov litrov načrpane vode negativno vplivalo na raven talne vode in s tem ogrozilo kmetijstvo, floro in favno ter svet ob Muri spremenilo v »puščavo«?

SAMOKRITIČEN OBSOJENEC

Epilog trojne smrti na cesti

CELJE, 10. febr. — V štiri in pol ure trajajoči razpravi pred senatom celjskega okrožnega sodišča so poskušali danes dopoldne razjasniti ozadje prometne nesreče, ki se je 17. decembra lani pripetila na cesti Arja vas—Velenje pri odcepu ceste proti Dobrni. Trčenje voznikov osebnih avtomobilov Avgusta Marxa in Milana Volovška je bilo usodno za Milana Volovška in njegova otroka Marka in Saško.

Mnenja o vzrokih nesreče se sicer še vedno krešejo. Marx trdi, da je vozil nekaj trenutkov pred nesrečo s hitrostjo okoli 70 do 80 kilometrov na uro. Nasproti je videl, da mu izza desnega ovinka prihaja neznano vozilo. Po žarometih je sodil, da vozi po levi strani ceste. Refleksno je zavil hitro v levo. Ko je pripeljal bliže, je videl, da nasprotno vozilo vozi pravilno po desni. Da bi zavil nazaj na svojo polovico ceste, je bilo prepozno. Samo močno je zavrl in potem je trčilo.

Govori edini preživeli

Zalika Volovšek, edini preživeli potnik: Bili smo na obisku pri mami v Velenju, kamor gremo skoraj vsako nedeljo. Vračali smo se dobre volje, ni se nam mudilo. S sinom in hčerko smo sedeli na zadnjih sedežih. S sinom Markom sva pela. Nekaj trenutkov pred usodnim trčenjem mi je nekaj dejal, naj pogledam na cesto. Videla sem dva para luči vzporedno; zdelo se je, kakor da dva avtomobila tekmujeta med sabo, kdo bo hitrejši in da prvi noče dati prostora drugemu. Zavpila sem možu: ,Pazi Milan. Zapelji na desno. Takrat je že počilo. Potem se spominjam, da sta skozi okno avtomobila gledala dva Nemca in nekaj govorila. Sin je ležal za sprednjim sedežem. Nemca sta me kar naprej nekaj spraševala. Hčerke nisem nikjer videla. Pokazali so mi jo šele kasneje, ko je že bila mrtva. Imela je krvavo rano na čelu.

»Samo tri decilitre . . .«

Marx zanika, da bi prehiteval kakršenkoli drug avto. Poglejmo, kaj pravi o nesreči njegov sopotnik: »Usodne ga dne sva se z Marxom odpravila v Celje, da bi kaj dobrega pojedla. Avto sva parkirala pred sodno palačo, nato pa odšla v pivnico Zlatorog, si naročila večerjo in liter vina. Pridružil se nama je kolega Kovalski. Naročili smo še eno steklenico vina, a je nismo do kraja popili. Potem smo se odpeljali domov. Marx: »Spil sem samo tri decilitre vina in se nisem čutil vinjenega.«

Sopotnik: »Nazaj sva vozila povsem normalno. Tudi sam nisem čutil vpliva alkohola. Ni se nama mudilo, zato sva vozila počasneje. Tudi kasnejša preiskava Marxove krvi je pokazala, da v sebi ni imel preveč alkohola.« Tudi Volovšek ni bil vinjen. Njegova žena Zalika trdi, da nista nikoli pila. Tako tudi tokrat ne.

Po mnenju sodnega izvedenca je imel Volovšek v trenutku trčenja hitrost okoli 60 kilometrov na uro. Marx pa 80 kilometrov. Torej je bilo trčenje precej silovito, kar nam kažejo tudi razbitine avtomobilov.

Milostna kazen

Po končani razpravi je Marx povedal, da močno obžaluje, kar je storil in da mu tega dejanja nihče ne more moralno odvzeti.

Sodišče je Marxa spoznalo za krivega. Nesrečo je po mnenju sodnikov zakrivil iz nezavedne malomarnosti. Vozil naj bi s hitrostjo 80 kilometrov na uro, ki jo je v zagovoru navedel tudi obtoženec, kar za suho cesto nikakor ni bilo prehitro. Obtoženčevo ravnanje v trenutku nesreče je bilo refleksno in dobronamerno. Sodišče ni pri Avgustu Marxu našlo nikakršnih oteževalnih okoliščin, pač pa je upoštevalo, da Marx še ni bil nikoli v kazenskem postopku in pa njegova samokritičnost ter dejstvo, da je dejanje močno obžaloval. Tako mu je sodišče za prestopek, za katerega je v kazenskem zakoniku zagrožena sankcija od 1 do 8 let zapora izreklo milostno kazen: 10 mesecev zapora.

S. SROT

NA CESTI JEZERO BENCINA

SLOVENSKA BISTRICA, 10. febr. — Danes zjutraj ob 3.30 je zapeljal voznik cisterne s prikolico ljubljanskega SAP-a v Slovenski Bistrici v rahlem ovinku na bankino, kjer se je cisterna nagnila. Ko so delavci cestnega podjetja hoteli odstraniti oviro, se je cisterna nagnila na bok, iz nje pa je pričel teči bencin. V cisterni je bilo 10.000 litrov bencina, steklo pa ga je k sreči le 100 litrov. Na kraj nesreče so takoj prišli gasilci iz Maribora, ki so kraj nezgode zavarovali, da ne bi prišlo do eksplozije ali požara. Zaradi te nezgode je tekel promet med Slovensko Bistrico in Mariborom enosmerno od 3.30 pa vse do 8.50 ure.

M. S.

V POMURJU KLUB ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

MURSKA SOBOTA, 10. februarja. — Tu je bila danes ustanovna skupščina kluba zdravljenih alkoholikov, ki so se skupaj s svojci v velikem številu odzvali vabilu občinske oscialne službe. V Murski Soboti so se na ustanovitev tega kluba, ki bo imel člane tudi iz ljutomerske in radgonske občine, že dalj časa pripravljali. Skupina zdravljenih alkoholikov je delovala že od avgusta lani, z ustanovitvijo kluba pa nameravajo pritegniti k organiziranemu delu še več zdravljenih alkoholikov. To je edina pot, so dejali na današnjem zboru, ki zagotavlja ozdravitev in ponovno redno zaposlitev prizadetih oseb.

B. B.

ČRNI CESTNI KOLEDAR

TARČA NA DVEH NOGAH

Že večkrat sem zapisal, da so pešci najbolj ogroženi prometni udeleženci v cestnem prometu pri nas. To potrjujejo tudi podatki o smrtnih žrtvah naših cest v mesecu januarju, saj je bilo od 38 žrtev kar 20 pešcev. Ne bi ob tej priliki analiziral vzrokov, ker sem to že storil v članku, ki je bil objavljen pod istim naslovom, kot današnji koledar, v torkovi izdaji Dela, pač pa bi ponovno opozoril na dejstvo, da vse premalo storimo za varnost te kategorije prometnih udeležencev. Prav zato ne bo odveč, če ponovno opozorim bralce na akcijo Dela, ki smo jo začeli prav v Koledarju z naslovom »Varno čez cesto«. Verjetno ste v samem Delu in drugih publikacijah, ki jih izdaja ČZP Delo, opazili naslikano roko z dvignjenim kazalcem in podnapisom VARNO ČEZ CESTO. To ni samo opozorilo, da bodite previdni pri prečkanju ceste, ampak vam tudi prikazuje način, kako varno prečkati cesto. Pešec naj bi namreč, kadar želi prečkati cesto, dvignil roko z iztegnjenim kazalcem. Seveda to ni potrebno na prehodu za pešce, kjer je semafor ali miličnik, ampak na prehodu, kjer ni semafora, ali če prečkate cesto izven prehoda za pešce. Ta znak naj bi vozniku povedal, da želite prečkati cesto in ga prosite naj to upošteva. Seveda pa nikar dvigniti roke in zdrveti čez cesto! Bolje je počakati, da voznik zmanjša hitrost ali celo ustavi in potem, kar se da hitro, prečkati cesto.

In še pojasnilo: akcijo smo začeli v prepričanju, da je osnovni nesporazum med vozniki in pešci v tem, da pešec ne ve, kdaj bo voznik ustavil, voznik pa ne ve, kdaj želi pešec prečkati vozišče.

Minuli teden bi prav gotovo lahko proglasili za teden varnosti. Od 1. 2. do vključno 7. 2. ni bilo na področju Slovenije niti ene prometne nesreče s smrtnim izidom. Upam, da nam v naslednjih tednih ne bo uspelo nadoknaditi izgube. Šele v petek so se ponovno začeli črni dnevi. Vsega skupaj je bilo v minulem tednu 94 hujših prometnih nesreč, ki so imele za posledico 3 mrtve, 50 huje in 69 laže ranjenih. Nesreče je zakrivilo 54 voznikov, 23 pešcev in 8 motoristov. Enajst nesreč je bilo zaradi vinjenosti, 26 pa zaradi izsiljevanja prednosti.

MINULI TEDEN 3

LETOS ŽE 41 MRTVIH

P. S. KR-348-22. Voznika kombija KR 348-22 bi želel opozoriti, da imajo pešci na prehodu za pešce pri zeleni luči na semaforju prednost pred vozili, ki vozijo preko prehoda.

M. P.

NASILJE KOT POLITIKA

Milanska policija producira zaporne naloge

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 10. febr. — Val nasilnih dejanj, ki je v zadnjih dveh tednih preplavil Milano ter nekatera druga mesta italijanskega severa, kjer se je študentovsko oporečništvo zadnja leta zbiralo v okviru tako imenovanih organizacij zunaj parlamentarne levice, je te dni potegnil za seboj tudi celo vrsto političnih polemik.

Milanska policija je zadnje dni izdala vrsto zapornih nalogov zoper voditelje tega gibanja in tako dodatno izpričala, da je bil spopad pred univerzo Bocconi v Milanu 23. januarja le eden od ukrepov, katerih cilj je bil razbiti gibanje. Zunaj parlamentarni levici so se v zadnjih dneh odrekle tudi leve stranke, med njimi socialisti in komunisti, pri čemer pa so hkrati sprožile polemične osti zoper oblasti, češ da se ta izključno ukvarja s preganjanjem zunaj parlamentarne levice, medtem ko v deželi nemoteno razsaja veliko bolj nevarni fašizem. Socialistični sekretar De Martino je v tej zvezi sinoči izjavil, da se stranka sicer ne strinja z ideologijo in taktiko levih skrajnežev, da se pa po drugi plati zaveda vzroka tega študentovskega protesta, saj italijanska šola že več kot deset let čaka na obljubljeno šolsko reformo. Pri tem je De Martino napadel tudi tiste, ki skušajo izenačevati delovanje levih skrajnežev in delovanje skrajne italijanske desnice. Medtem ko prvi nimajo opore v oblasteh in poslovnem svetu, pa je italijanski fašizem dobro zasidran ne samo v politični tradiciji, ki izvira iz fašistične dobe, marveč lahko računa tudi na podporo dela državne birokracije, vojske in policije ter poslovnega sveta tako, da po mnenju socialistov in komunistov v resnici predstavlja to, kar trdijo sami fašisti — alternativo sedanji parlamentarni demokratični ureditvi.

MARJAN SEDMAK

ROSS MACDONALD
ŽIVA TARČA

30. nadaljevanje

Na glavi je imel usnjeno kapo. Avto, ki ga je vozil, pa je bila črna limuzina.

Zaklel sem, spretno obrnil in začel zasledovati avto, ki je imel že najmanj kilometer prednosti. Dirka ni bila dolga. Zaradi megle, ki se je začenjala dvigati, sem limuzino izgubil z oči že po dveh ali treh minutah. Ni se mi zdelo vredno vztrajati, ker je lahko zavila na katero izmed stranskih poti, ki so bile tod zelo številne.

Besno sem zavrl in naredil polobrat, ker sem se odločil, da bom šel k Sampsonovim. Nekaj mi je govorilo, da je voznik z bledim obrazom oddal novo sporočilo človeka, ki sem ga iskal.

»Kaj vas prijemlje?« je vprašala Miranda, ki jo je minila nemost. »Čemu ste nameravali zasledovati avto? Kolikor vem, nista trčila. Torej?«

»Saj mi je skoraj žal.«

»Gotovo je bil kak neprevidnež, vozi pa čudovito. Ste opazili, kako je speljal ovinek?«

»Da, res,« sem rekel čemerno.

»Kaj je narobe, Archer?« me je vprašala.

Nisem odgovoril.

»Lepo bi bilo od vas, če bi me odpeljali domov,« je rekla. »Zebe me in lačna sem.«

»Prav to tudi nameravam.«

Med nama je spet zavladala moreča tišina. Ko sem zapeljal v Cabrillo Canyon, so se mi po glavi začele poditi črne misli. Megla je bila čedalje gostejša. In moje počutje se ni izboljšalo, še zdaleč ne.

*

Nisem se motil. Sampson je poslal novice. Komaj je Miranda odprla vrata, že sem zagledal ovojnico, ki je molela iz nabiralnika.

Hotela jo je vzeti, vendar sem jo prestregel in z robcem izvlekel ovojnico.

»Morda so na njej prstni odtisi,« sem pojasnil presenečenemu dekletu.

»Kako veste, da je pismo poslal Ralph?«

»Saj ne vem. Vendar bi stavil, da ga je.«

Pismo sem odprl v kuhinji. Zaradi umetne svetlobe je bil prostor kot kakšna mrtvašnica. Na ovojnici ni bilo niti znamke niti imena niti naslova. Odprl sem jo z nožem, papir pa izvlekel z nohti. Napisano je bilo iz črk, izrezanih iz časopisa, kar se ob ugrabitvah dogaja skoraj redno.

»Gospod Sampson je v dobrih rokah sto tisoč dolarjev zavijte v navaden papir in zvežite z vrvico paket odložite v travo sredi ceste na križišču s cesto Fryers Road dva kilometra od Santa Terese. To storite nocoj ob devetih in takoj odidite, ne da bi se obrnili nadzorovani boste ne obveščajte policije če vam Sampsonovo življenje kaj pomeni če se boste ravnali po navodilih se bo jutri vrnil živ in zdrav. Predvsem ne obveščajte nikogar in ne zaznamujte bankovcev toliko slabše za Sampsona, če ne boste ubogali,

družinski prijatelj.«

»Prav ste imeli,« je s komaj slišnim glasom zamrmrala Miranda. Jaz pa sem videl samo besede »toliko slabše za Sampsona . . .«

»Poglejte, če je Graves še zmeraj tu,« sem ji dejal.

Odšla je iz kuhinje.

Začel sem proučevati pismo. Črke niso bile enake. Očitno so bile izrezane iz večje revije. Pravopis je bil preveč domiseln, da bi zbujal vtis, da je pošiljatelj nepismen. V njem sem videl predvsem njegovo željo, da bi se bolje skril.

Pismo sem znal že na pamet, ko je vstopil Graves, za njim pa Taggert in Miranda.

Pokazal sem na pošiljko, ki je ležala na mizi.

»Našla sva ga v nabiralniku.«

»Vem. Miranda mi je povedala.«

»Mogoče je, da ga je malo prej prinesel voznik avtomobila, ki sva ga srečala na cesti.«

Graves se je sklonil nad pismo in ga glasno prebral. Pogledal sem Taggerta. Z Mirando sta stala na pragu, kakor da bi se bala stopiti bliže. Letalec je pozabil na svoj večni nasmešek. Za dekle pa sem se skoraj zbal, da ji bo postalo slabo. Bila je bleda kot mrlič, oči so bile črno obrobljene, nosnice pa stisnjene.

»Opozoril bom šerifovega pomočnika,« je dejal Graves in dvignil glavo.

»Ali je tukaj?«

»Da. V Sampsonovi pisarni je, denar straži. Sporočil bom tudi šerifu.«

»Ali ima med uslužbenci tudi strokovnjaka za prstne odtise?«

»Da, toda tisti iz okrožja je boljši.«

»Pokličite tudi njega! Morda so preveč zviti, da bi jih pustili, vendar ne smemo zanemariti nobene podrobnosti. Saj je takšno pismo težko sestaviti z rokavicami na rokah.«

»Razumem. Kaj je z avtom, ki ste ga srečali?«

»Za zdaj o tem ne govori nikomur! Za to bom poskrbel sam.«

»Domnevam, da veš, kaj delaš.«

»Vem samo nekaj. Nočem, da bi jo Sampson skupil.«

»S tem vprašanjem se ukvarjam tudi jaz,« je rekel in odšel iz kuhinje tako naglo, da je Taggert moral skočiti vstran, če se je hotel umakniti trčenju.

Znova sem pogledal Mirando. Komaj je stala na nogah. Naslonila se je na vrata.

Stopil je k hladilniku. Dekle mu je sledilo z očmi, nato pa počasi obrnilo glavo proti meni:

»Nisem lačna,« je rekla. »Mislite, da je Ralph še živ?«

»Da, vendar sem mislil, da vam je vseeno, glede na to, kar ste mi rekli popoldne.«

»Pismo me je spomnilo na dolžnost. Navsezadnje je vendarle moj oče. Do zdaj tudi nisem verjela, da gre za ugrabitev.«

»Škoda za vas. Če vam lahko svetujem, potem si nekoliko odpočijte. Utrujeni, kakor ste, nam ne morete biti v nikakršno pomoč.«

Odšla je, ne da bi ugovarjala.

Kmalu nato je prišel šerifov pomočnik. Bil je čokat tridesetletnik zagorele polti. Na sebi je imel pretesno obleko. Njegova desnica je počivala na ročaju pištole, ki jo je imel za pasom.

»Kaj se dogaja?« je bahavo vprašal.

»Nič posebnega,« sem odgovoril. »Navadna ugrabitev in poskus izsiljevanja.«

»Kaj pa je tole?«

Segel je po pismu, ki je bilo na mizi. Naglo sem ga prijel za zapestje. Nejeverno me je pogledal.

„ZASLEDUJEMO NEVARNO OSEBO...“

Slepar miren le 10 dni

KOPER, 10. februarja — Približno deset dni po pogojni izpustitvi iz kazenskega poboljševalnega doma Dob se je 27-letni Stanko Knez iz Movraža ponovno lotil svojega starega posla. Z raznimi spletkami je znal ljudi tako preslepiti, da so mu le-ti posojali denar.

Tako je 13. januarja obiskal Jožefa Peteropa iz Petrinj in se mu predstavil kot znanec in delovni tovariš njegovega brata. Peterošev brat namreč dela v kazenskem poboljševalnem domu in ga je Knez spoznal med prestajanjem kazni. Ko je opazil, da ga je Peteroša sprejel kot družinskega prijatelja, se je potožil, da se mu je pokvaril avto in da potrebuje okoli 350 dinarjev za popravilo. Peteroša mu je denar posodil v dobri veri, da mu ga bo Knez vrnil po pošti, kot je tudi obljubljal. Na podoben način je Knez dobil še 500 dinarjev od Peteroševe sestre Angele Cergolj iz Klanca.

16. januarja je v Sežani srečal znanca Elvira Jermana, ki ga je zaprosil, če mu posodi prepustnico, da bi šel vnovčit bencinski bon v vrednosti 50 kanadskih dolarjev. Tako mu je v hotelu Tabor uspelo vnovčiti neveljaven bencinski bon in je za njega dobil 824 dinarjev.

V poizvedbah je bilo tudi ugotovljeno, da je Knez na Titovem trgu v Kopru mobiliziral [illegible] mu se je predstavil kot delavec javne varnosti in mu na- [illegible] nemu Kalu, ker zasleduje nevarno osebo. [illegible] ga je vzel v svoj avto in ga zapeljal do Kastelca nad Črnim Kalom. Tu mu je Knez naročil, naj se obrne na upravo javne varnosti, kjer mu bodo poravnali račun za prevoz.

Zaradi teh in še drugih sličnih dejanj je bil Knez prijavljen tožilstvu v Kopru. Zoper njega so odredili pripor.

IZTOK UMER

VINJAK UBIJALEC?

Na svoj 18. rojstni dan je umrla

MURSKA SOBOTA, 10. febr. Včeraj proti večeru je v trgovini Koloniale v Tišini verjetno zaradi zastrupitve z alkoholom umrla 18-letna trgovska pomočnica Irena Milar. Tega dne je imela rojstni dan. Zato so v trgovini sklenili slaviti njen praznik. Irena je med tem kolegialnim praznovanjem popila približno 7 do 8 decilitrov vinjaka. Omagala je in kolegice so jo spravile v skladišče, kjer je dekle zaspalo. Vendar pa so kasneje opazile, da je postala Irena modrikasta v obraz. Brž so poklicale krajevno zdravnico, toda Irena je še pred njenim prihodom umrla. Zdravnica, ki je pokojnico vseeno preiskala, je menila, da je dekle umrlo zaradi zastrupitve z alkoholom. Natančnejša pojasnila o žalostni zadevi pa bo seveda dala nadrobna sodnomedicinska preiskava.

P. Z.

ELEKTRIČNA PEČICA V KIOSKU

MARIBOR, 10. febr. — Sinoči ob 19.15 uri je izbruhnil požar v kiosku mariborske »Povrtnine« v ulici Kneza Koclja 31. Kiosk je skupaj z različnimi živili zgorel do tal. Po vsej verjetnosti je prišlo do požara, ker je prodajalka po končani službi pustila v kiosku prižgano električno pečico. Škode je za 4500 dinarjev.

M. Š.

ŽIV PO TRČENJU S TOVORNJAKOM

MARIBOR, 10. febr. — Sinoči se je peljal Franc Donko iz Maribora z osebnim avtomobilom po Šentiljski cesti proti središču mesta. V ovinku je prehiteval tovorni avtomobil, takrat pa mu je pripeljal nasproti tovornjak avstrijske registracije v katerega se je silovito zaletel. Pri trčenju se je Franc Donko hudo poškodoval, na vozilih pa je za 20.000 dinarjev škode.

M. Š.

oglašujte
v
reviji
stop

S POLNIM PLINOM V SMRT

Pri Krškem umrla oče in sin

CELJE, 10. febr. V hudi prometni nesreči, ki se je včeraj nekaj pred drugo uro popoldne pripetila v vasi Srednje Pijavsko med Krškim in Sevnico sta izgubila življenje oče in sin Avgust in Jože Bahč iz Raven pri Zdolah.

Nesreča se je zgodila v trenutku, ko je na cesti drugega reda Krško — Sevnica osebni avtomobil, ki ga je vozil Jože Bahč, s polno hitrostjo trčil v velik tovornjak z voznikom Antonom Klokočovnikom, doma iz Rakovelj pri Žalcu. Tovornjak je z zmerno hitrostjo vozil po desni strani ceste, ki je dovolj široka, da bi se vozili bili lahko normalno srečali. Toda, kot kaže, voznik osebnega avtomobila CE 435-61 Jože Bahč, ki je tovornjaku pripeljal nasproti, ni niti zaviral niti se ni trčenju kako drugače skušal izogniti, temveč se je z vso hitrostjo zaletel v prednji levi del tovornjaka. Osebni avto se je v trenutku obrnil za 180 stopinj ter pri tem zadel še nosilec tovornjakove izpušne cevi.

Udarec je bil tako močan, da so bili ranjeni vsi štirje potniki v osebnem avtomobilu. Voznik Jože Bahč in njegov oče Avgust, sedel je na sedežu za njim, sta takoj umrla, voznikovo ženo Rozalijo pa so zaradi težkih poškodb odpeljali v brežiško bolnišnico. Laže se je v nesreči ranila le Cvetka Urek.

IVICA BURNIK

NAŠLI UTOPLJENCA

MURSKA SOBOTA, 10. februarja. — V strugi reke Mure pri Zgornji Bistrici so davi našli truplo neznanega moškega. Organi UJV so ugotovili, da gre za 31-letnega Antona Kreslina iz Zgornje Bistrice, ki je dan pred tem odšel na ribolov in se ni vrnil.

B. B.

Z AVTOM V DREVO

KOŽINA, 10. febr. — Včeraj dopoldne je voznik osebnega avtomobila Jože Mavrič iz Podgrada vozil od Kozine proti domu. Ko je že izpeljal desni ovinek, ga je zaradi prehitre vožnje zaneslo v levo, kjer je treščil v drevo. Mavrič se je pri tem hudo ranil. Odpeljali so ga v izolsko bolnišnico. Na avtomobilu je škode za štiri tisočake.

I. V.

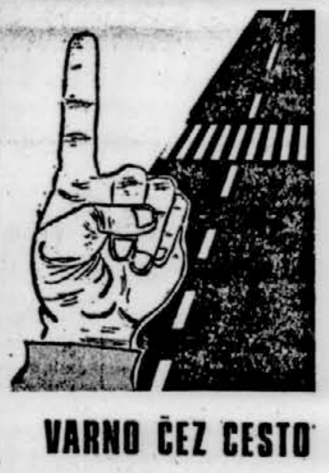

»UNIS ROG«
TOVARNA DVOKOLES LJUBLJANA

razpisuje
prosta delovna mesta:

1. ŠEFA upravno kadrovskega oddelka
2. KV strojne ključavničarje za delo urejevalca strojev in naprav

Pogoji:

1. visoka ali višja strokovna izobrazba — pravne, upravne, organizacijske ali družbene smeri. Kandidat mora imeti moralno politične kvalitete. Prednost pa imajo kandidati z prakso na takem ali podobnem delovnem mestu.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe najkasneje do 28. februarja 1973 z dokazili in opisom dosedanjih zaposlitev na naslov »UNIS Rog«, Ljubljana, Trubarjeva c. 72.

2. KV delavci kovinske stroke, zaželena praksa, odslužen kadrovski rok. Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe ali se osebno zglase v kadrovskem oddelku tovarne ROG, Ljubljana, Trubarjeva c. 72.

1283

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA LJUBLJANA

VPISUJE do 5. 3. 1973

v OSNOVNO ŠOLO za odrasle
(5., 6., 7. in 8. razred)

Pouk je enkrat do dvakrat tedensko. Za večje skupine organiziramo seminar v delovni organizaciji

VPISOVANJE je na Dopisni delavski univerzi Ljubljana, Parmova 39, telefon 312-133 vsak dan, razen 1., 3. in 4. sobote v mesecu, dopoldne od 7. do 14.30 in v torek popoldne do 18. ure.

Zahtevajte prospekt; svoj naslov napišite s tiskanimi črkami. Za prospekt in navodila pošljite znamko v vrednosti 3 dinarjev.

Š-1284

Iz včerajšnje zadnje izdaje

CELOVEC V ČAST POETU

Na proslavi je govoril dr. F. Zwitter

CELOVEC, 9. febr. — Slovenska prosvetna zveza že vrsto let prireja v Celovcu Prešernovo proslavo. V ta namen je nocoj skupno z društvom slovenskih glasbenih umetnikov v Ljubljani pripravila slavnostni spored, pri katerem so sodelovali prvaki ljubljanske Opere Božena Glavak, Ladko Korošec ter pianist Igor Dekleva. Slavnostni govor je imel predsednik nadzornega odbora slovenske prosvetne zveze dr. Franci Zwitter, ki je med drugim naglasil veliko poslanstvo Prešerna kot glasnika slovenske narodne zavesti ter klicatelja za mir med vsemi narodi. Na sporedu pa je bil tudi recital koroškega pesnika Andreja Kokota ob izidu nove pesniške zbirke »Čujte, svonovi pojo« in pesniških listov. Njegove pesmi je recitirala dijakinja slovenske gimnazije Andreja Zikulnig. Prešernove proslave se je udeležilo veliko število slovenskih rojakov iz Celovca.

H. P.

REHABILITACIJA STALINOVE ŽRTVE

MOSKVA, 9. febr. (Tanjug) — Glasilo sovjetske vlade »Izvestija« je posvetilo nocoj daljši članek življenju in revolucionarni aktivnosti Stanislava Vikentijeviča Kosiora, sekretarja CK sovjetske KP, ki je izgubil življenje v Stalinovih čistkah 1937. leta. Članek so objavili ob 80-letnici njegovega rojstva.

DIPLOMATSKI STIKI

PARIZ, 9. febr. (AP) — Začasna revolucionarna vlada Južnega Vietnama in Uganda sta podpisali danes v Parizu sporazum o navezavi diplomatskih odnosov.

Na kratko

BUKAREŠTA — Po štiridnevnem neuradnem obisku v Romuniji je bivši argentinski predsednik Juan Peron odpotoval v Rim. V Bukarešti ga je sprejel predsednik romunskega državnega sveta Ceausescu. Govorila sta o odnosih med Romunijo in Argentino ter o možnostih za njihov nadaljnji razvoj. O drugih Peronovih stikih za zdaj niso sporočili ničesar. Bivanje bivšega argentinskega predsednika v Bukarešti povezujejo z njegovim bližnjim obiskom v Pekingu.

DJAKARTA — Glavni minister Nove Gvineje Michael Somare je prispel v Djakarto na petdnevni obisk. Povabil ga je zunanji minister Adam Malik. Sprejel ga bo general Suharto, s člani vlade pa bo razpravljal o bodočem sodelovanju. Nova Gvineja bo letos postala neodvisna Sedaj je pod skrbništvom Avstrije.

LONDON — Britanski finančni minister Anthony Barber, ki se je v petek v Parizu sestal s svojima kolegoma iz Francije in ZR Nemčije, je včeraj v Londonu razpravljal z guvernerjem centralne angleške banke. O pariškem sestanku je funkcionar britanskega finančnega ministrstva izjavil tole: »Nimam povedati ničesar razen tega, da smo se domenili, da ne bomo govorili o tem.« Trije finančni ministri se bodo znova sestali v ponedeljek.

DELO

Izdaja in tiska ČGP DELO Ljubljana, Tomšičeva 1—3 Urednik nedeljske izdaje JAKA ŠTULAR — Telefon 23-522 do 23-525 Oglasna služba Ljubljana Šubičeva 1, telefon 21 896 Oddelek za ljubljanske naročnike 20-463 za zunanje naročnike 23-522 poštni predal 29 — Ekspedit telefon 421 489 — Brzojavni naslov Delo Ljubljana Žiro račun pri službi družbenega knjigovodstva Ljubljana 50102-601-20012 — Mesečna naročnina 32 dinarjev za zasebnike, 80 dinarjev — Rokopisov ne vračamo.

VEČERJA V LOUVRU

Trije finančni ministri o dolarski krizi

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 10. febr. — Francoski finančni minister Valery Giscard d'Estaing je imel sinoči na večerji dva nepričakovana gosta: zahodnonemškega in britanskega kolega, Helmuta Schmidta in Anthonyja Barberja. Prvi finančniki velike trojice evropske gospodarske skupnosti so se posvetovali, kako s skupnimi močmi zaustaviti val dolarjev, ki že nekaj časa pritiska na zahodnonemško marko. Pòbudo za srečanje je dal zahodnonemški minister

Za zdaj se še ne ve, kaj so trije ministri sklenili. »Večerja je bila tako dobra, da se je splačalo priti« to je bilo vse, kar je izjavil Helmut Schmidt, ko je malo pred enajsto odhajal iz finančnega ministrstva v Louvru. Ministra Valéry in Anthony pa nič.

V Parizu ugibajo, da je zahodnonemški minister predlagal svojima kolegoma, naj bi vse države EGS spustile svoje valute z vajeti, se pravi, da bi uvedle polzeči tečaj, ki bi se oblikoval glede na ponudbo in povpraševanje. Britanci tej ponudbi najbrž ne nasprotujejo, ker njihov funt tako ali tako že več mesecev »plava«. Francozi pa niso navdušeni nad tem predlogom, ker ocenjujejo, da bi to tako v svetovnem kot v evropskem merilu porušilo monetarno ravnotežje, vzpostavljeno po washingtonskem sporazumu iz decembra 1971, na drugi strani pa bi zapletlo transakcije v evropskem kmetijskem trgu. Podoben učinek bi imela revalvacija zahodnonemške marke, ki bi bila sicer za francoske izvoznike dobrodošla.

Razen tega Francozom ni do tega, da bi spustili frank z vajeti. Valery Giscard d' Estaing sodi da frank tokrat ni ogrožen zaradi špekulacije, zato ne vidi razloga, zakaj naj bi tvegal skok v neznano. Če bi frank poskočil navzgor, bi to škodovalo francoski zunanji trgovini, če pa bi zdrsnil navzdol, bi bil to zdaj, neposredno pred volitvami, udarec za vlado.

Pariz zato ostaja pri svojem receptu, se pravi, pri dvojnem tečaju franka, ki ga priporoča tudi zahodnim Nemcem. To pomeni, naj bi tudi Nemci uvedli fiksen tečaj marke za trgovinske posle, s čimer bi ohranili ravnotežje v zunanji trgovini, v finančnih transakcijah pa naj bi uvedli polzeči tečaj nacionalne valute in tako preprečili špekulacije. Tak dvojni tečaj Francija uspešno prakticira že poldrugo leto in po njenem zgledu so ga z večjim ali manjšim uspehom uvedli še v Belgiji in Italiji.

Toda Nemci se ne ogrevajo za ta predlog, ne samo zato, ker je v nasprotju z njihovo liberalno politiko, ampak tudi zato, ker nimajo ne ljudi ne instrumentov za kontrolo dvojnega tečaja. Tudi Britancem dvojni tečaj ne diši. Če bi ga hoteli vpeljati, bi morali najprej določiti trdni tečaj funta za trgovinske posle — to pomeni, da bi morali funt devalvirati. Položaj je torej kompleksen. Toda vse to so trije ministri vedeli že pred sinočnjim sestankom in sestali so se prav zato, da bi v imenu evropske enotnosti našli izhod, ki bi vsaj deloma ustrezal vsem. In ker je položaj na zahodnonemškem finančnem trgu kritičen, bi bilo čudno, če se ne bi bili ničesar domenili. Kaj so sklenili, pa bomo verjetno zvedeli ob koncu tega vikenda, med katerim se bodo v Baslu sestali tudi guvernerji nacionalnih bank desetih najbogatejših držav sveta.

ANDREJ NOVAK

ODPRTA VRATA DO KNJIG

Maribor: nova knjižnica

MARIBOR, 10. febr. — Dopoldne so na Rotovžkem trgu slovesno odprli nove sodobno urejene prostore pionirske knjižnice. Knjižnica, ki bo domovala za sedaj v pritličju stavbe, je zametek bodočega pionirskega doma v Mariboru, ki bo življenje pionirjev in mladine gotovo popestril, saj bo omogočil nove zvrsti izobraževanja in kreativnosti mladega človeka. Več kot 18.000 knjig bo v novih prostorih pionirske knjižnice na voljo mariborskim pionirjem. V okviru knjižnice bo delovala še čitalnica, imeli pa bodo tudi pravljično sobo. Sredstva za ureditev knjižnice sta prispevala sklad za negospodarske investicije skupščine Maribor in kulturna skupnost Maribor.

D. Š.

ZA MITJO RIBIČIČA

TRBOVLJE, 10. febr. — Na razširjenih sejah občinskih konferenc SZDL v Hrastniku in Zagorju ter izvršnega odbora socialistične zveze Trbovlje so obravnavali kandidaturo Mitje Ribičiča za predsednika republiške konference SZDL. V vseh treh revirskih organizacijah socialistične zveze je Ribičič dobil podporo.

P. B.

ZOPER KOPIČENJE FUNKCIJ

ZAGORJE, 10. febr. — Na sinočnji razširjeni seji občinske konference SZDL v Zagorju so v pripravah na peto sejo republiške konference SZDL, razpravljali o kadrovski politiki. Eno od stališč konference v Zagorju je, da se je treba v prihodnje odločno upreti akumulaciji funkcij. To, da so posameznikom zaradi njihove dejavnosti nalagali vedno nove in nove funkcije, je nevzdržno in se ne sme več ponavljati. Pri kadrovanju je glede na uvajanje delegatskega sistema treba doseči, da se vključi v delo čim več občanov.

Konferenca SZDL v Zagorju se je tudi zavzela za razširitev reelekcije za vse vodilne delavce in ne zgolj za direktorje.

P. B.

ZA LEVI CENTER

Pobuda De Martina — Maja kongres KD

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 10. febr. — Sekretar italijanske socialistične stranke De Martino — bil je podpredsednik zadnje vlade levega centra — je v televizijskem pogovoru s časnikarji vnovič povabil krščansko-demokratsko stranko, naj razmisli o obnovitvi koalicije levega centra.

Povabilo je prišlo v hipu, ko se za kulisami politične scene že snuje politika za drugo polovico leta. Vodstvo krščanske demokracije je pravkar končalo živahno razpravo, v kateri je sicer potrdilo podporo sedanji sredinski vladi premiera Andreottija, vendar je v polemiki z levim krilom stranke, ki hoče obnoviti levi center, določilo datum novega strankinega kongresa, ki bo zasedal od 18. do 22. maja. To pomeni, da bo Andreotti ostal v sedlu še do poletja, ko naj bi po sodbi mnogih prišlo do premikov, ki naj bi vodili k obnovitvi koalicije s socialisti. Enoletna Andreottijeva vladavina je namreč pokazala, da je sredinska vlada sicer znala ohraniti in braniti koristi srednjega sloja, ki je že začel uhajati k fašistom, da pa je popolnoma brez moči, kar zadeva strukturalne reforme tako v gospodarstvu kot v politiki.

Prvi korak na poti k levemu centru naj bi bila enobarvna vlada samih krščanskih demokratov, ki naj bi jo »od zunaj« podprli tudi socialisti. Prav to možnost je dopustil De Martino, ko je izjavil, da bo stranka podprla vse premike, ki bi vodili k obnavljanju levega centra. Povsem na drugem koncu so se oglasili liberalci, ki so partner v Andreottijevi vladi. Liberalci so pravkar končali vsebinsko popolnoma prazen kongres, na katerem so se zavzeli za ohranitev sredinske koalicije, v nasprotnem primeru pa zagrozili z razpisom predčasnih volitev.

Zdi pa se, da njihovo upiranje ni pretirano učinkovito, saj se niti novega levega centra pletejo na vseh straneh, med drugim tudi med komunisti, ki so zadnji levi center sicer hudo kritizirali, ki pa zdaj poudarjajo, da bo njihova opozicija »drugačnemu levemu centru drugačna«.

MARJAN SEDMAK

500 - LET VELIKEGA POLJAKA

Proslava ob obletnici Kopernika

LJUBLJANA, 10. febr. — S predavanjem prof. dr. Frana Dominka o pomenu Nikolaja Kopernika in njegovi vlogi pri razvoju svetovnega nazora v tedanji in današnji dobi, je društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije na dopoldanskem občnem zboru proslavilo 500-letnico rojstva velikega misleca.

Društvo, ki bo konec leta praznovalo 25-letnico obstoja, je razvilo vrsto dejavnosti ter ustanovilo več komisij za posamezna področja. Med drugim komisiji za znanstveno dejavnost, pedagoško delo, ki prireja strokovna predavanja za učitelje, pomaga pri izbiri učil in strokovne literature, sekcije za terminologijo in bibliografijo. Komisija za tisk izdaja knjižice za matematiko in fiziko Sigma za dijake ter nekatere knjige za študente. V pripravi je tudi časopis za učence srednjih šol Presek, v letošnjem letu pa bodo izdali namesto štirih šest številk Obzornika za matematiko in fiziko.

Tanjug pa poroča, da bo francoska televizija na dan Kopernikovega rojstva, 19. februarja, prikazala film z naslovom »Zemlja ni središče vesolja«, ki so ga posneli v njegovi domovini, na Poljskem, in ga bodo prenašale tudi mnoge druge televizijske hiše.

A. L.

IZŠEL REVIRSKI »INFORMATOR«

TRBOVLJE, 10. febr. — Revirski komite je v sodelovanju z občinskimi organizacijami ZK v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju izdal prvo številko informativnega biltena. V osnovnih organizacijah ZK in komunisti treh revirskih občin so večkrat poudarjali nujnost boljšega medsebojnega obveščanja in sodelovanja ZK. Informator bo izhajal po potrebi vsaj enkrat na mesec.

P. B.

KNJIGE PIONIRJEM

MARIBOR, 10. febr. — Dopoldne je narodni heroj Janez Hribar, predsednik občinskega odbora ZZB izročil pionirjem osnovne šole Bojana Ilicha knjižne nagrade za dosežen uspeh na kvizu tekmovanju »Vsi vemo vse.«

M. K.

NIČ VEČ ZA ZGLED

Izredna skupščina KZJ

BEOGRAD, 10. febr. — Novi predsednik košarkaške zveze Jugoslavije je Sarajevčan Rade Savić, predsednik strokovnega sveta Boris Kristančič, generalni sekretar pa dr. inž. Raša Šeper. Ta trojica bo torej vse do redne skupščine KZJ, ki bo junija, opravljala najbolj odgovorne naloge v jugoslovanski košarki.

Izredna skupščina pa tudi sinočni sestanek predsednikov republiških in pokrajinskih zvez, pa je zapustila izredno neugoden vtis. Oba pomembna sestanka sta večinoma minila ob prepirih na vse strani, tako da košarkarske organizacije še zdaleč ni več moč dajati za zgled drugim. Predvsem Čačani in Užičani so ves čas vnašali nervozo, saj so stalno pritiskali v ospredje primer reprezentanta Živkovića. Nov registracijski pravilnik, ki ga bo sprejela redna skupščina, naj bi pozneje vendarle rešil takšne probleme. Poleg tega so delegati zavrnili pritožbe C. zvezde, Jugoplastike in Beograda za registracijo Živkovića, Jerka in Javaševića ter zmanjšanje kazni Kosanoviću, ker ta zbor ni imel nikakršnih pooblastil, da bi reševal takšne zahteve.

V novem 15-članskem predsedstvu so: Savić in Perić (BiH), Dimovski in Sotirovski (Mak), Kristančič in Oblak (Sl), Kažanin in Šeper (Srb), Brnetić in Cindrić (Hr), Savilić in Vujinović (Čg), Dobričanin (Kosovo) in Ipač (Voj), ki bo tudi podpredsednik ZKJ, ter Periša, kot predsednik ligaškega odbora.

Ker se košarkaški delavci niso mogli sporazumeti za predlagana kandidata za novega predsednika, Šeparja in Kristančiča, je postal prvi mož jugoslovanske košarke Rade Savić, dolgoletni predsednik sarajevske Bosne, ki pa ga na skupščini sploh ni bilo . . .

V. ILIĆ

NA 15 KM — KALAN

Prvenstvo SFRJ v klasičnem smučanju

DELNICE, 10. febr. — V krajih Gorskega Kotara so Primorke včeraj prodajale ribe, za Delničane — skrbne organizatorje 28. državnega prvenstva v klasičnih smučarskih disciplinah, na katerem je drugi dan tekmovanja nastopilo kar 172 tekačic in tekačev — pa je bil to zanesljiv znak, da bo prvenstvo minilo v dežju.

In res, med vsem tekmovanjem je deževalo, še prav posebno med nastopom članov na 15 km, v disciplini, za katero je bilo največje zanimanje. Naslov, že četrti v zadnjih treh letih — je po hudem boju pripadel Filipu Kalanu (Partizan Gorje), ki je za tri sekunde ugnal zmagovalca na 30 km Pavla Dornika (Ol).

Tekma članov je bila edina, v kateri je bil končni izid negotov do zadnjih metrov pred ciljem, v vseh drugih disciplinah so res zanesljivi favoriti zasedli prva mesta, razen v obeh konkurencah mladink, kjer so dekleta iz Slovenije doživele hud poraz. Že pred štartom je bilo jasno, da se bosta na težavni progi za prvo mesto med člani najhuje spopadla Kalan (lani šele 5.) in branilec naslova Dornik. Prvi se je želel revanširati drugemu za četrtkov poraz na 30 km. In res sta danes reprezentanta zamenjala mesti, toda šele po izredno hudem boju, ki se je dokončno razpletel šele tik pred ciljem. Na 10. km je bil Kalan dve, tri sekunde pred Dornikom, ki kakor sam pravi — ni tekel najbolje na vzponih. Naslov je bil za Kalana domala že izgubljen, ko je med smukom hudo padel in pravil kakih 15 dragocenih sekund. V finišu sta bila potem oba zelo hitra, štoparice pa so pokazale v prid Kalanu, ki je velikega tekmeca ugnal za pičle tri sekunde. Tekma obeh favoritov — v zasedbi je kot tretji človek prežal na svojo priložnost odlični Jelenc — je ogrela številne gledalce, ki so že po tradiciji živahno spremljali dobro pripravljeno tekmovanje.

Favoriti v drugih disciplinah so se zlahka uveljavili, pri čemer je med članicami Mileni Kordeževi letos prvič uspelo premagati najhujši tekmeci Beštrovo in Pavlovičevo. Med ml. člani je zanesljivo zmagal Tajnikar pred Šolarjem in Reberšakom, med st. mladinci Ravenčan Brajnik ni imel enakovrednega tekmeca, odlično pa sta danes tekla Grad in Mrak. Med ml. mladinci je z Božom Kordežem zmagal eden izmed glavnih favoritov, vrh vsega še s smučmi domače izdelave — očeta, dolgoletnega reprezentanta Matevža Kordeža. V tem razredu je bil Nastran drugi, bronasto kolajno pa je presenetljivo osvojil Kauzlarič (Fužine). Njegov uspeh je bil slab znak za slovensko zastopstvo. Med starejšimi mladinkami je Bizantova z dvema padcema v zadnjem kilometru prepustila naslov Ruperjevi iz Mrkopolja, tretja pa je bila Lotričeva. Popoln neuspeh so slovenska dekleta doživela v konkurenci ml. mladink, kjer sta gojenki trenerja Poleta iz Skrada Antona Račkega, Sporičeva in Mirinoljeva zasedli 1. in 3. mesto, druga pa Grgurićeva iz Mrkopolja. Uspeh domačih mladink kaže, kako izredno zaledje dobrih smučark in smučarjev ima Gorski Kotar, manjkajo mu le številnejši trenerji.

Če se delniški prireditelji s pomočjo pripadnikov JLA in šolske mladine ne bi zagrizeno borili za vsako prgišče snega, današnje tekme sploh ne bi bilo . . .

Po drugem dnevu (osmih disciplinah) državnega prvenstva je najuspešnejši klub Olimpija s po dvema zlatima in srebrnima kolajnama, sploh največ pa jih ima sicer Triglav — 7.

VRSTNI RED: Olimpija 2—2—0, Triglav 1—2—4, Gorje in Mrkopalj 1—1—0, Polet 1—0—1, Fužinar in Plamen 1—0—0, Dol in Alples 0—1—0, Fužine, Ihan in Lovrenc 0—0—1.

Jutri so na sporedu štafete (ob 9. uri) in skoki (ob 13. uri).

REZULTATI — člani (15 km): 1. Kalan (Gorje) 41:29, 2. Dornik (Ol) 41:32, 3. Jelenc (Tr) 43:05, 4. Lotrič (Tr) 43:21, 5. Mlinar (Jes) 44:13, 6. Gortner (Tr) 44:19, 7. Grašič (Alpl) 45:20, 8. Gorjanc (Tr) 45:24, 9. Čečar (Jahorina) 45,38, 10. Kerštajn (Jes) 45:57, 11. Krišelj (Alpl) 46:30, 12. Gorenšek (Fuž) 46,53; članice (10 km): 1. M. Kordež 29:35, 2 Bešter (obe Tr) 30:26, 3. Pavlič (Part Lovr) 30:48, 4. Šolar (Alpl) 35:23, 5. Popovič (Ol) 35:33, 6. Grilč (Part. Lovr.) 35:47, 7. Hočevar (Ol) 36,07, 8. I. Turščak (Part. Lovr.) 37:02; ml. člani (10 km): 1. Tajnikar (Ol) 25:28, 2. Šolar 27:09, 3. Reberšek (oba T) 27:36, 4. Kolander (Part. Lovr.) 28:05, 5. Mohorič (JLA Lj) 28:29, 6. Štimac (Goranin Delnice) 28:46, 7. Fajfar 28:52, 8. Cuznar (Oba JLA Lj.) 29:15; st. mladinci (5 km): 1. Brajnik (Fuž) 17:09, 2. Grad (Dol) 18:30, 3. Rak (Ihan) 18:45, 4. Djuričić (Jesenice) 18:52, 5. Gregorič (Ihan) 19:02, 6. Gros (Fuž) 19:03, 7. Kavčič 19:14, 8. Zupanc (oba Tr) 19:18; ml. mladinci (5 km): 1. B. Kordež (Plamen) 18:27, 2. Nastran (Alpl) 18:42, 3. Kauzlarič (Fužine) 19:09, 4. Pustovrh 19:15, 5. Cvajnar (oba Ol) 19:30, 6. Legat (Jes) 19:43, 7. Grilč (Part. Lovr.) 19:43, 8. Mihaljevič (Fužine) 19:53; st. mladinke (5 km): 1. Rupe (Mrkopalj) 21:34, 2. Bizant (Ol) 21:37, 3. Lotrič (Tr) 22:34, 4. Zanoškar (Fužine) 25:22, 5. O. Ourščak (Part. Lovr.) 25:33; ml. mladinke (3 km): 1. M. Sporčič (Part. Skrad) 15:59, 2. Grgurič (Mrkopalj) 16:28, 3. Marincelj 16:36, 4. I. Sporčič 16:40, 5. Piršelj (vse Polet Skrad), 6. M. Fister (Tr) 17:02, 7. Dovžan (Jes) 17:09, 8. S. Fister (Tr) 17:44.

HENRIK UBELEIS

TUDI OSMIČ

Pröllova dobila smuk v St. Moritzu

ST. MORITZ, 10. febr. (po telefonu) — Mirno, kot da ji je zmaga že nekaj čisto vsakdanjega, je Annemarie Pröll, ko je postalo jasno, da je dobila tudi osmi in zadnji smuk letošnjega svetovnega pokala, visoko dvignila roke in pokazala osem prstov. V St. Moritzu se je skoraj da ponovil Schruns. Avstrijke so ponovno dokazale, kolikšna je letos njihova premoč na stezah za smuk.

Tudi Avstrijci sami tokrat niso bili čisto prepričani o zmagi svoje zvezde. Vodja avstrijske alpske reprezentance Toni Sailer je po tekmi priznal, da je nekoliko dvomil o zmagi Pröllove. »Sodili smo, da je njena forma že začela padati, zlasti še po četrtkovem osmem času na non-stopu, ko se pravzaprav ni niti veliko igrala. Sedaj pa nas je dekle popolnoma demantiralo.«

Tudi sicer je bilo te dni v St. Moritzu videti, da je vodstvo avstrijske reprezentance že spustilo Pröllovo nekoliko z vajeti. Annemarie Pröll je bila edina udeleženka st. moriških tekem, ki jo je bilo videti v disco klubih, s pijačo pred sabo in s cigareto v ustih.

2.400 m dolgo progo, s 575 metri višinske razlike in 23 kontrolnimi vrati je ponoči prekrilo za kakšno ped novega snega. Pa tudi med tekmo je snežilo kot za stavo, zato proga ni bila več tista, kot zadnje dni. Čas Pröllove je bil skoraj za deset sekund slabši od časa Francozinje Rouvier, ki je bila najhitrejša na non-stopu. Zaradi novega snega je seveda odločala tudi izbira maž. Tudi v tem se je ponovila zadnja ženska tekma v smuku (Schruns). Za Nemko Rosi Mittermaier, ki je štartala druga in je napovedovala s svojim drugim časom na non-stopu popravni izpit za Schruns, takorekoč dobesedno, saj se je spet uvrstila šele na 40. mesto.

Nov sneg je obetal tudi presenečenja. Ko so tekmovalke prvih dveh jakostnih skupin štartale s proge v nov sneg, so to znale zelo izkoristiti nekatere z višjimi štartnimi številkami, zlasti Italijanki Claudia Giordani in Paula Hoffler. Evropska mladinska prvakinja Giordani, ki je nedavno osvojila veleslalomski naslov na prvenstvu v Ruhpoldingu, je bila s številko 42 peta, Hoferjeva pa s 46 deveta. Tega uspeha je bil zlasti vesel vodja italijanske alpske reprezentance Mario Cotelli, ki je prevzel šefovsko mesto iz rok Francoza Vuarnetta.

»Vedel sem, da se bodo ta mlada dekleta slej ko prej prebila v ospredje, da pa bo to že letos, tega vendar nisem pričakoval,« je povedal italijanski vodja.

Naši dve reprezentantki sta bili slabši kot je kazal non-stop. Zaostanka sta si nabrali na gornjem delu proge, pri Ježevi pa je bilo videti, da je imela tudi nekoliko pretrde smuči.

Startalo je 54 tekmovalk, na progi pa jih je tudi nekaj padlo, med njimi Kanadčanka Laurie Creiner, ki je na prvem delu proge dosegla enega najboljših časov. Sicer pa je imela Pröllova že na zgornjem delu proge prednost pred vsemi, do cilja pa jo je še znatno povečala. Drugi najboljši vmesni čas sta imeli Busseinerjeva in Francozinja Rouvier, ki sta bili do stotinke sekunde enaki.

Rezultati: 1. Pröll 1:58,09, 2. Gfölner 2:00,46, 3. Drexel (vse Avst.) 2:01,35, 4. Rouvier (Fr.) 2:01,38, 5. Giordani (Itl) 2:01,85, 6. Eberle (Avs.) 2:02,15, 7. Schroll (Avst.) 2:02,21, 8. Schneider (Švi) 2:02,48, 9. Hofer 2:02,50, 10. Totsching (Avs) 2:02,70, 11. Ranner (Avs), 12. Lukasser (Avs), 13. Corrock (ZDA), 14. Jäger (Šv), 15. Zurbriggen (Šv). Jugoslovanki: 47. Pikon 2:10,94,, 49. Jež 2:13,41.

Svetovni pokal: 1. Pröll 225, 2. Kaserer (obe Avs) 133, 3. Mittermaier (ZRN) 100, 4. Rouvier (Fr) 92, 5. Drexel (Av) 83, 6. Emonet (Fr) 76, 7. Wenzel (Lich) 65, 8. Lukasser (Avs) 63, 9. M. Cochran (ZDA) 55, 10. Behr (ZRN) 53.

Skupni vrstni red ekip za svetovni pokal: Avstralija 1108, Švica 441, Francija 391, Italija 369, ZRN 284, ZDA 131, Kanada 69, Lichenstein 65, Norveška 57, Poljska 34.

JOŽE DEKLEVA

NON STOPA NI BILO

ST. MORITZ, 10. feb. — Danes ob 13. uri je bil napovedan non stop za moške, ki pa je zaradi slabe vidljivosti odpadel. Tekmovalci so tako le trenirali, non stop pa so prestavili na jutri ob 10. uri. Pripravljenih je 67 tekmovalcev, med njimi pa ni letos najuspešnejšega tekmovalca v smuku Collombina, ki se je poškodoval. Startala bosta tudi Jugoslovana Jože Gazvoda, ki bo imel štartno številko 51, in Miran Gašperšič s številko 53.

KAVČIČ TRETJI

Na Sljemenu prvi Schweiger

ZAGREB, 10. febr. — Prireditelji smučarskega tekmovanja FIS B za memorial Predraga Heruca na Sljemenu so bili pred štartom veleslaloma precej slabe volje, saj je dež zmehčal progo, tekmovalce pa je motila še megla. Kljub temu pa jim je s kemičnimi sredstvi uspelo utrditi progo, ki je vzdržala vse tekmovalce. Zato je delegat FIS Josef Megele pohvalil prireditelje.

Progi sta bili dolgi po 1200 m, z višinsko razliko 280 m in s po 41 vrati. Prvo je zakoličil Jugoslovan Stanislav Markulin, drugo pa Avstrijec Alois Kahr. Avstrijci, ki so veljali za favorite, so se dobro odrezali, saj so med prvimi petimi kar štirje. Le Jugoslovanu Marku Kavčiču se je uspelo preriniti mednje in je osvojil odlično tretje mesto. Jakopič je bil šesti, Pesjak sedmi, Bedrač pa si deli deveto mesto. Jutri bo na sporedu slalom.

Rezultati: 1. Schweiger (A) 2:19,03, 2. Wolf (A) 2:19,11, 3. Kavčič (Jug) 2:20,37, 4. Eigel (A) 2:20,73, 5. Putzel (A) 2:21,41, 6. Jakopič (Jug) 2:21,97, 7. Pesjak (Jug) 2:23,48, 8. Horak (Šv) 2:24,32, 9.—10. Bedrač (Jug) in Anderodult (Šv) 2:24,60 itd.

S. PIRSL

Na kratko

HOKEJ NA LEDU — V prijateljski tekmi v hokeju na ledu je reprezentanca Švedske v Stockholmu premagala Finsko s 5:1 (1:0, 1:1, 3:0). Tudi v prvem srečanju je bilo 5:1 za domače.

BOKS — Ameriški profesionalni boksar J. Quarry je premagal svojega rojaka Lyleja v 12. rundi po točkah. To je njegova 46. zmaga, šestkrat se je boksal neodločeno, štirikrat pa je bil premagan.

SMUČANJE — Osnovna šola v Žalcu je organizirala prvenstvo osnovne šole v veleslalomu. Med cicibani sta bila najboljša Kragelj ter Kučarjeva, med ml. pionirji Klinc in Atanaskovićeva, med st. pionirji Birsa in Germova, med ml. mladinci pa Petkovski ter Vagnerjeva.

T. T.

NAMIZNI TENIS — Na občinskem sindikalnem prvenstvu Maribora v namiznem tenisu tekmuje kar 44 moških ter 10 ženskih ekip, ki so po kvaliteti zelo izenačene. V. I. ligi (moški) vodita TAM I. in II., ki imata po 8 točk, v II. ligi (A) Livarna II pred M. vodovodom po 8 točk, v skupini B Zavarovalnica in Metalka po 8 točk, v ženski konkurenci pa Zavarovalnica pred Gradisom po 6 točk itd.

SMUČANJE — Na smučiščih pri Celjski koči je TVD Partizan Store organiziral občinsko prvenstvo SSD v veleslalomu. Med 190 udeleženci sta se med cicibani izkazala Klakočar in Malenškova, med ml. pionirji Zgornik ter Jagričeva, med st. pionirji Slatan in Kolenčeva, med ml. mladinci pa Tratnik in Jugova. Ekipno je bila prva OS Store (pion), pri pionirkah pa III. osn. šola iz Celja.

K. J.

KOŠARKA — V prvenstveni tekmi I. moške ZKL so košarkarji Lokomotive doma premagali sarajevskega Železničarja s 105:92 (55:35).

UMETNOSTNO DRSANJE — Na pionirskem republiškem prvenstvu na Jesenicah vodi po obveznih likih pri pionirjih v skupini A Celjan Kovčič.

ODBOJKA — V finale zimskega prvenstva za člane v Novem mestu so se uvrstili Kamnik, Fužinar, Salonit in Jesenice.

S. D.

BREZ ZADETKA

Hajduk : SFRJ 0 : 0 v Splitu

SPLIT, 10. febr. — Štadion Hajduka, prijateljska nogometna tekma, vreme sončno, teren dober za igro, sodnik Glavina (Split), gledalcev 15.000.

HAJDUK: Katalinić, Bošković, Boljat, Peruzović, Buljan, Mužinić, Ivković, Hlevnjak, Jovanić, (Žungul), Šurjak, Obilinović.

JUGOSLAVIJA: Marić (Petrović), Krivokuća, Stepanović, Pavlović (Jerković), Paunović (Katalinski), Holcer, Bjeković, Aćimović (Nikezić), Bajević, Vladić, Oblak.

Številni gledalci so zares uživali v dobri igri, predvsem Hajduka, ki se je v prvem polčasu predstavil v bleščeči luči. Beli, čeprav zelo oslabljeni, brez četverice standardnih igralcev, so bili modrim povsem enakovredni, na trenutke pa celo boljši. Oboji so igrali zelo hitro in kombinatorno, tako da občinstvo ni skoparilo s priznanji na obeh straneh. Marić je bil bolj zaposlen kot domači vratar Katalinić, saj je Šurjak večkrat vešče prevaril reprezentančne branilce. Novinec v moštvu domačih Obilinović je dvakrat zadel vratnico, Hlevnjak pa je z desetih metrov poslal žogo v nebranjena vrata, od koder jo je prav z golove črte odbil v polje Pavlović.

Reprezentanti so imeli samo dve priložnosti, obe po zaslugi Oblaka, ki se je tokrat znašel na levem krilu. Petković je namreč tik pred tekmo začutil močne bolečine v levi nogi in je Boškov moral zato narediti več rokad. Partizanov reprezentant se je z levega krila preselil na desno, Oblak pa je prvič v reprezentanci oblekel dres, ki ga nosi tudi pri Olimpiji — s št. 11. Prizadevni Ljubljančan je najprej idealno podal Bjekoviću, na 10 m, ta pa se je zapletel, slabo streljal in Katalinić je žogo z lahkoto ujel. Tik pred odmorom pa je Bežigrajčan preigral Boškovića, se prebil v kazenski prostor, silovito streljal, Katalinić pa je v sijajni paradi strel odbil v kot.

V nadaljevanju je tempo sicer popustil, toda dobrih akcij je bilo še zmeraj veliko. Bajević je zadel vratnico, enkrat pa je s strahovitim volejem streljal čez vrata. V tretjem poskusu je sicer premagal Katalinića, toda Boljat je žogo iz nebranjenih vrat odbil v kot. Najlepšo priložnost za domače je imel Bošković, ko je s petih metrov močno streljal, toda Petković je žogo prav bravurozno odbil.

Najboljši igralec tekme je bil brez dvoma Šurjak, v reprezentanci pa so bolje od drugih igrali Holcer, Stepanović, Oblak in Bajević.

J. SVALINA

VODI OLIMPIJA B

LJUBLJANA, 10. febr. — V nadaljevanju zimskega prvenstva SRS v rokometu so najprej igrale ženske skupine B. Konkurenca za najboljša mesta je zelo huda, po 2 kolih pa vodi Olimpija B pred Črnomljem in Kamnikom, medtem, ko se edini član SRL Usnjar iz Šmartnega drži precej slabo.

Odigrali so tudi 3 kola v moški skupini B/1. Najboljšo igro so pokazali mladinci Slovana ter igralci kranjske Save. Vse druge ekipe pa so precej slabše, tako da se za prvi dve mesti ne bodo mogle potegovati.

REZULTATI — ženske: Ribnica : Olimpija B 12:13 (6:7), Usnjar : Škofljica 15:5 (5:3), Kamnik : Črnomelj 10:10 (4:5), Olimpija B : Škofljica 13:7 (5:4), Ribnica : Kamnik 8:13 (2:7), Črnomelj : Usnjar 8:6 (4:2); moški: Novo mesto: Škofljica 16:11 (7:4), Prule : Celje (ml) 15:7 (7:4), Vipava : Slovan B 10:14 (7:6), Sava : Novo mesto 11:10 (5:5), Škofljica : Prule 13:11 (8:5), Celje (ml.) : Vipava 4:8 (3:4), Prule : Sava 8:14 (3:8), Slovan B : Celje (ml) 17:8 (7:4).

F. BOZIC

PILIĆ V POLFINALU

PHILADELPHIA, 10. febr. — Naš teniški profesionalec Nikola Pilić je na odprtem prvenstvu profesionalcev ZDA v dvorani premagal Avstralca Dibleyja s 6:7, 6:2, 7:6 in se uvrstil v polfinale. Pilićev nasprotnik v polfinalu bo Američan Lutz, ki je v četrtfinalu premagal svojega rojaka Stocktona s 4:6, 7:6, 6:2.

KOPER : ZTE 1:5 (0:2)

KOPER, 10. febr. — V tekmi za trening je madžarsko prvoligaško moštvo ZTE premagalo domači Koper s 5:1 (2:0). Gole za goste so dali Toth 2 ter Soos, Filo in Fehir po 1, za domače pa Ivetac. Pred 300 gledalci je sodil Aleksić (Kop). Pri domačih, ki so se dobro upirali Madžarom, sta bila najboljša Filipović in Softić, pri gostih pa je bil najboljši reprezentant Molnar.

J. KREFT

ZLATO SPET SZ

Gazvoda se je izkazala na drsalnem EP

KÖLN — Med 20 plesnimi dvojicami sta simpatična Ljudmila Pahomova in Aleksander Gorškov že tretjič osvojila naslov evropskih prvakov. Srebrno kolajno sta tokrat dobila lanska zmagovalca Angelika in Erich Buck, bron pa je pripadel angleški dvojici Green-Watts.

Petkov res lepi nastop plesnih dvojic v prostem sestavu je v športno dvorano privabil precej več gledalcev kot moški dan poprej. Boj je bil zanimiv in je v glavnem potekal med v zadnjih letih najboljšima dvojicama Pahomovo in Gorškovom ter bratom in sestro Buck (ZRN). Sovjeta sta se tokrat oddolžila Nemcema za lanski poraz v Göteburgu in zmagala povsem zasluženo. Sicer pa sta jima študenta iz Ravensburga to premoč priznavala že pred končnim nastopom, saj sta se zavedala, da imata za nasprotnika trikratna svetovna prvaka, ki sta se tudi za letošnjo sezono temeljito pripravljala. S štartno številko 12 sta prva zaplesala brat in sestra Buck. Ugajala sta v originalnosti, eleganci in izredno mehkem prelivanju gibov. Za nastop sta prejela kar šestkrat oceno 5,9. Takoj za njima sta prišla na led neposredna tekmeca. V stilno povsem različnem, pa tudi težjem programu sta izžarevala temperament — ob tempu in brezhibni skladnosti. Prejela sta precej višje ocene, od italijanskega sodnika pa celo šestico za umetniški vtis.

Za tretje mesto sta se tudi tokrat borili obe angleški dvojici — Sawbridge-Dalby in Green-Watts, od katerih nobeni še ni uspelo doseči kvalitete svojih odličnih rojakov — dvojic Towler-Ford. Tudi tu sta se lansko četrtouvrščena Green-Wats revanširala svojima stalnima nasprotnikoma, tako doma kot v mednarodni areni. Bila sta res boljša in predvsem originalnejša v izvedbi domiselno in bogato sestavljenega programa. Dvojici Sawbridge Dalby pa je prav za malo uspelo obdržati prednost pred odličnim parom iz SZ Vojtuk-Žigalin Sovjetska zveza — ta neizčrpen vir odličnih drsalcev pa se tokrat predstavlja še z mladima in perspektivnima Irino Mojsejevo in Andrejem Minenkovom.

V včerajšnjem nastopu 23 posameznic v kratkem programu smo doživeli uspeh, kakršnega v našem drsalnem športu še nismo. Naša 14-letna državna prvakinja Helena Gazvoda se je z odlično izvedbo vseh predpisanih elementov uvrstila na 13. mesto in pustila za seboj kar deset tekmic.

T. A. P.